RUDOLF STEINER

CĂI ADEVĂRATE ȘI FALSE ÎN INVESTIGAȚIA SPIRITUALĂ

GA 243

Unsprezece conferințe ținute la Torquay,
între 11 și 22 august 1924

CUPRINS

CUPRINS PE LARG 6
SINOPSIS AL CONŢINUTULUI 8
CONFERINŢA I 9
Această serie de conferinţe se referă la căile ce duc către lumea spirituală. 9
CONFERINŢA a II-a 10
Diferitele stări de conştienţă ale omului 10
CONFERINŢA a III-a 11
Metamorfoza conştienţei deschide noi căi pentru investigarea altor lumi 11
CONFERINŢA a IV-a 13
Relaţia dintre metalitate şi alte stări de conştienţă la om 13
CONFERINŢA a V-a 14
Starea de cupru a omului. Misterul mercurului. Misterul argintului 14
CONFERINŢA a VI-a 16
Descrierea celor trei stări ale conştienţei obişnuite 16
CONFERINŢA a VII-a 17

Evoluţia istorică a omenirii. Caracteristici spirituale foarte diferite ale epocilor şi relaţia lor cu perioadele vieţii 17
CONFERINŢA a VIII-a 19
Fiinţele ahrimanice şi posesiunea 19
CONFERINŢA a IX-a 21
Viaţa de vis şi somnambulismul 21
CONFERINŢA a X-a 23
Influenţele Soarelui şi ale Lunii 23
CONFERINŢA a XI-a 25
Două căi de cercetare 25
Naştere, moarte şi rău 26
Conferinţa I 27
NATURA ESTE MAREA ILUZIE.
„CUNOAŞTE-TE PE TINE ÎNSUŢI!” 27
Conferinţa a II-a 45
CELE TREI LUMI ŞI IMAGINILE LOR REFLECTATE 45
CONFERINŢA a III-a 66
FORMA ŞI SUBSTANŢIALITATEA MINERALELOR ÎN RAPORT CU STĂRILE DE CONŞTIENŢĂ ALE OMULUI ... 66
CONFERINŢA a IV-a 88
SECRETUL INVESTIGĂRII ALTOR TĂRÂMURI
PRIN METAMORFOZAREA CONŞTIENŢEI 88

CONFERINŢA a V-a 110
VITALIZAREA LĂUNTRICĂ A SUFLETULUI PRIN PROPRIEĂŢILE NATURII METALICE 110
CONFERINŢA a VI-a 133
CUNOAŞTEREA INIŢIATICĂ 133
CONFERINŢA a VII-a 155
CUNOAŞTEREA LUMII STELELOR 155
CONFERINŢA a VIII-a 177
POSIBILITĂŢI DE RĂTĂCIRE ÎN DECURSUL INVESTIGAŢIEI SPIRITUALE 177
CONFERINŢA a IX-a 197
CĂI ANORMALE DE PĂTRUNDERE ÎN LUMEA SPIRITUALĂ ŞI TRANSFORMAREA LOR 197
CONFERINŢA a X-a 217
INFLUENŢELE COSMOSULUI EXTRATERESTRU ASUPRA CONŞTIENŢEI OMULUI 217
CONFERINŢA a XI-a 239
CUM STAU LUCRURILE CU ÎNŢELEGEREA PENTRU CERCETAREA SPIRITUALĂ 239

CUPRINS PE LARG

Sinopsis al conţinutului

CONFERINȚA I — *Torquay, 11 August 1924*

Natura este Marea Iluzie. „Cunoaşte-te pe tine însuţi!” De ce căutăm noi de fapt spiritualul? Adevăratele căi pentru reala cunoaştere spirituală. Cunoaşterea lumii în totalitatea ei prin viziune spirituală înăuntrul realităţilor fizice.

CONFERINȚA a II-a — *Torquay, 12 August 1924*

Cele trei lumi şi imaginile lor reflectate. Diferenţe între conştienţa timpurilor vechi şi cele noi. Fantezia creatoare naturală a visului din prezent. Fortificarea mai departe a vieţii sufleteşti.

CONFERINȚA a III-a — *Torquay, 13 August 1924*

Forma şi substanţialitatea mineralelor în raport cu stările de conştienţă ale omului. Esenţa mineralelor cristalizate. Substanţialitatea şi mentalitatea lumii minerale. De la conştienţa spaţială la conştienţa temporală

CONFERINȚA a IV-a — *Torquay, 14 August 1924*

Secretul investigării altor tărâmuri prin metamorfozarea conştienţei Corelaţia dintre metalitate şi alte stări de conştienţă ale omului. Modificări în atitudinea omului faţă de cunoaşterea în decursului istoriei. Imagini din timpuri vechi

CONFERINȚA a V-a — *Torquay, 15 August 1924*

Vitalizarea lăuntrică a sufletului prin proprietăţile naturii metalice Starea de cupru a omului. Misterul mercurului. Misterul argintului

CONFERINȚA a VI-a — *Torquay, 16 August 1924*

Cunoaşterea iniţiatică. Veghea de zi şi conştienţa de vis. Vârsta ca organe de înţelegere. Sferele stelare vârâte una în alta

CONFERINȚA a VII-a — *Torquay, 18 August 1924*

Cunoaşterea lumii stelelor. Fundamentele spirituale ale devenirii istorice a omenirii şi diferenţierile sale. Fiinţele lunare. Naturile cu însuşiri de medium şi emanaţiile lor.

CONFERINȚA a VIII-a — *Torquay, 19 August 1924*

Posibilităţi de rătăcire în decursul investigaţiei spirituale Fiinţe elementare ahrimanice. Posedarea. Misterul interior al naturii mediumnice

CONFERINȚA a IX-a — *Torquay, 20 August 1924*

Căi anormale de pătrundere în lumea spirituală şi transformarea lor Utilizarea reprezentărilor din ştiinţele naturii pentru calea cunoaşterii. Depăşirea metodelor caricaturale ale ştiinţelor naturale pentru studiul mediumismului şi somnambulismului. Arta ca punte de la materie la spirit

CONFERINȚA a X-a — *Torquay, 21 August 1924*

Influenţele Cosmosului extraterestru asupra conştienţei omului Influenţe solare şi influenţe lunare. Înţelegerea vie a sferei lunare ca punct de plornire al unei căi de iniţiere. Cuprinderea organizării umane în imaginaţiuni

CONFERINȚA a XI-a — *Torquay, 22 August 1924*

Cum stau lucrurile cu înţelegerea pentru cercetarea spirituală? Două posibilităţi de cercetare. Naştere şi moarte, şi răul. Revelarea cerescului în pământesc prin artă

SINOPSIS AL CONŢINUTULUI

Scopul sinopsisului ce urmează este de a facilita referirea la un anume subiect ce este tratat în aceste conferinţe, în ordinea în care sunt prezentate diferitele teme.

CONFERINŢA I

Această serie de conferinţe se referă la căile ce duc către lumea spirituală.

Omul înţelege realitatea prin combinarea cunoaşterii exterioare şi a cunoaşterii spirituale. Lumea fizică este formată de către spiritual iar spiritualul este activ în fizic. Maya – lumea Marii Iluzii. „Cunoaşte-te pe tine însuţi!" – căutarea cunoaşterii de sine. Din aceste două surse a apărut căutarea cunoaşterii spirituale. Lumea Mayei nu poate conferi cunoaşterea fiinţei interioare a omului. În vechile Misterii, aceasta era căutată în lumea spirituală. Metodele ce duc la cunoaşterea lumii fenomenelor nu pot oferi cunoaşterea lumii spirituale. Aceasta duce la iluzie. În aceeaşi măsură, misticismul vag şi fanteziile visătoare amplifică ignoranţa. Acestea sunt căi false.

Căi adevărate: (1) Cunoaşterea exterioară, valabilă pentru lumea dintre naştere şi moarte. (2) Nici chiar expresia artistică a acestui tip de cunoaştere derivată din percepţia senzorială nu poate răspunde problemelor vieţii. Sculptorii greci şi pictorii renascentişti nu lucrau după modele. Arta este la origine inspirată de învăţătura Misteriilor. (3) Cunoaşterea spirituală necesară pentru vindecare. Vechile remedii îşi aveau originea în Misterii.

Totalitatea cunoaşterii lumii în vechea Caldee. Viaţa de veghe numită *Apsu*. Viaţa de somn revela ceea ce se numea *Tiamat*. Formele astrale, demonice din Tiamat învinse de Ea sau Sophia (înţelepciunea), care este reprezentată de Marduk sau Michael. Marduk a creat Cerul şi Pământul din cadavrul lui Tiamat. În decursul vremii viziunea lumii spirituale s-a pierdut şi a fost înlocuită de cunoaşterea intelectuală. Astăzi avem nevoie să

transformăm vasta noastră cunoaştere a lumii fenomenelor într-o nouă cunoaştere a Misteriilor şi să redescoperim sursa religioasă a artei şi arta vindecării.

CONFERINŢA a II-a

Diferitele stări de conştienţă ale omului

În cadrul conştienţei normale din zilele noastre, omul face o distincţie clară între între starea de somn şi starea de veghe. În vechea Caldee nu exista o diferenţiere clară între conştienţa de zi şi cea de noapte. Caldeenii trăiau în conştienţa lunară până la vârsta de 21 de ani. Calendarul lor era bazat pe fazele Lunii. În cadrul dezvoltării lor, ei treceau prin mari schimbări la fiecare şapte ani, în concordanţă cu fazele Lunii. Conştienţa de veghe o vieţuiau pentru prima dată la 21 de ani. Aceasta persista până la vârsta de 50 de ani, iar la bătrâneţe deveneau foarte clarvăzători. În Misterii, ei erau numiţi „Eroi solari" la 50 de ani şi „Părinţi" la bătrâneţe.

Caldeenii cunoşteau trei tipuri de conştienţă: conştienţa diminuată, până la vârsta de 20 de ani, conştienţa trează, până la 50 de ani, iar după această vârstă, conştienţa clarvăzătoare.

Omul de astăzi cunoaşte două stări de conştienţă, şi încă una, suplimentară: starea de veghe, starea de somn, starea de vis. A treia stare de conştienţă a caldeenilor poate fi comparată cu starea de somn fără vise. Astăzi noi nu punem preţ pe experienţele pe care le avem în cursul somnului fără vise.

Viaţa caleidoscopică a viselor din prezent: fantastică, patologică, simbolică etc. Este posibil, cu ajutorul anumitor

exerciţii, să prelungim viaţa de vis în decursul stării de veghe. Acesta este primul stadiu al iniţierii.

Atunci când suntem deplin conştienţi în timpul stării de vis dezvoltăm o a doua stare de conştienţă; o realitate mai înaltă se adaugă realităţii vieţii de zi cu zi. Vedem „sufletele-grup" ale animalelor. Devenim conştienţi de lumea astrală.

Dacă exersăm mai departe putem ajunge la „conştienţa golită". Printr-un act de voinţă este posibil să rămânem treji în această stare şi devenim conştienţi de arhetipurile plantelor în lumea stelelor. Acoperământul de plante al Pământului este imaginea reflectată a Cerurilor înstelate. Acesta este stadiul de mijloc al iniţierii.

Cele trei lumi de pe Pământ:

O fiinţă cu trup, suflet, spirit – om.

O fiinţă cu trup şi suflet pe Pământ, dar al cărei spirit sălăşluieşte în lumea astrală – animal.

O fiinţă cu trup pe Pământ, suflet în lumea astrală şi spirit în lumea spirituală – plantă.

Cosmosul şi regnurile naturii sunt unite în om.

CONFERINŢA a III-a

Metamorfoza conştienţei deschide noi căi pentru investigarea altor lumi

Prin transformarea experienţelor necoordonate ale viselor în experienţe deplin conştiente în stare de veghe noi putem percepe regnul animal în totalitatea lui. Cu ajutorul unei conştienţe de veghe lipsită de impresii senzoriale ne ridicăm până la lumea stelelor şi acolo aflăm adevărul despre acoperământul vegetal al Pământului. Deasupra este viaţa cosmică, iar dedesubt, plantele;

formele arhetipale prezente în Cosmos se reflectă în Pământ ca într-o oglindă.

După ce am dezvoltat al doilea nivel de conştienţă – o conştienţă de veghe independentă de impresiile senzoriale –, putem dezvolta o atitudine de iubire faţă de tot ceea ce aparţine Creaţiei. Ajungem la perceperea clarvăzătoare a regnului mineral-cristal. Acesta nu este reflectat de Pământ şi Pământul dispare din raza vederii noastre. Teama şi autocontrolul spiritual.

Regnul mineral-cristal este creat din interacţiunea curenţilor cosmici. În cristale se reflectă zeii. Sufletul nostru ar trebui să se umple de uimire şi veneraţie; viaţa noastră de gândire nu ar trebui să se bazeze pe intelect. Odată cu perceperea clarvăzătoare a permeabilităţii anumitor cristale noi vieţuim şi o teamă reînnoită. Într-un stadiu mai avansat al cunoaşterii devenim conştienţi de „metalitatea" metalelor şi de formele lor cristaline.

Centrul de greutate al omului este inima. Atunci când suferim durere, conştienţa este amplificată iar când suferim un şoc ne pierdem conştienţa. Centrul stabilităţii este inima şi acest centru are legătură cu *aurul*. Aurul armonizează şi aduce stabilitate.

Meditaţie asupra *fierului*. Conştienţa se ridică în laringe. Pătrundem în lumea astrală şi percepem sufletele-grup ale animalelor.

Meditaţie asupra *cositorului*. Conştienţa se află în regiunea dintre ochi. Începem să ne părăsim corpul şi urcăm în Cosmos până la sfera lui Jupiter. Conştienţa-fier cuprinde sfera lui Marte, iar aurul sfera Pământului.

Meditaţie asupra *plumbului*. Ne părăsim complet corpul şi urcăm în sfera lui Saturn.

Meditaţie asupra *cuprului*. Conştienţa-cupru ne străbate întreaga fiinţă. Ea radiază din centrul aflat

dedesubtul inimii şi se iveşte un „al doilea” om. Acesta a ieşit din spaţiu şi a pătruns în timp. El este treaz în lumea celor morţi.

Vechii caldeeni trăiau în conştienţa-fier (Marte). Ei au învăţat despre viaţa de după moarte de la fiinţele lunare. În prezent, acest lucru nu mai este necesar.

Cei vii ne apar ca ireali, în comparaţie cu cei morţi. Descrierea cazului lui Strader.

Secretul investigaţiei spirituale este transformarea conştientă a conştienţei.

CONFERINŢA a IV-a

Relaţia dintre metalitate şi alte stări de conştienţă la om

În vechime se obişnuia să se inducă alte stări de conştienţă prin administrare internă de metale, dar numai după ani de pregătire. Acest lucru nu mai e posibil astăzi deoarece constituţia internă a omului e diferită. Acum metoda trebuie să fie una spirituală. Cartea ***Cunoaşterea lumilor spirituale*** dă indicaţii indirecte pentru meditaţia asupra metalelor.

Relaţia dintre boală şi conştienţă. Tulburările funcţiilor digestive indică faptul că conştienţa-cupru lucrează prea puternic, în mod inconştient, în lumea celor morţi. Echilibrul se restabileşte prin administrarea de cupru. Acesta este domeniul medicului. Toate substanţele au un aspect fizic şi unul moral. Relaţia dintre ştiinţa medicală şi ştiinţa morală trebuie reînnoită pe o nouă bază.

Nivelele de conştienţă ale clarvăzătorilor din secolele al X-lea, al XI-lea şi al XII-lea. Cărturarii Şcolii de la Chartres aveau o palidă amintire a Proserpinei-Persefona. Un

sentiment de tragică pierdere. Ei nu mai puteau vieţui somnul clarvăzător al celor vechi. Aceasta era trăirea lui Alanus ab Insulis, Bernardus Silvestris, Gioacchimo da Fiore şi mai ales Brunetto Latini. Conversaţiile lor cu elevii. Brunetto Latini a primit revelaţia zeiţei Natura în cursul unei insolaţii.

Misteriile din Efes. Conversaţiile dintre elevi şi iniţiaţi după participarea la Misterii. Formele străvechi de cunoaştere, care în vremea lui Homer erau încă păstrate în cadrul Misteriilor, s-au pierdut treptat în vremea lui Heraclit. Învăţătorul descria lumea exterioară ca fiind veşmântul lui Demeter ţesut de către Persefona. Elevul vieţuia forţele eterice ascendente ale naturii; învăţătorul, forţele cosmice formatoare descendente. Astfel, cunoaşterea devenea un întreg.

Astăzi noi trebuie ca, prin exerciţii spirituale, să căutăm forme de cunoaştere care să ne conducă de la exterior înapoi la interior, de la sus la jos, iar apoi de la interior la exterior şi de la jos la sus.

CONFERINŢA a V-a

Starea de cupru a omului. Misterul mercurului. Misterul argintului

Conştienţa-cupru îi permite omului să-şi perceapă existenţa pre-pământească. În această stare de conştienţă omul percepe sufletele-grup ale animalelor. Lumea apare transformată; mediul nostru înconjurător este străbătut de sufletesc-spiritual. Deoarece această lume intermediară străbate lumea senzorială noi ne putem dezvolta organele de simţ.

Chimia lumii fizice nu are însemnătate în această lume intermediară; ea aparţine lumii dintre naştere şi moarte. Nu au însemnătate decât pământul, apa, aerul şi focul. Brunetto Latini a putut accede la această „a doua" lume după o insolaţie.

Datorăm alcătuirii creierului nostru reprezentările derivate din percepţii senzoriale pe care le avem despre lumea fizică. Despre nevoia de a reduce la tăcere activitatea creierului atunci când pătrundem în această lume elementală. Gândurile abstracte distrug percepţiile mai înalte. Când creierul este redus la tăcere apare imaginaţiunea. Animalele au şi ele percepţii de acest fel, dar de tip inferior şi nonindivi- dualizat.

Meditaţie asupra *mercurului*. Omul este izolat de lumea fizică şi de lumea elementelor. Mercurul stimulează corpul astral. Omul devine conştient de activitatea organelor. Activitatea interioară este unită cu activitatea cosmică. Omul începe să fie străbătut de „al treilea om". Stelele se revelează ca fiind colonii de fiinţe spirituale.

Mercurul şi cositorul sunt înrudite. Prin meditaţia asupra mercurului omul pătrunde în existenţa sa prenatală, înainte ca actualele sale organe pământeşti să se fi format. Această nouă lume este lumea fluidelor cosmice, care creează cele patru temperamente ale omului: coleric, sangvin, flegmatic şi melancolic. Pierderea legăturii cu fluidele cosmice duce la boli, de exemplu, la circulaţie defectuoasă. Administrarea de mercur reface condiţiile normale.

Meditaţie asupra *argintului*. Omul este adus în contact cu ceea ce vine din încarnările sale precedente. Meditaţia asupra argintului duce la perceperea căldurii spirituale din sânge. Această căldură se află în legătură cu forţele de reproducere.

Stări patologice. Sângele trebuie să-şi ia căldura din sferele prin care omul a trecut în încarnările precedente, nu din mediul său înconjurător actual. Febra este separarea temporară a circulaţiei ce iese din situarea ei normală din cadrul lanţului încarnărilor. În anumite condiţii febrile ar trebui administrat argint.

Argintul este remediul pentru toate bolile ce-şi au originea în karma.

CONFERINŢA a VI-a

Descrierea celor trei stări ale conştienţei obişnuite

Corpul fizic nu este aproape deloc înţeles în prezent.

Corpul eteric – un corp al forţelor formatoare – poate fi perceput cu ajutorul primei stări superioare de conştienţă.

Corpul astral nu este perceptibil prin simţuri şi poate fi perceput doar atunci când se atinge starea de „conştienţă golită".

Eul este perceput atunci când conştienţa golită este dezvoltată progresiv.

Prin antrenament spiritual se pot dezvolta organe de simţ spirituale. Somnul. Corpul astral şi Eul părăsesc corpul dar continuă să vibreze împreună cu corpurile fizic şi eteric. Visele apar din interacţiunea haotică dintre activitatea lumii spirituale exterioare şi vibraţiile remanente ale corpului astral. Iniţiatul reprimă vibraţiile reziduale ale fizicului şi etericului şi poate percepe clar lumea spirituală.

În somnul fără vise, conştienţa este separată de fizic şi de eteric şi omul trăieşte în corpul său astral şi în Eu, dar fără organe de percepţie. Aceste organe pot fi dezvoltate

prin meditaţie. În decursul secolului al XV-lea, semnificaţia iniţierii a fost parţial pierdută. Lumea fizică era privită ca fiind unica realitate. Rolul antroposofiei este să readucă la viaţă cunoaşterea spiritualului.

Oamenii din vechime aveau o legătură mai slabă cu corpurile lor fizic şi eteric. Educaţia modernă tinde să ne lege foarte strâns cu aceste corpuri. În vremurile vechi, constituţia şi dispoziţia naturală ale novicelui determinau capacitatea acestuia pentru iniţiere. Perioadele vieţii determină posibilităţile pentru iniţiere. Perioadele vieţii formează organe de cunoaştere. Vârsta aduce o mai mare profunzime a percepţiei clarvăzătoare. Când privim înapoi în mod conştient către experienţele vieţii noastre constatăm că fiecare perioadă s-a aflat sub puterea anumitor forţe care pot fi retrăite.

Când perioadele vieţii se transformă în organe de percepţie lăuntrică, noi putem să ne extindem pas cu pas conştienţa cosmică.

CONFERINŢA a VII-a

Evoluţia istorică a omenirii. Caracteristici spirituale foarte diferite ale epocilor şi relaţia lor cu perioadele vieţii

Epoca lui Michael (epoca prezentă) a început în jurul anilor 1870. Aici forţele spirituale ale Soarelui predomină pe toate planurile vieţii. Purtătorii acestor forţe sunt grupaţi în jurul Arhanghelului Michael.

Epoca lui Gabriel – ce a precedat epoca lui Michael – a durat trei până la patru secole şi s-a aflat sub influenţa forţelor lunare. Omul poate învăţa despre aceste forţe printr-o privire retrospectivă inspirată îndreptată asupra

primilor şapte ani ai copilăriei. Pentru a percepe caracteristicile propriei noastre epoci trebuie să privim retrospectiv forţele formatoare dinăuntrul nostru între vârstele de 21 şi 42 de ani.

Epoca ce datează din secolul al XV-lea până în secolul al XI-lea a fost supusă influenţei lui Mercur. Organul de percepţie pentru acestă epocă se dezvoltă între schimbarea dinţilor şi pubertate. Figuri de mare importanţă pentru această epocă: Alanus ab Insulis, Bernardus Silvestris, Geoacchimo da Fiore, alţi învăţători ai Şcolii de la Chartres şi Brunetto Latini. Din punct de vedere exterior o perioadă de întunecare dar din punct de vedere spiritual plină de iluminare. Omenirea a învăţat foarte mult de la unele personalităţi necunoscute istoriei, de pildă, „Paracelsus major".

În epoca lui Gabriel, figuri ca, de pildă, Goethe, Byron, Voltaire, aveau o existenţă de umbră în lumea spirituală. Ei erau „eclipsaţi" de măreţe fiinţe lunare care au trăit odinioară pe Pământ ca învăţători spirituali ai omenirii. Aceştia sunt interesaţi de mişcările omeneşti – în decursul scrisului şi de alte emanaţii, ca de pildă emanaţiile fluide, ale pielii, emanaţiile de lumină şi de căldură.

Magia neagră este folosirea conştientă a emanaţiilor chimice pentru scopuri josnice. Emanaţiile de viaţă pot fi folosite în scopuri bune de către fiinţele lunare sub influenţa Soarelui.

Sarcina omului în epoca lui Michael este să înveţe să lucreze cu emanaţiile de viaţă, de pildă cu concepte vii, nu cu teorii moarte.

Nevoia de autocontrol psihic şi spiritual. Elementul spiritual din emanaţii nu trebuie să fie atras în jos în lumea fizică aşa cum face spiritismul. Pericolul amestecului unor fiinţe elementare atunci când Eul mediumului este suprimat.

Experimentele lui Schrenk-Notzing.

Fiinţele elementare folosesc emanaţiile pielii ce ţin de elementul fluid pentru a produce „fantoma”. Pentru a evoca forţele inerente emanaţiilor de lumină şi căldură trebuie folosite pregătiri magice. Acest lucru duce la magie neagră, care foloseşte forţe lunare ce au rămas pe Pământ după separarea Lunii. O regiune periculoasă creată de mediumism şi magia neagră înconjoară Pământul şi se opune în mod activ la tot ceea ce este destinat să purceadă dinspre regiunea Soarelui în decursul epocii lui Michael.

CONFERINŢA a VIII-a

Fiinţele ahrimanice şi posesiunea

Fiecare lume cosmică poate fi atinsă prin dezvoltarea nivelului potrivit de conştienţă.

Noi ajungem la o cunoaştere a lumii plantelor prin ridicarea nivelului nostru de conştienţă până la lumea formelor arhetipale ale plantelor. Atunci putem recunoaşte diferenţele existente între diverse tipuri de plante, de pildă, între violetă şi *Belladonna*. Violeta aparţine de lumea conştienţei treze şi golite. *Belladonna* îşi primeşte forma din alte lumi; lumea astrală pătrunde în fructul ei şi de aceea ea este otrăvitoare. Aceleaşi forţe astrale care fac din animal o fiinţă inteligentă, atunci când pătrund într-o plantă, pe aceasta o fac otrăvitoare. *Belladonna* atrage la sine ceva ce provine dintr-o lume străină, în vreme ce violeta rămâne în lumea care îi este proprie.

În lumea celor morţi există fiinţe elementare care se folosesc de forţe care nu aparţin lumii lor, ci lumii fizice. Funcţia lor este de a transmite generaţiilor viitoare realizările la care a ajuns omul pe planul fizic, de pildă,

scrisul, construirea vehiculelor cu motor şi aşa mai departe. Acestea sunt fiinţe ahrimanice şi aparţin unei cu totul alte sfere a evoluţiei.

Formele demonice din lumea celor morţi sunt reflectarea astrală a plantelor otrăvitoare, de pildă, brânduşa de toamnă. Plantele neotrăvitoare, ca, de pildă, violeta, îşi au arhetipurile în lumea imediat superioară. Prin intermediul unui medium noi putem contacta arhetipurile plantelor, dar într-o lume care le este străină.

Pe planul fizic toţi oamenii au capacităţi mediumice. Persoanele cu calităţi de medium şi-au dezvoltat anumite părţi ale creierului care nu mai reprezintă baza pentru activitatea Eului. Prin intermediul mediumului fiinţele elementare proiectează în prezent ceea ce ar fi trebuit să fie comunicat în viitor. Aceste fiinţe sunt antrenate în destinul Pământului şi îşi sacrifică misiunea viitoare.

Legea lui Arhimede şi greutatea creierului omenesc. Greutatea creierului uman este de 20 de grame (în loc de 1 500 de grame) pentru că acesta pluteşte într-un mediu fluid. Doar aceste 20 de grame pot susţine Eul. Mediumul este o persoană la care aceste 20 de grame nu mai conţin Eul. În condiţii de transă aceste 20 de grame „fantomă", greutatea reziduală a creierului, sunt invadate de fiinţe elementare; Eul este izolat. În aceste condiţii fiinţele elementare se pot folosi de emanaţiile fluide, respiratorii şi de lumină.

Prin mediumism lumea spirituală pătrunde fără drept în lumea fizică. Acest pericol este întotdeauna prezent atunci când conştienţa de Eu a omului este întunecată.

CONFERINŢA a IX-a

Viaţa de vis şi somnambulismul

Trăirile visului şi somnambulismului sunt stări normale ale vieţii obişnuite. Atunci când sunt intensificate ele pot duce fie la căi adevărate, fie la căi false.

Prin exerciţii de concentrare şi meditaţie viaţa de vis poate fi investită cu o conştienţă mai înaltă. În vechime, pe Pământ au trăit învăţători care au sălăşluit în corpuri eterice şi au instruit omenirea prin inspiraţie. Ei au fost responsabili de apariţia culturii primordiale pe Pământ. Mai târziu s-au retras în sfera lunară şi acum acţionează de acolo asupra omului după ce el a trecut prin poarta morţii. Ei îi revelează omului consecinţele karmei sale. În comuniune cu ei, omul investighează lumile spirituale învecinate cu a noastră. Această stare de conştienţă este o iluminare a stării de vis.

Diferenţa dintre iniţiat şi omul cu o stare de conştienţă normală. În timpul somnului omul obişnuit vieţuieşte doar cu Eul, iar iniţiatul cu Eul şi corpul astral. Această formă de percepţie a fost dezvoltată în cadrul Misteriilor, a continuat în decursul Evului Mediu şi s-a pierdut mai mult sau mai puţin în prezent. Există pericole asociate cu acest mod de percepţie. Nevoia de a practica exerciţiile corecte de meditaţie.

În timpurile străvechi, omul avea o clarvedere naturală. El percepea spiritual aura unei fiinţe care nu era încarnată într-un corp fizic şi apoi visa forma ce îi aparţinea. Aşa lucrau pictorii din vechime. Această clarvedere a fost pierdută şi trebuie recâştigată prin pregătire spirituală. Vechii iniţiaţi nu au pătruns dincolo de sfera lunară şi de încarnarea lunară a Pământului. H. P.

Blavatsky a colaborat cu iniţiaţi care au rămas în urmă în sfera lunară. Dr. Steiner a ajuns dincolo de acest nivel şi a descris Pământul în încarnările sale Lună, Soare şi Saturn (vezi ***Ştiinţa ocultă***). Iniţiaţii lunari au antipatie pentru conceptele ştiinţelor naturii. Dr. Steiner le-a depăşit limitările şi a putut impregna lumea imaginativă cu concepte deplin conştiente ale ştiinţelor naturii moderne.

Diferenţa dintre vis şi somnambulism. Cel care visează vieţuieşte în întregime, dar inconştient, în Eul şi corpul său astral. În cazul mediumului, Eul şi corpul astral sunt în afara corpurilor fizic şi eteric şi el nu are control asupra acestora; ele sunt conduse de o fiinţă elementară. Mediumul este unit cu lumea exterioară a naturii, cu lumea formei; el „visează în acţiune". Omul care visează este cufundat în ceea ce este fără formă, în eternă schimbare; el „visează lăuntric".

Iniţiatul trebuie să-şi găsească în mod conştient calea ce duce în lumea spirituală. Cercetările parapsihologice încearcă să înţeleagă fiinţa lăuntrică a omului prin experimente ce reprezintă o caricatură a metodei ştiinţifice. Dorinţa lor este de a percepe spiritualul într-o formă tangibilă.

Omul încearcă să creeze o punte între sfera experienţei lăuntrice şi a percepţiei exterioare, între lumea haotică a celui care visează şi lumea anormală a mediumului. În artă, forma exterioară este impregnată cu spirit şi conţinutul spiritual este transpus în forma exterioară. Antroposofia dirijează curentul ocult către artă, respectiv către dramele-misteriu, euritmie, arta vorbirii.

Noi trebuie să transcendem misterele lunare. Este important să impregnăm cunoaşterea ocultă cu ştiinţă spirituală.

În vechime, Misteriile erau asociate cu medicina. Această abordare trebuie reînnoită. Legătura dintre mediumism şi boală. Boala datorată retragerii Eului şi corpului astral dintr-un organ.

Antroposofia vrea să dezvolte pentru viitor o medicină iniţiatică care să fie, de asemenea, şi o ştiinţă iniţiatică.

CONFERINŢA a X-a

Influenţele Soarelui şi ale Lunii

Influenţele Soarelui asupra Pământului, asupra animalelor şi omului sunt evidente pretutindeni. Influenţele Lunii sunt considerate ca ţinând de domeniul superstiţiei. Anecdota cu cei doi profesori.

Între naştere şi moarte omul prezentului este supus aproape exclusiv influenţelor Pământului, Soarelui şi Lunii.

Între adormire şi trezire noi vieţuim influenţele Soarelui în corpul nostru astral şi în Eu. În viaţa de veghe vieţuim Soarele în mod exterior. În somn suntem legaţi de Soare prin viaţa noastră lăuntrică; influenţa Lunii lucrează din afară asupra corpurilor noastre fizic şi eteric. În viaţa de veghe această stare de lucruri se inversează. Noi purtăm în noi influenţele Lunii, în corpul astral şi în Eu, iar influenţele Soarelui le resimţim din afară. Aceşti factori ne determină conştienţa de fiecare zi între naştere şi moarte.

Când reuşim să ne transformăm conştienţa de vis într-un instrument pentru cunoaşterea realităţii devenim conştienţi de forţele lunare acumulate în viaţa de veghe. Simţim prezenţa unui „al doilea om" în noi, în care sălăşluiesc forţele sferei lunare. Când, în timpul somnului, forţele Lunii încep să devină active lăuntric în al doilea om,

acesta începe să rătăcească în lumina Lunii şi ia cu el şi corpurile fizic şi eteric. Aceasta este originea somnambulismului.

Primul pas către conştienţa iniţiatică transformă activitatea celui de-al doilea om în experienţă lăuntrică. Aceasta trebuie ţinută sub control şi legată de conştienţa normală a corpului fizic.

Prin eforturi lăuntrice noi reuşim să aducem conştienţa de noapte în cadrul conştienţei de veghe şi spiritualul începe să se trezească. Dacă acest lucru este realizat în deplină conştienţă ne aflăm pe calea corectă. Fără existenţa unei conştienţe depline ne aflăm pe calea care duce la mediumism. Nu fenomenele şi evenimentele sunt elementul esenţial, ci felul în care noi reacţionăm la ele.

După ce am vieţuit pe deplin, lăuntric, conştienţa lunară, începe să se manifeste Mercur (următorul stadiu de conştienţă). Atunci noi putem controla pe al doilea om din interiorul nostru. Mesagerul zeilor – Mercur – ne conduce de-a lungul căii corecte care conduce în lumea spirituală.

Misticul nu reuşeşte să înţeleagă experienţele parapsihologice. Iniţiatul înţelege şi diferenţiază. Experienţele cu mediumuri ne conduc la erori. O înţelegere vie a sferei lunare este primul pas către iniţiere.

În sfera lui Mercur viziunile se transformă în imaginaţiuni reale. Când viaţa noastră lăuntrică se fortifică şi mai mult, ajungem la sfera lui Venus şi viziunile dispar cu totul. Noi ne urmăm calea de la Pământ la Lună, la Mercur, Venus, Soare. Noi vieţuim sfera solară şi contemplăm Soarele în spirit.

Cercetarea parapsihologică şi nereuşita acesteia în a ajunge la adevăr.

Perceperea organizării omeneşti în imaginaţiuni. Noi trebuie să ne transformăm cunoaşterea ştiinţifică şi

medicală într-o percepere lăuntrică spirituală a organelor omului.

Sfera lui Saturn „ademenită" în cadrul conştienţei ştiinţifice. Forţele lui Saturn lucrează în fiecare organ. Prin intermediul căutării lui Saturn, a structurii lăuntrice spirituale a fiecărui organ, ajungem în sfera lui Jupiter. Acum realizăm faptul că fiecare organ este corespondentul unei fiinţe spirituale.

Omul întreg este văzut ca om cosmic.

Doamna Blavatsky a fost condusă la sursele de cunoaştere de către o fiinţă a lui Mercur.

CONFERINŢA a XI-a

Două căi de cercetare

Conştienţa obişnuită se aplică doar domeniului limitat al observării senzoriale. Lumea spirituală nu poate fi cercetată prin metodele ştiinţelor naturale.

În prezent, Eul are în mod obişnuit la dispoziţie trei stări de conştienţă: starea de veghe, visul şi somnul adânc. La nivelul vieţii lăuntrice a Eului ele corespund gândirii, simţirii şi voinţei. Viaţa voinţei este ascunsă conştienţei obişnuite, dar prin iniţiere aceasta poate fi ridicată până la nivelul conştienţei.

Astăzi cunoaşterea ştiinţifică se aplică lumii fenomenelor iar credinţa lumii spirituale. Prin intermediul cercetării ştiinţifice moderne noi am ajuns să nu mai acceptăm nimic din ce nu poate fi demonstrat prin date concrete. Dovezile ştiinţifice nu se bazează pe cunoaştere, ci pe credinţă. Punţile dintre cunoaşterea lumii fenomenelor şi cunoaşterea lumii spirituale au fost distruse. Descoperirile ştiinţei spirituale pot fi înţelese cu

ajutorul raţiunii, dar nu şi cercetate prin raţiune. Atunci când cercetările spirituale sunt acceptate sub formă de idei, ele formează baza pentru cunoaşterea spirituală.

Însemnătatea karmei. Karma nu poate fi studiată în laborator. Folosirea corectă a conştienţei obişnuite duce la o înţelegere a iniţierii. Este posibil să înţelegem comunicările ştiinţei iniţiatice fără a avea o experienţă personală a lumii spirituale.

Naştere, moarte şi rău

Vitalitatea corpurilor fizic şi eteric creşte până la vârsta de 35 de ani, în vreme ce corpul astral şi Eul descresc. După 35 de ani procesul se inversează. Naşterea şi moartea sunt strâns legate.

Cunoaşterea spirituală a organelor omeneşti ne duce la înţelegerea semnificaţiei cosmice a acestora. Omul „întreg" moare în momentul morţii; organele separate nu mor, ci fiecare din ele îşi ia locul ce-i este repartizat în Cosmos. Cu ajutorul vederii spirituale noi le putem recunoaşte din nou în fiinţa omului cosmic. Prin viziunea omului cosmic noi devenim conştienţi de încarnările succesive ale omului.

Iniţiaţii lunari erau incapabili de a identifica entităţile pe care le percepeau.

În organele omului zace potenţialul pentru rău. Ajungem să aflăm din ce sfere provine obsesia pentru rău. Descoperim, de asemenea, că din această înţelegere a omului cosmic se poate naşte o christologie.

Revelaţia divinului prin artă. Arta păstrează o vagă amintire a lumii spirituale. Artele plastice iau în prezent din ce în ce mai mult o formă muzicală. Arta viitorului apropiat va fi muzica. Venirea Christosului celui viu va

trebui înfăţişată prin muzică. În *Parsifal*, „ademenirea" Impulsului christic în sfera lumii fenomenelor a fost exprimată doar prin simboluri (ca, de pildă, Porumbelul şi Comuniunea). Wagner nu a reuşit să înfăţişeze esenţa Impulsului christic în Cosmos şi pe Pământ. Muzica este capabilă să descrie Impulsul christic prin tonuri ce sunt lăuntric străbătute de suflet şi spirit. Dacă muzica va fi inspirată de ştiinţa spirituală ea va găsi calea de a realiza acest lucru. Misteriul încarnării lui Christos poate fi evocat prin muzică. Bruckner a fost incapabil să înfăptuiască aceasta din cauza limitărilor sale.

Exprimarea Impulsului christic în adevărata sa formă prin intermediul muzicii se va putea în cele din urmă realiza datorită inspiraţiei antroposofiei.

Conferinţa I

Torquay, 11 August 1924

NATURA ESTE MAREA ILUZIE. „CUNOAŞTE-TE PE TINE ÎNSUŢI!"

De ce căutăm noi de fapt spiritualul?

Mi s-a cerut să vorbesc, în aceste conferinţe, despre căile care duc la cunoaşterea lumii suprasensibile. Această cunoaştere şi percepţia pe care o avem despre lumea fenomenelor, fructul multor ani de studii perseverente şi sârguincioase, şi căreia îi datorăm realizările magnifice ale perioadei moderne, sunt complementare. Căci realitatea poate fi sesizată doar de către acela care poate atesta remarcabilele descoperiri pe care ştiinţele naturii şi ale

istoriei le-au adăugat recent comorii de cunoaştere a lumii cu ajutorul înţelegerii câştigate din lumea spirituală.

Oriunde întâlnim lumea exterioară, nu ne putem îndoi de faptul că ea este atât spirituală cât şi fizică; în spatele fiecărui fenomen fizic vom găsi, într-o formă sau alta, un agent spiritual care este adevăratul protagonist. Spiritualul nu poate exista într-un vacuum, căci el este permanent activ şi străbate în mod viu fizicul, într-un moment sau altul, un loc sau altul.

În aceste conferinţe doresc să vorbesc despre felul în care lumea în care trăieşte omul poate fi cunoscută în totalitatea ei, pe de o parte, prin examinarea mediului fizic înconjurător şi, pe de altă parte, prin perceperea spiritualului. În acest mod, sper să vă indic metodele corecte şi greşite de a obţine această cunoaştere.

Înainte de a intra propriu-zis în subiectul acestor conferinţe, mâine, aş dori să fac o scurtă introducere, astfel încât să aveţi o idee despre scopul pe care mi-l propun şi la ce să vă aşteptaţi în cadrul lor. În primul rând, ne vom pune în mod serios întrebarea: Ce motiv avem să întreprindem o investigaţie spirituală? De ce, în calitate de persoane practice, cu bun-simţ, cu capul pe umeri, nu suntem gata să acceptăm lumea fenomenelor aşa cum este şi să jucăm un rol activ în ea? De ce să ne mai străduim să ajungem la o cunoaştere a lumii spirituale? În acest context, aş dori să mă refer la o idee străveche, o zicere care oglindeşte un adevăr acceptat de un număr crescând de oameni şi pe care încă şi azi îl întâlnim atunci când cercetăm fundamentul lumii, deşi e moştenit din cele mai vechi timpuri ale gândirii şi aspiraţiei umane. Fără a folosi în niciun fel aceste concepţii străvechi şi depăşite ca punct de pornire, aş dori, totuşi, să vă atrag atenţia asupra lor de câte ori se iveşte ocazia.

Dinspre Răsărit răsună, răzbătând prin mii de ani, zicerea: Lumea pe care o percepem cu simţurile noastre este Maya, Marea Iluzie. Iar dacă, aşa cum omul a simţit întotdeauna, de-a lungul dezvoltării sale, lumea este Maya, atunci el trebuie să transceandă „Marea Iluzie" pentru a ajunge la adevărul ultim. Dar de ce a considerat omul această lume a impresiilor senzoriale ca fiind Maya? De ce, tocmai în vremurile cele mai vechi, când oamenii erau mai aproape de spirit decât azi, au apărut Centrele de Misterii, centre care erau dedicate cultivării ştiinţei, religiei, artelor şi vieţii practice, al căror scop era să arate calea către adevăr şi realitate, spre deosebire de ceea ce, strict în lumea exterioară, era Marea Iluzie, sursa cunoaşterii şi activităţii omului? Cum putem explica prezenţa acelor iluştri înţelepţi care instruiau neofiţii în străvechile şi sfintele Misterii şi căutau să-i conducă de la iluzie către adevăr? Acestei întrebări îi putem da răspuns doar dacă percepem omul într-un mod nepărtinitor, dintr-un punct de vedere detaşat.

„Cunoaşte-te pe tine însuţi!" – aceasta e o altă zicere străveche, care ne vine din trecut. Din unirea acestor două ziceri – „Lumea este Maya" dinspre Răsărit, „Cunoaşte-te pe tine însuţi!" din Grecia antică – a apărut pentru prima dată căutarea cunoaşterii spirituale în omenirea de mai târziu. Dar şi în vechile Misterii căutarea adevărului şi realităţii îşi avea originea în această dublă percepţie, şi anume că, în ultimă analiză, lumea este iluzie, iar omul trebuie să ajungă la cunoaşterea de sine.

Cu toate acestea, numai prin viaţa însăşi poate omul înţelege aceasta, nu doar prin gândire, ci prin voinţă şi prin deplina participare la realitatea direct accesibilă nouă, ca fiinţe omeneşti. Nu în deplină conştienţă, şi nici cu înţelegere deplină, ci cu adâncă emoţie îşi poate spune

fiecare om de pe Pământ: „Tu nu poţi fi cum este lumea exterioară pe care o vezi şi o auzi”.

Acest sentiment e foarte profund. Trebuie să reflectăm asupra implicaţiilor acestor cuvinte: „Cum este lumea exterioară pe care o percepi cu cele cinci simţuri ale tale tu nu poţi fi”. Când privim plantele, vedem primele mlădiţe verzi care apar primăvara; ele înfloresc vara, iar spre toamnă, se coc şi fac fructe. Le vedem cum cresc, cum se ofilesc şi mor; durata ciclului lor de viaţă e de un singur an. Vedem, de asemenea, cum multe plante absorb din sol anumite substanţe care se acumulează în tulpina principală. Pe drum încoace, pe şosea, aseară, am văzut multe plante foarte bătrâne care au absorbit mari cantităţi din aceste substanţe de întărire, pentru ca ciclul vieţii lor să nu se limiteze la un singur an, ci să se prelungească pe o perioadă mai mare de timp şi, astfel, ele dezvoltă noi muguri pe tulpină. Iar omului îi este dat să observe cum aceste plante cresc, se ofilesc şi mor.

Iar când observă animalele, omul îşi dă seama de caracterul lor trecător; la fel şi în cazul regnului mineral. El observă depozitele minerale din maiestuoasele lanţuri muntoase. Şi, înarmat cu cunoaşterea sa ştiinţifică, realizează că şi acestea sunt trecătoare. Şi, în fine, se întoarce spre vreo învăţătură ca, de pildă, sistemul ptolemeic sau copernican, sau spre vreo învăţătură împrumutată de la Misteriile antice sau de la cele mai târzii, şi trage concluzia: Tot ceea ce văd în splendoarea stelelor, tot ceea ce radiază spre mine dinspre Soare şi Lună, cu orbitele lor complexe şi minunate – toate acestea sunt, de asemenea, trecătoare. Dar, în afară de caracterul trecător, domeniul naturii are şi alte atribute. Acestea sunt de aşa natură încât omul, pentru a se putea cunoaşte pe sine însuşi, nu ar trebui să presupună că el şi tot ceea ce

este trecător – plantele, mineralele, Soarele, Luna şi stelele – sunt constituite în mod similar.

Omul ajunge atunci la următoarea concluzie: înăuntrul meu port ceva care este calitativ diferit de tot ceea ce văd şi aud în jurul meu. Trebuie să ajung la o înţelegere a propriei mele fiinţe, căci această înţelegere nu o pot găsi în nimic din ceea ce văd şi aud.

În toate vechile Misterii, oamenii au resimţit dorinţa intensă de a descoperi realitatea propriei fiinţe interioare, în vreme ce toate fenomenele trecătoare ale spaţiului şi timpului erau resimţite ca o expresie a Marii Iluzii. Şi astfel, pentru a ajunge la o înţelegere a fiinţei interioare a omului, ei au privit dincolo de ceea ce oferă percepţiile senzoriale.

Şi aici au trăit experienţa unei lumi spirituale. Subiectul acestor conferinţe va fi: Cum putem găsi calea corectă spre lumea spirituală. Vă puteţi foarte uşor imagina că omul va fi tentat în primul rând să urmeze aceeaşi procedură pe care a folosit-o la explorarea lumii fenomenelor. El va transfera, pur şi simplu, metoda percepţiei senzoriale la explorarea pe care o întreprinde asupra lumii spirituale. Însă, aşa cum investigarea lumii fenomenelor este de obicei marcată de iluzii, este probabil ca posibilităţile de apariţie a iluziilor să fie crescute, şi nu diminuate, dacă aceleaşi metode adaptate investigării lumii fenomenelor sunt aplicate şi lumii spirituale. Şi, de fapt, asta se şi întâmplă. În consecinţă, vom deveni doar victime ale unei iluzii cu atât mai convingătoare.

Şi, pe de altă parte, dacă nutrim vagi speranţe, entuziasme nebuloase, presentimente neexplicate izvorâte din colţişoare obscure ale sufletului, fantezii visătoare despre spiritual, acesta ne va rămâne pe veci necunoscut. Vom rămâne în lumea presupunerilor; vom împărtăşi o credinţă, dar nu vom avea o adevărată cunoaştere. Dacă ne

mulţumim pur şi simplu să adoptăm această variantă, spiritualul nu ne va deveni mai bine cunoscut, ci progresiv mai necunoscut. Astfel, omul poate greşi în două feluri.

Pe de o parte, el urmează aceeaşi metodă de cercetare în privinţa atât a lumii spirituale cât şi a lumii fenomenelor. Iar lumea fenomenelor se dovedeşte a fi iluzie. Dacă va folosi aceeaşi abordare şi în cazul lumii spirituale, aşa cum fac câteodată spiritualiştii obişnuiţi, va fi supus unor iluzii şi mai mari.

Pe de altă parte, poate urma cealaltă cale. În acest caz, el nu va face nicio încercare de a investiga lumea spirituală printr-o abordare clară, inteligibilă, ci prin credinţă autoindusă şi entuziasm nebulos. În consecinţă, lumea spirituală îi rămâne ca o carte închisă. Oricât ne silim să urmăm calea bănuielilor vagi şi entuziasmului emoţional, vom cunoaşte lumea spirituală din ce în ce mai puţin. În cazul primei abordări, iluzia noastră e cea care va fi amplificată, în cazul celei de-a doua, ignoranţa noastră. Şi, în contrast cu aceste două căi false, noi trebuie s-o găsim pe cea adevărată.

Adevăratele căi pentru reala cunoaştere spirituală

Nu trebuie să uităm ce extraordinar de dificil este să înlocuieşti o cunoaştere a Marii Iluzii, în sensul pe care l-am indicat, cu o cunoaştere a Sinelui adevărat; mai mult decât atât, dacă cineva doreşte să se pregătească pentru o abordare adevărată, autentică a înţelegerii spirituale, cât de imposibil este, fiind supus iluziei, să depăşeşti toate acele sentimente nebuloase despre Sinele adevărat şi să ajungi la o percepţie clară a realităţii. Să observăm în mod imparţial ce presupune aceasta. Un materialist n-ar putea nicicând avea un respect şi o admiraţie atât de profunde

pentru recentele descoperiri ştiinţifice ale lui Darwin, Huxley, Spencer şi alţii ca şi acela care înţelege lumea spirituală. Căci aceşti oameni, şi mulţi alţii încă, începând cu vremea lui Giordano Bruno, nu şi-au precupeţit eforturile în încercarea de a înţelege ceea ce vechile Misterii considerau a fi lumea Mayei. Nu avem nevoie să acceptăm teoriile propuse de Darwin, Huxley, Spencer, Copernic, Galileo şi ceilalţi. Să-i lăsăm pe alţii să teoretizeze în voia lor cu privire la Univers; noi nu dorim să fim atraşi în controversele lor. Dar trebuie să recunoaştem enormul avânt pe care ei l-au imprimat studiului detaliat al diverselor organe la om, animal şi plantă, sau al anumitor probleme ce privesc regnul mineral. Gândiţi-vă doar ce multe am învăţat în ultima vreme despre funcţiile glandelor, ale nervilor, inimii, creierului, plămânilor, ficatului etc., ca rezultat al cercetărilor lor stimulatoare. Ei merită tot respectul şi toată admiraţia noastră. Dar, în viaţa reală, aceste cunoştinţe nu ne duc decât până într-un anumit punct. Vă voi da trei exemple pentru a ilustra această chestiune.

Putem urmări în detaliu prima celulă-ou umană; cum se dezvoltă ea treptat, devenind un embrion uman, cum se dezvoltă pas cu pas diversele organe şi cum, din minusculele organe periferice, se construiesc inima şi sistemul circulator. Toate acestea pot fi demonstrate. Putem urmări creşterea organică a unei plante de la rădăcină la floare şi sămânţă şi, pornind de la această informaţie factuală, putem construi o teorie a Universului care să cuprindă întregul Cosmos.

Astronomii şi astrofizicienii noştri au facut-o deja. Au creat o teorie a Cosmosului care arată cum lumea a răsărit dintr-un sistem stelar-nebular, care a căpătat progresiv o formă mai definită şi care era capabil de generaţie

spontanee. Dar, în ciuda tuturor acestor teoretizări, ne vom găsi până la urmă faţă în faţă cu fiinţa esenţială a omului, cu problema răspunsului de dat la îndemnul: „Cunoaşte-te pe tine însuţi!" Dacă nu cunoaştem decât Sinele care se limitează la cunoaşterea mineralelor, plantelor, animalelor, sistemelor glandular şi circulator ale omului, atunci nu cunoaştem decât lumea în care omul intră la naştere şi pe care o părăseşte prin moarte. Dar, în ultimă analiză, omul simte că el nu este limitat la lumea temporală. Ca urmare, în faţa a tot ceea ce ne oferă cunoaşterea lumii exterioare cu asemenea măreţie şi perfecţiune, el trebuie să răspundă, din străfundurile fiinţei sale: Toate acestea le afirmi doar între naştere şi moarte. Dar îţi cunoşti tu Sinele esenţial, adevărata ta esenţă? În clipa în care cunoaşterea omului şi a naturii capătă implicaţii morale şi religioase, fiinţa umană ale cărei organe pot sesiza doar lumea Marii Iluzii este redusă la tăcere. Îndemnul „Cunoaşte-te pe tine însuţi, ca astfel să poţi cunoaşte, în fiinţa ta cea mai intimă, de unde vii şi încotro te îndrepţi!", această problemă de cunoaştere, care apare în clipa în care intervin chestiuni de natură religioasă, nu poate fi rezolvată la acest nivel limitat de înţelegere.

La intrarea în Şcoala de Misterii, neofitului i se arăta foarte clar că oricât de multe ar fi învăţat el prin observaţii senzoriale aceste informaţii nu puteau da un răspuns marii enigme a naturii umane, atunci când erau implicate chestiuni religioase.

Mai mult decât atât, deşi putem avea cunoştinţele cele mai precise despre structura capului uman, despre mişcările caracteristice ale braţelor şi mâinilor omului, despre felul cum stă şi felul cum merge, deşi niciodată nu am reacţionat cu mai multă sensibilitate la formele animalelor şi ale plantelor în măsura în care le cunoaştem

prin observaţii senzoriale, de îndată ce încercăm să exprimăm artistic aceste informaţii ne confruntăm cu o problemă fără soluţie.

Cum şi-au exprimat oamenii până acum, prin artă, cunoaşterea despre lume? Ei îşi datorau inspiraţia învăţăturii Misteriilor. Cunoaşterea pe care o aveau despre natură şi diversele ei aspecte era conformă cu nivelul existent de înţelegere, dar în acelaşi timp era îmbogăţită cu înţelegere spirituală.

E suficient să observăm vechea Grecie. Astăzi, un sculptor sau un pictor lucrează după un model – cel puţin aşa se făcea până de curând. Scopul său este să copieze şi să imite. Artistul grec nu lucra astfel, deşi se spune că aşa se proceda; de fapt, el percepea forma umană spirituală în sine însuşi. În sculptură, dacă dorea să înfăţişeze un braţ în mişcare, el era conştient de faptul că lumea exterioară este modelată de un conţinut spiritual, că fiecare obiect material a fost creat din spirit, şi căuta să recreeze spiritul în opera sa.

Chiar şi până în Renaştere, pictorul nu se folosea de model; acesta avea doar rolul unui stimul. El ştia intuitiv cum activau mâna sau braţul şi dădea expresie acestei informaţii în redarea picturală a mişcării. Dacă înfăţişezi pur şi simplu aspectele externe, superficiale ale lumii Mayei, dacă doar copiezi un model, aceasta nu-ţi adânceşte cunoaşterea; prin aceasta nu vedem mai în profunzime în om, ci ne preocupăm doar de exterior şi astfel rămânem ca spectatori în afara lui.

Din punctul de vedere al artei, dacă nu reuşim să transcendem lumea Mayei ne confruntăm cu o formidabilă problemă a naturii umane şi nu ni se oferă niciun răspuns.

Şi, iarăşi, la admiterea în vechile Misterii, neofitului ce urma să fie iniţiat i se arăta clar: Dacă vei rămâne în lumea

Mayei, nu vei putea pătrunde fiinţa esenţială a omului şi nici cea a vreunui alt regn al naturii. Nu poţi deveni un artist. În sfera artei s-a dovedit necesar ca neofitului să i se amintească îndemnul limpede: „Cunoaşte-te pe tine însuţi!", şi atunci el începea să simtă nevoia cunoaşterii spirituale.

Dar, veţi obiecta, există sculptori întru totul materialişti. În fond, aceştia nu erau simpli amatori, ştiau bine ce faceau. Ei ştiau cum să obţină secretele modelului lor şi să îşi înzestreze cu aceste secrete figurile şi motivele. Acest lucru e adevărat, dar de unde-şi primiseră ei cunoştinţele? Oamenii nu-şi dau seama, dar această capacitate nu porneşte de la artistul însuşi. El o datorează premergătorilor săi, care, la rândul lor, au primit-o de la predecesorii lor. Ei lucrau pornind de la o tradiţie. Dar nu erau dispuşi să o recunoască, susţinând că totul se datorează lor înşişi. Ei ştiau cum lucrau vechii maeştri şi-i imitau. Dar cei mai vechi dintre vechii maeştri şi-au obţinut secretele din cunoaşterea spirituală a Misteriilor. Rafael şi Michelangelo le-au învăţat de la aceia care încă se mai foloseau de Misterii.

Dar adevărata artă trebuie creată pornind din spiritual. Nu există altă soluţie. De îndată ce ajungem la problema omului, orice percepţie a Marii Iluzii nu poate da niciun răspuns problemelor vieţii, problemei destinului omului. Ca să ne putem întoarce la izvorul artei şi al creativităţii artistice, trebuie să ne recăpătăm capacitatea de a privi în lumea spirituală.

Acum, un al treilea exemplu. Botanistul sau zoologul pot acumula cunoştinţe detaliate despre forma tuturor plantelor existent. Biochimistul poate descrie procesele care au loc în plantele vii. Mai poate, de asemenea, spune şi cum sunt asimilate alimentele în sistemul metabolic, cum

sunt absorbite substanţele în pereţii tubului digestiv şi cum sunt transportate în sânge până la sistemul nervos. Un anatomist, sau fiziolog sau botanist sau geolog înzestrat, poate acoperi un domeniu foarte vast din lumea Mayei, dar dacă are intenţia de a-şi folosi cunoştinţele pentru vindecare sau tratament medical, dacă doreşte ca pornind de la constituţia exterioară, sau chiar de la cea interioară a omului să ajungă la fiinţa lui esenţială, el nu o poate face.

Îmi veţi răspunde: Dar există o mulţime de doctori care sunt materialişti şi nu au niciun fel de interes faţă de lumea spirituală. Ei îşi tratează pacienţii conform metodelor ştiinţelor naturii şi, totuşi, obţin rezultate.

Aşa este. Dar ei pot realiza vindecări pentru că au în spatele lor o tradiţie bazată pe o veche concepţie despre lume. Vechile remedii ne vin de la Misterii, dar toate aceste vechi remedii au o caracteristică remarcabilă în comun. Dacă vedeţi reţeta unui remediu vechi, veţi observa că e foarte complicată. Cere un efort considerabil din partea aceluia ce îl prepară şi care-l foloseşte în scopul prescris de tradiţie. Dacă aţi fi mers la un doctor din vechime şi l-aţi fi întrebat cum se ajungea la o asemenea reţetă, el n-ar fi răspuns în niciun caz: întâi fac experimente chimice şi mă asigur că substanţele se comportă în felul cutare sau cutare; pe urmă încerc preparatul pe pacienţi şi-mi notez rezultatele. O asemenea idee nu i-ar fi venit în minte niciodată. Oamenii nici nu-şi dau seama de circumstanţele care existau în epoci mai vechi. Doctorul ar fi răspuns: Eu trăiesc într-un laborator (dacă îl putem numi aşa) echipat conform învăţăturii Misteriilor şi, dacă descopăr un remediu, datorez acest lucru zeilor. El era foarte sigur de acest lucru, că se află în strânsă comunicare cu lumea spirituală prin întreaga atmosferă creată în laborator. Pentru el, prezenţa fiinţelor spirituale era tot atât de

neîndoielnică pe cât ne este nouă prezenţa fiinţelor omeneşti. El îşi dădea seama că prin influenţa fiinţelor spirituale ajungea la o dimensiune mai înaltă a fiinţei şi putea realiza mai multe decât ar fi fost posibil altfel. Şi îşi făcea mai departe reţetele lui complicate, nu pornind de la cunoştinţele despre natură, ci după cum dictau zeii. În cadrul Misteriilor se ştia că, pentru a înţelege omul, nu trebuie să te identifici cu lumea Mayei, ci trebuie să mergi mai departe, spre adevărul lumii divine.

Astăzi, cu toată cunoaşterea pe care o au cu privire la lumea exterioară, oamenii sunt mai departe de adevărul lumii divine decât erau anticii, cu cunoaşterea lor ce pornea de la Misterii. Dar acest lucru trebuie regăsit.

Din al treilea exemplu este evident că, dacă dorim să vindecăm, chiar fiind echipaţi cu cele mai largi cunoştinţe asupra naturii (adică, a lumii Mayei), ne confruntăm din nou cu problema nerezolvată a vieţii şi destinului omului. Dacă dorim să înţelegem omul din punctul de vedere al Mayei, al Marii Iluzii, atunci, având în vedere acel „Cunoaşte-te pe tine însuţi!", care este necesar pentru a vindeca, vom fi incapabili să avansăm măcar un pas în înţelegerea noastră.

Şi astfel, în lumina acestor exemple, putem spune: Cel care doreşte să treacă peste prăpastia dintre lumea Mayei şi acel „Cunoaşte-te pe tine însuţi!" îşi va da seama, în clipa în care se apropie de fiinţa umană cu un sentiment religios, ca artist creativ, ca vindecător sau doctor, că stă în faţa unui vid dacă nu porneşte decât de la lumea iluziei. Dacă nu reuşeşte să găsească o formă de cunoaştere care să transceandă cunoaşterea naturii exterioare, care este cunoaştere a Mayei, Marea Iluzie, atunci e lipsit de orice putere.

Cunoaşterea lumii în totalitatea ei prin viziune spirituală înăuntrul realităţilor fizice.

Haideţi acum să comparăm felul în care oamenii au încercat, pornind de la spiritul Misteriilor, să ajungă la o cunoaştere cuprinzătoare a lumii şi felul în care se încearcă acest lucru astăzi. Vom fi atunci în situaţia de a ne putea orienta în ceea ce priveşte căile ce duc spre această cunoaştere cuprinzătoare.

Acum câteva mii de ani se vorbea despre lume şi fundamentul sau esenţa ei divină într-un mod foarte diferit de modul în care autorităţile în domeniu vorbesc despre ele astăzi. Să examinăm această epocă de acum câteva mii de ani, când o cunoaştere sublimă şi maiestuoasă înflorea în Misteriile Orientului Apropiat. Vom încerca să privim mai îndeaproape natura acestei cunoaşteri, descriind-o pe scurt.

În străvechea Caldee omului i se spunea: Forţele sufleteşti ale omului îşi ating potenţialul maxim atunci când el îşi îndreaptă ochiul spiritual către minunatul contrast dintre viaţa din timpul somnului (când conştienţa îi este întunecată şi nu mai e conştient de ceea ce îl înconjoară) şi viaţa din timpul zilei (când are vederea limpede şi e conştient de lumea din jurul lui). Aceste stări alternative de somn şi de veghe erau trăite altfel acum câteva mii de ani. Somnul era mai puţin inconştient, veghea nu era atât de conştientă. În timpul somnului, în conştienţa omului se revărsau imagini pline de forţă, în continuă mişcare, el era conştient de curgerea şi mişcarea vieţii lumilor. Era în contact cu fundamentul divin, cu esenţa Universului.

Întunecarea conştienţei în timpul somnului este o consecinţă a evoluţiei umane. Cu câteva mii de ani în urmă,

starea de veghe nu era atât de clară şi de lucidă ca astăzi. Obiectele nu aveau contururi atât de clar definite, ci erau estompate. Ele radiau calităţi spirituale, în forme variate. Nu exista această tranziţie bruscă de la somn la starea de veghe. Oamenii din acea epocă puteau totuşi face distincţie între aceste două stări, şi numeau mediul înconjurător al stării lor de veghe „Apsu". Acea viaţă de curgere şi mişcare pe care o percepeau în timpul somnului, acest tărâm în care se estompau deosebirile clare dintre minerale, plante şi animale, pe care le percepeau în decursul stării de veghe, se numea „Tiamat". Iar învăţătura Şcolilor de Misterii caldeene spunea că atunci când omul, în timpul somnului, participa la curgerea şi mişcarea din Tiamat, el era mai aproape de adevăr şi realitate decât atunci când îşi trăia viaţa conştientă printre minerale, plante şi animale. Tiamat era mai aproape de fundamentul lumii, era mai înrudit cu lumea omului decât Apsu. Apsu era mai îndepărtat. Tiamat reprezenta ceva care era mai apropiat de om. Dar, cu trecerea timpului, Tiamat a suferit schimbări, şi acest lucru era comunicat neofiţilor în Şcolile de Misterii. Din viaţa de curgere şi mişcare din Tiamat au ieşit fiinţe demonice, siluete de cal cu capete de om, siluete de leu cu cap de înger. Aceste forme demonice au ieşit din ţesătura lui Tiamat şi au devenit ostile omului.

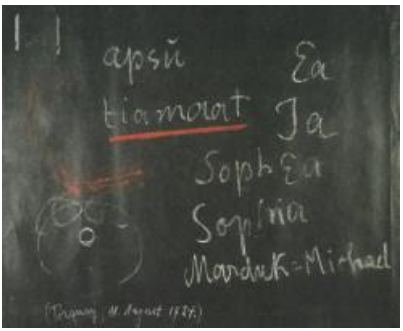


Tabla 1

Apoi în lume a apărut o ființă puternică: *Ea*. Dintre oamenii de azi, oricine are o ureche sensibilă față de sunete poate simți cum alăturarea acestor două vocale indică acea ființă care, conform acestor vechi învățături ale Misteriilor, a stat alături de om, pentru a-l ajuta atunci când demonii din Tiamat au devenit puternici. *Ea*, sau *Ia*, a devenit ulterior – dacă anticipăm particula „Soph" – Soph-Ea, Sophia. *Ea* implică înțelepciunea abstractă, înțelepciunea care străbate toate lucrurile. Soph este o particulă care sugerează o stare de existență. Sophia, Sophea, Sopheia, înțelepciunea omniprezentă, ce străbate toate lucrurile, a trimis omenirii pe fiul ei, cunoscut pe atunci ca Marduk, și mai târziu numit Michael, acel Michael învestit cu autoritate de ierarhia îngerilor. El este una și aceeași ființă cu Marduk, fiul lui Ea, înțelepciunea – Marduk-Michael.

Conform învățăturii Misteriilor, Marduk-Michael era măreț și puternic și toate ființele demonice, cum ar fi cai cu capete omenești sau forme asemănătoare leilor, cu capete de îngeri – toate aceste ființe tălăzuitoare, mobile, demonice, adunate laolaltă în mărețul Tiamat, s-au ridicat împotriva lui. Marduk-Michael era suficient de puternic pentru a mânui vârtejul furtunii care bântuie prin lume. Tot ceea ce reprezenta Tiamat era văzut ca o singură realitate vie, și pe bună dreptate, căci astfel îl resimțeau ei. Toți acești demoni laolaltă erau priviți ca un dușman, un balaur puternic care încarna toate puterile demonice născute din Tiamat, noaptea. Și această ființă-balaur ce sufla pe nări foc și furie înainta împotriva lui Marduk. Michael îl lovi mai întâi cu diverse arme iar apoi împinse întreaga forță a vârtejului furtunii în pântecele balaurului, astfel încât Tiamat plesni și se împrăștie în întreaga lume[1].

[1] *Poemul Creației* spune: „Vântul de nord (îl) duse în locuri nedezvăluite".

Şi astfel, din el, Marduk-Michael a putut crea Cerul deasupra şi Pământul dedesubt. Astfel au apărut Sus şi Jos.

Acestea erau învăţăturile Misteriilor. Fiul cel mare al lui Ea, înţelepciunea, l-a învins pe Tiamat şi, din o parte a lui, a făurit Cerurile de sus iar din cealaltă, Pământul de jos. Şi dacă, o, omule, îţi vei ridica ochii către stele, vei vedea o parte din ceea ce Marduk-Michael a făurit în Cer, din hăul înfricoşător al lui Tiamat, în folosul oamenilor. Iar dacă vei privi în jos, acolo unde plantele cresc din Pământul mineralizat, vei vedea cealaltă parte pe care fiul lui Ea, înţelepciunea, a recreat-o în folosul omenirii.

Astfel, vechii caldeeni priveau înapoi spre perioada de formare a lumii, spre formarea a ceea ce era fără formă; ei priveau în atelierul creaţiei şi percepeau acolo o realitate vie. Aceste forme demonice ale nopţii, toţi aceşti monştri nocturni, fiinţele tălăzuinde, întreţesute din Tiamat au fost transformate de către Marduk-Michael în stelele de deasupra şi Pământul de dedesubt. Toţi demonii transformaţi de Marduk-Michael în stele strălucitoare, tot ceea ce creşte din Pământ, pielea şi carnea transformate ale lui Tiamat – aceasta este forma în care oamenii vremurilor de demult îşi închipuiau tot ce venea spre ei prin intermediul vechilor atribute ale sufletului. Acea informaţie ei o considerau cunoaştere.

Apoi, preoţii Misteriilor au anticipat viitorul, studiind capacităţile psihice ale elevilor lor. Iar când neofiţii dezvoltau suficientă tărie a sufletului, ei erau capabili să înţeleagă primele lecţii elementare care li se predau astăzi în şcoli copiilor – că Pământul se învârteşte în jurul Soarelui şi că planetele se formează din nebuloase. Această cunoaştere era un secret bine păzit în acea vreme. Învăţătura ce se dădea publicului, pe de altă parte, avea de-a face cu faptele lui Marduk-Michael pe care tocmai le-am

descris. În şcolile şi universităţile noastre – şi ele nu au nicio pretenţie de a păstra vreun secret – şi chiar în cursul primar se predau sistemul copernican şi astrofizica, subiecte pe care, în vremurile vechi, doar înţelepţii îndrăzneau să le abordeze, şi asta doar după îndelungi pregătiri. Ceea ce orice şcolar învaţă astăzi putea, pe atunci, să fie cunoscut doar de către iniţiaţi. Astăzi, toate acestea fac parte din programa şcolară.

A existat o epocă încă şi mai îndepărtată decât cea a Misteriilor caldeene, când oamenii nu vorbeau decât despre lucruri ca acelea pe care le-am descris – despre Ea, Marduk-Michael, despre Apsu şi Tiamat. Ei aveau oroare de toată învăţătura acelor „excentrici" învăţători ai Misteriilor, despre mişcările stelelor şi ale Soarelui; ei doreau să studieze nu ceea ce era invizibil, ci doar ceea ce era vizibil şi tangibil, dar în formele simbolice sau personificate dezvăluite prin vechea clarvedere. Ei respingeau cunoaşterea pe care o dobândiseră vechii învăţători-iniţiaţi şi elevii lor. Apoi a venit vremea când înţelepciunea străveche s-a răspândit treptat dinspre Răsărit, şi ambele forme de cunoaştere au fost preţuite. Oamenii puneau mare preţ pe manifestările fiinţelor din lumile spirituale, pe faptele lui Marduk-Michael, de pildă; şi la fel de mult preţuiau ceea ce putea fi ilustrat prin diagrame – Soarele în centru şi corpurile planetare învârtindu-se în jurul lui în cicluri şi epicicluri (tabla 1). Apoi, în decursul timpului, capacitatea de a privi în lumile spirituale, lumile demonilor şi zeilor, s-a pierdut, iar cunoaşterea intelectuală s-a dezvoltat, cunoaştere pe care o preţuim atât de mult în ziua de azi şi care şi-a atins apogeul la începutul epocii noastre. Trăim acum într-o epocă care ignoră spiritualul, la fel cum lumea fenomenelor a fost ignorată de cei pentru care spiritualul era de la sine

înţeles. Noi trebuie să anticipăm vremea când vom fi din nou în postura de a accepta, pe lângă învăţăturile astronomilor, astrofizicienilor, zoologilor şi botaniştilor, o cunoaştere a realităţilor spirituale obţinută prin percepţii spirituale. Această epocă este iminentă acum, iar noi trebuie să fim pregătiţi să o primim pentru a ne putea îndeplini misiunea şi pentru a redescoperi, între altele, izvorul religios al artei şi arta vindecării.

La fel cum în vremurile vechi spiritualul sălăşluia printre oameni în timp ce lumea materială era condamnată, iar în epoca următoare cunoaşterea materială a fost sprijinită iar spiritualul înlăturat, tot aşa va veni vremea când va trebui să transformăm vasta, cuprinzătoarea noastră cunoaştere a lumii exterioare, atât de demnă de admiraţie, într-o cunoaştere reînnoită a învăţăturii Misteriilor. Deoarece ştiinţa materialistă de azi a distrus edificiul vechii spiritualităţi, astfel încât nu mai supravieţuieşte nimic din vechea structură decât, cel mult, acele fragmente pe care le putem redescoperi, noi trebuie să recâştigăm spiritualul; dar trebuie să existe o înţelegere limpede şi deplină a tot ceea ce aducem la lumină atunci când ne cufundăm în istoria epocilor trecute. Trebuie să regăsim drumul către spiritual printr-o nouă artă creativă, străbătută de sentiment religios, printr-o nouă artă a vindecării şi printr-o nouă cunoaştere a spiritului care întreţese fiinţa omului.

Acestea sunt trei exemple pe care vi le-am dat astăzi, în speranţa că vom putea face toate eforturile pentru a reînnoi Misteriile ce ne vor da o înţelegere a fundamentului şi principiului lumii în întregul ei şi o înţelegere a omului care va lucra ca o persoană complet integrată, şi nu ca un materialist îngust la minte, pentru bunăstarea şi luminarea semenilor săi.

Conferinţa a II-a

Torquay, 12 August 1924

CELE TREI LUMI ŞI IMAGINILE LOR REFLECTATE

Diferenţe între conştienţa timpurilor vechi şi cele noi

Dacă dorim să înţelegem investigaţia spirituală trebuie în primul rând să avem o idee clară despre diferitele stări de conştienţă pe care sufletul omenesc le poate avea. În decursul vieţii sale normale pe Pământ, omul de azi se bucură de o stare de conştienţă bine definită, caracterizată prin aceea că el poate face foarte clar diferenţa între somn şi starea de veghe, stări care, fără să coincidă în timp, corespund aproximativ cu mersul imaginar al Soarelui în jurul Pământului, sau mai bine-zis, cu durata unei singure rotaţii a Pământului în jurul axei sale. În zilele noastre, totuşi, această corespondenţă a fost în oarecare măsură întreruptă. Dacă privim înapoi, în trecutul nu foarte îndepărtat, cu modul de viaţă ordonat al acelor timpuri, vedem că oamenii munceau aproximativ de la răsăritul Soarelui până la apus şi dormeau de la apus până la răsărit.

Azi, această existenţă ordonată a fost în mare parte dezorganizată. De fapt, am cunoscut oameni care şi-au inversat modul de viaţă; ziua dormeau iar noaptea erau treji. Deseori m-am interesat de motivul pentru care faceau asta. Persoanele în cauză, care, în majoritate, erau poeţi şi scriitori, mi-au spus că nu se putea altfel; că acest mod de viaţă şi elaborarea literaturii nu pot fi separate. Totuşi, când îi întâlneam în cursul nopţii, niciodată nu-i găseam scriind poezie!

Acum aş dori să accentuez faptul că pentru conştienţa existentă în zilele noastre este foarte important ca noi să fim treji în timpul zilei sau pe o perioadă corespunzătoare de timp şi să dormim un număr de ore echivalent cu durata întunericului nopţii. Multe lucruri se leagă de această formă de conştienţă, printre care valoarea deosebită pe care o atribuim percepţiilor senzoriale; ele devin pentru noi realitatea primară. Dar când ne îndepărtăm de percepţiile senzoriale şi examinăm gândurile, pe acestea noi le considerăm ca o palidă reflecţie lipsită de realitatea percepţiilor senzoriale.

Azi, noi considerăm un scaun o realitate. Îl poţi aşeza pe podea; auzi zgomotul pe care îl face. Ştii că te poţi aşeza pe el. Dar o imagine-gând a unui scaun nu este considerată reală. Dacă doar gândeşti că un lucru este acolo şi încerci să-l loveşti, nu se aude nimic. Şi nici nu ne închipuim – şi pe bună dreptate, având în vedere constituţia prezentă a omului – că ne putem aşeza pe ideea de scaun. Nu v-ar plăcea deloc dacă în această sală ar fi disponibile doar idei de scaune!

Şi multe alte lucruri sunt, de asemenea, legate de această experienţă a conştienţei; o conştienţa care se află în relaţie cu perioada orbitală a Soarelui. Alta era situaţia pentru cei al căror mod de viaţă era ordonat şi dirijat de către Misterii, Misteriile caldeene, de pildă, despre care am vorbit ieri. Acei oameni trăiau la un nivel de conştienţă cu totul diferit de cel de azi.

Permiteţi-mi să ilustrez această diferenţă printr-un exemplu relativ mărunt. După calendarul nostru, considerăm un an ca având 365 de zile; dar asta nu este absolut corect. Dacă am continua să numărăm câte 365 de zile pentru fiecare an timp de câteva secole, am ajunge, după o vreme, să nu ne mai conformăm ritmului Soarelui.

Am rămâne în urma poziţiei Soarelui. De aceea, intercalăm câte o zi la fiecare patru ani. Astfel, în decursul unor perioade relativ lungi de timp, ne întoarcem la o congruenţă aproximativă.

Cum rezolvau caldeenii această problemă la începutul epocii lor? Multă vreme, ei au folosit un sistem similar cu al nostru, dar au ajuns la el într-un alt mod. Deoarece anul lor avea 360 de zile, erau nevoiţi să intercaleze câte o lună întreagă la fiecare şase ani, în vreme ce noi avem câte un an bisect, cu o zi în plus, la fiecare patru ani. Astfel că ei aveau şase ani cu câte 12 luni fiecare, după care urma un an cu 13 luni.

Cercetătorii moderni au observat şi confirmat aceste lucruri. Dar ei nu îşi dau seama de faptul că această diferenţă cronologică este legată de schimbări profunde suferite de conştienţa umană. Caldeenii, care intercalau câte o lună la fiecare şase ani, în loc de o zi la fiecare patru ani, aveau o percepţie a lumii cu totul diferită de a noastră. Ei nu resimţeau în acelaşi fel diferenţa dintre zi şi noapte. După cum am menţionat şi ieri, trăirea lor din timpul zilei nu era atât de clară şi de vie ca a noastră. Dacă o persoană dotată cu conştienţa noastră actuală ar intra în această sală şi ar privi în jur, ar vedea, bineînţeles, persoanele de aici, din public, cu contururi clare, bine definite, unele stând împreună, altele mai la distanţă şi aşa mai departe.

Nu astfel se întâmplau lucrurile cu cei care-şi primeau inspiraţia de la Misteriile caldeene. În acele vremuri, ei vedeau, de pildă, o persoană aşezată nu aşa cum o vedem noi astăzi, căci acesta era un lucru rar pe atunci, ci înconjurată de un nor auric care făcea parte din acea persoană. Şi în vreme ce noi, în felul nostru prozaic, vedem fiecare individ cu un contur clar, şezând pe scaunul lui, şi totul e atât de limpede că putem număra persoanele

prezente, vechii caldeeni ar fi văzut fiecare grup de scaune de la dreapta şi de la stânga culoarului ca fiind înconjurat de un fel de nor auric, plutind ca nişte fuioare de ceaţă – aici un nor, dincolo un nor – şi în ele zone întunecate, iar aceste zone întunecate ar fi indicat fiinţele omeneşti.

Acest tip de experienţă vizuală încă mai era cunoscută în primele timpuri ale Caldeei, dar nu şi mai târziu. Ziua, vechii caldeeni ar fi văzut doar zonele mai întunecate ale acestei imagini nebuloase. Noaptea, ei ar fi văzut ceva foarte asemănător chiar şi dormind, căci somnul lor nu era atât de adânc ca al nostru. Era mai asemănător cu starea de vis. Astăzi, dacă aici ar fi cineva adormit şi dumneavoastră aţi fi cu toţii aşezaţi, el nu v-ar vedea. În vechime, acest somn adânc nu era cunoscut; oamenii vedeau, în somn, imaginea acelui nor auric la dreapta şi la stânga, cu oameni individuali sub forma unor puncte luminoase înăuntru. Astfel, diferenţa dintre percepţiile avute pe timp de zi sau de noapte nu era atât de marcată în acele vremuri cum este azi. Din acest motiv, ei nu erau conştienţi de diferenţa dintre lumina Soarelui în timpul zilei şi absenţa ei în timpul nopţii. Ei vedeau Soarele, ziua, ca o sferă luminoasă înconjurată de o aură magnifică.

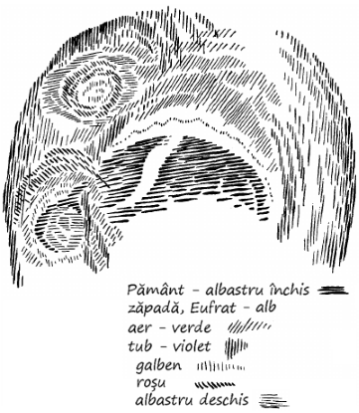
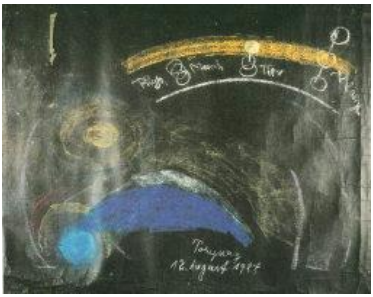


Tabla 2



Ei îşi reprezentau lumea astfel: dedesubt era Pământul; peste tot deasupra Pământului apa şi, încă, mai sus, zăpezile considerate a fi sursa Eufratului. Deasupra acestora, credeau ei, era aerul, iar în înălţimi era Soarele, călătorind de la est la vest şi fiind înconjurat de o frumoasă aură. Apoi, ei îşi imaginau existenţa a ceva ca o pâlnie, cum am numi-o noi azi; seara Soarele cobora în această pâlnie şi ieşea din nou, dimineaţa.

Dar ei chiar vedeau Soarele în acea pâlnie. Soarele de seară ei îl vedeau aproximativ astfel: un centru luminos, albastru-verzui, înconjurat de un halou galben-roşcat. Aceasta era imaginea pe care o aveau ei despre Soare – dimineaţa, Soarele ieşea din pâlnie, luminos în centru şi înconjurat de un halou. El călătorea de-a curmezişul bolţii cereşti, aluneca în pâlnie când ajungea la orizontul de apus, căpăta o culoare mai întunecată, se înconjura de un halou ce se proiecta dincolo de pâlnie şi apoi dispărea din raza vederii lor. Oamenii vorbeau despre o pâlnie sau un spaţiu gol pentru că, pentru ei, Soarele era întunecat sau negru. Ei descriau lucrurile exact aşa cum le vedeau.

Şi, iarăşi, în acele vremuri vechi oamenii erau profund impresionaţi când priveau înapoi, la primii şase sau şapte ani ai copilăriei lor, şi percepeau cum, în acei ani, ei erau încă, în mod evident, învăluiţi în acel element divin în care trăiseră înainte de încarnare, cum, între al şaptelea

şi al 14-lea an, ei începeau să iasă din acel ou spiritual, iar acest proces era definitiv încheiat la 20 de ani. Abia la această vârstă ei se simţeau, în sfârşit, fiinţe ale Pământului. Iar atunci ei observau mai bine diferenţa dintre zi şi noapte.

Ei observau la ei înşişi schimbări periodice în dezvoltare, la fiecare şase sau şapte ani. Fazele Lunii, care se desfăşoară în 28 de zile, corespundeau cu tiparul propriilor lor experienţe de viaţă, în perioade de şase sau şapte ani. Şi ei simţeau că un ciclu lunar cu durata de o lună era echivalent, în viaţa omului, cu o perioadă de 28 de ani (de patru ori şapte ani). Acest lucru ei îl exprimau în calendar prin intercalarea unei luni suplimentare la fiecare şapte ani. Pe scurt, calculele lor erau bazate pe Lună, nu pe Soare.

Mai mult decât atât, ei nu vedeau natura exterioară aşa cum o vedem noi astăzi, cu contururi clare şi lipsită de spirit. Natura pe care o observau, atât ziua cât şi noaptea, era străbătută de o aură spirituală. Astăzi avem o conştienţă de zi clară, limpede; noaptea nu vedem nimic. Aceasta se vede din importanţa pe care o atribuim Soarelui, care este cel care determină alternanţa dintre zi şi noapte.

În înţelepciunea misterială a vechilor caldeeni, accentul era pus nu pe Soare, ci pe Lună, fiindcă fazele ei erau o reflectare fidelă a propriei lor creşteri până la maturitate. Ei se simţeau ca fiind constituiţi în mod diferit în fiecare stadiu – de copil, de tânăr, de adult – dar astăzi noi nu mai resimţim aceasta. Privind înapoi, ni se pare că nu este mare diferenţă între primii şapte ani ai noştri şi următorii şapte. Azi, copiii sunt atât de deştepţi că nu te mai poţi înţelege cu ei! Va trebui să fie imaginate metode speciale de educaţie pentru a ne putea descurca cu ei. Sunt

la fel de deştepţi ca şi adulţii, şi toţi oamenii par a fi la fel de inteligenţi, indiferent de vârstă.

Nu la fel se întâmplau lucrurile cu vechii caldeeni. Pe vremea aceea, copiii erau încă legaţi de lumea spirituală; când creşteau, ei nu uitau această relaţie, şi-şi dădeau seama de faptul că au devenit fiinţe pământeşti doar ulterior, după ce au ieşit din oul auric. Aşa încât calculele lor nu erau bazate pe Soare, ci pe Lună, pe pătrarele ei, calculate în perioade de câte şapte, pe care le observau pe Cer. Astfel, la fiecare şapte ani, ei inserau câte o lună suplimentară, o perioadă calculată conform fazelor lunare.

Acest semn exterior aparţinând de istoria civilizaţiilor, faptul că noi intercalăm o zi suplimentară la fiecare patru ani, în vreme ce caldeenii intercalau câte o lună suplimentară la fiecare şapte ani, arată că în realitate, deşi conştienţa lor de zi nu era atât de net delimitată de conştienţa de noapte, totuşi, ei resimţeau mari modificări în starea lor de conştienţă în decursul perioadelor succesive ale vieţii.

În prezent, când ne trezim dimineaţa şi ne frecăm la ochi ca să alungăm somnul, noi spunem: „Am dormit". Vechii caldeeni simţeau că se trezesc abia în al 21-lea sau al 22-lea an de viaţă; atunci începeau ei să vadă clar lumea, şi spuneau: „Până acum eu am dormit". Ei considerau că până în al 50-lea an al vieţii îşi păstrau această conştienţă trează, iar la bătrâneţe nu se întorceau la starea de dinainte, ci îşi dezvoltau o percepţie mai deplină, mai clară. Din acest motiv, bătrânii erau consideraţi nişte înţelepţi care, cu conştienţa dobândită începând cu vârsta de 20 de ani, puteau acum intra pe tărâmul somnului, dar rămâneau într-un înalt grad clarvăzători.

Aşa se face că vechii caldeeni cunoşteau trei stări de conştienţă. Noi putem avea două, la care se adaugă o a

treia, pe care o caracterizăm ca stare de vis, deci, veghea, somnul, visul. Un caldeean nu trecea prin aceste stări de conştienţă în fiecare zi; el vieţuia o stare de conştienţă diminuată până la vârsta de 20 de ani şi o stare de conştienţă trează până la 50 de ani, apoi intra într-o stare în care despre el se putea spune: îşi duce conştienţa pământească în lumea spirituală, a ajuns într-un punct în care ştie mult mai multe, e mai înţelept decât alţi oameni.

Oamenii în vârstă erau respectaţi ca fiind înţelepţi; astăzi, ei sunt consideraţi ramoliţi. Această diferenţă colosală atinge înseşi rădăcinile existenţei umane. Trebuie să ne fie foarte clară această diferenţă, căci are o importanţă enormă pentru fiinţa omului. Noi nu observăm lumea simplu, cu ajutorul unei singure stări de conştienţă. Învăţăm să cunoaştem lumea doar atunci când înţelegem forma de conştienţă care, de pildă, era cea obişnuită pentru copiii din vechea Caldee. Aceasta semăna cu starea noastră de vis, deşi era mai activă, permiţând stimularea individului către acţiune. Astăzi, această stare ar fi considerată patologică. Această stare de veghe pe care, astăzi, o considerăm atât de prozaică şi ni se pare de la sine înţeleasă era necunoscută pe atunci. Folosesc cu bună ştiinţă cuvântul prozaic, căci a te concentra asupra aspectelor fizice ale omului şi a le descrie în acest fel este prozaic. Nu toată lumea va recunoaşte acest lucru, bineînţeles, dar aşa este. În vechea Caldee, omul era perceput atât ca o entitate fizică, cât şi ca fiind înzestrat cu o aură, aşa cum am descris deja. Iar înţelepţii vedeau dincolo de fizic, în sufletele oamenilor.

Aceasta era o a treia stare de conştienţă, care s-a stins astăzi. Ar putea fi comparată cu somnul fără vise. Dacă privim situaţia din punct de vedere istoric, vom vedea că întâlnim stări de conştienţă foarte diferite de cele actuale,

şi cu cât mai departe mergem în trecut, cu atât diferenţele sunt mai mari. Prin comparaţie, stările noastre normale de conştienţă nu sunt mare lucru. Noi nu punem preţ pe experienţele pe care le poate avea o persoană în timpul somnului fără vise fiindcă, de regulă, acea persoană nu are mai nimic de povestit. Astăzi există puţine, foarte puţine persoane care ne pot spune câte ceva despre experienţele lor din timpul somnului fără vise. Viaţa de vis, se spune, este fantezie, o simplă producţie a creierului; singura stare de conştienţă dezirabilă, de încredere, este starea de veghe.

Vechii caldeeni nu împărtăşeau această atitudine. Starea de conştienţă a copiilor, cu viaţa ei de vis, nealterată şi viguroasă, care îi îndemna la acţiuni pozitive, era considerată o circumstanţă în care copilul trăia încă într-o dispoziţie paradisiacă, în care cuvintele încă mai proveneau de la zei. Oamenii îi ascultau, fiindcă zeii aduseseră cu ei o comoară de informaţii din lumea spirituală.

Cu timpul, ei atingeau o stare de conştienţă prin care deveneau fiinţe pământeşti, dar în aurele lor mai erau încă fiinţe sufleteşti, fiinţe spirituale. Aceasta era starea de conştienţă de care se bucurau văzătorii, înţelepţii. Când oamenii îi ascultau, ei erau convinşi că primesc comunicări din lumea spirituală.

Iar despre cei care avansau din ce în ce mai mult în Misterii se spunea că, la 50 de ani, treceau dincolo de elementul pur solar şi intrau în lumea spirituală; din Eroi solari, ei deveneau Părinţi, în comunicare cu locaşul spiritual al omenirii.

Am dorit astfel, din perspectivă istorică, să vă indic cum a ajuns omenirea să aibă aceste variate stări de conştienţă.

Fantezia creatoare naturală a visului din prezent

Să lăsăm pentru moment deoparte, în explorarea stărilor de conştienţă, starea de somn fără vise a omului actual şi să examinăm starea normală de veghe, cea cu care sunteţi obişnuiţi atunci când spuneţi: Sunt deplin conştient, văd obiectele din jur, îi aud pe ceilalţi oameni când îmi vorbesc, pot conversa cu ei şi aşa mai departe.

Şi apoi să luăm a doua stare, cea pe care o cunoaşteţi cu toţii când vă imaginaţi că dormiţi şi apar vise care deseori sunt atât de înspăimântătoare sau dau o atât de minunată senzaţie de eliberare, încât eşti constrâns să spui, dacă eşti normal şi sănătos: Aceste lucruri nu fac parte din viaţa obişnuită, de fiecare zi; ele sunt un efect caleidoscopic creat de jocul natural al fanteziei, care îşi croieşte drum în cele mai variate moduri până în conştienţa omului. O persoană prozaică va da foarte puţină atenţie viselor; cei superstiţioşi le vor interpreta într-un mod exterior; cei cu talent poetic, care nu sunt nici interesaţi doar de concret, nici superstiţioşi, vor fi totuşi conştienţi de această viaţă caleidoscopică a viselor. Căci, din profunzimile naturii umane necorupte se iveşte ceva care nu are semnificaţia care i se atribuie de către cei superstiţioşi, dar care indică, totuşi, că, în somn, din viaţa instinctuală se dezvoltă experienţe, ca nişte nori sau aburi – la fel cum munţii se înalţă, apoi, după lungi epoci, dispar din nou. Doar că în viaţa de vis acest lucru se întâmplă repede, în vreme ce în Cosmos imaginile de vis se creează lent şi dispar tot lent.

Visele au şi o altă particularitate. Poate că visăm că suntem înconjuraţi de şerpi, că ni se încolăcesc şerpi în jurul trupului. Cei dependenţi de cocaină, de pildă, vor avea această experienţă de vis într-o formă exagerată. Victimele

acestui viciu simt cum le ies şerpi din fiecare parte a trupului, chiar şi în stare de veghe.

Când ne observăm propria viaţă ne dăm seama că astfel de vise arată o oarecare tulburare internă. Visele cu şerpi indică o tulburare digestivă. Mişcările peristaltice ale intestinelor sunt simbolizate sub forma zvârcolirilor şerpilor.

Sau, cineva poate visează că face o plimbare şi ajunge într-un loc unde se află un stâlp alb – un stâlp, sau poate o coloană de piatră care e spartă la vârf. În vis, el se simte neliniştit din cauza vârfului spart al coloanei. Apoi se trezeşte şi îşi dă seama că are o durere de dinţi! În mod inconştient, el simte nevoia să-şi pipăie unul din dinţi. (Mă refer la omul actual; oamenii din vechime nu se coborau la asemenea lucruri.) Omul modern tipic ia hotărârea de a se duce la dentist să-şi plombeze dintele cariat.

Care este explicaţia acestor lucruri? Întreaga experienţă asociată cu un dinte dureros, ce indică o tulburare organică oarecare, este simbolizată de o imagine. Dintele devine un „stâlp alb" care prezintă semne de avariere sau putrezire. În imaginea de vis devenim conştienţi de ceva care, de fapt, e situat în interiorul organismului nostru.

Sau, iarăşi, putem avea un vis intens, în care suntem într-o cameră unde simţim că ne sufocăm; suntem agitaţi şi neliniştiţi. Apoi, deodată – nu observasem acest lucru mai devreme –, ne cad ochii pe o sobă din colţul camerei, care e foarte încinsă. Camera era supraîncălzită. Ştim acum, în vis, de ce nu puteam respira – era prea cald în cameră. Ne trezim cu palpitaţii şi cu un puls accelerat. În vis, pulsul neregulat este simbolizat prin ceva extern. Organismul nostru are o disfuncţie oarecare; noi devenim conştienţi de ea, dar nu imediat, aşa cum s-ar fi întâmplat ziua. Devenim

conştienţi de ea prin intermediul unei imagini simbolice. Sau, poate, visăm că afară Soarele străluceşte puternic. Lumina Soarelui ne deranjează şi devenim neliniştiţi, deşi în mod normal ne-am fi bucurat de Soarele strălucitor. Ne trezim şi vedem că arde casa unui vecin. Un eveniment extern nu este înfăţişat ca atare, ci este înveşmântat într-o formă simbolică.

Astfel ne dăm seama că în vis lucrează o imaginaţie naturală creativă; evenimente externe sunt reflectate în vis. Dar nu e nevoie să insistăm asupra acestor lucruri. Visul poate, ca să spunem aşa, să prindă viaţă şi să capete propria sa semnificaţie lăuntrică şi realitate esenţială. Putem visa ceva care să nu poată fi pus în legătură cu nimic din lumea exterioară. Când ajungem, treptat, în acest punct, vedem că în visele noastre este înfăţişată o lume complet diferită; întâlnim cu totul alte fiinţe, demonice, sau frumoase, ca nişte elfi. Nu doar lumea fenomenelor ne apare în imaginile de vis, ci ne invadează şi o lume cu totul diferită. Fiinţele omeneşti pot visa lumea suprasensibilă sub forma unor imagini perceptibile prin simţuri.

Astfel, omul de astăzi are o conştienţă de vis, pe lângă conştienţa obişnuită de zi. Cu adevărat, o predispoziţie către vis face din noi poeţi. Persoanele care nu sunt capabile să viseze vor fi întotdeauna poeţi mediocri. Căci, pentru a fi poet sau artist, omul trebuie să fie capabil să traducă materia naturală a visului, transformând-o în fantezia imaginativă a stării de veghe.

Orice om ale cărui vise îşi iau, de exemplu, simbolurile de la obiectele exterioare, ca în acel vis în care lumina Soarelui ce inunda o cameră simboliza incendiul din casa învecinată, va simţi, în ziua următoare, impulsul de a compune muzică. El este un potenţial muzician. Cel care-şi percepe, în vis, palpitaţiile inimii ca pe o sobă

supraîncălzită va simţi a doua zi impulsul de a face modelaj sau desen arhitectural. El este un potenţial arhitect, sculptor sau pictor.

Există o legătură între aceste lucruri; în cadrul conştienţei de zi, ele se asociază în modul pe care l-am descris. Dar putem merge mai departe. Aşa cum am arătat în cărţile mele ***Cunoaşterea lumilor superioare*** şi ***Ştiinţa ocultă***, această conştienţă obişnuită poate fi dezvoltată prin practicarea anumitor exerciţii spirituale – vom vorbi despre ele mai târziu –, astfel încât, prin concentrarea asupra unor anumite concepte precise şi a unor relaţii lingvistice, întreaga noastră viaţă interioară a gândirii, simţirii şi voinţei primeşte un plus de viaţă şi vigoare. Prin aceste exerciţii, gândurile devin realităţi aproape tangibile, iar sentimentele, realităţi vii.

Atunci începe primul stadiu al iniţierii moderne – ne aducem visele în conştienţă de zi. Dar, în acest punct, pot apărea foarte uşor neînţelegeri. Noi nu punem mare preţ pe visele cuiva care se lasă, în mod cu totul natural, în voia reveriilor. Dar cel care, în ciuda visării, îşi păstrează întreaga conştienţă şi cu toate acestea poate continua să viseze, pentru că are simţirea şi gândirea mai vii şi mai viguroase decât ale altora, un asemenea om a făcut deja primul pas către starea de iniţiat. Când a ajuns în acest stadiu, se întâmplă următorul lucru. Fiindcă e o persoană cu capul pe umeri, cu mintea la fel de limpede şi cu tot atâta judecată ca şi ceilalţi, când se află în starea de conştienţă obişnuită el îi va vedea pe cei din jur, pe de o parte, aşa cum apar ei omului în stare de veghe; le va vedea forma nasului, culoarea ochilor, părul pieptănat sau ciufulit etc. Pe de altă parte, el începe să vadă şi altceva în jurul lor, ceva real, şi anume, le visează aura, semnificaţia lăuntrică a relaţiilor; începe să vadă cu ochii spiritului. În plină

conştienţă de zi, el începe să aibă vise care sunt semnificative şi în acord cu realitatea. Visele sale nu încetează când se trezeşte dimineaţa, ci continuă pe parcursul zilei şi sunt transformate în timpul somnului. Dar ele sunt încărcate cu semnificaţii. El vede adevăratul caracter al sufletelor oamenilor şi sursa spirituală a acţiunilor lor, trăieşte într-o activitate care, în alte condiţii, este asociată cu simpla rememorare sau cu visele obişnuite. Dar aceste vise sunt o realitate spirituală.

O a doua stare de conştienţă se adaugă acum primei stări. Visele în stare de veghe devin o formă de percepţie mai înaltă decât percepţia obişnuită a vieţii de zi cu zi. În plină conştienţă de zi, o realitate mai înaltă a fost adăugată realităţii obişnuite. În starea obişnuită de vis, ceva se pierde din realitate; visele ne arată doar fragmente din realitate, născute din fantezie. Dar în visele din stare de veghe, pe care le-am descris, în care totul se revelează – forma umană individuală, animalele şi plantele, în care faptele oamenilor se arată pline de semnificaţie, dezvăluindu-şi astfel conţinutul spiritual – toate acestea adaugă ceva realităţii obişnuite şi o îmbogăţesc.

La percepţia stării obişnuite de conştienţă se adaugă acum o a doua conştienţă. Omul începe să vadă lumea într-o altă lumină, şi aceasta se observă în modul cel mai evident atunci când privim lumea animală, care apare acum atât de diferită încât începem să ne întrebăm ce oare vedeam noi înainte. Până acum vedeam doar o parte a regnului animal, doar aspectul său exterior. Acum, la acesta se adaugă o întreagă lume. În fiecare specie animală, în lei, în tigri şi în cele mai diferite genuri se află ceva ce este asemănător omului. Acest lucru este dificil de ilustrat prin comparare cu fiinţa umană. Vă rog să încercaţi să mă urmăriţi.

Să presupunem că vă extindeţi corpul legând câte o sfoară de fiecare deget al ambelor mâini şi că la capătul sforii, la o distanţă fixă, ataşaţi o bilă vopsită cu diverse modele colorate. Aveţi zece sfori. Mişcaţi sforile cu degetele, astfel încât bilele să se agite în toate direcţiile. Faceţi acelaşi lucru cu degetele de la picioare. Exersaţi sărituri în aer, mişcând degetele de la picioare cu atâta măiestrie încât să creaţi modele minunate. Astfel, fiecare deget, de la mână sau de la picior, va fi devenit mai lung, cu o bilă colorată în vârf.

Închipuiţi-vă că puteţi vedea toate acestea ca făcând parte din trupul dumneavoastră uman, totul fiind sub controlul sufletului. Fiecare bilă este o entitate separată, dar atunci când priviţi toate acestea la un loc, aveţi impresia că ele formează un întreg compozit. Toate acele bile şi sfori nu fac parte din fiinţa dumneavoastră ca degetele de la mâini şi de la picioare. Toate la un loc, ele formează un întreg pe care dumneavoastră îl controlaţi. Dacă începeţi să manevraţi sforile şi bilele după cum am arătat, veţi vedea sufletul-leu deasupra şi leii individuali ataşaţi de acesta, ca bilele, şi totul la un loc formând un întreg. Mai înainte, dacă aţi văzut cele 20 de bile zăcând pe jos, ele ar fi reprezentat o lume în sine. Acum, aţi adăugat fiinţa umană ca agent activator şi aţi creat o nouă situaţie.

Acelaşi lucru se aplică şi modului dumneavoastră de percepţie. Dumneavoastră vedeţi leii individuali mişcându-se independent; ei sunt ca bilele ce zac pe jos, ca unităţi separate. Apoi vedeţi sufletul-leu, înzestrat cu conştienţă de sine, care, în lumea spirituală, se aseamănă cu o fiinţă umană, şi leii individuali ce par suspendaţi, asemenea bilelor în mişcare. Aceşti lei individuali sunt manifestări ale sufletului-leu conştient de sine.

Astfel, dumneavoastră percepeţi formele superioare ale fiecărei creaturi din cadrul regnului animal. Animalele au în alcătuirea lor ceva asemănător cu omul, un aspect sufletesc care aparţine unei alte sfere decât sufletul uman. Pe tot parcursul vieţii, vă purtaţi cu dumneavoastră, cu toată intensitatea, viaţa psihică împreună cu conştienţa de sine. Sunteţi liberi să vă impuneţi Eul în faţa tuturor. Acest lucru leul individual nu îl poate face. Dar există şi un alt tărâm, ce se învecinează cu această lume a Eurilor în conflict. În lumea spirituală, sufletele-leu fac exact aceleaşi lucruri. Pentru ele, leii individuali sunt ca nişte bile ce dansează la capătul unei sfori. De aceea, când vedem adevărata natură a regnului animal cu conştienţa noastră proaspăt dobândită avem un adevărat şoc.

Intrăm într-o nouă lume şi spunem: Şi noi aparţinem acestei alte lumi, dar o tragem cu noi în jos, pe Pământ. Animalul lasă în urmă ceva din el însuşi, îşi lasă sufletul-grup sau sufletul-specie; pe Pământ noi nu vedem decât patrupedul. Aducem cu noi pe Pământ ceea ce animalul lasă în lumea spirituală şi, în consecinţă, primim un alt fel de formă corporală. Ceea ce trăieşte în noi aparţine de asemenea acestei lumi superioare, dar noi, ca fiinţe omeneşti, aducem aceasta pe Pământ.

Astfel, noi venim în contact cu o altă lume, de care devenim conştienţi pentru prima dată prin intermediul animalelor. Dar avem nevoie de încă o formă de conştienţă; trebuie să ne aducem conştienţa de vis în domeniul conştienţei de veghe şi apoi vom putea observa alcătuirea lăuntrică a regnului animal.

Această a doua lume poate fi numită lumea sufletească, planul sufletesc sau planul astral, care este distinct faţă de lumea fizică. Devenim conştienţi de această lume astrală prin intermediul unei forme diferite de

conştienţă. Trebuie să ne familiarizăm şi cu alte stări de conştienţă pentru a putea observa alte lumi, altele decât lumea existenţei noastre de zi cu zi.

Fortificarea mai departe a vieții sufletești

Ne putem fortifica şi vitaliza viaţa sufletească încă şi mai mult. Putem nu doar să practicăm concentrarea şi meditaţia, aşa cum le-am descris în cărţile menţionate, putem, de asemenea, să ne străduim să alungăm acest conţinut sufletesc întărit. După eforturile cele mai susţinute de a ne întări viaţa sufletească, după ce ne-am fortificat gândirea şi simţirea, ajungem în punctul în care putem să ne modificăm din nou viaţa sufletească şi, în final, s-o anulăm. Atunci vom ajunge în starea de „conştienţă golită".

În mod normal, o stare de conştienţă golită conduce la somn. Acest lucru îl putem demonstra experimental. Mai întâi, eliminăm toate impresiile vizuale, astfel încât subiectul stă în întuneric. Apoi eliminăm toate impresiile auditive, astfel încât el să fie înconjurat de linişte. Apoi încercăm să eliminăm toate celelalte impresii senzoriale, şi el, treptat, va adormi.

Acest lucru nu se poate întâmpla dacă ne-am fortificat mai întâi gândirea şi simţirea. Atunci va fi posibil să ne golim conştienţa printr-un act de voinţă şi totuşi să rămânem treji. Lumea fenomenelor nu va mai fi prezentă. Gândurile şi amintirile noastre obişnuite sunt uitate – ne aflăm într-o stare de conştienţă golită şi, imediat, ne invadează o lume spirituală reală. La fel cum conştienţa noastră obişnuită e plină cu culorile, sunetele şi căldura lumii simţurilor, tot astfel această conştienţă golită se umple cu o lume spirituală. Doar atunci când ne-am golit

conştienţa în mod deliberat suntem înconjuraţi de o lume spirituală.

Încă o dată, noi datorăm unui element din natura exterioară o percepţie, deosebit de vie, a noii conştienţe şi a relaţiei sale cu lumea spirituală. La fel cum am devenit conştienţi de primul nivel superior de conştienţă prin percepţia noastră diferită asupra regnului animal, acum vom putea recunoaşte acest nou nivel de conştienţă în cadrul regnului vegetal, care este constituit în mod complet diferit.

Cum apare regnul vegetal conştienţei obişnuite? Noi vedem pajiştile înverzite, pline de flori, cum cresc din Pământul mineral. Ne bucurăm de albastrul, auriul, roşul şi albul florilor şi de verdele plin de viaţă. Ne încântă frumuseţea lumii plantelor ce se desfăşoară înaintea noastră ca un covor. Suntem plini de bucurie şi inima ne tresaltă când privim Pământul înveşmântat în această haină strălucitoare, multicoloră de flori şi plante.

Apoi ne ridicăm ochii spre Soarele strălucitor şi bolta albastră a Cerului şi vedem bine cunoscutul Cer de zi, senin sau înnorat. Nu suntem conştienţi de nicio legătură între Pământ şi Ceruri, între privirea îndreptată în jos spre câmpiile înflorite sau în sus, spre Cer. Să presupunem că am simţit o bucurie intensă la vederea acestui covor de flori desfăşurat înaintea noastră în timpul zilei, că rămânem pe loc o întreagă zi de vară şi aşteptăm căderea nopţii. Acum ne ridicăm ochii spre bolta cerească şi vedem stelele, aşezate în multe constelaţii strălucitoare, presărate pe întreg Cerul. Şi acum, o nouă izbucnire de bucurie, venită de sus, ne cuprinde sufletul.

Ziua, deci, putem privi în jos, la acoperământul vegetal în continuă creştere al Pământului ca la ceva ce ne umple inima de bucurie lăuntrică. Putem apoi ridica ochii,

noaptea, şi vedem bolta Cerului, ce ne apărea atât de albastră ziua, presărată acum cu stele luminoase, strălucitoare. Ne bucurăm lăuntric de frumuseţea celestă ce se arată sufletului nostru. Aceasta este reacţia conştienţei noastre obişnuite.

Dacă am reuşit să atingem starea de conştienţă ce este golită de conţinut dar rămâne totuşi trează şi este străbătută de spiritual, putem să ne spunem, când privim, ziua, covorul plantelor, iar noaptea ridicăm ochii spre stelele strălucitoare: Da, pe timpul zilei m-au încântat şi fermecat culorile fastuoase ale Pământului acoperit de flori. Dar ce am văzut eu, de fapt? – Apoi ridicăm privirea spre oştile înstelate ale Cerului. Pentru conştienţa golită, trează, conştienţa golită de orice conţinut pământesc, stelele fac mai mult decât să lumineze şi să strălucească, ele iau formele cele mai variate, căci acolo, în sferele înalte, este o lume minunată de existenţă substanţială – peste tot mişcare şi curgere, măreaţă, puternică, sublimă. În faţa acestui spectacol ne înclinăm capetele cu veneraţie recunoscătoare şi respectuoasă recunoştinţă, văzându-i perfecţiunea. Am ajuns la jumătatea drumului iniţierii. Ştim că adevărata origine a plantelor se află în sferele înalte. Ceea ce, mai înainte, ni se păruse a fi doar sclipirea şi licărirea unor stele singulare, aceasta e adevărata fiinţă a plantelor. Ni se pare că, pentru prima dată, vedem adevăratele fiinţe ale plantelor; de parcă vedeam doar stropii de rouă ai violetei scăldate în rouă dimineţii şi nu violeta însăşi. Privind la o stea, vedem doar un strop strălucitor de rouă; dar, în realitate, în spatele ei se află o măreaţă lume în mişcare şi curgere. Noi ştim acum ce este cu adevărat lumea plantelor; ea nu se găseşte pe Pământ, ci afară, în Cosmos, măreaţă, puternică şi sublimă. Şi tot ce

am văzut în timpul zilei în covorul multicolor de flori este imaginea reflectată a sferelor înalte.

Şi mai ştim acum că acest Cosmos, cu fiinţele şi formele lui reale, în mişcare şi curgere, se reflectă pe suprafaţa Pământului. Când privim într-o oglindă, ne vedem reflectată înfăţişarea şi ştim că reflecţia este doar a formei noastre exterioare, nu a sufletului nostru. Cerurile nu se reflectă pe Pământ în mod clar, ci sunt oglindite în galbenul, verdele, roşul şi albul plantelor. Acestea reprezintă o imagine reflectată, oglindirea palidă, înceţoşată a Cerurilor.

Am cunoscut acum o nouă lume. În sferele înalte se găsesc „oamenii-plante", fiinţe înzestrate cu cunoaştere de sine. Şi astfel la lumea fenomenelor şi la lumea astrală mai putem adăuga o a treia, adevărata lume spirituală. Stelele sunt stropii de rouă ai acestei lumi cosmice iar plantele sunt imaginea ei reflectată. Înfăţişarea lor nu le arată realitatea; în manifestarea lor, aici pe Pământ, ele nu sunt nici măcar entităţi, ci sunt, faţă de bogăţia nesfârşită a acelei lumi transcendente din care strălucesc stelele individuale ca nişte stropi de rouă, doar o imagine reflectată.

Şi acum descoperim că, în calitate de fiinţe omeneşti, purtăm în noi ceea ce este adevărata fiinţă a plantelor în lumile superioare. Şi luăm cu noi în această viaţă oglindită ceea ce plantele lasă în urmă în lumea spirituală, căci fiinţele-plante trăiesc în acea lume şi trimit jos, pe Pământ, imaginile lor reflectate, iar Pământul le umple cu substanţă pământească. Noi, oamenii, ne aducem fiinţa sufletească, care aparţine, de asemenea, acestei lumi superioare, în această lume a imaginilor. Nu suntem doar simple imagini, ci suntem, de asemenea, fiinţe spirituale şi sufleteşti aici pe Pământ. Pe Pământ, participăm la cele trei lumi. Trăim în

lumea fizică, în care animalele nu-şi au conştienţa lor de sine; în acelaşi timp, trăim şi în lumea astrală, unde există conştienţa de sine a animalelor, şi această lume astrală o luăm cu noi în lumea fizică. Noi mai trăim şi într-o altă lume, lumea spirituală, în care locuiesc adevăratele fiinţe-plante; dar fiinţele-plante nu-şi trimit pe Pământ decât imaginile reflectate, în vreme ce oamenii aduc cu ei realităţile vieţii lor sufleteşti.

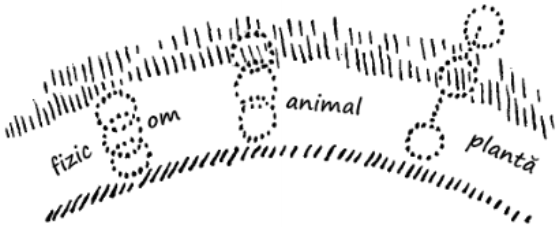


Tabla 2

Şi acum putem spune: O fiinţă care posedă trup, suflet şi spirit aici pe Pământ este o fiinţă omenească. O fiinţă care are trup şi suflet aici pe Pământ, dar al cărei spirit sălăşluieşte într-o a doua lume, învecinată cu cea fizică şi care, din acest motiv, are mai puţină realitate, este un animal. O fiinţă care are doar trup în lumea fizică, sufletul în a doua lume şi spiritul în a treia lume, aşa încât trupul este doar o imagine reflectată a spiritului, umplută cu materie terestră, este o plantă.

Acum dispunem de o înţelegere a celor trei lumi din natură şi ştim că omul poartă aceste trei lumi în interiorul său. Simţim, într-o oarecare măsură, cum plantele se întind spre stele. Când privim plantele, spunem: Iată aici o fiinţă care nu-şi manifestă pe Pământ decât imaginea reflectată, o imagine detaşată de adevărata sa realitate. Cu cât ne îndreptăm mai mult privirea spre stele, noaptea, cu atât vedem mai bine adevărata ei fiinţă, în lumile superioare. Când privim dinspre Pământ spre Ceruri şi percepem

Cosmosul ca fiind una cu Pământul, vedem lumea naturii ca un întreg.

Apoi ne îndreptăm din nou privirea spre noi înşine, ca fiinţe omeneşti, şi ne spunem: Noi am izolat în fiinţa noastră pământească acel element care, în plante, năzuieşte spre Ceruri. Purtăm în noi lumea fizică, lumea astrală şi lumea spirituală.

A dezvolta o percepţie clară, obiectivă, a urma natura prin diferitele ei tărâmuri astfel încât să ajungem la cunoaşterea lumii spirituale, a înţelege omul, descoperindu-i astfel esenţa spirituală – asta înseamnă să faci primii paşi în investigaţia spirituală.

CONFERINŢA a III-a

Torquay, 13 August 1924

FORMA ŞI SUBSTANŢIALITATEA MINERALELOR ÎN RAPORT CU STĂRILE DE CONŞTIENŢĂ ALE OMULUI

Esenţa mineralelor cristalizate

Ieri am încercat să vă dau o oarecare idee asupra experienţelor lăuntrice ale sufletului, ce apar atunci când, prin pregătire spirituală şi meditaţie, omul dezvoltă stări mai înalte de conştienţă. În acelaşi timp, am arătat că experienţele haotice, necoordonate ale vieţii de vis din timpul somnului, tipice pentru conştienţa normală, pot fi transformate în experienţe concrete, deplin conştiente în timpul stării de veghe. Astfel, putem atinge o stare de conştienţă care, într-o oarecare măsură, îi succede conştienţei normale. Atunci percepem, de pildă, regnul animal în totalitatea lui, care este în legătură cu o lume

sufletească superioară, planul astral. Apoi am încercat să vă arăt cum apare acoperământul vegetal în totalitatea lui atunci când, în deplină stare de veghe, din care au fost eliminate impresiile senzoriale, ajungem la lumea stelelor cu această a doua stare de conştienţă şi acolo, pentru prima dată, aflăm adevărul despre acoperământul vegetal al Pământului. Ne dăm seama atunci că plantele pe care le vedem crescând din pământ sunt o imagine reflectată a acelei maiestăţi şi grandori care strălucesc prin lumea stelelor, asemenea stropilor de rouă de pe plante. Într-adevăr, firmamentul, cu tot ceea ce se află acolo, primeşte realitate substanţială, formă, culoare şi chiar rezonanţă atunci când ne apropiem de el cu această conştienţă mai înaltă, eliberată de impresii senzoriale. Apoi putem privi înapoi spre Pământ şi observăm că lumea plantelor este, în realitate, imaginea reflectată a unor fiinţe cosmice, a unor fapte cosmice.

Aş dori să vă atrag atenţia asupra unui fenomen ciudat, care se manifestă atunci când observăm, pe de o parte, lumea stelelor, iar pe de altă parte, lumea plantelor. Aş dori să descriu aceste lucruri exclusiv din punctul de vedere al trăirii lăuntrice, exact aşa cum se întâmplă, cum sunt ele revelate investigaţiei şi vieţuirii spirituale directe. Descrierea mea nu se va regăsi în nicio tradiţie, literară sau nu. Dar în primul rând aş dori să pun în evidenţă o particularitate care este familiară tuturor celor ce explorează spiritualul în felul pe care l-am descris.

Să vizualizăm următoarea imagine: deasupra noastră este lumea stelelor, dedesubt este pământul (vezi desenul mai jos). Punctul de unde ne începem investigaţia îl vom numi punctul nostru de observaţie. În cea de a doua stare de conştienţă, o conştienţă care vede lumea stelelor şi a plantelor în maniera descrisă deja, noi suntem în măsură

să ne convingem că formele arhetipale sunt prezente în Cosmos, că ele sunt oglindite de Pământ nu sub forma unor imagini reflectate ci ca plante vii. Aceste plante nu ne apar ca nişte imagini lipsite de viaţă, ireale, nebuloase, ci ca nişte reflecţii concrete create de Pământ. Putem simţi că e necesar ca Pământul să fie acolo, să acţioneze ca o oglindă, pentru ca fiinţele-plante din Cosmos să poată răsări din această oglindă terestră.

Fără pământul solid nu ar putea exista plante. Şi exact aşa cum o oglindă interceptează lumina şi-i opune rezistenţă – căci altfel nu ar putea reflecta – tot aşa Pământul trebuie să acţioneze ca element reflectant pentru ca plantele să poată lua fiinţă.

Acum putem duce lucrurile mai departe. După ce am dezvoltat această a doua stare de conştienţă, o conştienţă trează şi independentă de impresiile senzoriale, putem face încă un pas pe calea dezvoltării unei forţe lăuntrice a sufletului, şi anume o atitudine de iubire faţă de toate lucrurile create şi toate fiinţele vii. Dobândirea acestei noi puteri rareori e recunoscută ca fiind o forţă pozitivă pentru cunoaştere. Dacă, după ce am păşit în această lume atât de diferit constituită, unde Cosmosul nu ne mai apare ca plin de lumina stelelor, ci este sălaşul fiinţelor spirituale, această putere a iubirii ne umple inima şi sufletul, dacă, după ce ne-am avântat, ca să zicem aşa, pe oceanul spiritual al Universului, ne putem păstra identitatea spirituală, psihică şi fizică şi putem oferi infinita putere a iubirii şi devotamentului tuturor fiinţelor, atunci ne vom perfecţiona treptat cunoaşterea şi înţelegerea. Ne vom dezvolta capacitatea de a percepe prin clarviziune nu doar regnurile animal şi vegetal, ci şi regnul mineral, şi mai ales acea parte a regnului mineral, care are structură cristalină. Printre cei care doresc să investigheze lumile superioare,

cristalele minerale oferă un excelent câmp de observaţie şi studiu.

Când suntem pe deplin familiarizaţi cu regnurile animal şi vegetal, suntem capabili de a investiga regnul mineral-cristal.

Ca şi cu celelalte ocazii, ne simţim îndemnaţi să ne abatem atenţia de la regnul mineral de pe Pământ şi să ne-o îndreptăm spre contemplarea Cosmosului. Şi din nou găsim acolo o realitate vie, arhetipuri asemănătoare celor ale regnului vegetal. Dar imaginea care ni se prezintă acum e complet diferită. Devenim conştienţi de o realitate vie din Cosmos; regnul mineral-cristal pe care o vedem pe Pământ este creaţia unui principiu activ, spiritual din Cosmos. În coborârea sa treptată pe Pământ, acesta nu se reflectă de Pământ sau cu ajutorul Pământului. Acesta este elementul crucial. Când ne ridicăm conştienţa de la contemplarea regnului mineral-cristal la Cosmos şi apoi privim înapoi spre Pământ, Pământul nu mai acţionează ca o oglindă; avem impresia că Pământul a dispărut din raza vederii noastre. Totuşi, nu putem spune, aşa cum am spus despre plante, că pământul de sub noi reflectă fiinţele superioare. Dimpotrivă, Pământul nu mai acţionează ca element reflectant; el pare să fi dispărut. După ce am meditat asupra priveliştii spirituale evocate de regnul mineral-cristal, când ne îndreptăm ochiul spiritual dinspre spaţiul cosmic spre Pământ, avem impresia că suntem suspendaţi deasupra unui abis înfiorător, deasupra unui vid. Trebuie să rămânem într-o atitudine de aşteptare. Trebuie să ne stăpânim foarte bine, să ne păstrăm prezenţa de spirit. Perioada de aşteptare nu trebuie să fie prea îndelungată, altfel teama noastră se va amplifica; suntem îngroziţi pentru că nu mai avem pământ sub picioare. Această senzaţie, ce ne este cu totul străină, ne aduce într-o stare

de panică dacă nu ne păstrăm autocontrolul, prezenţa de spirit necesară şi să străbatem activ acest gol.

Trebuie să pătrundem cu privirea prin Pământ. Aceasta înseamnă că el nu mai este prezent pentru vederea noastră spirituală. Trebuie să privim mai departe, întrucât el nu mai este acolo. Şi suntem obligaţi, pentru lumea minerală, să privim nu doar la ceea ce este deasupra noastră, ci să privim întreaga circumferinţă, de jur împrejurul nostru. Pământul trebuie să fie ca dispărut. Trebuie să contemplăm în jos la fel ca şi în sus, spre vest la fel ca si spre est.

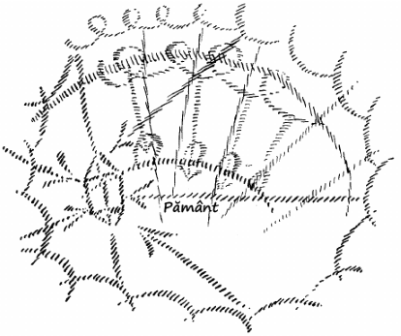


Tabla 3



Atunci vom vieţui existenţa unui curent de energie cosmică ce vine de jos, în contrast cu energia cosmică a plantelor, care se revarsă de sus. Peste tot, vedem curenţi

şi contracurenţi, curenţi convergenţi de energie cosmică din toate direcţiile. În cazul plantelor, acest şuvoi de energie cosmică se revarsă de sus în jos, Pământul opune rezistenţă şi plantele cresc în sus, din pământ. În cazul regnului mineral, noi suntem conştienţi de faptul că prin interacţiunea liberă a acestor curenţi din întregul cosmic este creat regnul mineral. În cazul regnului mineral-cristal nimic nu se reflectă de Pământ. Totul se oglindeşte în propriul său element.

Dacă descoperiţi în munţi un cristal de cuarţ, el se găseşte de obicei în poziţie verticală. Baza sa este încastrată în piatră. Aceasta se întâmplă datorită intervenţiei forţelor terestre, ahrimanice, care acţionează ca factor perturbator. În realitate, cuarţul se formează prin presiunea forţelor unui element spiritual din toate direcţiile; există un joc de faţete reflectante şi vedem cristalul liber în spaţiul cosmic. Fiecare cristal individual, ale cărui faţete sunt perfect constituite, este o mică lume în sine.

Există multe tipuri de cristalizare – sub formă de cuburi, octaedre, tetraedre, romboide, dodecaedre, cristale monocline, tricline, de fapt, cu orice tip de structură imaginabilă. Atunci când le examinăm, observăm cum curenţii de energie cosmică converg şi interacţionează pentru a forma cristalul de cuarţ, o prismă hexagonală care se termină cu o piramidă hexagonală, sau un cristal de sare ce poate avea forma unui cub, sau un cristal de pirită de forma unui dodecaedru. Fiecare din aceste cristale s-a format în modul pe care l-am descris. Şi există tot atâtea forţe cosmice diferite, mai mult, există tot atâtea lumi în spaţiul cosmic câte cristale există pe Pământ. Începem să putem pătrunde cu mintea o infinitate de lumi.

Când privim cristalul de sare, ne dăm seama că în Univers acţionează un principiu spiritual. Cristalul de sare

este o manifestare a acelei realităţi spirituale care străbate întregul Univers; el este o lume în sine. Apoi, pornind de la examinarea dodecaedrului, descoperim faptul că în Univers există ceva care străbate lumea spaţiului; cristalul este amprenta, este manifestarea unei lumi întregi. Noi privim nenumărate fiinţe, şi fiecare dintre acestea este o lume în sine. Ca fiinţe omeneşti, pe Pământ, ajungem la concluzia că sfera Pământului este punctul în care se focalizează activităţile multor lumi. În tot ceea ce gândim şi facem pe Pământ se reflectă gândurile şi faptele unei mari diversităţi de fiinţe. Varietatea infinită a formelor cristalelor revelează multitudinea fiinţelor ale căror activităţi îşi găsesc împlinirea în formele matematic-spaţiale ale cristalelor. În cristale, noi recunoaştem prezenţa zeilor.

Este mult mai important ca prin devoţiune faţă de Univers, chiar printr-o adoraţie a Universului, să permitem secretelor sublime ale Universului să acţioneze asupra sufletelor noastre, decât să adunăm cunoştinţe teoretice pe o bază pur intelectuală. Şi antroposofia ar trebui să conducă spre acest sentiment de a te simţi pe tine însuţi în Univers. Prin antroposofie omul va fi capabil să perceapă în fiecare cristal lucrarea şi urzirea unei fiinţe divine. Atunci se umple întreg sufletul omului cu conţinut cosmic, nu doar capul cu gânduri. Cel mai puţin este aici Antroposofia pentru a umple capul cu gânduri. Antroposofia este aici pentru a umple întregul om cu ilminare asupra Universului, cu venerare şi devoţiune faţă de Univers. Pentru ca în toate chestiunile şi în toate desfăşurările din lume să se instaleze un spirit de slujire altruistă ce-şi are izvorul în sufletul omului. Şi această slujire altruistă să devină cunoaştere.

Substanţialitatea şi mentalitatea lumii minerale

Atunci când ne aflăm în legătură cu întregul cosmic şi vedem cum apar cristalele din manifestarea regnului mineral-cristal, avem un sentiment de satisfacţie. Dar foarte curând, acea stare de teamă şi anxietate pe care am descris-o deja revine. Înainte de a descoperi lumea divin ordonată a cristalelor fusesem cuprinşi de teamă. Când devenim conştienţi de acea lume de inspiraţie divină, acest sentiment de nesiguranţă dispare; dar după o vreme ne cuprinde o senzaţie stranie şi teama revine, împreună cu sentimentul că întregul proces de formare a cristalelor este nesubstanţial şi nu ne oferă decât susţinere parţială.

Să luăm ca exemplu cele două tipuri de cristale deja menţionate, cristalul de sare şi cel de pirită, un cristal al unui metal. Pirita ne dă impresia că ne poate oferi un sprijin solid, că e fermă şi durabilă. Cristalul de sare, pe de altă parte, pare să nu ne ofere deloc sprijin; pare nesubstanţial şi ne simţim ca şi cum am putea cădea prin el.

Pe scurt, deci, în ceea ce priveşte unele forme, teama care ne cuprinsese mai demult, teama că suntem suspendaţi deasupra unui abis pentru că Pământul s-a transformat într-un hău, nu a fost, de fapt, învinsă. Această senzaţie de teamă are certe implicaţii morale. Când simţim o reapariţie a acestei frici, în acea clipă, devenim conştienţi nu doar de păcatele noastre trecute, ci şi de toate acele păcate de care suntem potenţial capabili.

Toate acestea acţionează ca o greutate de plumb, care ne trage în jos şi ameninţă să ne prăvălească în abisul pe care cristalele minerale îl deschid înaintea noastră şi care este gata să ne înghită. În acest moment trebuie să fim pregătiţi pentru o experienţă suplimentară. Ne dăm seama că toate aceste trăiri ne solicită curajul şi exclamăm cu

încredere: Sunt ferm ancorat, nu voi pluti în derivă; centrul de greutate al propriei mele fiinţe se află acum în mine însumi.

Niciodată, în întreaga noastră viaţă, nu vom avea nevoie de mai multă încredere, de mai mult curaj moral decât în clipa în care, faţă în faţă cu lumea cristalelor, greutatea de plumb a egoismului – şi egoismul este întotdeauna un păcat – apasă asupra sufletului. Acel hău transparent deasupra căruia suntem acum suspendaţi ne adresează un teribil avertisment. Dacă rămânem fermi şi cu încredere în noi înşine, putem spune: în mine se află o scânteie din divinitate; nu pot pieri, căci mă împărtăşesc din esenţa divină. Dacă acest lucru devine o vieţuire concretă şi nu doar o credinţă teoretică, atunci avem curajul de a ne baza doar pe noi înşine, de a sta pe propriile noastre picioare. Suntem pregătiţi şi hotărâţi să mergem mai departe.

Învăţăm încă ceva despre regnul mineral. Până acum, am aflat despre fiinţa cristalizată a mineralelor. Am discutat deja despre forma lor exterioară; acum devenim conştienţi de compoziţia şi de structura lor, de substanţialitatea şi metalitatea lor. Şi descoperim cum anumite metale de bază, fiecare în felul său, acţionează ca elemente stabilizatoare. Pentru prima dată începem să înţelegem cum stă omul în relaţie cu Cosmosul. Aflăm despre diferitele caracteristici ale metalelor, despre substanţialitatea fiinţei minerale şi începem cu adevărat să simţim, în noi înşine, acel centru de greutate despre care tocmai am vorbit (vezi desenul de mai jos).

În ceea ce voi spune sunt obligat de circumstanţe să folosesc o terminologie care descrie lumea materială; ca urmare, cuvintele nu trebuie luate doar în sens literal. Când vorbim despre inimă sau cap, conştienţa obişnuită

evocă o imagine a unei inimi fizice sau a unui cap fizic. Dar acestea sunt, bineînţeles, de origine spirituală. Când privim un om în totalitatea sa, ca o entitate ce constă din trup, suflet şi spirit, avem impresia clară că, la el, centrul de greutate se află în inimă. Acest centru de greutate îl fereşte de extreme, nu-i permite să devină o jucărie a circumstanţelor exterioare şi-i dă stabilitate. Dacă ne păstrăm acel spirit temerar despre care am vorbit mai sus, vom vedea până la urmă că suntem ferm ancoraţi în Univers.

Când o persoană îşi pierde cunoştinţa, aceasta înseamnă că nu este ferm ancorată. Dacă omul suferă un şoc psihic – căci, în aceste condiţii, el este mai susceptibil la durere decât în mod normal, şi, în definitiv, durerea este o intensificare a simţirii lăuntrice – el nu se află într-o stare de conştienţă normală. Când suntem cuprinşi de durere, conştienţa noastră este expulzată. Între naştere şi moarte omul trăieşte într-un fel de conştienţă intermediară. Aceasta îi poate servi foarte bine pentru activităţile obişnuite ale vieţii de zi cu zi. Dar dacă această conştienţă devine prea slabă, prea neconsistentă, el îşi pierde cunoştinţa. Dacă ea devine prea densă, prea concentrată, apare durerea. Pierderea cunoştinţei într-o stare de leşin şi starea de tensiune sub influenţa durerii sunt polarităţi care ilustrează anormalităţile conştienţei. Acest lucru ilustrează foarte exact reacţiile noastre în faţa lumii cristalelor minerale, înainte de a deveni conştienţi de substanţialitatea lor – pe de o parte, sentimentul că am putea cădea într-o stare de leşin şi, astfel, am putea oricând să ne dizolvăm în Univers, şi, pe de altă parte, sentimentul că ne-am putea prăbuşi sub influenţa durerii.

Apoi simţim că tot ceea ce ne oferă stabilitate este centrat în zona inimii. Şi dacă ne-am dezvoltat conştienţa

până la nivelul deja arătat, putem percepe că tot ceea ce ne susţine conştienţa obişnuită de veghe, tot ceea ce o menţine „normală”, dacă mi se permite să folosesc această expresie oarecum grosolană, este aurul, Aurum, care se găseşte fin dispersat pe tot cuprinsul Pământului şi lucrează cu mai mare intensitate asupra inimii decât asupra oricărui alt organ.

Mai devreme ne-am familiarizat cu formarea, cu cristalizarea mineralelor. Acum devenim conştienţi de substanţialitatea, de metalitatea lor. Ne dăm seama în ce mod această natură metalică lucrează asupra omului însuşi.

În mod exterior, vedem formarea cristalelor în lumea minerală. Dar lăuntric noi ştim că forţele aurului, care sunt fin dispersate pe întregul Pământ, ne susţin inima şi menţin conştienţa normală a vieţii noastre de zi cu zi. Şi, astfel, putem spune că aurul are influenţă asupra centrului-inimă al omului. Pe baza acestei informaţii, putem acum să ne începem investigaţiile. Dacă, observând metalul aur, aşa cum îl cunoaştem noi, ne concentrăm asupra culorii sale, asupra durităţii sale şi asupra tuturor aspectelor compoziţiei şi structurii sale şi apoi transformăm această trăire într-o realitate lăuntrică, descoperim că aurul se află în relaţie cu inima. Dacă ne concentrăm asupra altor metale, asupra fierului şi proprietăţilor sale, de pildă, descoperim ce efect are fierul asupra noastră. Aurul are o influenţă armonizatoare, el linişteşte tensiunea şi conflictele, iar omul este astfel readus la o stare de echilibru interior. Dacă, după ce ne-am familiarizat cu toate aspectele acestuia, ne focalizăm intens atenţia asupra fierului, uitând de tot restul Universului, concentrându-ne numai asupra metalului, astfel încât să devenim, cum ar fi vorba, uniţi lăuntric cu fierul, să ne identificăm cu fierul,

simţim ca şi cum conştienţa noastră s-ar ridica din zona inimii. Suntem încă deplin conştienţi, în vreme ce urmăm drumul acestei conştienţe ce se ridică de la inimă spre laringe. Dacă ne-am făcut corect exerciţiile spirituale, nu ni se poate întâmpla niciun rău; altfel, ne cuprinde o uşoară senzaţie de leşin. Pe măsură ce conştienţa noastră urcă, ne dăm seama de această stare datorită faptului că ne-am dezvoltat o intensă activitate lăuntrică, o conştienţă superioară. Apoi ne transpunem treptat în această conştienţă ce urcă şi luăm legătura cu lumea în care vedem sufletele-grup ale animalelor. Concentrându-ne asupra metalităţii fierului, am intrat în lumea astrală.

Când ne-am familiarizat cu formele metalelor, ajungem pe tărâmul fiinţelor spirituale superioare; când ne familiarizăm cu substanţialitatea şi metalitatea lor, intrăm în lumea astrală, lumea sufletelor. Simţim cum conştienţa noastră urcă spre laringe (vezi desenul), şi astfel intrăm într-o nouă sferă a conştienţei. Datorăm această modificare a conştienţei concentrării noastre asupra fierului şi simţim că nu mai suntem aceeaşi persoană ca mai înainte. Dacă am atins această stare cu o conştienţă trează, limpede, ne dăm seama că am trecut dincolo de Sinele nostru de până atunci; am pătruns în lumea eterică. Pământul a dispărut, el nu mai prezintă niciun interes pentru noi. Noi am urcat până în sferele planetare care, cum s-ar spune, au devenit sălaşul nostru. Astfel, ne retragem treptat din trup şi devenim integraţi în Univers. Calea de la aur la fier este calea ce conduce spre Univers.

După aur şi fier, ne concentrăm acum asupra cositorului, asupra metalităţii sale, culorii şi substanţialităţii sale, iar rezultatul este că ne identificăm pe deplin, în conştienţa noastră, cu cositorul. Simţim cum conştienţa ni se ridică la nivele şi mai înalte. Dar dacă

încercăm să facem acest pas fără o pregătire corectă, cădem într-un leşin aproape complet, abia dacă ne mai rămâne o fărâmă de conştienţă. Dacă ne-am pregătit cum se cuvine, putem rămâne în această stare de conştienţă diminuată; dar simţim cum conştienţa noastră se îndepărtează şi mai mult de trup şi, până la urmă, atinge regiunea dintre ochi. Deşi suntem înconjuraţi de vastele spaţii ale Universului, suntem încă pe tărâmul stelelor. Dar Pământul, cu toate acestea, începe să ne apară ca o stea îndepărtată. Şi ajungem la concluzia că ne-am lăsat corpul pe Pământ, că ne-am ridicat în Cosmos şi luăm parte la viaţa stelelor.

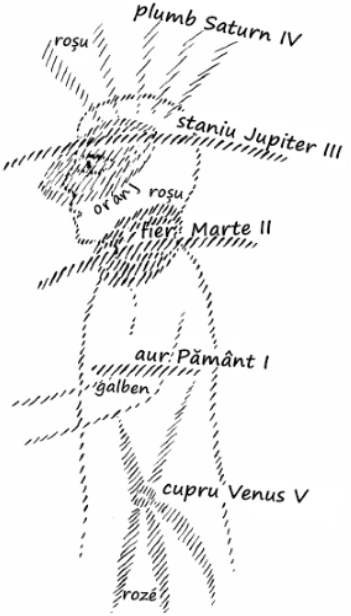


Tabla 4



După aur şi fier, ne concentrăm acum asupra cositorului, asupra metalităţii sale, culorii şi substanţialităţii sale, iar rezultatul este că ne identificăm pe deplin, în conştienţa noastră, cu cositorul. Simţim cum conştienţa ni se ridică la nivele şi mai înalte. Dar dacă

încercăm să facem acest pas fără o pregătire corectă, cădem într-un leşin aproape complet, abia dacă ne mai rămâne o fărâmă de conştienţă. Dacă ne-am pregătit cum se cuvine, putem rămâne în această stare de conştienţă diminuată; dar simţim cum conştienţa noastră se îndepărtează şi mai mult de trup şi, până la urmă, atinge regiunea dintre ochi. Deşi suntem înconjuraţi de vastele spaţii ale Universului, suntem încă pe tărâmul stelelor. Dar Pământul, cu toate acestea, începe să ne apară ca o stea îndepărtată. Şi ajungem la concluzia că ne-am lăsat corpul pe Pământ, că ne-am ridicat în Cosmos şi luăm parte la viaţa stelelor.

Toate acestea nu sunt nicidecum atât de simple cum ni se par auzindu-le. Ceea ce v-am descris acum, ceea ce vieţuim când urmăm calea iniţierii, şi anume, cum conştienţa se situează în laringe, la baza craniului sau în frunte, este un semn că toate aceste diferite stări de conştienţă sunt permanent prezente în om. Voi toţi, care staţi aici, aveţi în voi înşivă aceste stări de conştienţă, dar fără să fiţi conştienţi de aceasta. De ce se întâmplă aşa? Omul e o fiinţă complexă. Dacă, în momentul în care sunteţi conştienţi de întreaga organizare laringiană, v-aţi putea lipsi de creier şi de organele de simţ, nu v-aţi putea elibera niciodată de acea uşoară senzaţie subconştientă de leşin. Şi, de fapt, aşa stau lucrurile; dar aceste stări sunt pur şi simplu acoperite de conştienţa obişnuită a inimii, conştienţa-aur. Acest lucru vă este comun tuturor, face parte din alcătuirea dumneavoastră umană. O parte din dumneavoastră, care e părtaşă la această conştienţă, e situată între stele şi nu există pe Pământ.

Conştienţa-cositor se află şi mai departe în Cosmos (vezi desenul: oranj). Nu este deloc adevărat că dumneavoastră trăiţi numai aici pe Pământ. Trăiţi pe

pământ prin faptul că aveţi o inimă. Aceasa vă ţine conştienţa legată de Pământ. Acel element care se află în laringe (fier: roşu), trăieşte afară, în Cosmos; şi, încă mai departe, afară, trăieşte acel element care se află în mijlocul frunţii (cositor). Fierul se întinde până la Marte, cositorul ajunge până la Jupiter. Doar prin aur aparţineţi dumneavoastră Pământului. Sunteţi permanent în Univers, dar conştienţa inimii vă ascunde acest lucru.

Dacă meditaţi asupra plumbului sau asupra unui metal asemănător şi, din nou, vă concentraţi asupra substanţialităţii şi metalităţii sale, atunci ieşiţi complet din dumneavoastră. Atunci vă devine complet clar: Acolo jos pe Pământ se află corpul dumneavoastră fizic şi corpul eteric. Ele vi se par străine. Ele sunt acolo jos. Au tot atâta importanţă pentru dumneavoastră cât are o piatră care se află pe o stâncă. Conştienţa a ieşit în afară din dumneavoastră, pe aici (prin partea de sus a capului: roşu). Ori încotro ne-am îndrepta, o minusculă cantitate, o tinctură de plumb poate fi întotdeauna găsită în Univers. Această formă de conştienţă ajunge până foarte departe în spaţiu; cu conştienţa centrată în craniu, omul rămâne întotdeauna într-o stare de deplină inconştienţă.

Imaginaţi-vă în ce stare de iluzie trăieşte omul de obicei. Când stă la birou şi-şi face contabilitatea sau scrie articole, îi place să-şi închipuie că gândeşte cu capul. Nu aceasta este realitatea. Nu capul propriu-zis aparţine Pământului, ci aspectul său fizic. Conştienţa capului se extinde de la laringe în sus, până departe în Univers. Universul se revelează numai în centrul capului. Ceea ce vă determină condiţia umană între naştere şi moarte este centrul inimii. Dacă scrieţi articole bune sau proaste, dacă modul cum vă faceţi contabilitatea vă dezavantajează sau nu semenii – toate acestea sunt determinate de centrul

inimii. Este pură iluzie să ne imaginăm că acea conştienţă a capului omului este limitată doar la Pământ, căci, de fapt, ea se află într-o permanentă stare de inconştienţă. Şi acesta este motivul pentru care capul este în mod particular expus unor dureri de care celelalte organe sunt ferite. Permiteţi-mi să duc mai departe această idee. Când încercăm, în starea noastră prezentă, să aflăm motivele acestei situaţii suntem permanent ameninţaţi, dinspre partea spirituală, cu anihilarea conştienţei noastre intelectuale, cu o dispariţie a întregii conştienţe şi prăbuşirea în inconştienţă totală.

Imaginea noastră despre om este, în consecinţă, astfel: la nivelul laringelui (fier) omul dezvoltă acea conştienţă care ajunge până la arhetipurile regnului animal. Este conştienţa care aparţine domeniului stelelor, dar în viaţa de zi cu zi noi nu ne dăm seama de existenţa ei. Încă mai sus, în regiunea ochilor (cositor) este conştienţa arhetipurilor regnului vegetal, iar dedesubt sunt imaginile lor reflectate. Deasupra, încununând totul, este centrul conştienţei-plumb, care ajunge la sfera lui Saturn; centrul capului nostru nu are habar de articolele pe care le scriem, acestea sunt produsul centrului inimii. Dar capul este deplin conştient de ceea ce se întâmplă în spaţiul cosmic. Descrierile noastre despre întâmplările şi activităţile terestre provin de la inimă; capul, în acest timp, se poate concentra asupra felului în care o fiinţă divină se manifestă într-un cristal de pirită, de sare sau de cuarţ.

Pentru conştienţa unui iniţiat care priveşte această adunare prezentă aici, este evident că ascultaţi ceea ce eu vă spun cu inimile, în vreme ce cele trei niveluri superioare de conştienţă ale dumneavoastră sunt afară, în Cosmos. Cosmosul este scena unor activităţi de cu totul alt ordin decât cele cunoscute conştienţei pământeşti obişnuite. În

Cosmos, mai ales în ceea ce se înfăptuieşte acolo şi radiază până la mari depărtări, se ţese pentru noi toţi pânza destinului, a karmei noastre.

Astfel am ajuns treptat să înţelegem omul prin intermediul relaţiei sale cu Universul – cât de fundamentală este interrelaţia lui cu lumea exterioară, cum este permanent ameninţat să fie anihilat din afară, să fie redus la o stare de inconştienţă, şi cum este, în ultimă analiză, susţinut de inima sa.

De la conştienţa spaţială la conştienţa temporală

Când meditǎm asupra altor tipuri de metale, abordarea noastră spirituală este diferită. Putem folosi pentru cupru aceeaşi metodă pe care am folosit-o în cazul fierului, cositorului şi plumbului. Când meditǎm asupra naturii metalice a cuprului, devenim, cum s-ar spune, una cu el, ne unim cu cuprul; întregul nostru suflet e pătruns de cupru, de culoarea şi consistenţa lui, de suprafaţa lui ciudată, striată. Pe scurt, ne identificăm pe deplin cu răspunsul nostru psihic la metalitatea cuprului. În acest caz, nu vieţuim o tranziţie treptată spre inconştienţă, ci opusul acestei situaţii. Avem senzaţia că întreaga noastră fiinţă lăuntrică ne este inundată cu ceva; reacţiile noastre devin mai sensibile. Avem impresia clară că atunci când meditǎm asupra cuprului acesta ne pătrunde întreaga fiinţă. El radiază din centrul de sub inimă şi se difuzează în întregul corp.

Este ca şi cum am avea un al doilea corp, un al doilea om înăuntrul nostru. Avem o senzaţie de presiune interioară. Aceasta declanşează o uşoară durere, care creşte treptat. Totul pare să se afle într-o stare de tensiune interioară.

Când examinăm această situaţie cu ajutorul conştienţei iniţiatice simţim prezenţa unui al doilea om înăuntrul nostru. Şi această trăire are implicaţii importante, căci acum ne putem spune: Sinele nostru obişnuit, moştenire a naşterii şi educaţiei noastre, instrumentul cu ajutorul căruia cunoaştem lumea, ne însoţeşte pe tot parcursul vieţii; dar, prin pregătire şi meditaţie, noi ne-am trezit la realitatea acestui al doilea om, care, acum, îşi preia potenţialul de percepţie. Acest al doilea om este într-adevăr o fiinţă remarcabilă. El nu are ochi sau urechi separate, ci este în acelaşi timp ochi şi ureche. El seamănă cu un organ de simţ cu capacităţi delicate de percepţie; percepe lucruri pe care noi nu le observăm în mod obişnuit. Lumea noastră a devenit dintr-odată mai bogată.

La fel cum un şarpe îşi poate lepăda pielea, tot aşa este posibil, pentru scurt timp – şi putem vieţui foarte multe, în câteva secunde – ca acest al doilea om, omul-cupru, să se retragă din corp şi să se mişte liber în lumea spirituală. El se poate separa de corp, dar cu preţul unei dureri cu intensitate crescândă. Când suntem separaţi de corp avem parte de o gamă mai largă de experienţe. Când am atins acel nivel la care suntem capabili să ne părăsim corpul, putem să urmăm o persoană care a trecut prin poarta morţii.

În acest caz, toate legăturile noastre pământeşti cu cel decedat au încetat. El a fost îngropat sau incinerat, legătura sa cu Pământul a fost tăiată. Când ne părăsim corpul odată cu cel de-al doilea om – deci, cu percepţia clarvăzătoare – putem urma călătoria sufletului după moarte. Şi atunci aflăm că sufletul, în primii ani sau zeci de ani după moarte, îşi retrăieşte, în ordine inversă, viaţa pe care a trăit-o pe Pământ. Acesta este un fapt pe care îl

putem observa, căci noi însoţim sufletul care a trecut prin poarta morţii. Timpul necesar pentru această recapitulare este o treime din durata vieţii noastre. Un om care a trăit 60 de ani îşi va recapitula experienţele vieţii vreme de aproximativ 20 de ani. Noi îi putem urmări sufletul pe durata acestei perioade. Acum putem învăţa foarte multe despre experianţele pe care le are omul după moarte. În decursul recapitulării, experienţele avute sunt de alt fel. Să mă iertaţi dacă vă dau un exemplu oarecum grosolan. Să presupunem că, înainte cu trei ani să muriţi, aţi urecheat pe cineva. Eraţi furios pe el şi aţi explodat de mânie; i-aţi provocat durere fizică şi morală. Aţi avut o oarecare satisfacţie, pedepsindu-l, fiindcă v-a supărat. Acum, când vă recapitulaţi viaţa în ordine inversă şi ajungeţi, după un an, la acest episod, nu vă retrăiţi propria izbucnire de mânie, ci durerea fizică şi morală a victimei dumneavoastră. Vieţuiţi sentimentele acesteia şi simţiţi efectiv urecheala; trăiţi durerea pe care aţi provocat-o. Şi acelaşi lucru se aplică tuturor faptelor. Le veţi retrăi exact aşa cum le-au resimţit celelalte persoane implicate. Este posibil să urmăm sufletul uman după moarte, pe parcursul tuturor acestor experienţe.

Vechii caldeeni, care-şi datorau impulsurile culturale învăţăturii Misteriilor, aveau o înţelegere mai profundă a acestor lucruri decât oamenii de azi. Remarcabil este faptul că, în acele vremuri, vechii caldeeni trăiau, de fapt, în conştienţa laringelui, în vreme ce noi, astăzi, trăim în conştienţa inimii. Starea de conştienţă care, pentru ei, era cea naturală, era un fel de conştienţă-fier; trăirile lor erau asociate cu Universul; pentru ei, Pământul nu avea consistenţa solidă pe care o observăm noi acum. Atunci când, în contextul unor circumstanţe deosebit de favorabile, se aflau, de pildă, în comuniune cu fiinţele de pe

Marte, se întâmpla la un moment dat ca unele fiinţe să vină de pe Lună şi să aducă cu ele alte fiinţe de tipul celor pe care le putem percepe cu conştienţa celui de-al doilea om. Şi astfel, în mod indirect, caldeenii au aflat adevăruri sublime despre viaţa de după moarte. Ei şi-au primit instruirea în privinţa acestor adevăruri din partea Universului exterior.

Acest lucru nu ne mai este necesar astăzi, căci noi îi putem urma pe cei morţi fără niciun alt ajutor. Noi îi putem urma în vreme ce ei îşi vieţuiesc experienţele în ordine inversă, fiecare din aceste întâmplări fiind retrăită de la sfârşit la început. Şi ceea ce este ciudat este că, atunci când ne identificăm cu acest al doilea om, ne găsim într-o lume care este infinit mai reală decât lumea fenomenelor. Această lume prezentă aici şi totalitatea experienţelor noastre în ea ni se par nesubstanţiale prin comparaţie cu lumea solidă, solicitantă şi foarte reală în care am intrat.

Când îi însoţim pe cei morţi în felul pe care l-am descris, noi vieţuim totul în mod amplificat; totul pare să fie mult mai real. Prin comparaţie, lumea fenomenelor ne lasă o impresie nebuloasă. Pentru orice om care se poate asocia lumii celor morţi cu ajutorul conştienţei iniţiatice, lumea fizică apare ca o imitaţie pictată, şi un iniţiat care, prin meditaţie, s-a aflat în strânsă legătură cu cei morţi ar spune despre dumneavoastră: Sunteţi cu toţii nişte măşti pictate. Nu aveţi realitate, sunteţi doar nişte măşti pictate, aşezate pe scaune.

Adevărata realitate poate fi găsită doar dincolo de lumea existenţei fizice, şi această realitate poate fi vieţuită aici şi acum. Poate unii dintre dumneavoastră vă amintiţi de personajul Strader, din dramele-misteriu. Acest personaj e creat după o persoană reală. Strader este un portret poetic, nerealist, al unei personalităţi care a trăit în

ultima treime a secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea. În viaţa reală, el a fost un om care m-a interesat profund. Şi-a început viaţa ca novice capucin, apoi şi-a părăsit vocaţia în favoarea filosofiei şi a stat o vreme în mănăstirea din Dornach. Eu l-am transformat în Strader din dramele-misteriu. Nu este un portret fidel, dar există o anumită asemănare. În a patra dramă-misteriu, după cum vă amintiţi, Strader moare. A trebuit să-l las să moară, căci epuizasem toate posibilităţile de a dezvolta personajul. Dacă aş fi încercat să-l păstrez, nu aş fi putut scrie în continuare. El nu ar mai fi putut în niciun caz să apară în a cincea dramă-misteriu. Care este motivul?

Între timp, persoana reală, cel care-şi schimbase rolul în viaţă din călugăr în filosof, murise. Şi pentru că eu fusesem profund interesat de el, am putut să-i urmăresc călătoria prin lumea spirituală. Acolo, impresia creată de personalitatea lui era mult mai reală. Viaţa şi activităţile sale pe Pământ nu mi-au mai trezit acelaşi interes, acum când îi puteam împărtăşi experienţele din viaţa de după moarte.

Apoi s-a întâmplat ceva ciudat. Câţiva antroposofi au aflat cum stăteau lucrurile. Ei au descoperit – ingeniozitatea omului e nesfârşită – că Strader era, într-o oarecare măsură, portretul unei anume persoane reale. În decursul investigaţiilor lor, i-au descoperit manuscrisele nepublicate şi tot felul de alte documente interesante pe care le lăsase în urmă. Mi le-au adus, crezând că-mi fac o mare bucurie cu această descoperire. Dar pe mine nu m-au interesat. Ceea ce mă interesa era ceea ce făcea el după moarte. Asta era ceva mult mai real. Prin comparaţie, tot ceea ce era în legătură cu lumea exterioară pe care el o lăsase în urmă nu avea nicio însemnătate.

Oamenii au fost foarte surprinşi de faptul că am arătat atât de puţin interes, după ce ei se străduiseră atât de mult ca să adune informaţii. Dar eu n-aveam ce face cu ele, nici atunci şi nici acum. Fapt este că realitatea acestei lumi este iluzorie prin comparaţie cu acea realitate sublimă ce ni se revelează când urmăm un suflet dincolo de poarta morţii. Acolo, sufletul dăinuie într-o lume pe care şi noi o putem cunoaşte când ne identificăm cu al doilea om, care-şi poate părăsi corpul fizic, deşi doar pentru scurtă vreme. Dar în acea scurtă vreme putem vieţui multe.

Existenţa acestei lumi ale cărei graniţe se învecinează în mod direct cu cele ale lumii fenomenelor e neîndoielnică. Este o lume în care cei morţi trăiesc mai din plin. Noi venim în contact cu ei prin acest al doilea om care se desprinde de corpul fizic. Nu am suferit prin aceasta o pierdere de conştienţă, ci mai degrabă conştienţa noastră a pătruns mai în profunzime.

Dacă ne ridicăm deasupra centrului inimii, conştienţa se subţiază, slăbeşte, ne apropiem de o stare de leşin. În cazul în care coborâm dedesubtul centrului inimii conştienţa se comprimă, se intensifică. Intrăm în lumile carte sunt reale. Dar trebuie să putem suporta: ele presează, ele produc durere. Dar dacă ne împingem înăuntru cu curajul necesar atunci intrăm.

Aşadar avem acum o conştienţă obişnuită de zi în inimă (I), o a doua conştienţă în laringe (II), o a treia conştienţă în regiunea ochilor (III), o a patra conştienţă în cap mai sus (IV), care duce deja afară în Cosmos, şi o a cincea conştienţă (V), care nu nu ne duce lumile spaţiale şi care ne duce înapoi în timp. Călătorim în timp; când ajungem la această a cincea conştienţă noi facem un drum în timp; parcurgem drumul pe care merg înapoi cei decedaţi. Am ieşit din spaţiu şi am intrat în timp.

Astfel, totul depinde de capacitatea noastră de a ne transpune în diferite stări de conştienţă, care deschid în faţa noastră diverse lumi. Pe Pământ, omul este prizonierul unei singure lumi, izolate din cauză că nu cunoaşte decât o singură stare de conştienţă; în toate celelalte stări de conştienţă el este adormit. Dacă trezim însă aceste stări de conştienţă şi le dezvoltăm, putem face experinţa celorlalte lumi.

Secretul investigaţiei spirituale constă în aceea că prin transmutarea conştienţei sale omul se transformă pe sine. Noi nu putem pătrunde în alte lumi adoptând metodele oficiale de cercetare şi investigaţie; trebuie să ne metamorfozăm, să ne transformăm conştienţa, ajungând la forme noi şi diferite.

CONFERINŢA a IV-a

Torquay, 14 August 1924

SECRETUL INVESTIGĂRII ALTOR TĂRÂMURI PRIN METAMORFOZAREA CONŞTIENŢEI

Corelaţia dintre metalitate şi alte stări de conştienţă ale omului

Am vorbit despre forma, substanţialitatea şi metalitatea regnului mineral în legătură cu diferitele nivele de conştienţă ale omului, înainte de a ne continua observaţiile, trecând la anumite substanţe metalice, trebuie să-mi clarific pe deplin punctul de vedere.

Din ceea ce am spus s-ar putea uşor trage concluzia că eu recomand ingestia acestor substanţe sub formă de alimente, ca o metodă de a induce stări de conştienţă care diferă de cele normale. Atunci când se discută metodele de

a ajunge la cunoaşterea spirituală, prin exerciţii lăuntrice şi disciplină, deseori auzi spunându-se: Tare mi-aş dori să cunosc câte ceva din celelalte lumi şi alte stări de conştienţă, dar e prea greu să faci exerciţiile recomandate; ele iau prea mult timp.

Poate că, puţin mai târziu, aceşti oameni se apucă totuşi de exerciţii. Apoi, după o vreme, intervin cerinţele imediate ale vieţii şi ei îşi dau seama că nu doresc să-şi sacrifice obiceiurile vechi. Încet-încet, îşi pierd entuziasmul şi, fără mare zarvă, abandonează exerciţiile. Nu e surprinzător faptul că aceşti oameni nu realizează nimic; ei găsesc prea supărătoare obligaţia de a practica exerciţii spirituale.

Când aceşti oameni aud, de pildă, că proprietăţile unui anumit metal sunt asociate cu alte nivele de conştienţă, asta îi liniştește. Dacă nu e nevoie decât de o mică doză de cupru pentru a păstra o legătură spirituală cu o altă persoană după moarte, atunci de ce nu ar lua-o, trag ei concluzia, dacă astfel vor avea putinţa de a dezvolta un nivel mai înalt de conştienţă.

Ideea devine şi mai atrăgătoare când aceste persoane află că practicile folosite în vechile Misterii nu erau foarte diferite, deşi în acele timpuri, firește, metoda se folosea sub o atentă şi neîntreruptă supraveghere din partea iniţiaţilor. Şi când oamenii aud aceste lucruri, se întreabă de ce aceste vechi practici nu sunt reînviate. Dar ei trec cu vederea faptul că în vremurile vechi întreaga organizare fizică a omului era altfel constituită. În acea perioadă, şi chiar şi până în epoca caldeeană, omul nu avea intelectul nostru de acum. Gândurile nu erau generate din sine, ca în ziua de azi, ci îi veneau omului prin inspiraţie. La fel cum astăzi înţelegem că nu noi creăm roşul trandafirului, ci primim din afară impresia acestui trandafir, tot aşa în vechime

oamenii simţeau că gândurile le erau transmise prin intermediul obiectelor exterioare, erau „inspirate”, pătrundeau prin respiraţie. Acest lucru era cauzat de o constituire diferită a organismului fizic, chiar şi în ceea ce priveşte compoziţia sângelui. De aceea, pe atunci era posibil să se administreze doze înalt potenţate din acele metale despre care am vorbit – doze homeopate, după cum le numim noi astăzi – pentru a ajuta oamenii să-şi îndeplinească exerciţiile spirituale.

Să presupunem că unui om din perioada caldeeană i s-a prescris o doză înalt potenţată de cupru. Înainte de a o lua – aşa se făcea pe atunci – i se indica să facă anumite exerciţii spirituale specifice. În asemenea cazuri era nevoie ca el să se pregătească vreme de mai mulţi ani, şi nu zile, înainte să i se poată administra cuprul înalt potenţat. Şi pentru că avea o constituţie fizică diferită de a noastră, el învăţa, prin acele exerciţii, să urmărească reacţiile pe care acest cupru înalt potenţat, fin distribuit, ce circula în sângele lui, le provoca în partea de sus a corpului său. Când se administra cupru după această atentă pregătire, cel tratat simţea lăuntric cum cuvintele lui căpătau mai multă căldură, căci el însuşi genera căldură în laringe şi în nervii ce duc de la laringe la creier.

El putea reacţiona cu o asemenea sensibilitate extremă la ceea ce se întâmpla înăuntrul său pentru că alcătuirea sa fizică era diferită. Dacă, astăzi, noi am administra cupru în potenţă înaltă unei persoane aflate în aceleaşi circumstanţe, bineînţeles că ar avea efect, dar ar produce o disfuncţie a laringelui şi nimic altceva.

Este, deci, foarte important să înţelegem diferenţa dintre constituţia fizică a omului acelor timpuri şi cea a omului de azi. Astfel nu vom mai fi tentaţi să inducem alte stări de conştienţă prin administrarea de medicamente,

ceea ce era o practică normală în vechime şi se mai folosea încă deseori şi în Evul Mediu.

Azi, singura metodă eficientă este ca omul să aibă o percepţie interioară a naturii, a fiinţei esenţiale a cuprului după cum am arătat ieri, şi astfel să dezvolte o reactivitate considerabilă faţă de culoarea cuprului şlefuit, faţă de comportamentul cuprului în soluţia de sulfat de cupru. Cu ajutorul concentrării şi meditaţiei asupra acestor reacţii, el se poate asigura că reacţionează corect.

Dar, veţi obiecta, în cartea mea ***Cunoaşterea lumilor superioare*** nu există nicio indicaţie cu privire la măsurile pregătitoare ce trebuie luate pentru a dezvolta această reacţie la cupru. Aşa este. Dar îndrumările sunt date, în principiu, în cartea mea, deşi cuprul nu e menţionat în mod specific. Se face acolo descrierea modului în care trebuie să intrăm în fiinţa cristalelor, plantelor etc., şi sunt indicate şi exerciţiile pregătitoare. Dar, bineînţeles, nu se spune nimic despre cum trebuie meditat asupra naturii cuprului; ar fi fost nevoie de o întreagă bibliotecă (şi nu de o singură carte) pentru aceasta. Şi nici nu era necesar, căci fuseseră deja date indicaţiile necesare – exerciţii pentru stimularea încrederii în sine, de exemplu, şi exerciţii de concentrare asupra unei teme specifice sau a unui obiect. Într-adevăr, aceste exerciţii sunt deja cuprinse în ceea ce tocmai am spus despre natura cuprului. Nu se precizează că ar trebui să medităm asupra naturii cuprului. Se sugerează să alegem o temă sau un subiect simplu şi să medităm asupra lor dimineaţa şi seara. Aceasta echivalează cu a medita asupra naturii cuprului. Nu alegem ca subiect de meditaţie decât ceea ce se referă la natura sa metalică.

O meditaţie asupra unei teme specifice, ca de pildă „înţelepciunea radiază în lumină", are o influenţă decisivă asupra vieţii interioare, dacă este practicată cu seriozitate.

Ea duce la acelaşi efect ca şi în cazul în care cineva ar explora natura cuprului din toate punctele de vedere şi s-ar concentra asupra aspectelor lui fizice. În primul caz, abordarea noastră porneşte de la punctul de vedere moral, în al doilea caz, de la punctul de vedere fizic şi chimic. Pentru cei care nu sunt chimişti, este mult mai bine să intre în lumea spirituală pornind de la punctul de vedere moral.

De aceea, este necesar să ţinem cont de raporturile existente între lucruri, căci pentru omul actual ar fi o greşeală să urmeze fără discernământ metodele vechilor Misterii pentru a dobândi cunoaşterea lumii spirituale. Pentru epoca prezentă, metoda corectă constă în a înlocui abordarea externă, fizică, cu o abordare mai mult morală şi spirituală. Odată cu dezvoltarea organismului său fizic, întreaga relaţie a omului cu natura a fost transformată. Compoziţia sângelui, a fluidelor tisulare, şi întreaga constituţie fizică sunt altfel astăzi decât erau pe vremea vechilor caldeeni. Acest lucru nu poate fi dovedit prin analizare anatomică. În primul rând, anatomiştii îşi petrec cea mai mare parte din timp disecând cadavre. La un recent congres ştiinţific s-a tras un semnal de alarmă cu privire la nevoia urgentă de mai multe cadavre. Anatomiştii considerau că nu le ajung cadavrele pentru a investiga secretele ascunse ale vieţii. Dar ar fi foarte greu să obţinem cadavre caldeene pentru a întreprinde aceste investigaţii! În al doilea rând, cu tehnica lui grosolană, anatomistul nu va putea găsi accesul la secretele ascunse ale vieţii, acestea trebuie explorate prin metode spirituale.

Deoarece corpul nostru fizic este altfel constituit decât al celor din vechime, un lucru trebuie să ne fie clar. Şi astăzi noi mai putem administra substanţe înalt potenţate, potenţe ale metalelor, de exemplu. De ce? Explicaţia este că noi avem o înţelegere mai profundă a adevăratei fiinţe a

naturii. Dacă înţelegem cu adevărat natura corpului omenesc, ştim că funcţiile sale sunt modificate de către metalele menţionate – cositor, cupru, plumb, şi aşa mai departe. Iar eu v-am arătat cum ele modifică, în primul rând, condiţiile de conştienţă.

Astăzi, însă, noi ştim că în corp au loc schimbări, chiar şi în viaţa normală, dacă-mi permiteţi să folosesc o expresie atât de banală. De exemplu, să presupunem că noi suferim o schimbare în acea regiune a corpului din care, după cum am arătat ieri, radiază activitatea cuprului (vezi desenul mi jos). Orice asemenea schimbare se reflectă în tulburări ale organelor digestive, în sistemul metabolism-membre – în tulburări ale organelor asociate în primul rând cu metabolismul, digestia şi asimilarea nutrienţilor. Orice asemenea tulburare în organizarea umană, pe care o numim boală, se asociază, de asemenea, şi cu o stare diferită de conştienţă. Trebuie să ţinem seamă de toate implicaţiile acestui lucru.

Atunci când avem un organ bolnav, ce înseamnă aceasta? Am spus ieri: În prezent omul are starea sa de conştienţă trează în viaţa obişnuită, prin inima sa. Celelalte componente ale organizării umane au alte stări, care nu ni se ridică în conştient. –Regiunea laringelui şi tot ceea ce pornind de la laringe este în corelaţie cu creierul, are permanent starea de conştienţă ce succede stării normale, pe care am descris-o ieri pe lângă cea obişnuită. – Regiunea de aici (vezi desenul mai jos), regiunea organelor digestive are permanent starea de conştienţă care ne conduce de-a lungul timpului pe care îl parcurg după moarte cei morţi. Aici omul merge mereu împreună cu cei morţi. Fiecare om împărtăşeşte viaţa de după moarte a celor pe care i-a cunoscut personal în viaţă. Dar trăieşte aceasta *dedesubtul* inimii sale, nu în inimă. Ca urmare, el nu ştie nimic despre

această experienţă. Ea rămâne în subconştient, sub pragul conştienţei.

Când apare o tulburare, de pildă o dispepsie, în acea regiune în care omul este în contact spiritual cu cei morţi, conştienţa de dedesubtul centrului inimii se modifică. Sub inima apare o conştienţă prea puternică.

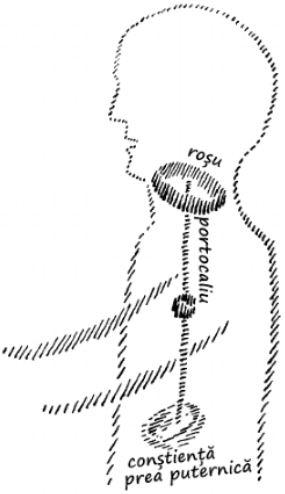
Ce înseamnă, de exemplu, să ai o anume boală de stomac? În viaţa fizică aceasta înseamnă, firește, ceea ce descrie fizic medicul. Şi ceea ce reprezint eu aici nu aduce nicidecum nici cea mai mică obiecţie medicinei fizice. Eu recunosc şi apreciez valoarea acesteia. Ca antroposofi, nu adoptăm atitudinea diletantului, a amatorului sau a şarlatanului care dispreţuieşte sau critică medicina oficială. Noi îi acceptăm pe deplin concluziile. Când cineva suferă de o problemă gastrică, simptomele pot fi diagnosticate la nivel fizic; dar, ca urmare a suferinţei sale gastrice, el este mai capabil de a participa la viaţa celor morţi imediat după moartea acestora. Bineînţeles că e nevoie să se pună un diagnostic fizic pentru a putea începe un tratament. Din punct de vedere spiritual noi am spune că o asemenea persoană se simte îndemnată să păstreze legătura spirituală cu sufletele pe care le-a cunoscut pe Pământ, după moartea acestora. Dar ea nu poate să pătrundă în sfera de conştienţă ce-şi are sediul sub inimă. Nu ştie că se află în comunicare cu cei morţi.

Acesta este aspectul spiritual al unei astfel de boli. Problemele gastrice apar pentru că suntem prea ataşaţi de cei morţi. În aceste circumstanţe, cei morţi ne domină. Noi suntem puternic influenţaţi de acea lume care, după cum am arătat ieri, este mult mai reală decât lumea fizică.

Să ne imaginăm că avem în faţa noastră o balanţă. Dacă acul indicator deviază, putem să-l aducem din nou la zero prin încărcarea celuilalt taler. Starea de dezechilibru a

persoanei care şi-a dezvoltat o asemenea sensibilitate anormală a conştienţei de sub inimă încât este prea ataşată de cei morţi – şi nu este deloc conştientă de acest lucru – se aseamănă cu o balanţă care este încărcată pe o singură parte. Echilibrul se restabileşte prin adăugarea unei greutăţi echivalente în cealaltă parte.

Astfel, dacă aici (vezi desenul) dedesubtul inimii conştienţa e prea activă, conştienţa din regiunea laringelui, aici (roşu), trebuie scăzută, pentru că în inimă se află mijlocul balanţei (portocaliu). Trebuie aşadar slăbită conştienţa în această regiune. Şi cum se face aceasta? Prin administrarea de cupru. Am arătat deja că trupul omului actual este astfel constituit încât cupru acţionează în laringe.



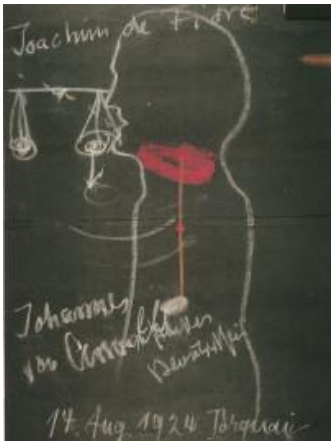


Tabla 5

Sistemul metabolic şi cel al laringelui sunt într-o relaţie la fel de strânsă ca şi cele două talere ale balanţei. Fiecare poate fi ajustat cu ajutorul celuilalt. Dacă se administrează dozele potrivite de cupru, pacientul va tinde să se retragă într-o oarecare măsură din tărâmul morţilor şi astfel va avea de câştigat în privinţa sănătăţii, în vreme

ce, altfel, el s-ar identifica din ce în ce mai mult cu acesta. Acesta este aspectul spiritual al vindecării.

Astăzi ştim, deci, că toate substanţele au atât un aspect fizic cât şi un aspect moral. Vechii iniţiaţi se puteau folosi de aspectul fizic al substanţelor pentru a-şi ajuta elevii, dar numai după ce aceştia fuseseră supuşi unei pregătiri susţinute. Acest lucru nu ar trebui folosit astăzi în acelaşi fel. Astăzi, atributele morale aparţin dezvoltării sufleteşti, atributele fizice aparţin medicului. Este important ca omul care este familiarizat cu latura fizică a substanţelor şi are ocazia să studieze în detaliu acest aspect, să îşi îmbogăţească, de asemenea, aceste informaţii prin cunoaşterea laturii morale. Trebuie să ne conformăm cu stricteţe acestei reguli în ceea ce priveşte percepţia actuală şi percepţia practică pe care o avem în domeniul metodelor spirituale. Organismul uman s-a modificat radical cu trecerea vremii şi relaţia strânsă care exista în vechime între cunoaşterea aspectelor morale şi fizice ale substanţelor s-a pierdut, şi trebuie regăsită. Voi mai avea imediat ceva de adăugat despre pierderea acestei relaţii.

Relaţia dintre ştiinţa medicală, cu abordarea ei predominant fizică, şi ştiinţa spirituală trebuie să fie, cu toate acestea, diferită azi faţă de cum era în trecutul îndepărtat. În ambele cazuri, această relaţie trebuie să continue, dar în prezent ea va lua o altă formă. De cunoaşterea unor asemenea fapte depinde capacitatea noastră de a distinge între căile adevărate şi cele false în investigaţia spirituală.

Modificări în atitudinea omului faţă de cunoaşterea în decursului istoriei

O scurtă recapitulare a întregii atitudini a omului faţă de cunoaştere de-a lungul secolelor va arunca mai multă lumină asupra a ceea ce am discutat deja.

Să privim retrospectiv evoluţia omului, până în vremea când interpretarea cunoaşterii şi a cercetării era atât de diferită. Progresele enorme înregistrate recent în ceea ce priveşte cunoaşterea termo şi electrodinamicii şi a organismelor vii sunt considerate ca aparţinând domeniilor naturii, ştiinţelor naturii, istoriei naturale şi, în Anglia, filosofici naturale. Felul în care este prezentată natura astăzi în şcoli este foarte abstract. Natura este prezentată ca o sumă de „legi ale naturii" – aceasta este expresia folosită – pe care copiii trebuie să le memoreze. Şi caracterul abstract al acestui studiu este continuat în viaţă.

Să luăm în considerare cât de reci şi de abstracte găseşte chiar şi cel mai entuziast student ştiinţele naturii de astăzi. La botanică, el este obligat să înveţe pe de rost liste de termeni pentru plante şi speciile de plante, la zoologie, numele şi clasificarea animalelor şi speciilor animale. El le uită imediat şi este obligat să le repete din nou şi din nou ca să-şi ia examenele. Iar după examene, deseori le uită definitiv; dacă mai are nevoie de ele mai târziu, le caută într-un manual. Nu se poate spune că un student de azi are aceeaşi relaţie cu botanica sau zoologia ca şi cu o personalitate pe care o îndrăgeşte. Acest lucru este exclus.

Astăzi, natura a devenit ceva vag şi nebulos, un catalog de legi ale gravitaţiei, căldurii, electricităţii, magnetismului – legi ale mecanicii. Ştiinţele naturii şi istoria naturală se ocupă cu studiul pietrelor şi plantelor.

Dar ştiinţele naturii mai includ şi viaţa şi constituirea internă a organelor plantelor, animalelor şi omului, cercetare în care noi suntem ignoranţi. Pe scurt, ştiinţele naturii şi filosofia naturală de azi includ multe lucruri pe care afirmăm că le cunoaştem şi multe lucruri pe care le ignorăm.

Iar aceasta este o situaţie care nu poate inspira încredere; totul este atât de confuz şi nebulos, modul de a gândi atât de superficial şi de abstract. Astăzi, noi ne silim vitejeşte să stăpânim această abstracţiune pe care o numim „natură" şi mulţi dintre noi, să o recunoaştem, am devenit indiferenţi faţă de această abordare abstractă. Şi, dacă nu aparţinem generaţiei mai tinere care se revoltă activ împotriva a ceea ce se predă în şcolile noastre pe post de ştiinţe ale naturii, adoptăm o atitudine de neutralitate binevoitoare. Nu a fost întotdeauna aşa. Aş dori acum să caracterizez pe scurt atitudinea faţă de cunoaştere aşa cum era în urmă cu câteva secole.

Când privim înapoi la secolele al IX-lea, al X-lea, al XI-lea şi chiar la secolele al XII-lea şi al XIII-lea, întâlnim oameni pe care – deşi pe vremea aceea erau mult mai puţini – astăzi i-am numi savanţi, oameni consideraţi a fi cei mai de seamă cărturari ai vremii lor, care predau în vestita Şcoală de la Chartres în secolele al XI-lea şi al XII-lea, ca de pildă Bernardus Silvestris, Bernard de Chartres, Alanus ab Insulis. În acea vreme, acele personalităţi încă mai aveau norocul de a fi în preajma iniţiaţilor, oameni ce aveau o profundă cunoaştere a misterelor existenţei, ca de pildă faimosul iniţiat medieval Gioacchimo da Fiore sau cealaltă ilustră personalitate cunoscută lumii sub numele de Johannes de Hanville[2].

[2] Sau *Johannes de Hauteville*; lat. *de Alta Villa*. Lucrarea sa *Architrenius* (1184) este menţionată în unul din caietele lui Rudolf

Citez aceste nume, la care se mai pot adăuga multe altele, pentru a caracteriza atitudinea predominantă a acelor vremuri faţă de cunoaştere.

Când pătrundem în punctul de vedere spiritual al unor asemenea personalităţi, descoperim că ele aveau o cu totul altă concepţie despre natură decât noi. În cazul unui botanist, anatomopatolog sau histolog din prezent, când îi priveşti expresia feţei, aceasta nu arată vreun interes profund în ceea ce priveşte misterele patologiei sau anatomiei; ea reflectă mai curând reminiscenţe ale balului la care a fost aseară. Aflăm mai multe despre acea ocazie festivă decât despre misterele naturii!

Era cu totul altceva când priveai în ochii unui Gioacchimo da Fiore, Alanus ab Insulis sau Bernardus Silvestris. Pe feţele lor era întipărită tragedia. Ei simţeau că trăiesc într-o epocă care suferise o pierdere iremediabilă. Şi în vreme ce ei îşi dădeau din ce în ce mai mult seama de această pierdere, inimile li se umpleau de durere.

Sau, dacă le-am fi privit degetele, degete pe care lumea modernă decadentă le-ar numi „nervoase", le-am fi văzut ca o dovadă vie a dorinţei lor de a sonda acele vechi Misterii, a căror pierdere era înscrisă pe chipurile lor, şi am fi simţit dorul lor de a reînvia străvechea înţelepciune a trecutului.

Existau momente trecătoare când ei puteau să evoce imagini ale acelor vremuri vechi pentru elevii lor; dar acestea erau doar imagini- fantomă.

Ceea ce urmează să vă descriu acum nu este o fantezie poetică, ci o realitate. Îl putem vizualiza pe Alanus ab Insulis din Şcoala de la Chartres, unde acea catedrală magnifică se mai înalţă şi azi, cum le vorbea elevilor săi

---

Steiner. Lucrarea este o lungă naraţiune ce descrie călătoria alegorică a unui tânăr plecat să caute sfatul şi ajutorul zeiţei Natura.

despre natură şi spunea: Natura este o fiinţă care ne scapă atunci când ne apropiem de ea. Omul îşi îndreaptă acum energiile spre alte scopuri; el nu mai are acea înţelegere intuitivă a naturii pe care o aveau înţelepţii vremurilor trecute. În ochii lor, natura era o fiinţă maiestuoasă înzestrată cu spirit, care lucra pretutindeni – acolo unde se formau stâncile, acolo unde plantele răsăreau din pământ şi acolo unde stelele străluceau ca nişte nestemate în Ceruri. Peste tot lucra o fiinţă de o grandoare infinită, care se revela sub înfăţişarea minunată a unei femei ce ţese pânza naturii. Cei vechi vieţuiau aceasta în mod intuitiv. Din descrierile lor, noi ne mai putem încă reprezenta cum apărea natura în ochii lor, ţesând şi lucrând pretutindeni şi în toate, în manifestările căldurii, luminii, ale culorii şi ale vieţii. Ei îşi dădeau seama că zeiţa Natura era o fiinţă divin-spirituală a cărei adevărată esenţă poate fi cunoscută doar prin percepţie directă.

O personalitate cum era Alanus ab Insulis mai putea încă să le prezinte elevilor săi din Şcoala de la Chartres astfel de concepţii. Dar deoarece iniţiaţii observau cum această veche concepţie a zeiţei Natura păleşte şi moare progresiv, vedeau încă plină de viaţă şi vitalitate această natură pe care noi azi o considerăm moartă şi abstractă pentru că am pierdut legătura cu ea, pe feţele lor se citea durerea şi tragedia.

Şi mai aflăm, de asemenea, despre astfel de oameni ca de pildă Brunetto Latini, faimosul profesor al lui Dante. În decursul călătoriilor sale, printr-un incident karmic ciudat, el a suferit o insolaţie care a dus la o modificare a conştienţei. Acest eveniment a fost mult mai important pentru dezvoltarea lui decât suferinţele pe care le-a îndurat atunci când ultimii guelfi au fost izgoniţi din oraşul său natal. Datorită acestei transformări a conştienţei el a

mai fost capabil să o perceapă pe această zeiţă Natura şi s-o descrie în cartea sa *Tesoretto*. El face o descriere sugestivă, de inspiraţie imaginativă, a modului în care, pe drumul de întoarcere spre Florenţa sa natală, a ajuns la un deal aflat în mijlocul unei păduri pustii şi pe acest deal a văzut-o pe zeiţa Natura ţesând la războiul ei. Ea i-a dezvăluit însemnătatea gândirii, a simţirii şi a voirii pentru sufletul omenesc, natura intrinsecă a celor patru temperamente şi rolul pe care-l îndeplinesc cele cinci simţuri.

Şi ochii spiritului şi sufletului său s-au deschis. Această experienţă avută pe drumul de întoarcere din Spania către Florenţa sa natală, sub influenţa unei stări patologice, depresive, a fost o realitate spirituală. Ca rezultat al acestei transformări interioare, el a văzut cum se întreţes în mod viu cele patru elemente, foc, pământ, apă şi aer, mişcarea şi oscilaţia planetelor şi ieşirea sufletului din trup către Cosmos. Toate acestea el le-a vieţuit sub influenţa învăţăturii spirituale pe care i-a oferit-o zeiţa Natura.

Aceste experienţe erau descrise de oamenii acelei epoci cu o claritate şi concreteţe ce nu ar putea fi depăşite nici azi. În acelaşi timp, ei simţeau că anticii vieţuiseră altfel această cunoaştere, şi că, odată cu trecerea vremii, această cunoaştere se pierduse treptat. Pentru a putea reînvia cunoaşterea acestor mistere era necesar să se inducă o stare patologică. Şi ei simţeau un impuls irezistibil de a păstra vie adevărata imagine a naturii.

Şi când privim retrospectiv întreaga atitudine a omului faţă de cunoaşterea naturii, simţim că abordarea noastră în privinţa naturii e abstractă, natura e pentru noi un catalog de legi. Ne simţim mândri dacă, măcar în parte, putem vedea aceste legi ca părţi integrante şi înrudite dintr-un întreg. Dacă privim înapoi în trecut cu câteva

secole, vedem că atunci exista o relaţie vie între om şi o fiinţă divină care trăia, urzea şi lucra în fenomenele naturale – în răsăritul şi apusul Soarelui, în transmiterea căldurii către pietre şi plante, o căldură care lucrează activ în tot ce este viaţă, creştere şi proliferare. Cât de diferită era o ştiinţă care ţinea cont de activităţile zeiţei Natura. Starea de spirit pe care o aveau studenţii Şcolii de la Chartres – majoritatea făceau parte din Ordinul cistercian – când ieşeau de la cursurile lor era cu totul diferită de starea de spirit cu care ies astăzi de la prelegeri studenţii! Ei se simţeau plini de viaţă şi de vitalitate, fiinţa lor interioară se putea exprima mai bine. Şi aceeaşi realitate vie se reflectă în descrierile unor autori ca Brunetto Latini, celebrul profesor al lui Dante. Ne putem uşor închipui spiritul creator viguros al timpului, căci personajele şi splendidele descrieri picturale din *Divina Comedie* a lui Dante sunt inspirate din descrierile pregnante ale profesorului său Brunetto Latini, care îşi datora iniţierea unui incident karmic. Iar Şcoala de la Chartres şi alte şcoli datorau unor iniţiaţi ca Gioacchimo da Fiore şi altora mare parte din învăţăturile pe care le ofereau în acea vreme.

Termenul natura nu era folosit în sensul abstract pe care i-l dăm noi; ci el însemna ceva care operează în mod creator în fenomenele exterioare perceptibile cu ajutorul simţurilor, dar care rămâne ascuns şi scapă privirii noastre.

Mai există un factor care trebuie luat în considerare. Să presupunem – şi aici din nou vă descriu o realitate fundamentală, nu vreo fantezie poetică – că aţi asistat, ca student vârstnic, la o serie de prelegeri ţinute de Alanus ab Insulis şi aţi luat parte la discuţii; apoi studenţii s-au retras şi dumneavoastră vă plimbaţi singuri cu Alanus ab Insulis, vorbind despre subiectul prelegerii.

Conversaţia s-ar putea să ajungă la o anumită temă. Poate că aţi vorbit despre zeiţa Natura care se manifestă în lumea fenomenelor, dar care vă rămâne ascunsă. Atunci, Alanus ab Insulis, căruia discuţia îi stârnise interesul, v-ar fi spus: Dacă noi am mai avea parte în cursul somnului de starea de care se bucurau mai demult cei vechi, am putea vedea latura ascunsă a naturii. Somnul nostru conduce la uitare; dar tocmai în acest inconştient întâlneau anticii aspectul ascuns al naturii. Dacă noi am mai putea vieţui somnul clarvăzător al celor vechi, am cunoaşte-o pe zeiţa Natura.

Şi dacă, într-o situaţie similară, v-aţi fi angajat într-o conversaţie intimă cu Gioacchimo da Fiore, el v-ar fi răspuns: Somnul nostru este lipsit de conţinut, conştienţa noastră e anulată. Din această cauză ar fi greu s-o cunoaştem pe zeiţa Natura ce urzeşte şi lucrează în în tot ceea ce este creat. Anticii erau conştienţi de aspectele ei vizibile şi de cele ascunse. Ei nu foloseau niciodată termenul natura. Niciodată nu susţineau că fiinţa a cărei prezenţă noi o presimţim vag, dar nu o cunoaştem, era zeiţa Natura. Ei îi dădeau un alt nume – Proserpina sau Persefona.

Acest lucru era încă cunoscut în acea vreme. Ceea ce tocmai v-am descris s-a transformat apoi în concepţia noastră abstractă despre natură. Şi ceea ce trăia în sufletele unor oameni ca Bernardus Silvestris, Alanus ab Insulis, John de Hanville, şi în primul rând în Brunetto Latini, era o transformare a acelei zeiţe pe care cei vechi o vedeau ca Proserpina, fiica lui Demeter – întregul Univers; Proserpina-natura (termenul modern sună banal), natura care nu poate trăi decât o jumătate din viaţa ei în lumea de sus, care nu-i revelează omenirii decât aspectul ei fizic şi senzorial, în vreme ce cealaltă jumătate a vieţii şi-o petrece

pe acele tărâmuri pe care omul le locuieşte în somn, tărâmuri pe care astăzi el nu le mai poate locui căci somnul său este golit de adevărata realitate.

Cunoaşterea noastră despre natură, deşi nu ne putem da seama de aceasta din cauza concepţiilor noastre abstracte actuale, este un ecou a ceea ce a trăit odată în vechiul mit grecesc al Persefonei.

Faptul că acei oameni cu figuri întristate erau conştienţi de acest lucru şi că acesta mai putea fi încă cunoscut în epoca lor ne arată cât de mult s-au schimbat cărările cunoaşterii odată cu trecerea vremii. După cum v-am spus în prima parte a conferinţei mele, singura cale de a ne dezvolta un sentiment corect faţă de aceste lucruri şi de a fi sensibili la distincţiile subtile din domeniul lor este de a examina retrospectiv natura cunoaşterii care a existat odată. V-am citat aceste exemple nu cu intenţia de a readuce la viaţă vechi forme de cunoaştere, ci pentru a vă atrage atenţia asupra genului de cunoaştere ce era prevalent în trecut.

Imagini din timpuri vechi

Dacă putem păstra în minte cuvintele ce ar fi putut fi, poate, rostite de Gioacchimo da Fiore sau John de Hanville: „Ceea ce astăzi privim ca fiind natură, sau ceea ce ne este ascuns, căci scapă percepţiei noastre spirituale, aceasta era odinioară cunoscută ca Proserpina", şi dacă acest mit al Proserpinei (căci a supravieţuit doar ca mit) este reînnoit înăuntrul nostru, atunci imaginile pe care acesta le evocă vor trezi imagini ale unor relaţii încă şi mai vechi. Acestea sunt imagini din vremea în care omul nu cunoştea nici aspectul abstract nici aspectul tragic al zeiţei Natura, din

vremea când el o vedea pe însăşi Proserpina-Persefona sub aspectul ei de frumuseţe radioasă şi melancolie tragică.

Sub ce aspect apărea ea, în acele zile îndepărtate ale tinereţii ei? Acestea nu erau zilele filosofiei lui Platon, nici ale dialogurilor lui Socrate, ci vremuri mult mai vechi, când cunoaşterea era mult mai vie şi mai plină de vitalitate decât la apogeul culturii greceşti.

Să încercăm să ne reprezentăm diferitele forme pe care le-a luat cunoaşterea în decursul evoluţiei omenirii ca, astfel, să putem pune în perspectivă corectă ceea ce am discutat deja din punctul de vedere al prezentului şi ceea ce se va discuta mai în detaliu în cursul viitoarelor conferinţe.

Deşi, în mod necesar, relatarea noastră va fi scurtă şi imperfectă, să încercăm să ne reprezentăm natura Misteriilor în care a fost iniţiat filozoful grec Heraclit, Heraclit cel „întunecat" şi „melancolic", cum i se spunea, căci, odată cu trecerea anilor, se lăsase o întunecare psihică asupra a tot ceea ce el primise în cadrul Misteriilor. Să ne imaginăm acea perioadă din dezvoltarea Misteriilor când grecii îşi datorau Misteriilor viziunea imaginativă şi crearea miturilor lor. Şi să ne imaginăm Misteriile din Efes, în care a fost iniţiat Heraclit.

În Efes mai supravieţuia cunoaşterea din vremurile primordiale, care a persistat până în vremea lui Homer şi chiar până în vremea iniţierii lui Heraclit, deşi într-o formă emasculată. Aceste Misterii străvechi încă erau înfloritoare. În acel templu împodobit spre răsărit cu statuia zeiţei Diana, zeiţa Fertilităţii, care simboliza supraabundenţa fertilităţii naturii de pretutindeni, era prezentă o puternică atmosferă spirituală. Când aveau loc conversaţii, elevilor li se împărtăşeau prin viu grai importante secrete ale existenţei, profunde secrete spirituale, imediat după ce ei

luaseră parte la Misterii şi primiseră puternicele impulsuri ale acestora prin ceremoniile din templul din Efes. Şi aceste conversaţii profunde continuau şi după ce participanţii la ceremonii părăseau templul. La vremea amurgului, când natura invită la contemplare, ei urmau cărarea ce ducea de la poarta templului până la o pădurice cu cărări umbrite, cu copaci cu frunziş verde-închis printre care se pierdeau treptat în depărtare poteci ce plecau de la templu. Aş dori să vă ofer o imagine, deşi incompletă, a unor astfel de conversaţii.

Nu era ceva neobişnuit ca o persoană ce primise o iniţiere parţială în Misteriile acelor vremuri să intre în vorbă cu un elev sau cu o elevă. Căci trebuie să ştiţi că în acele zile egalitatea în drepturi dintre sexe, deşi după scurtă vreme a fost pierdută, era o realitate mult mai vie decât este astăzi. Putem deci vorbi atât despre elevi, cât şi despre eleve, la Efes. Şi în aceste conversaţii se manifesta un viu interes faţă de aspectul spiritual al mitului Persefonei. Dar cum decurgea o asemenea conversaţie? În primul rând, era acolo învăţătorul, preotul-iniţiat, care, prin impulsurile spirituale pe care le primise, avea puterea de a vorbi despre ceea ce se întâmplă în lumea formelor, despre interrelaţiile dintre entităţi în acea lume. Vorbind din cunoaşterea sa de iniţiat, el îi spunea elevului cam aşa: Acum se înserează, şi ne va cuprinde curând somnul care revelează lumea spirituală. Priveşte-ţi forma umană în întregul ei. Sub picioarele noastre se află plantele iar în jurul nostru sunt umbrele din ce în ce mai lungi ale amurgului şi palida lumină verde a crângului templului. Primele stele încep să strălucească pe Cer. Priveşte maiestatea şi grandoarea inepuizabilei vitalităţi a vieţii sus, în Ceruri, şi jos, pe Pământ. Apoi priveşte-te pe tine însuţi şi aminteşte-ţi că un întreg Univers trăieşte şi se mişcă în

tine, că fiecare activitate organică, fiecare schimbare şi întâmplare a vieţii tale lăuntrice aduce mărturie în fiecare clipă despre plenitudinea faptelor şi nesfârşitele transformări ale fiinţei tale. Înţelege că eşti un microcosmos care, deşi e limitat în spaţiu, e mai bogat în mistere şi minuni decât macrocosmosul pe care-l percepi cu vederea şi cu intelectul. Învaţă să simţi şi să cunoşti această lume din tine. Înţelege că tu priveşti acum din lumea ta microscopică în lumea mai mare ce se întinde de la Pământ la stele. Apoi te va cuprinde somnul; nu vei mai fi prizonier în propriul tău corp, în propria ta lume, ci vei sălăşlui în cealaltă lume, pe care o contempli acum, o lume ce cuprinde Pământul şi stelele. Sufletul şi spiritul tău se vor fi desprins de corpul fizic şi vor lua parte la strălucirea stelelor şi la exhalaţiile Pământului. Vei călători purtat de vânt şi vei gândi din strălucirea stelelor. Vei trăi acum în lumea spirituală şi vei privi înapoi la sinea ta microcosmică.

În vechime, învăţătorul îi putea vorbi astfel elevului său, căci percepţia lumii exterioare nu era atât de clar definită ca astăzi, iar viaţa de somn încă nu era complet golită de conţinut. Somnul era încă plin de experienţe. Învăţătorul vorbea despre nişte realităţi atunci când se referea la această stare de somn, spunând: Te afli acum în prezenţa Proserpinei, numită şi Persefona sau Cora. Cora trăieşte în stele, în razele Soarelui, în razele Lunii şi în plantele care cresc. Peste tot pot fi văzute lucrările Persefonei, căci ea a ţesut veşmântul Universului. Şi în spatele acestora toate este Demeter, mama ei, pentru care a ţesut Persefona acest veşmânt pe care voi îl vedeţi ca lume exterioară. – învăţătorul nu folosea termenul „natură”; el prefera să vorbească despre Persefona sau Cora.

Şi, continuând dialogul său cu elevul, învăţătorul spunea: Dacă ar rămâne cineva treaz mai multă vreme decât tine, atunci, în vreme ce tu dormi, el ar percepe plantele, munţii, norii şi stelele – manifestări exterioare ale Persefonei – exact cum le percepi şi tu acum. Iluzia se află în felul de a vedea. Nu Persefona, nici activităţile ei creatoare din munţi, plante, nori şi stele sunt cele iluzorii, ci felul în care tu le vezi. Şi acum a venit vremea pentru somn. Prin ochii tăi, organul misterelor vieţii, Cora-Persefona va intra în tine.

Aceste lucruri erau descrise cu asemenea intensitate deoarece fuseseră vieţuite foarte intens; astfel că, în vreme ce adormea, omul nu simţea doar că vederea, auzul şi percepţia i s-au stins, ci era conştient şi de prezenţa Persefonei, pe care o simţea cum îi pătrunde prin ochi şi se cufundă în corpul fizic şi eteric din care corpul său astral şi Eul se retrăseseră pe timpul somnului.

În timpul stării de veghe noi trăim în lumea de sus, în timpul somnului trăim în lumea de jos. Persefona intra prin ochii celui ce dormea în corpurile fizic şi eteric. Ea sălăşluia împreună cu Pluto, Domnul somnului, înăuntrul corpurilor fizic şi eteric. Neofitul adormit vieţuia activitatea lui Pluto şi a Persefonei. Prin instruirea pe care o primise el devenea conştient de intrarea Corei prin poarta ochilor. Acest lucru devenea pentru el o realitate vie, şi acum vieţuia faptele lui Pluto şi ale Persefonei în timpul somnului. Şi în vreme ce neofitul avea aceste experienţe, învăţătorul său avea trăiri ce corespundeau acestora şi erau legate de lumea formelor.

Apoi, când învăţătorul şi elevul se întâlneau din nou, fiecare din ei primise o anumită cunoaştere. Şi când ei vorbeau despre plante şi copaci, învăţătorul descria felul cum apăreau formele lor, căci ele îi fuseseră revelate în somn. Apoi el discuta în detaliu configuraţia frunzelor şi

tulpinilor, a întregului regn al naturii şi forţele formatoare care vin de sus şi pătrund în pământ. Şi, deşi poate elevul avusese alte trăiri, el îşi putea probabil urmări învăţătorul atunci când îi vorbea despre misterele clorofilei şi ale osmozei. Astfel, ei se completau unul pe altul: în această imagine vie a zeiţei Persefona în lumea subpământeană, ce-şi revela omului celălalt aspect al ei în timpul somnului, aceste secrete erau revelate sufletului omenesc şi pătrundeau în el.

Astfel, în acele vremuri îndepărtate, elevul învăţa de la învăţător şi acesta din urmă de la elev. Din partea unuia, învăţătura pornea din spirit şi suflet, din partea celuilalt, din suflet şi spirit. Prin acest schimb de experienţe împărtăşite ei atingeau cele mai înalte culmi ale cunoaşterii. Când îşi împărtăşeau aceste trăiri atât de profunde şi apoi vedeau din nou apropierea răsăritului şi luceafărul de dimineaţă strălucind la răsărit, trimiţând raze de lumină în crângul întunecat ale cărui cărări străjuite de copaci maiestuoşi se pierdeau treptat în depărtare, inimile lor se bucurau. Ei petrecuseră un scurt răstimp pe acel tărâm pe care noi îl numim acum tărâmul naturii. Şi după ce discutau aceste lucruri între ei, aveau certitudinea că avuseseră un dialog cu Persefona. Ei ştiau, de asemenea, că tot ceea ce a fost mai târziu încorporat în mitul Persefonei era, în realitate, sursa ascunsă a cunoaşterii naturii de către om.

Pot doar sugera în mod imperfect cât de fascinante erau aceste conversaţii legate de Misteriile din Efes şi străbătute de o cunoaştere vie, vitală a Persefonei. Dar odată cu trecerea vremii această cunoaştere a devenit mai searbădă, ajungând la acea abstracţiune pe care o cunoaştem astăzi drept natură, şi unii oameni, ca

Gioacchimo da Fiore, erau întristaţi de această tragică pierdere.

Putem înţelege calea ce duce la o înţelegere a naturii spirituale a omului şi Cosmosului doar dacă, pe lângă semnalarea şi caracterizarea diferitelor stări de conştienţă ce sunt accesibile omului, mai arătăm şi cum anume au fost transformate aceste stări de conştienţă în decursul evoluţiei omenirii, când ne dăm seama cât era de diferită cunoaşterea ce străbătea conversaţiile celor ce participaseră la Misteriile din templul din Efes de a noastră şi cât de diferită era natura unui dialog cu asemenea personalităţi ca Gioacchimo da Fiore şi Alanus ab Insulis, şi cât de diferită este şi astăzi cunoaşterea pe care trebuie să ne străduim s-o dobândim din nou, pentru ca, prin pregătire spirituală, să tindem spre forme de cunoaştere ce conduc înapoi de la exterior către interior, de la sus la jos şi apoi de la interior către exterior şi de la jos la sus.

CONFERINŢA a V-a

Torquay, 15 August 1924

VITALIZAREA LĂUNTRICĂ A SUFLETULUI PRIN PROPRIEĂŢILE NATURII METALICE

Starea de cupru a omului

Am încercat să arăt în ce mod îşi poate dezvolta omul stări de conştienţă diferite de cele ale vieţii de zi cu zi şi cum istoria evoluţiei oferă nenumărate dovezi ce arată că, în ceea ce priveşte cunoaşterea şi acţiunea, omul nu poseda odinioară conştienţa pe care o avem noi astăzi. Apoi am încercat să atrag atenţia asupra relaţiei dintre starea de

conştienţă a cărturarilor ce trăiau în secolele al X-lea, al XI-lea şi al XII-lea şi modul în care era cultivată cunoaşterea în acele vremuri, în Şcoala de la Chartres, de pildă. Şi în acest context am arătat în ce fel au apărut forme de percepţie complet diferite faţă de nivelul nostru actual de conştienţă. Brunetto Latini, profesorul lui Dante, este un caz ilustrativ.

Ieri am încercat să evoc relaţia pe care o avea omul cu Universul într-o epocă şi mai îndepărtată, în vremea Misteriilor din Efes, de exemplu. Am aflat cum în acele vremuri predominau forme de conştienţă complet diferite, deşi înrudite, într-o oarecare măsură, cu conştienţa ştiinţifică normală de azi.

După această scurtă digresiune istorică, aş dori să ne continuăm investigaţiile. Am indicat deja în ce relaţie se află metalitatea, substanţialitatea de bază a elementului mineral, cu omul şi cu stările lui de conştienţă. După ce am descris relaţia dintre om şi metalul cupru, am descris starea de conştienţă ce-i permite acestuia să participe la experienţele aşa-zişilor „morţi după moarte".

Trebuie să fim conştienţi de faptul că modul de percepţie vieţuit de Brunetto Latini în acea stare semipatologică instalată în urma insolaţiei a fost o percepţie de acest fel.

Într-adevăr, tot ceea ce descrie el, tot ceea ce a primit prin inspiraţie de la zeiţa Natura, poate fi dobândit în acea stare de conştienţă – atât de înrudită cu conştienţa noastră diurnă – care poate împărtăşi experienţele celor morţi imediat după moarte. Am spus deja că în această stare vieţuim o mai mare realitate. Sălăşluim într-o lume cu impresii mai puternice, mai luminoase, o lume în care totul este mai deplin decât în lumea fenomenelor.

Aceştia sunt factorii care, doar ei, ne permit să participăm la experienţele sufletului care a trecut recent prin poarta morţii.

În acelaşi timp, această lume are o caracteristică aparte. Când sălăşluim în această lume, în starea de conştienţă pe care am descris-o, noi nu mai putem observa experienţele normale ale vieţii cotidiene; vedem doar acea parte a vieţii noastre ce a precedat încarnarea noastră – experienţele pe care le-am avut când eram încă în lumea spirituală, înainte de naştere. Trebuie, deci, să ne dăm seama că în această stare de conştienţă suntem detaşaţi de lumea în care sălăşluieşte de obicei omul.

Reprezentaţi-vă grafic aceasta. Un om se naşte la un moment dat (se desenează – tabla 6, sus) şi trăieşte mai departe până acum: În momentul în care el ajunge în starea-cupru – dacă pot spune aşa, dar înţelegeţi aceasta după conferinţa de alaltăieri – el nu mai este, dacă spre exemplu a ajuns la vârsta de 40 de ani, cu percepţia sa în prezentul imediat. Şi nici nu este cu percepţia sa în ceea ce a trăit, de pildă, la vârsta de 30 sau 35 de ani; el poate doar merge înapoi la ce a trăit nemijlocit în lumea spirituală înainte de naştere. El poate face acest lucru atât pentru sine cât şi pentru alţii, dar nu poate percepe lumea vieţii de zi cu zi. Acest lucru este însă valabil numai pentru oameni.



Tabla 6

În ceea ea ce priveşte animalele, noi nu le mai vedem în forma lor fizică obişnuită; privim în lumea imediat superioară acesteia şi percepem ceea ce eu am numit suflet-grup. Vedem, cum s-ar zice, aura speciei animale. Şi când privim afară, în lume, o vedem transformată şi descoperim ceva ce este de o importanţă supremă pentru omenire, dar este cu desăvârşire ignorat în această epocă materialistă.

Şi dacă, înzestraţi în toate facultăţile noastre cu cea mai înaltă cunoaştere academică, luăm legătura cu acea fiinţă care este mereu prezentă ca şi zeiţa Natura, acea fiinţă ce a fost descrisă în culori atât de vii de învăţătorii Şcolii de la Chartres, Bernardus Silvestris, Alanus ab Insulis şi alţii, ne simţim cu desăvârşire ignoranţi, în ciuda tuturor cunoştinţelor noastre moderne. Simţim că ştiinţa noastră de azi are relevanţă doar pentru lumea dintre naştere şi moarte şi nu mai este valabilă atunci când intrăm în lumea spirituală cu o conştienţă care îi poate urma pe cei morţi dincolo de poarta morţii.

Când studiem chimia, toate cunoştinţele pe care le dobândim nu sunt valabile decât pentru viaţa dintre

naştere şi moarte. Chimia propriu-zisă nu are nicio importanţă pentru lumea pe care o împărţim cu cei morţi. Toate cunoştinţele pe care le dobândim în lumea fenomenelor nu au nicio valoare în această stare intermediară dintre moarte şi o nouă naştere, ele supravieţuiesc doar ca amintiri. Noi avem o percepţie directă a acestei lumi în care sălăşluim acum şi simţim că lumea cotidiană în care am învăţat atâtea a dispărut din faţa ochilor noştri. Acum în faţa noastră s-a deschis această altă lume.

Să ne închipuim că în faţa noastră, în împrejurimi, se înalţă un munte. El ne dă o impresie de soliditate. Văzut de la distanţă, el reflectă lumina Soarelui şi noi îi observăm contururile şi forma stâncilor. Apoi ne apropiem treptat. Când punem piciorul pe munte, simţim că ne opune rezistenţă, că stăm pe teren solid; nu avem nicio îndoială cu privire la realitatea lui.

Dar în acea lume intermediară tot ceea ce am descris ca solid şi luminos nu mai are nicio însemnătate; ceva pare să iasă din munte, să devină din ce în ce mai mare, şi dă impresia unui alt fel de realitate.

În condiţiile vieţii normale, noi vedem muntele acoperit de nori. Nu avem nicio îndoială că aceştia au apărut datorită condensării vaporilor de apă. Dar şi acest fenomen îşi pierde orice realitate. Din nou apare altceva. Acel ceva care apare se uneşte cu norul şi cu muntele care, treptat, dispar din raza vederii. Din această unire se naşte o nouă realitate, care nu este doar nebuloasă, ci este în acelaşi timp înzestrată cu formă. Şi acest lucru este valabil pentru tot ce se află în această lume intermediară.

Să presupunem că ne aflăm în faţa unui public numeros. În clipa când intrăm în lumea spirituală toate contururile clar definite se şterg, în locul lor percepem

sufletul şi spiritul publicului, proiectate sub formă de imagini clarvăzătoare. Şi misterioasa aură spirituală a împrejurimilor ne împresoară treptat. O nouă lume apare, lumea în care sălăşluiesc cei morţi după moarte.

Acum devenim conştienţi de încă ceva. Dacă această lume intermediară în care am intrat acum nu ar exista, dacă ea nu ar fi omniprezentă, noi am fi lipsiţi de ochi şi de urechi, am fi lipsiţi de organe de simţ. Lumea pe care o descriu chimistul şi fizicianul nu ne poate înzestra cu organe de simţ; noi am fi surzi şi orbi. Organele noastre de simţ nu s-ar putea construi în noi.

Aceasta a fost surprinzătoarea descoperire pe care a facut-o Brunetto Latini pe drumul de întoarcere din Spania până în împrejurimile Florenţei sale natale, când a suferit acel uşor atac de insolaţie care a deschis în faţa lui această lume intermediară. El şi-a dat seama de faptul că organele sale de simţ erau un dar al acestei alte lumi, că simţurile sale ar fi fost complet nedezvoltate dacă această lume intermediară nu ar străbate lumea experienţelor senzoriale. Statutul nostru uman este determinat de faptul că ne datorăm organele de simţ legăturii noastre cu această a doua lume, această lume intermediară.

Dintotdeauna, această a doua lume a fost numită lumea elementelor. Aici, termenii oxigen, hidrogen, azot etc. sunt lipsiţi de sens, ei nu pot fi aplicaţi decât lumii dintre naştere şi moarte. În a doua lume nu are sens să vorbim decât despre elementele pământ, apă, aer, foc şi lumină, şi aşa mai departe. Căci caracteristicile specifice ale hidrogenului, oxigenului etc. sunt complet lipsite de legătură cu simţurile. Ceea ce descoperă chimistul despre mirosul violetelor sau cel de asafoetida, şi anume că unul este plăcut iar celălalt foarte neplăcut, tot ceea ce este denumit conform compoziţiei sale chimice – nimic din

toate acestea nu mai are însemnătate. În a doua lume toate manifestările de parfum sau miros sunt spiritualizate. Din punctul de vedere al celei de-a doua lumi, mirosul ar fi descris ca aeriform; dar este un aer rarefiat, un aer în întregime străbătut de spirit. Simţurile noastre îşi au deci rădăcina în lumea elementelor, unde încă mai are sens să vorbim despre pământ, apă, foc şi aer.

Putem să ne corectăm erorile de până acum şi să dezvoltăm o înţelegere corectă. Care este reacţia filosofului modern, care se consideră atât logic cât şi obiectiv şi pretinde că a lăsat în urmă abordările naive ale epocilor trecute? El susţine că ideile mai vechi erau primitive: în acele vremuri oamenii vorbeau doar despre elementele grosolane, pământ, apă, foc şi aer, în vreme ce azi se cunosc 70 până la 80 de elemente, nu doar patru sau cinci.

Dar dacă astăzi s-ar naşte un grec cu atitudinea tipică a epocii sale şi i s-ar vorbi despre această atitudine modernă, el ar răspunde: Bineînţeles, voi vorbiţi încă despre elemente ca hidrogenul şi oxigenul, dar în felul vostru. Aţi uitat ce înţelegeam noi prin cele patru elemente. Nu le înţelegeţi compoziţia, nu mai ştiţi nimic despre ele. În pofida existenţei acestor 72 sau 75 de elemente ale voastre, organele de simţ nu s-ar fi dezvoltat niciodată, căci ele s-au născut din cele patru elemente. Noi aveam o mai bună cunoaştere a omului; ştiam cum a luat naştere vehiculul exterior al omului şi organele de simţ ale acestuia.

Nu ne putem forma o imagine reală a impresiilor primite de către oamenii din vremuri trecute care faceau primii paşi pe calea iniţierii, cum a fost, de pildă, Brunetto Latini, decât dacă recunoaştem semnificaţia acestor impresii pentru viaţa sufletească şi spirituală, dacă ţinem seama de efectele lor surprinzătoare şi neaşteptate şi de

cât de activă era stimularea pe care ele o aduceau sufletului.

Dacă o persoană care până atunci crezuse în realitatea impresiilor sale senzoriale descoperă că această realitate nici măcar n-ar fi putut crea organele sale de simţ, şi că în spatele acestei realităţi trebuie să existe tot ceea ce eu am descris aici, atunci efectul acestei descoperiri, într-o primă fază, trebuie să fie zguduitor.

Este important să înţelegem că noi nu putem dezvolta o asemenea cunoaştere şi înţelegere dacă continuăm să perpetuăm vechile concepţii sterile despre natură pe care le avem de obicei. Când intrăm în această a doua lume, totul începe să vibreze, plin de viaţă. Noi spunem: Muntele pe care îl cunoşteam prin experienţe senzoriale părea să fie materie neînsufleţită; nu eram deloc conştienţi de faptul că el era străbătut de forţe de viaţă. Acum acestea ni s-au revelat. Iar norul care înainte părea static şi inert acum manifestă o forţă vitală ce sălăşluieşte în el şi pe care noi nu o percepusem înainte. Totul e vitalizat şi în această viaţă ce pulsează şi urzeşte ni se revelează o realitate fundamentală.

În această a doua lume legile naturii nu sunt construcţii intelectuale; noi venim în contact cu o fiinţă spirituală, zeiţa Natura, care ne vorbeşte, ne cheamă şi ne comunică adevăruri din lumea realităţii. Şi astfel aflăm despre realitatea mediului nostru înconjurător prin intermediul fiinţelor unei lumi suprasensibile. Suntem scoşi din lumea noastră pur abstractă, determinată de legi naturale, şi intrăm în lumea reală a fiinţării, unde nu mai ajungem la legile naturii prin intermediul experimentului şi analizei, ci simţim că ne aflăm în prezenţa unor fiinţe ce aparţin altei lumi, fiinţe ce mediază cunoaşterea şi

înţelegerea, pentru că ele ştiu ceea ce noi, ca oameni, încă nu am învăţat.

Astfel noi intrăm în lumea spirituală pe o cale corectă. Ne dăm seama că dacă am fi fost înzestraţi doar cu organe de simţ, cu ochi şi nervii lor optici, nas şi nervii săi olfactivi şi urechi şi nervii lor acustici, şi dacă toţi aceşti nervi ar fi fost conectaţi la punctul lor de origine, nu am fi fost conştienţi de existenţa oxigenului, hidrogenului, azotului şi aşa mai departe, şi de tot ceea ce noi percepem între naştere şi moarte. Noi am fi privit în lumea elementelor – peste tot în jur noi am fi perceput pământ, apă, aer şi foc. Nu am fi fost deloc interesaţi să facem o diferenţiere mai fină între ceea ce este solid şi materialele grosiere, între fluide şi apă. Ca fiinţe înzestrate cu sensibilitate fizică, noi suntem familiarizaţi cu lumea elementelor. Dar, în momentul în care devenim conştienţi de ceea ce am descris deja, ne dăm seama, de asemenea, că, la om, nervii senzoriali care ajung la cavitatea craniană sunt mai diferenţiaţi, mai specializaţi şi formează, în acea zonă, primul rudiment de creier. În consecinţă, nu ne cufundăm mai adânc în noi înşine; devenim mai extrovertiţi şi adăugăm la natura celor patru elemente, pământ, foc, aer şi apă, experienţele noastre dintre naştere şi moarte.

Creierul se formează printr-o metamorfoză progresivă a fibrelor nervoase senzoriale care se îndreaptă către cavitatea craniană. Acest creier, ce se înfăşoară asupra lui însuşi la om, are importanţă doar pentru viaţa dintre naştere şi moarte. Pentru înţelegerea lumii spirituale intelectul nu are decât o importanţă minimă. Dacă dorim să intrăm fie şi numai în prima dintre sferele spirituale care se învecinează cu lumea noastră intelectul trebuie redus la tăcere. El este un organ care stânjeneşte percepţia superioară. Chiar şi atunci când intelectul a fost

redus la tăcere, noi nu ne putem feri de experienţele senzoriale; trebuie să ne spiritualizăm simţurile şi astfel să ajungem la imaginaţiune. În mod obişnuit, simţurile noastre percep imagini derivate din experienţe senzoriale din lumea fizică exterioară iar intelectul le transformă în gânduri abstracte, moarte. Dacă reducem la tăcere intelectul şi apoi vieţuim din nou lumea prin simţuri, vom percepe totul sub forma imaginaţiunilor. Noi devenim conştienţi de aceasta şi atunci realizăm că înţelegerea mai profundă a vieţii este legată pentru noi de dezvoltarea unor stări de conştienţă care sunt mai înalte şi mai spirituale decât cele ale vieţii obişnuite.





Tabla 6

Simţurile noastre, care desigur sunt pe suprafaţa noastră, ochii, urechile, percep continuu această lume. Aici suntem noi. Simţurile noastre privesc, percep această lume elementară. Ele îi percep şi pe morţii în ea, ani de zile după moartea acestora.

Toate aceste sunt şterse din cauză că în spatele simţurilor este creierul (portocaliu). Acum stau aici cu creierul meu, cu simţurile mele. Acest om, care se află la suprafaţa mea exterioară, priveşte înăuntrul lumii spirituale, priveşte înăuntrul ei morţii în anii de după

decesul lor. Dar creierul meu şterge toate acestea, şterge lumea elementelor pământ, apă, foc şi aer; şi eu privesc ceea ce este aici în contururi clar definite, ceea ce este aici numai pentru lumea a cărei experienţă o trăim în viaţa între naştere şi moarte. Există acolo o lume de un cu totul alt fel. Eu o şterg cu creierul meu, şi privesc acea lume care este cunoscută omului drept lumea conştienţei obişnuite.

Şi de aceea există pentru omul modern acea meditaţie despre care am vorbit ieri. Pentru oamenii din trecut, după asemenea meditaţii mai exista şi consumarea de substanţe metalice, aşa cum am explicat ieri. Astfel, transpunerea în următoarea stare de conştienţă constă în primul rând în faptul că ne dezactivăm conştienţa cerebrală, şi ne cufundăm cu spiritul în conştienţa pe care o au ochii şi urechile noastre. Animalele au şi ele această conştientă deoarece ele nu şi-au dezvoltat fizic creierul în spatele simţurilor. Dar ele nu au în ele însele sufletul înzestrat cu Eu, aşa încât ele nu se pot cufunda cu spiritul în simţurile lor. Ele se cufundă numai cu spiritualul-grosier, şi de aceea nu văd ceea ce poate vedea omul în mediul înconjurător atunci când se cufundă cu spiritul în simţurile sale. Animalele văd în acelaşi mod, dar la un nivel inferior, nu individual înalt.

Misterul mercurului

Ceea ce îmi propun acum să spun despre metalitate, despre substanţialitatea reală a regnului mineral, trebuie acceptat cu acea rezervă asupra căreia am atras ieri atenţia, când am spus că vitalizarea lăuntrică a sufletului prin intermediul calităţilor metalităţii – cu alte cuvinte, dezvoltarea unei comuniuni lăuntrice în sens moral cu metalitatea – este un element necesar în dezvoltarea

spirituală a omului de azi. Administrarea unui preparat metalic potenţat unui organism omenesc ţine de rolul medicului. Şi de aceea vă cer să acceptaţi cu o anumită rezervă ceea ce vă voi spune despre factorii necunoscuţi care sunt metalele, altele decât cele deja discutate. Misterul mercurului, mai ales, are o semnificaţie deosebită pentru cei care abordează lumea din punct de vedere spiritual, adică, pentru cei care sunt capabili să perceapă spiritualul ce lucrează în substanţele fizice. Metalul mercur este doar o parte din ceea ce ştiinţa spirituală numeşte, cu un termen generic, elementul mercurial. Acesta include tot ceea ce are caracteristicile metalelor lichide; în natură, aşa cum o cunoaştem noi astăzi, există un singur metal care are toate aceste caracteristici şi poate fi numit mercurial, şi anume, mercurul. Dar acesta este doar un element al speciei mercuriale. În ştiinţa spirituală, mercurialul include tot ceea ce are natură mercurială; mercurul este privit doar ca un exemplu tipic de mercurial.

Acest mercur sau argint viu ascunde un secret profund. Efectul său asupra omului e de aşa natură încât îl izolează de toate impresiile lumii fizice şi tot aşa şi de lumea elementelor.

Ca fiinţe omeneşti noi ştim că organe cum e, de exemplu, creierul au fost construite pornind din lumea fizică. Tot din lumea fizică au fost construite şi multe alte organe, ca de pildă o serie întreagă de organe glandulare, care sunt esenţiale pentru viaţa în lumea fizică.

De asemenea, multe organe – am vorbit deja despre organele de simţ – au fost construite pornind de la lumea pe care am descris-o ca fiind lumea celui de-al doilea nivel de conştienţă. Cuprul şi fierul ridică omul la cel de-al doilea nivel de conştienţă. Mercurul are un alt efect. El trebuie, în mod necesar, să fie prezent în Univers; şi, de fapt, el există

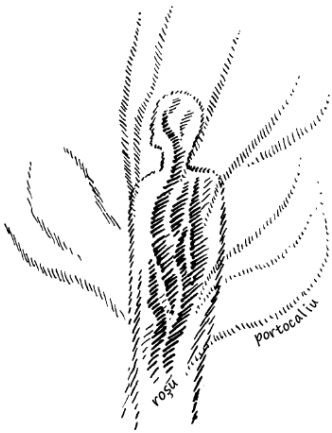
pretutindeni, într-o stare de subtilă difuzie. Suntem înconjuraţi, dacă pot spune aşa, de o atmosferă de mercur. În clipa în care omul absoarbe mai mult decât cantitatea normală de mercur, organismul său încearcă să neutralizeze toate acele organe care au fost construite pornind de la lumea fizică şi de la lumea elementală. Corpul astral al omului este stimulat, cum s-ar spune, să nu apeleze decât la acele organe care au fost construite pornind de la lumea stelelor.

De aceea, de îndată ce conştienţa se concentrează pe metalitatea mercurului, pe calităţile sale metalice şi fluide, pe elementul fundamental impalpabil care este caracteristic pentru mercur şi care, cu toate acestea, este înrudit cu fiinţa umană – omul este străbătut lăuntric de un „al treilea om". Am spus că datorită relaţiei sale cu cuprul omul este străbătut de un al doilea om, care creează tensiuni lăuntrice şi care se poate separa de corpul fizic şi îi poate însoţi pe cei morţi în anii ce urmează morţii lor. Mercurul atrage la sine tot ceea ce poate contribui la formarea unui organism psihic mult mai strâns unit. Prin efectul mercurului, omul pare să perceapă întregul metabolism al organelor sale. Când el vieţuieşte puternica influenţă metalică a mercurului, modul în care circulă fluidele prin diferite vase îi captează imediat atenţia. Efectul acesta nu ar putea fi numit plăcut, căci el se simte ca şi cum ar fi lipsit de minte şi de simţuri, ca şi cum totul înăuntrul lui ar fi activ, viu şi în mişcare, ca şi cum s-ar afla într-o stare de tumult, fermentare şi frământare lăuntrică, pulsând de viaţă şi mişcare. Şi el simte această activitate interioară ca fiind unită cu o activitate externă.

Toate acestea, după ce se parcurge conştient antrenamentul sufletului, aşa cum am descris, se prezintă schematic aproximativ aşa (vezi desenul mai jos) . Datorită

influenţei active a mercurului omul încetează să mai simtă prezenţa creierului său; el a devenit o cavitate goală. Acesta este chiar un lucru bun pentru perceperea lumii spirituale, având în vedere că, pentru acest scop, creierul este complet inutil. Nici alte organe nu mai sunt simţite. Dar omul simte cum este străbătut de mişcare întregul organism (roşu). Şi la început toate aceste mişcări pricinuiesc aşa durere, aşa doare ca şi cum am suferi de epuizare lăuntrică.

Tabla 6



Aceste mişcări sunt pretutindeni unite cu mişcările exterioare (portocaliu). Mobilitatea interioară se uneşte cu mobilitatea exterioară. Avem impresia că am lăsat acolo dedesubtul nostru lumea Pământului, lumea elementelor; acestea sunt toate jos, dedesubt. Acestea fumegă şi scot aburi. Dar în aceste mişcări aerice fumegânde, aburinde sunt fiinţe spirituale. Divina Natura, pe care Brunetto Latini a descris-o în culori atât de vii, s-a răsucit, întors invers.

După cum am spus ieri, ea este aceeaşi cu Persefona grecilor. Mai înainte, faţa ei era îndreptată mai mult spre Pământ; ea ne dezvăluia acele lucruri care mai erau încă legate de sfera Pământului, ca de pildă viaţa pe care o

petrece omul la început după moarte. Acum ea se întoarce invers şi omul are Pământul şi lumea elementală dedesubtul său şi lumea stelelor deasupra sa. La fel cum pe Pământ el era înconjurat de plante şi animale, acum mediul său înconjurător e format din lumea stelelor. El nu se mai simte neînsemnat în faţa lumii măreţe a stelelor, ci, cu noua sa statură, percepe că se află în relaţie cu lumea stelelor, la fel cum mai înainte se simţea în legătură cu ceea ce se afla în imediata sa apropiere pe Pământ. Cu această creştere a staturii sale, el a ajuns în lumea stelelor. Dar aceste stele nu sunt ca cele pe care le vedem de pe Pământ; ele se revelează ca fiind colonii de fiinţe spirituale. Din nou, ne aflăm în lumea pe care v-am descris-o deja, lumea care se trezeşte în om prin relaţia sa cu metalitatea cositorului. Există o relaţie lăuntrică între mercur şi cositor, după cum am spus. Mercurul pune stăpânire pe o anumită parte a fiinţei noastre, o izolează şi o poartă în acea lume spirituală a cărei manifestare fizică exterioară este lumea stelelor.

Dar acum ne aflăm în altă lume, pentru că starea conştienţei noastre s-a schimbat; ea nu mai e determinată de simţuri sau de creier, ci de către ceea ce metalitatea mercurului a extras din organismul nostru. Ne găsim într-o lume total diferită – lumea stelelor. Dar aş putea exprima acest lucru şi în alt fel. Termenul „lumea stelelor" are implicaţii spaţiale; dar prin atingerea acestui nou nivel de conştienţă noi lăsăm în urmă lumea în care avem o existenţă în spaţiu, între naştere şi moarte, şi intrăm în lumea intermediară, în care sălăşluim între moarte şi o nouă naştere.

Şi acum devenim conştienţi de încă un lucru, tot de ceva ce Brunetto Latini a perceput sub influenţa zeiţei Natura, şi anume că noi trăim într-o circulaţie de fluide ce este asociată cu circulaţia fluidelor cosmice. Am părăsit

vehiculul fizic, cu conştienţa lui derivată din simţuri, şi ne aflăm pe tărâmul pe care sălăşluim între moarte şi o nouă naştere. Ne familiarizăm cu natura circulaţiei fluidelor şi începem să înţelegem cum această activitate lăuntrică, acest tărâm pe care-l locuim între moarte şi o nouă naştere, ne-a determinat temperamentul actual, fie el sangvin, coleric, melancolic sau flegmatic. Avem o înţelegere mai profundă a alcătuirii noastre decât atunci când suntem dependenţi de simţuri. Dacă ne-am născut flegmatici înţelegem că impasibilitatea, calmul nostru sunt determinate de experienţele pe care le-am avut între ultima noastră moarte şi naşterea actuală. Dar, în legătură cu acest temperament care se manifestă fizic, în circulaţia fluidelor, trebuie să mai luăm în considerare un factor. Gândiţi-vă un moment ce anume implică circulaţia fluidelor. În domeniile anatomiei şi fiziologiei noi ne preocupăm mai ales de nivelul fizic. Fizicul este doar o manifestare a spiritualului. Dar elementul spiritual care are legătură cu circulaţia fluidelor nu face parte din lumea fizică, ci aparţine lumii care pătrunde în om între moarte şi o nouă naştere.

Când examinăm diferitele temperamente – şi pentru Brunetto Latini a fost o experienţă copleşitoare când zeiţa Natura i-a deschis ochii faţă de existenţa şi natura temperamentelor – ajungem la concluzia că viaţa dintre moarte şi o nouă naştere a fost cea care a determinat natura diferitelor temperamente, care sunt asociate cu circulaţia fluidelor. Dacă mergem mai departe cu investigaţia, descoperim că şi karma, arbitrul destinului, are un rol în această privinţă.

Dacă vom contempla aspectul fizic al acestui remarcabil fluid metalic, mercurul, nu vom începe să-l înţelegem decât după ce îi cunoaştem deplin secretul

ascuns: faptul că o picătură minusculă de mercur lichid îi revelează iniţiatului o relaţie profundă. Această picătură este capabilă să facă să pătrundă spiritualul în acele organe care-şi au originea şi-şi derivă structura din lumea dintre moarte şi o nouă naştere.

Astfel, toate lucrurile din lume sunt întreţesute şi legate unele de altele. Fizicul este o iluzie. Din punctul de vedere al fizicului, şi spiritualul este doar o iluzie, o abstracţiune. Dar, de fapt, fizicul este întreţesut cu spiritualul şi spiritualul cu fizicul.

Dacă un organism uman este bolnav din cauză că au fost afectate organele care derivă, de fapt, din tărâmul intermediar, trebuie să activăm acele forţe care sunt capabile să repare leziunile.

Să presupunem că se prezintă la medic un pacient cu o leziune la nivelul sistemului circulator care îşi are originea în viaţa dintre moarte şi o nouă naştere. Medicul are în faţă un pacient al cărui sistem circulator şi-a întrerupt legătura cu lumea spirituală. Acesta este istoricul cazului. Va fi pus un diagnostic spiritual. Trebuie înţeleasă bine relaţia dintre elementul spiritual şi diagnosticul fizic în sensul pe care l-am sugerat ieri. Vă voi repeta acest lucru, ca să nu existe neînţelegeri. Diagnosticul este următorul: sistemul circulator al acestui pacient s-a separat complet de lumea spirituală. Ce putem face?

Tratamentul corect este introducerea în corp a metalităţii, care va reface legătura dintre sistemul circulator şi lumea spirituală. Aşa lucrează mercurul asupra omului. Mercurul lucrează asupra organismului uman în aşa fel încât acele organe care pot fi formate doar pornind din lumea spirituală pot fi din nou aduse în contact cu acea lume, deşi îşi rupseseră legăturile pe care le aveau cu ea. Vedeţi astfel ce legătură oarecum

periculoasă, dar în acelaşi timp necesară, există între cunoaşterea stărilor de conştienţă ale omului şi cunoaşterea bolilor. Una se prelungeşte în cealaltă.

Aceste lucruri au jucat un rol vital în vechile Misterii şi ele lămuresc şi situaţii ca cele menţionate ieri. Să privim, de pildă, situaţia următoare: într-o vreme în care se pierduse vechea vedere spirituală care putea recunoaşte pe zeiţa Natura prin intermediul învăţăturilor ei despre secretele naturii, Brunetto Latini, profesorul lui Dante, se întoarce de la postul său de ambasador în Spania, pradă unei stări de agitaţie. În vreme ce se apropie de oraşul său de baştină, agitaţia se accentuează, căci aude despre soarta pe care-o avusese partidul său, partidul guelfilor. Toate acestea el le vieţuieşte într-o asemenea stare de spirit, încât este copleşit de o uşoară insolaţie. Metalitatea mercurului a lucrat pur şi simplu asupra sa din mediul înconjurător.

Ce înţelegem noi prin o uşoară insolaţie? Aceasta înseamnă că simţim efectul pe care îl are asupra noastră mercurul din mediul înconjurător, mercurul care este fin dispersat în întregul Cosmos. Brunetto Latini a făcut experienţa acestui efect şi, în consecinţă, a putut pătrunde în lumea spirituală într-o epocă în care era în mod normal imposibil ca omul să aibă această experienţă. Astfel putem vedea că în om există ceva care nu are doar o relaţie cu datele ştiinţelor naturii, nu doar cu ceea ce vieţuieşte acela care menţine legătura cu cei morţi în primii ani după moartea acestora, ci vedem că elementul nostru fiinţial fundamental este în legătură cu ceva mult mai sublim, cu un tărâm pur spiritual pe care îl vieţuim între moarte şi o nouă naştere. Dacă urmăm procedurile ştiinţifice uzuale, putem înţelege, de pildă, forma ficatului sau a plămânului. Cu ajutorul următorului nivel, superior, de înţelegere (care

nu-i este cunoscut fizicii moderne decât în aspectele sale cele mai grosiere) putem înţelege structura organelor de simţ. Dar nu vom înţelege niciodată caracteristicile particulare ale sistemului circulator al omului, cu poziţia sa verticală, şi nici misterele naturii metalice, dacă nu le abordăm prin intermediul cunoaşterii iniţiatice.

Aceasta înseamnă că nu vom înţelege niciodată natura bolii în sensul pe care l-am descris fără ajutorul cunoaşterii iniţiatice, căci proprietăţile fizice ale metalelor nu pot vindeca bolile. Este perfect posibil să putem vindeca leziunile cerebrale prin înţelegerea atributelor fizice ale metalelor, dar nu şi tulburările fluidelor circulatorii. Ceea ce am spus nu este, de fapt, în întregime corect, căci doar substanţa cea mai grosieră a creierului ar putea fi vindecată. În creier circulă şi fluide; de aceea, în realitate, leziunile cerebrale nu pot fi vindecate doar cu metale, ci este necesar şi ajutorul cunoaşterii spirituale.

Poate că aceste lucruri sunt adevărate, îmi veţi răspunde, dar cum se explică rezultatele pozitive ale medicinei moderne în arta vindecării? Răspunsul este că medicina este capabilă să aducă vindecarea pentru că încă mai păstrează amintirea vechilor cunoaşteri tradiţionale despre elementele spirituale prezente în metale. Ea foloseşte o combinaţie de cunoaştere tradiţională şi descoperiri pur fizice, deşi acestea din urmă nu-i folosesc prea mult. Iar dacă materialismul va triumfa în detrimentul tradiţiei, remediile chimice singure nu vor putea aduce nicio vindecare. Suntem acum într-un punct al evoluţiei umane în care trebuie să găsim spiritualul într-un mod nou, pentru că vechile tradiţii ale clarvederii primordiale s-au pierdut treptat.

Misterul argintului

Misterul aflat în spatele metalităţii argintului este cu totul aparte. Dacă impulsul cosmic aflat în spatele cuprului trezeşte primul nivel superior de conştienţă în fiinţa omului, dacă o altă forţă cosmică aflată în spatele mercurului trezeşte un al doilea nivel superior de conştienţă, ce este legat de lumea stelelor şi deci de lumea spirituală pe care o locuim între moarte şi o nouă naştere, atunci metalitatea argintului trebuie să trezească o conştienţă de un cu totul alt tip.

Când un om îşi intensifică şi-şi sporeşte relaţia sa cu argintul prin acelaşi procedeu pe care l-a aplicat faţă de naturile metalice ale cuprului şi mercurului, el ia contact cu o organizaţie şi mai profundă din interiorul său. Mercurul îl pune în legătură cu sistemul vascular care, la rândul său, îl pune în legătură cu o circulaţie cosmică, cu spiritualitatea cosmică. Intensificarea relaţiei sale cu argintul îl aduce în contact direct cu toate forţele şi impulsurile care supravieţuiesc în urma încarnărilor precedente.

Dacă omul se concentrează asupra proprietăţilor particulare ale argintului – şi este necesar să treacă un timp până când efectele să poată fi observate, el concentrează în sine acele forţe care sunt răspunzătoare nu doar pentru circulaţia fluidelor în cadrul vaselor sangvine, dar şi pentru circulaţia căldurii în curentul sangvin. Realizează apoi că îşi datorează statutul uman căldurii care circulă în sângele său, prin aceea că el simte o anume căldură interioară, un element material, dar în aceeaşi măsură şi spiritual, în sângele său; şi că în această căldură lucrează în mod activ forţe ce provin din încarnările anterioare. În relaţia omului cu argintul se exprimă acel element care poate influenţa activitatea de

căldură a sângelui şi, de asemenea, ceea ce realizează legătura spirituală cu încarnările precedente.

Argintul, deci, este păstrătorul acelei calităţi metalice care aminteşte omului de ceea ce, în viaţa sa actuală, supravieţuieşte din încarnări precedente. Căci circulaţia sângelui, cu remarcabilele sale diferenţieri în ceea ce priveşte căldura, nu derivă din această lume fizică, şi nici măcar din lumea stelelor. Lumea stelelor determină cursul şi direcţia circulaţiei sângelui. Dar în căldura sângelui care circulă în corpul nostru lucrează forţele vitalizante ce provin din vieţile trăite anterior pe Pământ. Acestea sunt cele la care ne referim în mod direct atunci când vorbim despre forţele argintului şi relaţia lor cu omul. Astfel, misterul argintului se leagă de încarnările anterioare ale omului. Argintul este unul dintre cele mai izbitoare exemple cu privire la omniprezenţa spiritualului, chiar şi în lumea fizică. Cel care înţelege argintul în mod corect ştie că acesta simbolizează ciclurile vieţilor omului pe Pământ. De aceea misterul argintului are legătură cu reproducerea şi secretele ei, pentru că prin intermediul procesului de reproducere se perpetuează fiinţa omului din generaţie în generaţie. Fiinţa spirituală ce a existat în vieţi pământeşti anterioare se încarnează din nou prin intermediul procesului de reproducere. Acesta este acelaşi mister ca şi cel al sângelui. Misterul sângelui, al căldurii sângelui, este misterul argintului.

Acum ne-am familiarizat cu starea normală a omului. Să continuăm cu studierea stărilor lui patologice. Sângele omului nu ar trebui să-şi ia căldura din mediul său înconjurător actual, ci din sferele prin care a trecut în încarnări precedente. Să presupunem că starea de căldură a sângelui său este afectată de mediul său înconjurător actual, şi nu este activată de ceea ce ne leagă din punct de

vedere spiritual de încarnările anterioare. Apar atunci stări patologice. Acestea apar pentru că tot ceea ce este legat de starea de căldură a sângelui a rupt legătura cu ceea ce i se asociază în mod natural, provenind din viețile pământești anterioare. Ce este febra? Din punctul de vedere al științei spirituale, febra apare pentru că organizarea umană și-a rupt legătura cu ciclul încarnărilor. Dacă, în unele cazuri de boală, se constată că lumea exterioară a lucrat asupra pacientului în așa fel încât el este în pericol de a fi izolat de încarnările sale precedente, medicul administrează ca remediu argintul. Un caz foarte interesant de acest tip s-a petrecut recent în clinica Dr. Wegman din Arlesheim. O situație de tipul celei descrise poate apărea brusc în cursul vieții spirituale. Prin acțiunea unor circumstanțe exterioare, organizarea unamă, datorită caracteristicilor particulare ale sângelui, amenință să se rupă de încarnările precedente. Și acest lucru este exact ceea ce s-a întâmplat în cazul unui pacient din clinica Dr. Wegman. Pacientul, care era convalescent, a dezvoltat subit o febră mare, neașteptată, de origine necunoscută, după cum este ea descrisă de medicina oficială. Datorită înțelegerii ei intuitive, Dr. Wegman a administrat imediat o cură cu argint. Când mi-a povestit despre caz, tabloul clinic dezvăluia o imagine completă a relațiilor cosmice. Învățăm de aici despre interrelația dintre, pe de o parte, ceea ce este legat cu evoluția spirituală a omului și, pe de altă parte, ceea ce duce la situații patologice; și învățăm cum să le tratăm.

Cum anume poate inițiatul să-și observe viețile pământești anterioare? Câtă vreme suntem legați de încarnările noastre anterioare, cum se întâmplă în decursul vieții obișnuite, și suntem încă angajați în karma, nu ne putem contempla încarnările pământești cu conștiență

noastră obişnuită. Noi simţim, în viaţa prezentă, efectele acestor încarnări. Ne îndeplinim karma sub influenţa lor, iar viaţa noastră este determinată de karma. Nu putem privi înapoi cu conştienţa noastră obişnuită, dar, dacă dorim să o facem, trebuie ca pentru un timp să ne eliberăm de limitările ei. Şi când putem să ne privim vieţile trecute cu obiectivitate, suntem în măsură să o facem.

Desigur, trebuie să fim capabili să revenim la starea iniţială într-un mod cât se poate de normal, altfel vom deveni psihopaţi, nu iniţiaţi.

Aici avem de-a face cu un fenomen care apare în decursul dezvoltării spirituale. Noi ne dezlegăm de ancorele spirituale care ne leagă de încarnările anterioare. În cazuri anormale sau în condiţii patologice, aceasta se întâmplă sub influenţa bolii. Boala este o manifestare anormală a ceea ce noi trebuie în mod normal să dezvoltăm într-o sferă superioară pentru a ajunge la vederea spirituală şi la alte nivele de conştienţă. Dacă sângele, izolat de restul organismului omului, cedează dictatelor conştienţei sale – căci sângele posedă o conştienţă proprie, după cum şi alte organe au propriile lor stări particulare de conştienţă –, deci, dacă sângele se eliberează de servituţile restului organismului, el poate contempla, în această stare anormală, încarnările anterioare, dar nu în mod conştient. Pentru a putea privi înapoi în mod conştient trebuie mai întâi să ieşim din starea de conştienţă normală; când privim înapoi aflându-ne într-o stare patologică, legătura cu conştienţa normală se păstrează.

De exemplu, studiul metalităţii argintului, care este un remediu excelent pentru toate bolile asociate cu karma, conduce de la misterul argintului la alte mistere profunde. Astfel, noi am vorbit practic despre toate acele naturi

metalice care sunt legate de diferitele stări de conştienţă ale omului. Acum ne vom extinde investigaţiile spre aceste stări de conştienţă, spre aceste relaţii cu alte lumi pe care omul le poate stabili cu ajutorul acestor stări. Cu alte cuvinte, ne propunem ca în următoarele conferinţe să studiem mai în detaliu calea corectă spre cunoaşterea spirituală.

CONFERINŢA a VI-a

Torquay, 16 August 1924

CUNOAŞTEREA INIŢIATICĂ

Veghea de zi şi conştienţa de vis

Am vorbit deja despre diferitele stări de conştienţă care se pot dezvolta din forţele sufletului uman. Cunoaşterea iniţiatică depinde de faptul că noi cunoaştem lumea pornind de la aceste multiple stări de conştienţă.

Astăzi ne propunem să ne facem o idee despre cum poate fi omul în legătură cu lumea prin aceste diferite stări de conştienţă. În primul rând, să ne amintim de faptul că pentru viaţa civilizaţiei de astăzi, pentru tot ceea ce omenirea actuală recunoaşte în privinţa realităţii, în privinţa existenţei, există de fapt numai o stare de conştienţă, care este *starea de veghe a vieţii de zi*. Pe lângă această veghe a vieţii de zi, pentru omul actual în ciclul cosmic prezent mai există încă două stări de conştienţă. Ele însă pentru început nu pot fi considerate ca determinante în mod direct pentru o cunoaştere.

Prima dintre acestea este conştienţa de vis, în cadrul căreia omul vieţuieşte amintiri ale vieţii sale de peste zi sau

vagi percepţii din viaţa spirituală. Dar în decursul visului obişnuit aceste amintiri sau percepţii sunt atât de distorsionate, atât de amestecate cu imagini şi simboluri distorsionate şi necorelate, încât nu ajută cunoaşterii în niciun fel.

Dacă, cu ajutorul cunoaşterii iniţiatice, dorim să aflăm în ce lume sălăşluieşte omul când doarme, răspunsul va fi aproximativ acesta: în decursul vieţii normale omul posedă un corp fizic, care este perceptibil prin simţuri şi face obiectul studiilor ştiinţifice (vezi desenul, luminos). Acesta este primul element component al constituţiei omeneşti, elementul pe care toată lumea îşi închipuie că îl înţelege, dar pe care, de fapt, aşa cum vom vedea mai târziu, omul îl cunoaşte cel mai puţin în ziua de azi.



Tabla 7



Al doilea mădular este corpul eteric, care este descris mai în detaliu în lucrările mele, în special în cartea mea ***Teosofie***. Corpul eteric sau corpul forţelor formatoare este o organizare delicată, imperceptibilă vederii obişnuite. El poate fi perceput doar atunci când omul a dezvoltat prima stare de conştienţă capabilă să însoţească morţii în primii ani după moarte. Corpul eteric sau corpul forţelor formatoare (portocaliu) este mai intim conectat cu

Cosmosul decât este corpul fizic, care este mai independent în întreaga sa organizare.

Apoi omul are un al treilea mădular în organizarea sa, pe care desigur îl putem denumi cum vrem, dar servindu-ne de vechea terminologie îl numim corpul astral (verde). El este o organizare imperceptibilă prin simţuri, şi nici nu poate fi perceput în acelaşi fel ca şi corpul eteric. Dacă am încerca să percepem corpul astral cu facultăţile noastre cognitive cu ajutorul cărora percepem lumea exterioară actuală sau cu capacităţile următoarei stări superioare de conştienţă care se află în legătură cu cei morţi, nu am vedea decât un vid, un vacuum, în locul unde se află acesta.

Ca să rezumăm: omul posedă un corp fizic care este perceptibil prin simţuri; un corp eteric perceptibil prin imaginaţiune datorită forţelor care pot fi dezvoltate prin practicarea concentrării şi meditaţiei în maniera deja indicată. Dar dacă încercăm să percepem corpul astral cu ajutorul acestor forţe, întâlnim un vid, un gol în spaţiu. Acest gol se umple cu conţinut doar atunci când ajungem la starea de conştienţă golită pe care am descris-o, când ne putem confrunta cu lumea în deplină conştienţă trează şi în aşa fel încât, deşi impresiile senzoriale sunt suprimate iar gândirea şi amintirile sunt reduse la tăcere, rămânem totuşi conştienţi de existenţa ei. Noi ştim atunci că în acest gol ne-am aflat cel dintâi vehicul spiritual, corpul astral uman.

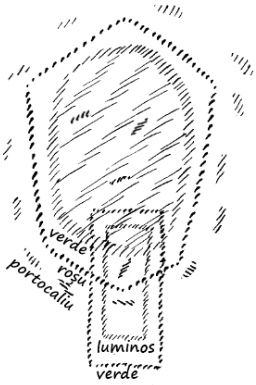
Un alt mădular al organizării omeneşti este Eul (roşu). Noi percepem Eul doar atunci când dezvoltăm progresiv conştienţa golită.

Când visăm, corpurile noastre fizic şi eteric sunt detaşate de corpul astral şi de Eu, care se află în lumea spirituală, dar noi nu putem percepe cu corpul astral şi cu Eul, dacă nu posedăm decât o conştienţă normală. Noi

percepem impresiile exterioare ale lumii din jurul nostru pentru că avem un corp fizic înzestrat cu ochi şi cu urechi. În stadiul actual al evoluţiei omului, în cadrul vieţii obişnuite, corpul său astral şi Eul său, spre deosebire de corpul său fizic, nu sunt înzestrate cu ochi şi cu urechi. De aceea, atunci când el se retrage din corpurile sale fizic şi eteric pentru a intra în starea de vis, este ca şi cum ar avea, în lumea fizică, un corp fizic lipsit de ochi şi de urechi, astfel încât totul în jurul său e întunecat şi tăcut. Dar niciodată nu s-a intenţionat ca Eul şi corpul astral să rămână lipsite de organe, de ochi şi de urechi sufleteşti. Prin antrenamentul spiritual despre care am vorbit în cărţile mele, putem trezi aceste organe spirituale în corpul astral şi în Eu şi astfel putem vedea în lumea spirituală cu ajutorul cunoaşterii ce izvorăşte din iniţiere. Atunci omul se retrage din corpurile fizic şi eteric şi percepe spiritualul, tot aşa cum atunci când se află în corpurile fizic şi eteric percepe lumea fizică, şi, într-un anume sens, şi etericul. Omul care ajunge la această cunoaştere accede la iniţiere.

Care este însă situaţia omului obişnuit care visează?Încercaţi să vă imaginaţi în mod concret procesul adormirii.

Tabla 7



Corpul fizic şi corpul eteric rămân în pat, în vreme ce corpul astral şi Eul se retrag din vehiculul fizic. În acest moment, corpul astral mai vibrează încă în armonie cu corpurile fizic şi eteric. Corpul astral a participat la toate activităţile lăuntrice ale ochilor şi urechilor şi la activităţile voinţei, în cadrul funcţionării corpurilor fizic şi eteric, pe tot parcursul zilei. Corpul astral şi Eul au participat la toate acestea. Când ele părăsesc corpul, vibraţia continuă. Dar experienţele zilei, ce continuă să vibreze, vin acum în contact cu lumea spirituală înconjurătoare şi începe o interacţiune confuză, haotică între activitatea lumii spirituale exterioare şi vibraţiile ce se continuă ale corpului astral (vezi sesenul: sunt desenate puncte răspândite – portocaliu). Individul este prins în această interacţiune şi este conştient de învălmăşeală. Tot ceea ce el a adus cu sine şi-a lăsat amprenta asupra lui, continuă să vibreze şi devine vis.

Este evident că aşa ceva nu poate contribui la înţelegerea realităţii. Care este situaţia iniţiatului? Când iese din corpurile fizic şi eteric, el este capabil să blocheze amintirile şi vibraţiile reziduale care mai persistă. El suprimă, deci, tot ceea ce izvorăşte din corpurile fizic şi eteric. În plus, prin concentrare, meditaţie şi dezvoltarea conştienţei golite, iniţiatul a reuşit să-şi dezvolte ochi şi urechi sufleteşti. El percepe acum nu ceea ce se întâmplă în sine însuşi, ci ceea ce se întâmplă în lumea spirituală din jurul său. În locul visului, el începe să perceapă lumea spirituală. *Conştienţa de vis este o replică haotică a percepţiei spirituale*.

Când iniţiatul a reuşit să-şi dezvolte aceste organe lăuntrice astrale, clarvederea şi claraudiţia, la început el se află într-un conflict continuu şi caută să suprime aceste reminiscenţe, aceste vibraţii reziduale ce vin din partea

corpurilor fizic şi eteric. Când intră în lumea imaginaţiunilor, când dobândeşte o percepţie intuitivă a spiritualului, el trebuie să se lupte permanent pentru a împiedica visele să se manifeste. Există o interrelaţie permanentă între ceea ce, în el, caută să se piardă în fantezii de vis şi să-l înşele şi ceea ce reprezintă adevărul lumii spirituale.

În cele din urmă, fiecare aspirant se familiarizează cu acest conflict. El înţelege că, în momentul în care se străduie să intre conştient în lumea spirituală, vede imagini reziduale, deranjante ale lumii fizice, ce revin şi se suprapun peste adevăratele imagini ale lumii spirituale. Doar prin răbdare şi stăruinţă poate el rezolva acest intens conflict interior.

Dar dacă noi suntem prea uşor de mulţumit cu imaginile de vis care ne inundă conştienţa, e foarte uşor să ne creăm în vis o lume iluzorie, în loc să intrăm într-o lume a realităţii spirituale. Într-adevăr, aspirantul trebuie să aibă un control interior deosebit de puternic şi inteligent. Imaginaţi-vă cât îl solicită acest lucru. Dacă vorbim despre investigaţia spirituală, sau despre modalităţile de a ajunge la lumea spirituală, trebuie să atragem atenţia asupra acestor lucruri. Dacă dorim să facem primii paşi către o înţelegere a lumii spirituale, trebuie să avem un entuziasm real pentru această sarcină. Letargia lăuntrică, indiferenţa lăuntrică sau indolenţa reprezintă obstacole pe calea îndeplinirii ei. Viaţa noastră lăuntrică trebuie să fie activă, vie şi sensibilă. Dar există pericolul de a ne pierde în reverii, de a ne ţese o reţea de iluzii. Trebuie să putem, pe de o parte, să ne avântăm în înălţimi pe aripile fanteziei şi, pe de altă parte, să fim capabili de a ne tempera această activitate şi sensibilitate lăuntrică cu prudenţă şi judecată lucidă.

Iniţiatul trebuie să posede amândouă aceste calităţi. Nu este de dorit pur şi simplu să te supui emoţiilor tale; la fel de nepotrivit este să te supui dictatelor intelectului şi să judeci totul raţional. Noi trebuie să găsim un echilibru între aceste două extreme. Trebuie să putem visa, şi totuşi să fim capabili de a rămâne cu picioarele pe pământ. Atunci când intrăm în lumea spirituală trebuie să fim capabili de a participa la lumea dinamică a imaginaţiei creative, dar în acelaşi timp să avem un control ferm asupra noastră înşine. Trebuie să avem capacităţile unui poet dăruit cu o imaginaţie bogată, dar să nu cădem pradă tentaţiilor acesteia. Trebuie să fim capabili ca, în fiecare moment al străduinţei noastre către adevărul spiritual, să fim animaţi de un impuls creator. Trebuie să putem controla alunecarea către o lume a fanteziei şi să ne bazăm pe bunul-simţ practic. Atunci nu vom deveni victime ale iluziei, ci vom vieţui realitatea spirituală.

Această dispoziţie interioară a sufletului este de o importanţă vitală în adevărata investigaţie spirituală. Când reflectăm asupra naturii conştienţei de vis şi ne dăm seama că ea evocă imagini haotice din lumea spirituală, realizăm în acelaşi timp că, pentru a putea dobândi cunoaştere spirituală, întreaga forţă a personalităţii noastre trebuie să pătrundă acum în acea energie psihică ce se menţine, altminteri, într-o stare de vis. Abia atunci începem să înţelegem ce anume implică intrarea în lumea spirituală. Am mai spus că prin conştienţa de vis se evocă spiritualul. Această afirmaţie poate părea în contradicţie cu aceea că prin conştienţa de vis se evocă de asemenea imagini ce derivă din viaţa corporală. Dar trupul nu este doar fizic, el este în întregime străbătut de spiritualitate. Când cineva visează că i se pune în faţă un prânz gustos şi elegant şi el îl consumă, deşi nu are în buzunar nici a zecea parte din

preţul mesei, prin acest simbol al hranei i se înfăţişează o imagine a conţinutului real, spiritual şi astral, al organelor digestive. În vis există întotdeauna un element spiritual, în pofida faptului că acest spiritual îşi are sediul în corporal. Visul conţine întotdeauna un element spiritual; dar foarte adesea este vorba de un spiritual asociat cu trupul. Este necesar să înţelegem acest lucru.

Trebuie să înţelegem că, atunci când visăm şerpi, inelele lor sunt un simbol al organelor digestive sau al vaselor de sânge din cap. Noi trebuie să pătrundem aceste secrete, căci doar atunci când întreprindem o investigaţie spirituală cu ajutorul ştiinţei iniţiatice şi acordăm cea mai mare atenţie acestor lucruri putem ajunge la o înţelegere a acestor elemente subtile, intime care trebuie să se dezvolte în sufletele noastre.

Vârsta ca organe de înțelegere

A treie stare prin care omul trece în decursul vieţii obişnuite este somnul fără vise. Să ne amintim cum se petrece acesta: corpurile fizic şi eteric sunt culcate în pat; în afara lor se află corpul astral şi organizaţia Eului. Vibraţiile reziduale şi reminiscenţele ce vin dinspre corpurile fizic şi eteric au încetat. Omul sălăşluieşte în lumea spirituală doar cu Eul şi corpul său astral. Dar, neavând organe, nu poate percepe nimic. Este înconjurat de întuneric; doarme. Somnul fără vise înseamnă că noi trăim în Eul şi corpul nostru eteric şi suntem incapabili de a percepe vasta, maiestuoasa lume ce ne înconjoară. Să luăm cazul unui orb. El nu are o percepţie vizuală a culorilor şi formelor. În ceea ce le priveşte, el este adormit. Acum imaginaţi-vă un om ce trăieşte în Eul şi corpul său eteric, dar lipsit de organe de percepţie. În ceea ce priveşte

spiritualul, el este adormit. Aceasta este starea omului în decursul somnului fără vise. Scopul concentrării şi al meditaţiei este de a dezvolta ochi şi urechi în corpul astral şi în organizaţia Eului. Omul începe atunci să contemple plenitudinea spirituală ce îl înconjoară. El percepe spiritual cu ceea ce în cadrul conştienţei normale e pierdut în somn şi pe care trebuie să-l trezească prin meditaţie şi concentrare. Elementele ce altfel sunt necoordonate trebuie integrate. Atunci el priveşte în lumea spirituală şi participă la viaţa lumii spirituale în acelaşi fel în care, în mod normal, participă la viaţa lumii fizice cu ajutorul ochilor şi urechilor. Aceasta este adevărata cunoaştere iniţiatică. Nu putem pregăti o persoană pentru percepţia spirituală cu ajutorul mijloacelor exterioare; ea trebuie mai întâi să înveţe să-şi organizeze în mod eficient viaţa interioară care, în mod normal, este atât de haotică.

În fiecare epocă a istoriei omenirii a fost un lucru obişnuit să se pregătească anumiţi candidaţi atent aleşi pentru iniţiere. Această practică s-a întrerupt întrucâtva în perioada de materialism extrem, adică între secolul al XV-lea şi perioada actuală. În decursul acestor secole, adevăratul înţeles al iniţierii a fost uitat. Oamenii au sperat să-şi satisfacă fără iniţiere dorinţa de cunoaştere, şi astfel ei au ajuns treptat să creadă că numai lumea fizică este domeniul cuvenit cercetării. Dar ce este în realitate lumea fizică? Dacă nu îi considerăm decât aspectul fizic nu o vom putea înţelege. Noi nu înţelegem lumea fizică decât atunci când putem sesiza spiritul care îi dă formă. Omenirea trebuie să recucerească această cunoaştere, căci astăzi ne aflăm la o răscruce. Lumea ne înfăţişează o imagine de dizarmonie şi haos crescând. Dar noi ştim că în mijlocul acestui haos, a acestui vârtej de pasiuni întunecate, ce înceţoşează şi ameninţă să distrugă totul, persoanele

intuitive sunt conştiente de prezenţa puterilor spirituale care se străduie în mod activ să trezească în om o nouă spiritualitate. Iar pregătirea pentru antroposofie constă în primul rând în ascultarea acestei voci a spiritului care mai poate fi încă auzită în mijlocul clamorii vremurilor noastre materialiste.

Am spus că de-a lungul tuturor epocilor unii oameni s-au străduit să-şi dezvolte organizarea omenească în aşa fel încât să poată percepe lumea spirituală. Condiţiile variau în funcţie de epocă. Dacă privim la Antichitatea caldeeană, sau la epoca lui Brunetto Latini, vedem că oamenii nu erau atât de strâns legaţi de corpurile lor fizic şi eteric cum se întâmplă astăzi, când suntem ferm ancoraţi în aceste corpuri. Şi aşa şi era de aşteptat; este consecinţa inevitabilă a educaţiei noastre moderne. În definitiv, cum ne putem aştepta să fim capabili să comunicăm cu fiinţele spirituale când suntem obligaţi în multe cazuri să învăţăm să scriem şi să citim înainte de schimbarea dinţilor? Îngerii şi fiinţele spirituale nu ştiu să scrie şi să citească. Scrisul şi cititul s-au dezvoltat în decursul evoluţiei umane ca răspuns la condiţiile fizice. Şi dacă întreaga noastră fiinţă este orientată către investigaţia pur ştiinţifică vom avea, bineînţeles, dificultăţi în a ne retrage din corpurile noastre fizic şi eteric.

Epoca noastră modernă găseşte o oarecare satisfacţie în a orândui întreaga viaţă culturală în aşa fel încât noi să nu avem nicio posibilitate de a avea experienţe spirituale atunci când suntem separaţi de corpurile noastre fizic şi eteric. Nu doresc să mă ridic împotriva culturii contemporane, şi nici nu vreau s-o critic. Ea este expresia inevitabilă a epocii. Voi discuta mai târziu implicaţiile acestui fapt; între timp noi trebuie să acceptăm lucrurile aşa cum sunt.

În vechime, legătura dintre corpul astral şi Eu, pe de o parte, şi corpurile fizic şi eteric, pe de altă parte, era mult mai puţin strânsă, chiar şi în stare de veghe, decât este astăzi. Iniţiaţii depindeau şi ei de această asociere mai liberă a corpurilor care le era naturală, într-adevăr, în trecutul îndepărtat, aproape oricine putea fi iniţiat în Misterii. Dar numai în vremurile foarte vechi ale culturii indiene primordiale şi ale vechii culturi persane a fost posibil pentru fiecare om să fie ridicat deasupra condiţiei sale umane.

Mai târziu, în epocile ulterioare, selectarea candidaţilor la iniţiere era limitată la aceia care nu aveau mari dificultăţi în a se retrage din corpurile lor fizic şi eteric – oameni al căror corp astral şi Eu se bucurau de o oarecare independenţă. Existau condiţii obligatorii pentru iniţiere. Aceasta nu înseamnă că nu se făceau toate eforturile pentru a ajuta iniţiatul să atingă cel mai înalt grad de iniţiere pe care i-l îngăduia potenţialul său. Dar, dincolo de un anumit punct, succesul depindea de uşurinţa sau dificultatea cu care aspirantul îşi putea obţine independenţa în corpul astral şi Eu. Iar acest lucru era determinat de constituţia şi dispoziţia sa naturale. Deoarece omul se naşte în lume, el este inevitabil dependent de lume, într-o oarecare măsură, între naştere şi moarte.

Întrebarea care se pune acum este dacă omul prezentului este supus aceloraşi limitări atunci când porneşte pe calea iniţierii. Într-o oarecare măsură, aşa este. Deoarece în aceste conferinţe doresc să ofer o prezentare clară şi completă a căilor adevărate şi false ce duc către lumea spirituală, aş dori să indic dificultăţile ce se ridică în prezent în calea iniţierii.

Atunci când omul din vechime devenea iniţiat, acest lucru depindea în mai mare măsură de înzestrarea sa naturală. Omul modern poate, de asemenea, fi condus până la pragul iniţierii; de fapt, cu ajutorul unui antrenament psihic adecvat el îşi poate dezvolta corpul astral şi organizaţia Eului până într-atât încât poate să dezvolte vederea spirituală şi să perceapă lumea spirituală. Dar pentru a dezvolta şi a perfecţiona această vedere el mai depinde în ziua de azi şi de un alt lucru, de un element de o extremă delicateţe şi subtilitate. Vă voi ruga să nu trageţi niciun fel de concluzii definitive cu privire la ce vă voi spune astăzi până când nu veţi fi familiarizat cu conţinutul următoarelor conferinţe. Trebuie să înaintez pas cu pas în explicaţiile mele.

În prezent, în ceea ce priveşte iniţierea, omul depinde într-o oarecare măsură de vârsta sa. Să luăm ca exemplu cazul cuiva care are vârsta de 37 de ani când îşi începe iniţierea şi speranţa sa de viaţă este bună. El începe să practice meditaţia, concentrarea sau alt fel de exerciţii spirituale, fie sub supraveghere sau în mod independent, conform cu instrucţiunile din vreun manual. Ca rezultat al meditaţiilor repetate asupra unei teme, el obţine, mai întâi, capacitatea de a-şi privi retrospectiv viaţa terestră. Viaţa sa pământească îi apare în faţa ochiului interior sub forma unui tablou uniform. La fel cum în vederea normală tridimensională obiectele sunt situate în spaţiu – aici avem primele două rânduri de scaune şi ocupanţii lor, dincolo o masă şi peretele în spatele ei; noi vedem simultan întreaga perspectivă – tot astfel, când atingem un anumit nivel de iniţiere, putem vedea în timp. Avem atunci impresia că trecerea timpului e ceva spaţial. Şi acum ne vedem pe noi înşine la vârsta de 37 de ani. Am avut anumite experienţe la vârsta de 36 de ani, la vârsta de 35 de ani etc., şi tot aşa,

mergând înapoi, până în momentul naşterii noastre. Vedem în mod retrospectiv un tablou uniform ce ni se înfăţişează.

Să presupunem acum că într-o anumită etapă a iniţierii sale acel om îşi revede în mod retrospectiv viaţa. La vârsta de 37 de ani el va fi capabil să privească înapoi către perioada dintre naştere şi vârsta de aproximativ şapte ani, momentul schimbării dinţilor.

Apoi el va putea privi înapoi la perioada cuprinsă între vârsta de şapte ani şi vârsta de 14 ani, până la pubertate. Şi mai târziu va putea privi retrospectiv la perioada dintre 14 şi 21 de ani, şi la restul vieţii sale până la vârsta de 37 de ani. El va putea contempla panorama vieţii sale într-o perspectivă spaţio-temporală, ca să spunem aşa. Dacă este capabil să adauge percepţiei sale şi starea de conştienţă ce se naşte din conştienţa de veghe golită, va fi străbătut de o anume forţă a viziunii. El dobândeşte înţelegere, dar aceasta poate îmbrăca forme foarte diferite. Experienţele sale dintre naştere şi vârsta de şapte ani, cele dintre 14 şi 21 de ani, ca şi cele din anii de mai târziu vor evoca în sufletul său reacţii diferite. Fiecare perioadă a vieţii reacţionează în felul său propriu; fiecare perioadă are propria sa forţă vizionară.

Să observăm acum omul de 63 sau 64 de ani. El poate privi retrospectiv perioade mai târzii ale vieţii sale. Perioada cuprinsă între vârstele de 21 şi 42 de ani îi apare relativ uniformă. Apoi urmează şi alte diferenţieri. Există deosebiri semnificative între percepţiile sale din perioada dintre 42 şi 49 de ani, în perioada dintre 49 şi 56 de ani, dintre 56 şi 63 de ani. Toate aceste perioade fac parte integrantă din alcătuirea sa. Ele reprezintă aspectele spirituale ale vieţii sale pe Pământ. Dacă el îşi dezvoltă această vedere lăuntrică, va vedea că modurile diferite de a

înţelege depind de nivelul atins de fiinţa sa la o anume vârstă. Primii şapte ani ai copilăriei trezesc în el un alt mod de a înţelege decât anii cuprinşi între vârsta de şapte şi cea de 14 ani. În perioada adolescenţei, între 14 şi 21 de ani, lucrurile se schimbă din nou; anii dintre 21 şi 42 de ani aduc o nouă diferenţiere, care este urmată la rândul său de puterea de înţelegere oarecum diferită ce aparţine perioadelor mai târzii ale vieţii.

Să presupunem că ne-am însuşit capacitatea de a avea imagini-amintiri ale experienţelor noastre de viaţă şi, în plus, am dobândit şi capacitatea de înţelegere ce derivă din conştienţa golită ce şterge imaginile-amintiri. Forţele inspiraţiei intră acum în acţiune, astfel că nu ne mai examinăm acum viaţa prin intermediul ochilor fizici, ci prin ochiul spiritual, noul organ al vederii. Prin inspiraţie ajungem în punctul în care nu mai avem nevoie să vizualizăm din amintire imagini ale perioadelor vieţii noastre cu întâmplările lor separate, ci le percepem prin ochi şi urechi spirituale. La un moment dat vedem prin clarvedere perioada vieţii noastre dintre şapte şi 14 ani, altă dată percepem prin claraudiţie perioada dintre 49 şi 56 de ani, exact aşa cum mai înainte auzeam şi percepeam lumea exterioară atunci când ne foloseam ochii şi urechile. În lumea inspiraţiei, ne folosim de forţele ce derivă din perioada dintre vârsta de şapte şi cea de 14 ani şi din perioada dintre 42 şi 49 de ani. În această lume, perioadele vieţii devin organe de cunoaştere diferenţiate. Astfel că noi suntem, într-o oarecare măsură, dependenţi de vârsta pe care o avem în ceea ce priveşte amploarea viziunii noastre. La vârsta de 37 de ani suntem perfect capabili să vorbim despre iniţiere pornind din experienţa proprie, dar la vârsta de 63 de ani am putea vorbi dintr-o cunoaştere mai profundă, deoarece, la acea vârstă, ne vom fi dezvoltat alte

organe. Perioadele vieţii creează aceste organe. Să presupunem acum că ne propunem să descriem personalităţi ca, de pildă, Brunetto Latini sau Alanus ab Insulis, dar nu după informaţii citite în cărţi, ci din cunoaştere clarvăzătoare. (Aceste exemple vă vor fi familiare pentru că am vorbit deseori despre dânşii în ultimele câteva zile.) Dacă încercăm să-i descriem când suntem la vârsta de 37 de ani, vom descoperi că suntem în contact cu ei în mod spiritual în starea de conştienţă trează din timpul somnului. Noi putem conversa cu ei, metaforic vorbind, la fel cum o facem cu ceilalţi oameni. Şi este ciudat că, atunci când ei discută cu alţii despre subiecte spirituale, nu pot vorbi decât de la actualul lor nivel de înţelepciune şi spiritualitate lăuntrică. Aşa vom vedea cât de multe putem învăţa de la ei. Noi trebuie să-i ascultăm şi să acceptăm cu inima deschisă ceea ce vor să ne înveţe.

Vă daţi seama, acum, că nu e puţin lucru să te afli în lumea spirituală în prezenţa unei asemenea personalităţi cum e Brunetto Latini. Dar, când ne-am făcut pregătirile necesare, vom fi în stare să discernem dacă suntem victimele unei iluzii a visului sau ne aflăm în prezenţa unei realităţi spirituale. Este, deci, posibil să evaluăm comunicările pe care le primim.

Să presupunem, deci, că la vârsta de 37 de ani noi conversăm cu Brunetto Latini în lumea spirituală. Nu trebuie, bineînţeles, să luăm acest lucru la modul literal. El ne-ar vorbi despre multe chestiuni; apoi, poate, noi am dori informaţii mai detaliate, mai precise. Şi atunci el ne-ar spune: „În acest caz trebuie să ne întoarcem din prezent, din secolul al XX-lea, înapoi, trecând prin secolele al XIX-lea şi al XVIII-lea, până în secolul în care am trăit când am fost profesorul lui Dante. Dacă doreşti să mă însoţeşti pe acest drum, va trebui să aştepţi până când vei fi puţin mai în

vârstă, până când vei avea ceva mai mulţi ani în urma ta. Atunci îţi voi putea spune totul şi-ţi voi putea satisface setea de cunoaştere. Poţi deveni un înalt iniţiat, dar, în realitate, nu mă poţi însoţi pe acest drum doar în virtutea voinţei tale spirituale." – Pentru ca această călătorie să fie posibilă trebuie să fiţi mai în vârstă. Dacă doriţi să fiţi sigur că nu veţi fi împiedicat de la a vă întoarce cu persoana respectivă în lumea spirituală, trebuie să fi trecut cel puţin de al 42-lea an sau chiar să fi atins vârsta de 60 de ani.

Aceste chestiuni vă vor arăta aspectele mai profunde ale fiinţei umane şi rolul semnificativ pe care-l joacă tinereţea şi vârsta înaintată a omului. Doar dacă atragem atenţia asupra acestor lucruri suntem în măsură să înţelegem de ce unii mor tineri iar alţii trăiesc până la adânci bătrâneţi în diferitele lor încarnări. Voi avea mai multe de spus despre acest subiect mai târziu.

Sferele stelare vârâte una în alta

Am văzut cum omul, în dezvoltarea sa, îşi lărgeşte şi aprofundează progresiv percepţia lumii spirituale. Am arătat cum relaţia sa cu o fiinţă ce există ca suflet excarnat în lumea spirituală, cum ar fi Brunetto Latini, se schimbă în conformitate cu condiţiile evoluţiei sale, după cum foloseşte pentru percepţia spirituală organele elaborate în tinereţe sau la o vârstă înaintată.

Priveliştea panoramică a lumii şi evoluţiei sale, care se desfăşoară astfel în faţa sufletului omului, se poate extinde şi la alte domenii, întrebarea este: în ce mod putem noi extinde conştienţa umană, înţelegerea umană, astfel încât să-i dăm o nouă direcţie? Astăzi voi indica tocmai o asemenea direcţie, iar în conferinţele următoare voi intra în mai multe detalii.

Când suntem în starea de conştienţă normală a vieţii noastre pământeşti dintre naştere şi moarte, noi avem în jurul nostru mediul înconjurător pământesc. Nu am avea în jurul nostru doar mediul înconjurător pământesc, dacă visul nu at fi haotic, dacă am putea percepe în timp ce ne aflăm în starea de somn profund şi fără vise, în locul conştienţei obişnuite. Deoarece avem şi alte stări de conştienţă şi de percepţie, nu doar pe cea normală.

Dar să luăm în considerare următoarele: conştienţa noastră obişnuită are lumea pământească împrejurul său. Vreau deci să vă indic în acest fel (vezi desenul mai jos, verde) ceea ce este imediata împrejurime a Pământului – în interiorul Pământului omul nu vede. Aceasta este deci ce are sa în primul rând în faţa conştienţa obişnuită. Toate celelalte în Cosmos, Soarele, Luna, celelalte stele strălucesc în această sferă. Soarele şi Luna trimit jos, pe Pământ, semne mai clare ale prezenţei lor în Cosmos decât celelalte corpuri cereşti. Fizicienii ar fi uluiţi dacă ar putea vieţui în felul lor propriu – căci ei refuză să accepte abordarea noastră – condiţiile ce domnesc în sfera Soarelui sau a Lunii. Căci descrierile ce se găsesc în manualele de astronomie, astrofizică şi altele asemenea nu corespund realităţii. Ele oferă doar indicaţii dintre cele mai vagi. În viaţa obişnuită, când dorim să cunoaştem pe cineva şi după o vreme avem ocazia să-i vorbim, de obicei nu spunem: Am doar o vagă impresie despre această persoană; trebuie ca el să se retragă până la o distanţă de unde aproape că nu-l mai pot vedea. Atunci voi avea o impresie mult mai clară despre el şi-l voi putea descrie.

Desigur, fizicienii nu au de ales; circumstanţele dictează şi de aceea ei nu pot descrie stelele decât de la mare distanţă. Dar o conştienţă transformată şi extinsă ne ridică până în lumea stelelor. Şi primul lucru pe care îl

învăţăm din asta este să vorbim despre aceste lumi ale stelelor într-un cu totul alt mod decât acela în care vorbim despre ele în viaţa de zi cu zi.

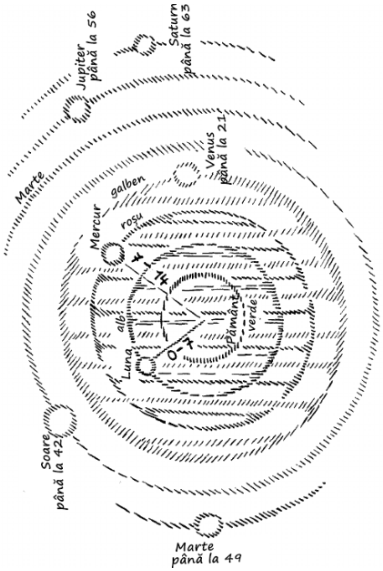


Tabla 7



În starea de conştienţă obişnuită noi ne vedem pe noi cum stăm aici pe Pământ, iar Luna o vedem noaptea sus, deasupra noastră, pe Cer. Pentru a putea vedea în alt mod, trebuie să intrăm într-o altfel de conştienţă şi câteodată acest lucru ne poate lua foarte mult timp. Când am atins această stare de conştienţă şi putem să ne percepem vieţuirile, toate experienţele pe care le-am trăit de la naştere până la vârsta de şapte ani, la schimbarea dinţilor, cu ajutorul acelei stări de conştienţă care se află în legătură cu cei morţi, cu o conştienţă care a atins starea de inspiraţie şi astfel a devenit forţă de vedere lăuntrică, atunci noi vedem o lume cu totul diferită în jurul nostru. Lumea obişnuită devine întunecată şi neclară.

Această altă lume este sfera lunară (vezi desenul, alb). Când am ajuns la acestă nouă stare de conştienţă, noi nu mai vedem Luna ca o entitate separată, ci trăim efectiv în sfera lunară. Orbita Lunii delimitează limita externă a sferei Lunii. Noi simţim că ne aflăm înăuntrul sferei lunare.

Dacă ar fi posibil ca un copil de opt ani să fie iniţiat şi şi-ar revedea primii şapte ani de viaţă, el ar putea trăi în acest mod în cadrul sferei lunare. Într-adevăr, un copil nu ar avea nici cea mai mică dificultate în a pătrunde în sfera lunară, deoarece nu a fost corupt încă de influenţele anilor mai maturi.

Teoretic, aceasta este o posibilitate; dar, bineînţeles, un copil de opt ani nu poate fi iniţiat.

Când folosim forţele ce derivă din prima perioadă a vieţii, de la naştere până la vârsta de şapte ani, pentru vederea spirituală, putem intra în această sferă a Lunii care se deosebeşte în mod radical de sfera pe care o percepem prin conştienţa obişnuită. Voi ilustra acest lucru cu o analogie.

În embriologia modernă, biologul studiază dezvoltarea embrionului începând de la stadiile cele mai timpurii. La un anumit moment, în decursul dezvoltării oului apare o îngroşare a membranelor într-un punct situat excentric, pe peretele exterior. Apoi se produce încapsularea şi se formează un fel de nucleu. Dar deşi acest lucru este vizibil clar sub microscop, noi nu putem spune: Doar acesta este embrionul, germenul; căci şi restul face parte integrantă din el.

La fel se poate spune şi despre Lună şi celelalte stele. Ceea ce noi vedem ca fiind Luna este doar un fel de nucleu, şi întreaga sferă aparţine, de fapt, Lunii. Pământul se află înăuntrul sferei lunare. Dacă germenul s-ar putea roti, la fel s-ar roti şi acest nucleu. Orbita Lunii urmează graniţele sferei Lunii.

Cei vechi, care încă mai ştiau câte ceva despre aceste lucruri, nu vorbeau deci despre Lună, ci despre sfera Lunii. Luna, aşa cum o vedem noi astăzi, era pentru ei doar un punct al graniţei ei celei mai îndepărtate. In fiecare zi, poziţia acestui punct se schimbă, şi în decurs de 28 de zile el trasează pentru noi graniţele sferei lunare. Când experienţele noastre lăuntrice dintre naştere şi vârsta de şapte ani devin vedere inspirativă, noi dobândim puterea de a intra în sfera lunară, în vreme ce percepţia Pământului se stinge treptat pentru noi.

Când experienţele celei de-a doua perioade a vieţii, între schimbarea dinţilor şi pubertate, se transformă în vedere inspirativă, noi vieţuim sfera lui Mercur, cea de-a doua sferă. Trăim împreună cu Pământul în sfera lui Mercur. Trăirile sferei lui Mercur devin vizibile doar prin intermediul organului vizual pe care ni-l putem crea atunci când privim înapoi, în mod conştient şi cu o percepţie clară, către experienţele vieţii noastre pământeşti între

vârstele de şapte şi 14 ani. Cu ajutorul viziunii inspirative ce derivă din anii noştri dintre pubertate şi vârsta de 21 de ani, vieţuim sfera lui Venus. Cei din vechime nu erau atât de ignoranţi cum ne imaginăm noi; prin cunoaşterea lor de vis ei ştiau foarte multe despre aceste lucruri şi au dat sistemului planetar pe care îl vieţuim după vârsta pubertăţii un nume ce are legătură cu trăirea conştientă a sexualităţii, care începe la această vârstă.

Apoi, când privim înapoi în mod conştient spre experienţele noastre dintre vârstele de 21 şi 42 de ani, ştim că ne aflăm în sfera Soarelui.

Atunci când perioadele separate ale vieţii se transformă în organe ale vieţii lăuntrice, ele ne înzestrează cu capacitatea de a ne extinde pas cu pas conştienţa cosmică.

Ar fi un neadevăr să spunem că nu putem cunoaşte nimic despre sfera Soarelui înainte de a atinge vârsta de 42 de ani. Noi putem afla despre aceasta de la fiinţele sferei lui Mercur, care o cunosc foarte bine. Dar în acest caz cunoaşterea noastră este indirectă, obţinută prin învăţătură suprasensibilă. Pentru a avea, însă, o experienţă directă a sferei Soarelui, în propria noastră conştienţă, pentru a putea pătrunde în ea, trebuie nu numai să fi trăit perioada dintre 21 şi 42 de ani, ci trebuie să fi trecut de 42 de ani, trebuie să fim capabili să privim înapoi, în trecut, căci Misteriile nu se revelează decât prin privirea retrospectivă.

Şi mai departe, atunci când putem privi retrospectiv către viaţa noastră până la vârsta de 49 de ani, ni se revelează Misteriile lui Marte. Dacă putem privi retrospectiv asupra vieţii noastre până la vârsta de 56 de ani, ni se revelează Misteriile lui Jupiter. Iar Misteriile lui Saturn, învăluite în taină adâncă, dar cu o extraordinară

putere de iluminare – Misterii care, după cum vom vedea în conferinţele următoare, învăluie secrete profunde ale Cosmosului – ni se revelează când privim retrospectiv către evenimentele şi întâmplările noastre dintre 56 şi 63 de ani.

Astfel, dumneavoastră veţi realiza că omul este, de fapt, un microcosmos. El este înrudit cu aceste lucruri pe care, în starea de conştienţă obişnuită, nu le percepe niciodată. Dar el nu ar fi capabil să-şi făurească, să-şi ordoneze viaţa, dacă forţele Lunii nu ar fi active în el de la naştere până la vârsta de şapte ani. Natura influenţei acestora el o percepe mai târziu. El nu ar fi capabil să-şi re-creeze trăirile dintre şapte şi 14 ani dacă în el nu ar fi active Misteriile lui Mercur; şi nici nu ar fi capabil să re-creeze experienţele pe care le-a avut între vârstele de 14 şi 21 de ani – o perioadă în care în el se revarsă puternice forţe creatoare, dacă este predispus karmic să le primească – dacă nu ar fi înrudit lăuntric cu sfera lui Venus. Şi dacă nu ar fi unit cu sfera Soarelui, nu ar putea dezvolta o cunoaştere şi înţelegere matură a lumii între vârstele de 20 şi 42 de ani, perioada în care noi trecem de la starea de tânăr adult la maturitate. În vremurile vechi, se proceda asemănător: meşteşugarul era ucenic până la vârsta de 21 de ani, apoi devenea calfă, „călător", şi în final „meşter". Astfel, întreaga dezvoltare lăuntrică a omului între vârstele de 21 şi 42 de ani este legată de sfera Soarelui. Şi toate experienţele sale din decursul anilor de declin dintre vârstele de 56 şi 63 de ani pot fi atribuite influenţei sferei lui Saturn.

Împreună cu Pământul, noi existăm în cadrul a şapte sfere ce se întrepătrund, şi în decursul vieţii noastre creştem în aceste sfere şi suntem înrudiţi cu ele. Tiparul originar al vieţii noastre dintre naştere şi moarte suferă o

transformare sub influenţa sferelor stelare care ne modelează de la naştere şi până la moarte. Când atingem sfera lui Saturn, noi am trecut prin tot ceea ce fiinţele sferelor planetare pot face pentru noi, în dărnicia lor. După aceea, în sens ocult, noi începem o existenţă cosmică liberă şi independentă, care priveşte înapoi spre viaţa planetară din perspectiva iniţierii, o existenţă care, într-un anume sens, nu mai este supusă compulsiunilor ce apar în perioadele mai timpurii ale vieţii. Dar voi vorbi mai mult despre acest subiect în conferinţele următoare.

CONFERINŢA a VII-a

Torquay, 18 August 1924

CUNOAŞTEREA LUMII STELELOR

Fundamentele spirituale ale devenirii istorice a omenirii şi diferenţierile sale

În ultima conferinţă am văzut cum omul învaţă să-şi stăpânească diferitele perioade ale vieţii şi să le observe retrospectiv cu ajutorul vederii spirituale. Astfel, el ajunge la inspiraţie, prin intermediul căreia îşi poate ridica pas cu pas conştienţa până la o deplină comuniune cu lumea stelelor. Această lume trebuie, desigur, înţeleasă ca o expresie, o revelaţie, a unor fiinţe pur spirituale şi a unor fapte pur spirituale.

Pentru a putea deschide uşile lumii spirituale şi a întreprinde investigaţii în această lume este necesar să depunem eforturi deosebite pentru a dezvolta stările de conştienţă şi condiţia psihică necesară. Nu ar trebui să ne

lăsăm pradă iluziei că am putea obţine revelaţii spirituale cu ajutorul conştienţei normale.

Câteva exemple specifice vor ajuta la clarificarea acestui aspect. Înainte de a indica sursele potenţiale de eroare în investigaţia spirituală, aş dori să fac următoarele observaţii preliminare.

Când o persoană întreprinde o pregătire spirituală serioasă care-i deschide porţile lumii spirituale şi-i permite să perceapă şi – dacă pot spune aşa – să intre în dialog cu lumea spirituală, el îşi dă seama că evoluţia istorică a omenirii prezintă diferenţieri vaste, diferenţe notabile ale fundalului spiritual al acesteia.

Epoca prezentă, pe care o putem numi epoca lui Michael din motive pe care le voi expune mai târziu, începe în ultima treime a secolului al XIX-lea, aproximativ în anii 1870. Această epocă a fost precedată de o alta, care a durat trei sau patru secole. Pentru o persoană ce beneficiază de cunoaştere spirituală această epocă mai timpurie avea un caracter cu totul diferit. La rândul ei, acestă epocă a fost precedată de o alta, care, de asemenea, avea un caracter cu totul diferit. Ca urmare, atunci când privim în trecut cu ajutorul cunoaşterii iniţiatice, observăm că diferitele epoci evocă impresii total diferite. Nu doresc să descriu în mod abstract aceste impresii; aş vrea să le ilustrez cu exemple concrete.

În decursul acestor conferinţe am vorbit despre personalităţi care au jucat diferite roluri în evoluţia omenirii. I-am menţionat, de pildă, pe Brunetto Latini, faimosul profesor al lui Dante, pe învăţătorii Şcolii de la Chartres, Bernardus Silvestris, Alanus ab Insulis şi Gioacchimo da Fiore. Şi aş mai putea vorbi despre sute de alte personalităţi ale secolelor IX-XII şi chiar din secolul al

XIII-lea. Fiecare dintre aceste personalităţi era un exemplu caracteristic al epocii sale.

Atunci când o persoană care doreşte să investigheze istoria omenirii din punctul de vedere al ştiinţei spirituale studiază, de pildă, epoca lui Dante sau a lui Giotto, şi anume, epoca prerenascentistă, va resimţi ca o necesitate întâlnirea în lumea spirituală cu fiinţe umane, cu suflete omeneşti excarnate; el trebuie să se întâlnească faţă-n faţă, metaforic vorbind, cu sufletele omeneşti ce trăiesc între moarte şi o nouă naştere. În cunoaşterea iniţiatică avem senzaţia clară că relaţia noastră spirituală cu o individualitate ca, de pildă, Brunetto Latini trebuie să fie la fel de personală ca şi relaţia pe care o avem cu ceilalţi oameni în lumea fizică. Am încercat să sugerez acest lucru în descrierile pe care le-am făcut deja. De aceea, când am vorbit despre Gioacchimo da Fiore sau Brunetto Latini am descris acea epocă în aşa fel încât să fie evident că resimţeam nevoia de a da caracterizării mele, pe cât posibil, o notă personală.

În decursul epocii următoare, care durează până în ultima treime a secolului al XIX-lea, situaţia este complet diferită. În această epocă nu mai este deloc necesar ca iniţiatul să intre într-o relaţie personală sau individuală cu sufletele excarnate pe care doreşte să le contacteze. Am prefera să îi vedem înconjuraţi de întreg mediul lor; nu simţim nevoia să îi abordăm direct, ci mai curând să intrăm într-un fel de contact cu ei prin intermediul cunoaşterii pământeşti, prin intermediul conştienţei obişnuite.

Mă veţi ierta dacă, în acest punct, vă voi prezenta ceva ce provine din experienţa mea personală directă. În acest caz, experienţa personală respectivă este cât se poate de obiectivă. Epoca ce a precedat-o pe a noastră a fost vremea lui Goethe şi timp de zeci de ani eu am fost angajat

în studiul operelor sale. Doream în mod special să-l abordez pe Goethe prin intermediul scrierilor sale ştiinţifice şi al ştiinţelor naturii în general. Numai în anii din urmă am simţit nevoia de a avea un contact direct cu el ca fiinţă spirituală, în lumea spirituală. Dar a fost necesar ca mai întâi să am experienţa lui, după moartea sa, în totalitatea relaţiei sale cu Cosmosul ca şi fiinţă stelară, ca să zicem aşa, nu ca personalitate individuală. Pe de altă parte, atunci când dorim să intrăm în contact spiritual cu o personalitate cum ar fi Brunetto Latini, sau cu cei care se ocupau cu studiul naturii în acea epocă, simţim nevoia să schimbăm idei şi opinii cu ei personal, într-o comuniune spirituală intimă.

Aceasta este o deosebire foarte importantă, care este legată de faptul că din punct de vedere al caracterului spiritual lăuntric cele două epoci sunt total diferite. Astăzi noi trăim într-o vreme în care omul, ba chiar întreaga omenire, are posibilitatea unică de a avea acces direct la adevărurile spirituale, o vreme în care ştiinţa iniţiatică devine bun comun. Nu trebuie să permitem ca această epocă, ce abia a început, să ajungă la sfârşit fără să aibă loc o recunoaştere spirituală din partea claselor sociale cultivate a realităţilor majore ce le sunt accesibile, şi anume nu a realităţilor cotidiene, fizico-sensibile, ci a realităţilor spirituale. De acum înainte epoca noastră trebuie să se angajeze în mod energic în cultivarea unei ştiinţe spirituale direct asociate cu lumea spirituală, căci altfel omenirea nu va fi capabilă să-şi îndeplinească sarcina ce i-a fost încredinţată. Noi trebuie să intrăm din ce în ce mai mult într-o epocă spirituală.

În epoca precedentă, altele au fost forţele care au exercitat o influenţă predominantă în evoluţia umană. Şi când vorbim din punctul de vedere al cunoaşterii stelare

autentice, putem spune: în epoca în care am intrat în anii 70 ai secolului precedent, forţele care trebuie să exercite o influenţă majoră în tot ceea ce ţine de viaţa fizică şi psihică, în ştiinţă, religie şi artă sunt forţele Soarelui.

Pentru cei ce beneficiază de adevărata cunoaştere Soarele nu este globul de gaz descris de fizica modernă, ci o aglomerare de fiinţe spirituale. Şi cele mai importante fiinţe spirituale, cele care radiază spiritualul, aşa cum lumina Soarelui radiază fizic şi eteric, sunt grupate în jurul unei fiinţe care, în conformitate cu străvechea terminologie păgâno-creştină sau iudeo-creştină, poate fi desemnată ca fiinţa lui Michael. Michael lucrează din Soare. Influenţele spirituale ce vin de la Soare mai pot fi numite şi influenţele lui Michael şi ale oştilor sale.

În epoca ce a precedat-o pe a noastră, nu influenţele Soarelui, ci ale Lunii erau forţele motrice aflate în spatele vieţii şi activităţii omului şi a căutării cunoaşterii. Forţele Lunii au fost forţele motrice ale epocii pe care am încheiat-o în anii 1870 şi care a durat trei sau patru secole.

În acea vreme, fiinţele de căpetenie care influenţau evoluţia Pământului şi a omului erau grupate în jurul unei fiinţe numite Gabriel, ca să ne conformăm străvechii terminologii. Am putea la fel de bine să alegem un alt nume – terminologia are o importanţă minoră – dar e mai bine să păstrăm numele de Gabriel, conform tradiţiei iudeo-creştine.

Astfel, în maniera pe care v-am indicat-o, ni se impune atenţiei o activitate spirituală în om care derivă din lumea stelelor. Dacă observăm, cu ajutorul cunoaşterii iniţiatice, ce lucrează în om de la naştere şi până la schimbarea dinţilor, putem înţelege activităţile Lunii în Cosmos; cu alte cuvinte, prin observarea retrospectivă inspirată a primilor ani ai copilăriei, noi aflăm despre

epoca lui Gabriel, când influenţele Lunii erau deosebit de active.

Pe de altă parte, pentru a percepe caracteristicile particulare ale unei epoci cum ar fi a noastră, trebuie să fim mai maturi, să fi trecut de 40 de ani, şi să putem privi înapoi la forţele formatoare ce au lucrat în noi între 20 şi 40 de ani, mai precis, între 21 şi 42 de ani. În consecinţă, în epoca precedentă cei care jucau un rol decisiv în stabilirea direcţiei cosmice a lumii erau copiii de vârstă mică. În epoca noastră, persoanele cu vârste de 20, 30 şi ceva de ani sunt cele care sunt destinate să primească impulsurile de la forţele Soarelui; adulţii sunt cei care au de jucat un rol de o importanţă vitală în călăuzirea cosmică a întregii lumi.

Aceste fapte sunt consecinţa practică a percepţiei spirituale directe pe care v-am descris-o alaltăieri. Ele nu sunt teorii lipsite de conţinut, ci rezultate ale percepţiei propriu-zise. Veţi intui, ca urmare, că pentru a înţelege epoca lui Gabriel, care a precedat actuala epocă a lui Michael, nu era neapărat necesar să întâlneşti personal sufletele excarnate ale acelei epoci. În faţa lor te-ai fi simţit ca un copil în faţa unui adult, căci ar fi trebuit să abordezi acele suflete cu ajutorul percepţiei inspirate a primilor ani ai copilăriei.

Lucrurile stau cu totul altfel când investigăm epoca precedentă, epoca lui Alanus ab Insulis, Bernardus Silvestris, Gioacchimo da Fiore, John de Hanville şi Brunetto Latini. Această perioadă a fost dominată de forţe pe care omul le dobândeşte atunci când priveşte retrospectiv ceea ce lucrează în el în perioada dintre schimbarea dinţilor şi pubertate. Acestea sunt forţele lui Mercur. Ceea ce omul vieţuieşte atunci când, pornind de la această perioadă a vieţii, îşi dezvoltă organele corespunzătoare pentru percepţia spiritualului este

extraordinar de semnificativ. Între momentul schimbării dinţilor şi pubertate omul este dornic să înveţe, şi atunci când percepe cu organul ce corespunde acestei perioade a vieţii, el vieţuieşte din nou entuziasmul copilului. De aceea doreşte să-i întâlnească personal pe cei care aparţin acestei epoci. Şi face acest lucru cu ajutorul cunoaşterii iniţiatice. El ar dori să se confrunte cu o personalitate ca, de pildă, Brunetto Latini aşa cum un copil de 10 sau 12 ani se confruntă cu superiorul său, profesor sau instructor.

Când un om posedă cunoaşterea iniţiatică el nu ignoră lucrurile ce aparţin lumii fenomenelor. Este concomitent un adult şi un copil dornic de cunoaştere. El se confruntă cu Brunetto Latini de pe poziţii de egalitate, totuşi cu dorinţa intensă de a învăţa de la el.

Cunoaşterea iniţiatică a perioadei ce s-a încheiat în secolul al XV-lea şi a început în secolul al XI-lea îşi împrumută nuanţele de căpetenie de la această relaţie. Este o perioadă în care principalele impulsuri pentru Pământ şi omenire sunt date de Mercur.

Fiinţa în jurul căreia gravitau toate, fiinţa care avea o însemnătate deosebită pentru această epocă, era cunoscută sub străvechiul nume Rafael. Rafael este Mercur în epoca ce a precedat Renaşterea, vremea lui Dante şi a lui Giotto. Simţim că am dori să cunoaştem personal mai ales pe aceia care sunt prea puţin cunoscuţi istoriei, pe cei ale căror nume nu s-au păstrat.

Când ne-am familiarizat cu învăţăturile ştiinţei spirituale această epocă trezeşte în noi o reacţie stranie. Mai întâi, ne simţim iritaţi de faptul că manualele de istorie ne spun atât de puţin despre Brunetto Latini sau despre oameni ca, de pildă, Alanus ab Insulis; am dori să aflăm mai multe fapte istorice. Apoi, pe măsură ce orizontul nostru se lărgeşte, devenim bucuroşi şi recunoscători pentru faptul

că istoria oficială rămâne tăcută. Căci documentele istoriei exterioare sunt fragmentare. Imaginaţi-vă cum ar arăta epoca noastră în ochii posterităţii dacă articolele de ziar referitoare la domeniile subsidiare ale istoriei ar fi considerate singurele mărturii valabile. Nu putem decât să fim recunoscători că nu suntem tulburaţi de informaţiile limitate ce apar în enciclopedii despre aceste personalităţi. Şi, cu toate mijloacele ce se află azi la dispoziţia Societăţii antroposofice, încercăm să luăm contact spiritual cu aceşti oameni şi să comunicăm tot ceea ce se poate afla despre ei din punctul de vedere al ştiinţei spirituale.

În acest context, este de cea mai mare importanţă să luăm contact cu acele personalităţi care au fost asociate cunoaşterii naturii în epoca lui Rafael. O cunoaştere mai profundă a naturii, o cunoaştere mai profundă a medicinei, poate fi comunicată prin multe personalităţi care, pentru percepţia clarvăzătoare, se ridică din semiîntunericul spiritual al acestei epoci (din secolul al IX-lea până în secolul al XV-lea) şi care ne pot informa despre concepţiile curente în ceea ce priveşte materia şi ideile curente cu privire la relaţia omului cu întregul Cosmos. Când privim această epocă prin intermediul percepţiei spirituale, întâlnim multe personalităţi care sunt necunoscute deoarece numele lor nu au fost păstrate pentru posteritate, totuşi aceste personalităţi există în realitate. Multe dintre aceste personalităţi ne apar şi spunem: Aici stă „Paracelsus major", dar noi nu avem nicio menţiune a acestui nume, în vreme ce „Paracelsus minor" a trăit într-o perioadă mai târzie, în epoca lui Gabriel, şi a avut reminiscenţe ale înţelepciunii naturii pe care o cunoscuse Paracelsus major, deşi nu a păstrat forma pură, sublimă şi spirituală a înţelepciunii lui Paracelsus major.

Apoi apare înaintea noastră „Jacob Böhme minor", în perioada târzie a epocii lui Gabriel. Şi din nou spunem: Această personalitate a proclamat adevăruri sublime pe care le-a aflat din diverse învăţături tradiţionale care i-au stimulat inspiraţia. Atunci când „Jacob Böhme major", care nu este cunoscut posterităţii şi al cărui nume este menţionat doar ocazional, ca şi cele ale lui Alanus ab Insulis şi Brunetto Latini, ne apare, atunci îl înţelegem pentru prima dată pe Jacob Böhme minor. Epoca prerenascentistă, la sfârşitul căreia figurile celebre ale lui Dante şi Brunetto Latini, şi Şcoala de la Chartres, ies în evidenţă ca nişte lumini solitare, în vreme ce Scotus Eriugena se iveşte în mijlocul lor ca un stei eratic de piatră – această epocă are ceva ce poate acţiona ca un puternic stimul spiritual. Istoria medievală exterioară este întunecată, dar în spatele acestei întunecimi se află o lumină imensă privind tocmai acestă epoca, despre care am vorbit acum.

Fiinţele lunare

Când intrăm în epoca lui Rafael, între secolele al IX-lea şi al XV-lea*, atunci figurile unui Dante, unui Giotto şi în special ale acelora al căror nume sunt necunoscute posterităţii, ca şi ale celorlalţi, despre care am vorbit, par să capete un relief deosebit. Ei ne fac o impresie intensă, umană. Rafael însuşi, care nu a fost niciodată încarnat într-un corp fizic, rămâne mai mult în fundal, iar alte fiinţe spirituale, care sălăşluiesc permanent în lumea spirituală, apar mai imprecis definite în această epocă. Cele care ies puternic în evidenţă sunt fiinţele omeneşti, mai ales cele decedate.

* Într-un caiet al lui Rudolf Steiner, sub data de 18 august 1924 (Conferinţa de dimineaţă, Torquay), erau notate următoarele, cu referire la epocile arhanghelilor:

1879 – 1510	Gabriel	Luna
1510 – 1190	Samael	Marte
1190 – 850	Rafael	Mercur
850 – 500	Zachariel	Jupiter
500 – 150	Anael	Venus
150 – 200	Orifiel	Saturn

În epoca următoare, a lui Gabriel, avem impresia că până şi figuri precum cele ale lui Goethe, Spencer, Voltaire, a lordului Byron duc o existenţă de umbre în lumea spirituală. Cu ajutorul percepţiei spirituale, pe de altă parte, devenim conştienţi de anumite fiinţe deosebit de măreţe, care ne dau impresia că sunt supraomeneşti, nu umane. Ele există în prezent şi sfera lunară este sălaşul lor permanent, la fel cum Pământul este sălaşul nostru între naştere şi moarte. Aceste figuri impresionante ne atrag atenţia, în vreme ce sufletele omeneşti se retrag mai mult spre fundal. De la aceste fiinţe învăţăm că ele au fost odinioară unite cu Pământul aşa cum suntem noi, oamenii, acum. În vreme ce oamenii trăiesc în corpurile lor fizice, aceste fiinţe lunare au trăit mai înainte pe Pământ în corpuri subtile, eterice. Şi noi realizăm faptul că ne aflăm în prezenţa unor fiinţe care, în vremurile primordiale, erau legate de omenire şi erau învăţătorii spirituali ai omenirii de pe Pământ. Atunci când sarcinile ce le aveau de îndeplinit pe Pământ au fost încheiate, aceste fiinţe s-au retras în sfera lunară şi în prezent nu mai sunt asociate Pământului.

Din cartea mea ***Ştiinţa ocultă*** ştiţi că Luna a fost cândva un corp cosmic unit cu Pământul şi că mai târziu ea s-a separat de Pământ. Aceste fiinţe au însoţit Luna după separare iar ulterior au devenit locuitori ai sferei lunare. Ca urmare, atingând acel nivel de cunoaştere care ne permite să fim în legătură cu cei morţi imediat după decesul lor, noi intrăm într-o lume unde, deoarece ne mai păstrăm şi cunoaşterea de mai înainte, ce ţine de conştienţă normală, ne vedem înconjuraţi de acei oameni pe care îi recunoaştem astăzi, în starea de conştienţă diurnă normală, ca şi oameni care au fost în corp fizic pe Pământ; apoi, când intrăm în cealaltă stare de conştienţă, învăţăm să realizăm din ce în ce mai clar că ne aflăm în prezenţa unor fiinţe spirituale care aparţin sferei lunare la fel cum noi aparţinem Pământului. Aceste fiinţe sunt omniprezente şi se interesează de treburile oamenilor, dar nu din punctul de vedere fizic al oamenilor de azi.

Printre aceste fiinţe care au fost cândva marii învăţători ai omenirii şi care nu mai sălăşluiesc pe Pământ, ci – dacă putem spune aşa – sunt locuitorii sferei lunare, se găsesc fiinţe de o extraordinară măreţie, având cea mai înaltă dezvoltare spirituală, de o deosebită măreţie lăuntrică, spirituală. De la ele se pot învăţa foarte multe despre misterele Cosmosului. Cunoaşterea lor depăşeşte cu mult cunoaşterea pe care o permite conştienţa obişnuită. Dar ele nu pot exprima această cunoaştere în gânduri abstracte. Când ne apropiem de ele, ne întâmpină valuri de cântec; ele exprimă totul prin intermediul poeziei şi imaginilor artistice. În felul lor, ele ne încântă şi ne bucură cu armonii sublime, necunoscute lui Homer şi anticelor poeme epice indiene. Dar în tot ceea ce ne înfăţişează aceste fiinţe dăinuie o profundă înţelepciune.

Printre ele se află totuşi şi fiinţe mai imperfecte. La fel cum pe Pământ avem persoane mai plăcute sau mai dezagreabile, tot astfel şi printre aceste fiinţe pot fi găsite unele care nu au ajuns la perfecţiunea şi maiestatea tovarăşilor lor. Cu toate acestea, este posibil ca ele să fi ajuns la un anumit grad de perfecţiune deoarece, datorită faptului că au devenit discipolii acestora, ele au putut părăsi sfera pământească şi şi-au putut continua viaţa şi lucrarea în sfera lunară. Atunci când contactăm, ca să folosim o expresie banală, aceste fiinţe, percepem imediat faptul că ele au un interes arzător pentru treburile pământeşti, dar interesul lor e de un tip total diferit.

Nu trebuie să ne imaginăm aceste fiinţe ca fiind personaje antipatice, neplăcute. Deşi sunt imperfecte în comparaţie cu tovarăşii lor, totuşi ele depăşesc cu mult nivelul de inteligenţă, înţelegere şi distincţie pe care omul de azi îl poate atinge cu ajutorul conştienţei obişnuite. Ele au aceleaşi obiceiuri ca şi tovarăşii lor; dar obiceiurile şi tendinţele lor diferă faţă de cele ale omului obişnuit de azi.

Aş dori să intru acum în anumite detalii ale unei chestiuni destul de importante. Când stabilim relaţii cu astfel de fiinţe, simţim în mod firesc nevoia de a face schimb de opinii, de a discuta cu ele despre un lucru sau altul – aceste formulări sunt, prin forţa lucrurilor, lipsite de însemnătate. Să admitem, ca exemplu concret, că discutăm cu aceste fiinţe despre scris, despre scrierile omului. O persoană, să presupunem, şi-a scris pur şi simplu numele pe hârtie, altul şi-a scris iniţialele sau a semnat.

Când discutăm despre asta cu aceste fiinţe, ele ne răspund: voi, oamenii, sunteţi interesaţi de ceea ce are cea mai mică importanţă – în înţelesul propriu-zis al cuvântului –, de ce înseamnă „fierar" sau „frizer", de pildă. Dar e cu mult mai interesant să observi mişcările

particulare ale omului în vreme ce scrie aceste cuvinte, felul cum scrie fiecare – mai rapid sau mai chinuit, cu graţie sau stângăcie, mecanic sau artistic. – Aceste fiinţe se interesează în mod deosebit de tiparele de comportament ale omului în timp ce scrie. Acesta este lucrul care le interesează.

În lumea spirituală despre care vorbesc acum, aceste fiinţe îşi au, de asemenea, aderenţii lor – diferite tipuri de entităţi spirituale care nu mai trăiesc pe Pământ şi al căror rang poate fi deasupra sau dedesubtul rangului omului. Aceste fiinţe nu ne dau niciun sfat cu privire la terminologie sau nomenclatură, dar comentează cu privire la tipul şi forma scrierii pe care omenirea a dezvoltat-o după ce aceste fiinţe nu au mai fost pe Pământ. Scrisul, în sensul în care folosim noi cuvântul, nu exista în vremea când aceste fiinţe au fost pe Pământ.

În cursul interacţiunii lor cu oamenii ele au observat cum încet-încet s-a dezvoltat scrierea. Ele erau interesate în mişcările îndemânatice ale degetelor şi au observat cum dexteritatea degetelor s-a amplificat mai târziu prin folosirea unei pene de gâscă sau ulterior a unui stilou. Puţin le interesa ce anume a fost aşternut pe hârtie; ele erau fascinate de mişcările folosite.

Mai trebuie să luăm seama acum la încă un aspect – unele emanaţii ale Pământului ce încă mai există în ziua de azi şi sunt în mare parte trecute cu vederea de către oameni. Ele iau forme multiple: în primul rând, ar trebui incluse printre ele ceea ce tocmai am discutat, mişcările ce emană de la oameni. Tocmai aceste mişcări ce emană de la oameni sunt un lucru ce poate fi discutat cu aceste fiinţe.

Însă, în primul rând, acest lucru nu ne poate duce în adevărata sferă a acestor fiinţe, căci pe vremea când ele trăiau pe Pământ scrisul nu exista. Aceste fiinţe sunt teribil

de ironice când comentează incapacitatea omului de azi de a-şi înţelege emanaţiile fluide. Aceste entităţi erau foarte conştiente de aceste emanaţii, în vreme ce omul modern le ignoră. Astfel, în perioade când aceste fiinţe erau pe Pământ, emanaţiile fluide, emanaţiile fluide ale pielii, erau de o importanţă vitală. Oamenii se recunoşteau unii pe alţii prin aceste exhalaţii; acest aspect a fost mai târziu ignorat.

Al treilea lucru la care aceste fiinţe sunt deosebit de receptive este expiraţia pielii, elementul aeriform care emană de la om. Toate aceste emanaţii, după cum vom afla ulterior, pot căpăta un caracter semi-spiritual. Aceste fiinţe sunt în mod particular sensibile la asemenea emanaţii ce vin de la om – elementul solid în scriere, elementul lichid în evaporarea prin piele, elementul aeriform în expiraţia pielii. Nu trebuie să uităm că omul respiră permanent prin piele.

În al patrulea rând, aceste fiinţe sunt receptive la emanaţia de căldură. Toate aceste lucruri care există pe Pământ au o semnificaţie specială pentru aceste fiinţe lunare. Omul este judecat după configuraţia mişcărilor sale în scris şi după caracterul particular al emanaţiilor sale.

Următoarea emanaţie este omniprezenta emanaţie de lumină. La fiecare individ, nu doar aura sa, ci şi corpul său fizic şi eteric radiază lumină. În condiţii obişnuite, această radiaţie este prea slabă ca să poată fi percepută, dar existenţa ei a fost recent demonstrată de către Moriz Benedikt cu ajutorul unei camere obscure special construite. El a demonstrat cum corpul fizic este înconjurat de o aură subtilă de emanaţii de lumină roşie, galbenă şi albastră, care diferă în diferite părţi ale corpului. Moriz Benedikt ne-a comunicat cum a pus în evidenţă această aură colorată. El a expus partea stângă a corpului la condiţii normale de iluminare iar partea dreaptă la condiţii

care permiteau punerea în evidenţă a aurei. Totul depinde de realizarea condiţiilor experimentale corecte.

A şasea emanaţie este emanaţia de forţe chimice şi se găseşte astăzi pe Pământ doar rareori şi în cazuri excepţionale. Ea este, desigur, prezentă întotdeauna, dar are efect doar în rarele cazuri în care este practicată magia neagră. Atunci când oamenii devin conştienţi de emanaţiile lor chimice şi le exploatează, pe Pământ se exercită magia neagră.

Al şaptelea tip de emanaţie este emanaţia directă spirituală de forţe de viaţă sau radiaţia vitală. Folosirea emanaţiilor chimice în prezent degenerează inevitabil în magie neagră, care este odioasă şi malefică. Deşi magia neagră este o forţă redutabilă, aceste emanaţii de forţe de viaţă sunt la fel de importante. Aceste fiinţe lunare despre care vă vorbesc pot, la rândul lor, să se bazeze întotdeauna şi să lucreze cu aceste forţe de viaţă, folosindu-le în scopuri bune. Aceste fiinţe nu sunt magicieni negri, căci magicienii negri sunt cei care, în anumite circumstanţe, cad sub influenţa răului şi înfăptuiesc lucruri malefice pe Pământ. Dar fiinţele lunare se pot folosi de emanaţiile de viaţă doar pe Lună plină, când ele pot sălăşlui în lumina reflectată a Soarelui şi sunt supuse influenţei acestuia. Noi trebuie să învăţăm să ne folosim în mod creativ de ceea ce primim din lumea spirituală. Sarcina vremii noastre este de a ajunge la idei vii, de a dezvolta concepte vii, percepţii şi sentimente vii şi nu de a invoca teorii moarte. Şi acestea sunt inspirate direct de acele fiinţe care sunt unite cu fiinţa pe care o numim Michael.

În epoca precedentă, a lui Gabriel, omenirea era mai atrasă de lumea materială. Oamenii nu doreau să aibă un contact cu acele fiinţe care, în anumite circumstanţe, se aflau în strânsă relaţie cu omul, pentru că ele se preocupau

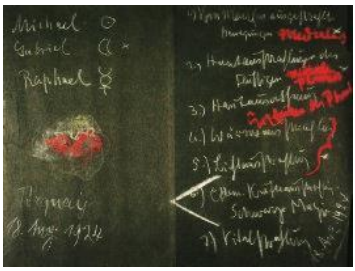
de ceva ce era destul de străin acelei epoci, şi anume, de emanaţiile oculte ce provin de la om.

Alături de lumea fizică în care sălăşluim între naştere şi moarte se află o lume spirituală, în care noi ne aflăm în contact cu cei morţi în maniera deja descrisă. Dar această lume mai are şi multe alte aspecte, printre care şi virtutea forţelor care trăiesc în emanaţiile omului. Aceasta este, într-un anume sens, o regiune foarte periculoasă a Cosmosului, şi, după cum am spus deseori în aceste conferinţe, noi trebuie să dispunem de echilibru şi control psihic şi spiritual pentru a putea fi siguri că tot ceea ce ne vine de la aceste fiinţe lunare va deveni o forţă în slujba binelui, nu a răului.

Într-adevăr, toate forţele şi impulsurile epocii prezente trebuie să se grăbească să utilizeze în mod favorabil emanaţiile de viaţă de pe Pământ. Dar este atât de uşor să cazi victimă acelui lucru care se află între această emanaţie de viaţă şi toate celelalte emanaţii pe care ar fi de dorit să le stăpânim – să cazi victimă magiei negre. Oamenii ar dori atât de mult să facă vizibil ceea ce se exprimă în mişcări – voi vorbi mai târziu despre asta –, ceea ce este prezent în emanaţia fluidă, în emanaţia de lumină. Toate acestea sunt într-un anumit grad legate de forţele aflate în slujba binelui şi pot duce doar la lucruri bune, căci printre oameni se ivesc zorii epocii lui Michael. Între toate acestea se află magia neagră, căreia trebuie să ne împotrivim dacă dorim să urmăm metodele corecte de investigaţie spirituală.

1. Mişcări ce emană de la oameni
2. Emanaţii ale pielii ce ţin de elementul fluid
3. Emanaţii ale pielii ce ţin de elementul aer
4. Emanaţie de căldură
5. Emanaţie de lumină
6. Emanaţii de forţe chimice (magie neagră)
7. Emanaţie de viaţă.

Tabla 8



Naturile cu însuşiri de medium şi emanaţiile lor

Acum, când are loc această interacţiune în lumea spirituală între fiinţe omeneşti aflate pe Pământ şi fiinţe lunare – şi această interacţiune are permanent loc la nivel subconştient –, interesul pe care unele fiinţe lunare îl arată cu privire la mişcările folosite la scris şi desenat, şi care se revelează clarvăzătorului, îşi poate de asemenea găsi un ecou la anumite fiinţe elementare ale lumii spirituale. Fiinţele elementare sunt de un rang inferior celor lunare. Ele nu se încarnează niciodată pe Pământ, ci trăiesc în lumea adiacentă celei fizice, ca şi fiinţe spiritual-eterice. Interesul lor pentru lumea oamenilor poate avea următoarea consecinţă. – Observaţia ne arată că gândurile pe care un om le comunică prin scris au un impact asupra întregii sale fiinţe. Ele sunt mai întâi prezente în Eu, apoi sunt transmise corpului astral, care execută mişcările aşa cum comandă Eul. Apoi ele pătrund în corpul eteric şi coboară în corpul fizic. Unele fiinţe elementare observă aceste efecte şi jinduiesc să reacţioneze şi ele în acelaşi mod. Acest lucru nu este posibil, căci legile ce conduc

lumea lor diferă de cele ale lumii în care se practică scrisul. Scrisul este prerogativa lumii fizice a omului de pe Pământ.

Dar poate apărea următoarea situaţie. Unele tipuri de oameni, atunci când scriu, sau gândesc sau simt, sunt ferm ancorate în corpul lor eteric; întregul corp eteric este implicat în acest proces, care apoi se imprimă cu putere în corpul fizic. În cazul acestui tip de persoane, Eul este suprimat iar corpurile lor eteric, astral şi fizic produc un facsimil al scrierii sau desenului. Aceste tipuri sunt mediumuri.

Deoarece Eul lor este suprimat, aceste mediumuri preiau în sine aceste fiinţe elementare maleabile din lumea spirituală care au învăţat mişcările scrisului de la fiinţele lunare. Apoi aceste mediumuri încep să execute mişcările scrisului, dar nu în deplină conştienţă a Eului, ci sub influenţa fiinţelor elementare care le controlează. Scrierea şi desenul mediumnic şi fenomenele obişnuite produse de mediumuri se realizează prin intermediul emanaţiilor mediumului în cursul unei stări de conştienţă diminuată. Aceste emanaţii sunt folosite de către fiinţa care îl controlează.

Al doilea tip de emanaţii poate fi folosit de către unele fiinţe care, sub influenţa fiinţelor lunare, asimilează cu uşurinţă talentele artistice ale omului. Aceste fiinţe intră, de asemenea, în acei oameni care şi-au atenuat conştienţa superficială şi care au în corpurile lor eteric şi astral anumite calităţi artistice care pot fi canalizate în emanaţii. În anumite condiţii, este foarte interesant de observat cum acest tip de om poate deveni posedat de către fiinţele elementar-spirituale şi cum aceste emanaţii sunt invadate de către forme aparent fantomă, care sunt, în parte, combinaţii ale percepţiei omului cu privire la propriile experienţe de viaţă care au coborât în corpurile eteric şi

astral şi care apar în emanaţii şi, în parte, comunicări din lumea în care se află exclusiv fiinţele elementare care au intrat în el.

Astăzi s-au obţinut rezultate similare prin experienţele lui Schrenk-Notzing. Subiecţii experienţelor lui erau anumite tipuri mediumnice, paranormali negativi, la care, în decursul unei stări de conştienţă diminuată, Eul fusese suprimat, şi erau materialul ideal pentru fiinţele elementare datorită emanaţiilor fluide ale pielii lor. Există o carte interesantă scrisă de Schrenk-Notzing despre acest subiect. Unii au condamnat-o ca fiind mincinoasă, alţii au ridicat-o în slăvi. Nu este surprinzător că aceştia din urmă au găsit faptele relatate ca fiind extraordinare; căci este un lucru extraordinar ca, atunci când lucrezi cu un medium, să-i iasă ectoplasmă dintr-o parte oarecare a corpului, o formă care încarnează un element spiritual ce nu poate fi găsit pe Pământ. În multe cazuri, cu această formă este asociată o imagine pe care mediumul a văzut-o recent într-un jurnal ilustrat. Ceva izvorăşte din medium. Este vorba de emanaţia pielii. Iar în acest lucru este turnat ceva în întregime spiritual; dar asociat cu acest ceva aflăm altceva, ce mediumul a văzut recent într-un jurnal ilustrat sau comic, de pildă, un portret al lui Poincaré.

Nu trebuie să ne surprindă faptul că oamenii sunt uimiţi de aşa ceva. Dar ne surprinde cu adevărat faptul că oameni în vogă, oameni cu bun-gust, şi chiar doamne, care nu ar dori câtuşi de puţin să discute despre exudaţiile pielii sau materializări paranormale, totuşi simt o dorinţă deosebită de a vedea mediumul care materializează forme ectoplasmice din nimic altceva decât sudoare obişnuită.

Fenomenele din experimentele lui Schrenk-Notzing sunt pur şi simplu exudaţii care materializează prin

intermediul emanaţiilor pielii o formă ectoplasmică ce este activată de către fiinţele elementare.

La fel se întâmplă şi cu emanaţiile pielii, respectiv cu elementul aerian care porneşte de la medium, şi care poate fi stimulat de anumite fiinţe elementare. Dar aceste emanaţii ale pielii sunt atât de strâns asociate cu forma particulară a acelui om şi omul îşi imprimă atât de puternic propria sa formă umană asupra lor, încât de cele mai multe ori aceste fiinţe nu pot face mai mult decât să creeze o fantomă a omului propriu-zis. Iar noi suntem atunci martorii acelor fenomene ale ieşirii „fantomei" din medium.

Nu e atât de uşor să produci emanaţii de lumină şi căldură din fiinţa umană astfel încât mediumul să manifeste ceva, de pildă, fantoma vizibilă, asupra căreia să poată acţiona aceste fiinţe elementare aflate sub influenţa fiinţelor lunare. Mai întâi trebuie făcuţi anumiţi paşi preliminari.

Aşa cum am spus de curând, ştiinţele naturii au dezvoltat recent o tehnică prin care într-o cameră obscură pot fi puse în evidenţă anumite radiaţii luminoase şi emanaţii calorice. În această privinţă, cele mai edificatoare sunt experimentele lui Moriz Benedikt. Dar întotdeauna a fost aşa, iar astăzi lucrurile nu stau altfel, deoarece pot utiliza eficient emanaţiile de lumină şi căldură doar aceia care au efectuat paşii preliminări, care nu doar presupun manipularea lumii fizice prin magie neagră, ci şi producerea de efecte halucinogene cu ajutorul arderii unor arome şi parfumuri speciale, prepararea unor amestecuri speciale, şi aşa mai departe. Aceasta este originea tuturor acelor practici magice care sunt descrise pe larg în vechile cărţi de magie.

Scopul acestor ceremonii magice este de a evoca forţele ce sunt inerente emanaţiilor de căldură şi lumină ale omului. În scrierile lui Eliphas Levi şi, de asemenea, în cele ale lui Encausse, care a scris sub numele de Papus, veţi găsi instrucţiuni extrem de îndoielnice şi de periculoase asupra acestui subiect, dar noi nu ne putem permite să le ignorăm, având în vedere că trebuie să vorbim despre aspectul obiectiv, adevărata natură, al acestor lucruri.

Toate aceste lucruri duc direct la magia neagră, care se foloseşte de spiritualul ascuns în elementul terestru. Care este acest element spiritual? În cartea mea ***Ştiinţa ocultă*** veţi afla că odinioară Luna era unită cu Pământul. Multe forţe ce aparţineau Lunii au fost lăsate pe Pământ şi acum ele se găsesc difuzate în plante, animale şi minerale. Şi aceste forţe lunare se găsesc încă aici. Ca urmare, atunci când noi, ca fiinţe terestre, ne folosim de forţe lunare ce nu aparţin de drept mineralelor, plantelor, animalelor şi omului intrăm în mod fraudulos în domeniul în care ne întâlnim cu fiinţele elementare care au învăţat multe de la fiinţele lunare, dar într-un fel care este străin lumii noastre. Magicianul întunecat, deci, foloseşte forţe lunare care mai există încă pe Pământ. Dar pentru că el lucrează în acest fel, intră în contact cu fiinţe elementare care, cum s-ar spune, privesc – la fel cum noi am privi la un joc de şah – urmărind relaţiile corecte şi îndreptăţite dintre fiinţele omeneşti şi fiinţele lunare şi astfel învaţă să se apropie foarte mult de lumea fizică, să o cerceteze şi chiar să pătrundă în ea. Dar fiinţa omenească normală la care toate aceste lucruri rămân în subconştient nu are niciun contact cu aceste fiinţe. Magicianul întunecat, însă, care lucrează cu forţele lunare, care le-a capturat în retortele şi creuzetele sale, este prins într-un vârtej de astfel de fiinţe.

Chiar şi un om drept şi onest are ceva de învăţat de la aceşti magicieni întunecaţi. În *Faust*, partea I, Goethe a înfăţişat o situaţie în care omul se află în centrul unui vârtej de forţe, o situaţie periculos de apropiată de magia neagră. Prin exploatarea acestor forţe omul intră într-o regiune unde entităţi care se află în serviciul forţelor lunare sunt gata să intre în relaţii cu fiinţele omeneşti. Astfel apar centre de magie neagră unde forţe lunare cooperează cu spirite care au intrat în serviciul lor direct, un serviciu care devine malefic. Şi pentru că în secolele din urmă s-au practicat multe activităţi de acest fel, pe Pământ s-a creat o atmosferă periculoasă. Această atmosferă periculoasă este de netăgăduit şi este străbătută de multiple forţe care se nasc din unirea activităţilor umane cu elemente lunare şi din unirea forţelor lunare dinamice cu fiinţe elementare aflate în serviciul forţelor lunare ilicite. Această regiune este cea care se opune în mod activ la tot ce este destinat să purceadă din regiunea Soarelui în decursul epocii lui Michael. Şi acest lucru trebuie luat în mod special în considerare cu privire la emanaţia de viaţă în sfera sufletului şi spiritului.

Michael – Soare Gabriel – Lună Rafael – Mercur.	1. Emanaţii de la fiinţe omeneşti – puteri mediumnice 2. Emanaţii ale pielii ce ţin de elementul lichid – plastică mediumnică 3. Emanaţii ale pielii ce ţin de elementul aer – apariţia „fantomei” 4. Emanaţie de căldură 5. Emanaţie de lumină 6. Emanaţie de forţe chimice (magie neagră) 7. Emanaţie de viaţă.	Tabla 8

CONFERINŢA a VIII-a

Torquay, 19 August 1924

POSIBILITĂŢI DE RĂTĂCIRE ÎN DECURSUL INVESTIGAŢIEI SPIRITUALE

Fiinţe elementare ahrimanice

Când ne dezvoltăm stările de conştienţă despre care am vorbit deja, cu fiecare stare de conştienţă intrăm într-o anume sferă cosmică. Vreau să ilustreze în mod schematic cum se raportează modul de a contempla al omului la fiecare din aceste regiuni ale lumii, în care putem ajunge prin obţinerea stărilor specifice de conştienţă, pe care le-am descris. Bineînţeles, pot reprezenta aici aceste lumi ca şi cum ar fi una alături de cealaltă, deşi ele de fapt sunt una în alta. Am arătat deja cum lumea Lunii, sfera Lunii şi cea a lui Mercur străbat propria noastră sferă. Acum însă, pentru a reprezenta grafic diferitele lumi, trebuie sa le reprezint una lângă alta.

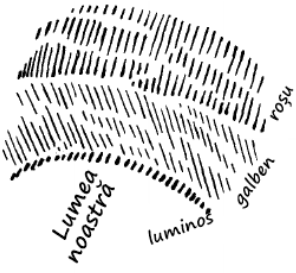




Tabla 9

Dacă desemnăm aceasta (vezi desenul, luminos) ca fiind lumea noastră, atunci dezvoltând alte stări de conştienţă, corespunzător fiecări stări ajungem în altă lume. Să presupunem că ne dezvoltăm acel nivel de

conştienţă care ne îngăduie să fim în legătură cu cei morţi în decursul primilor ani de după decesul lor. Această lume se învecinează cu lumea noastră (galben).

Dacă dezvoltăm următoarea stare de conştienţă, cu ajutorul căruia putem percepe mai departe viaţa celui mort, după ce acesta şi-a revăzut în ordine inversă viaţa pământească, şi pe care eu am numit-o conştienţa golită, dar o conştienţă care este trează în raport cu lumea fizică. Intrăm atunci într-o altă lume, în acea lume unde de exemplu ne întâlnim cu fiinţele lui Mercur, cu acele evenimente şi întâmplări care se află în sferei lui Rafael, în sensul caracteristizat ieri. În această sferă învăţăm să cunoaştem în primul rând forţele de vindecare ale naturii umane.

Astfel, cu fiecare stare de conştienţă noi intrăm într-o anumită regiune specifică a Universului şi astfel facem cunoştinţă cu fiinţele care, într-un moment sau altul, aparţin acelor regiuni. Dacă dorim să ne informăm cu privire la condiţiile în care trăiesc oamenii imediat după moarte, trebuie să ne dezvoltăm starea de conştienţă adecvată pentru a putea intra în lumea în care sălăşluiesc ei. Forma lor adevărată ni se revelează doar în lumea căreia ei îi aparţin. Dacă dorim să observăm fiinţele lui Mercur trebuie să împărtăşim conştienţa lumii lor. Astfel putem fi siguri că aceste lumi sunt, într-un anume sens, izolate unele de altele şi că fiecare dintre ele are propriile sale condiţii de conştienţă. Într-adevăr, dacă dorim să înţelegem Universul în mod corect, este neapărat necesar să o facem, pentru că doar în acest fel vom fi pregătiţi să cunoaştem aceste fiinţe conform caracterului lor adevărat. Vă voi da un exemplu simplu pentru a vă arăta în ce direcţie ne conduce această cunoaştere – o cunoaştere care

caută să dezvolte în mod corect starea de conştienţă potrivită unei anumite sfere cosmice.

Să presupunem că avem o plantă cu frunze şi flori. Am învăţat deja că o plantă este imaginea reflectată a unei forme arhetipale care există în lumea spirituală şi care modelează fiinţa-plantă de pe Pământ. Când dobândim cunoaşterea regnului vegetal prin ridicarea conştienţei noastre până în lumea formelor arhetipale, ni se dezvăluie ceva de o importanţă vitală, şi anume că noi trebuie să diferenţiem în mod clar diferitele tipuri de plante care se găsesc pe Pământ. Când examinăm un specimen anume, de pildă, cicoarea, *Cichorium intybus*, cu percepţia spirituală adecvată, aspectul acesteia este diferit de al multor alte plante. Să luăm un exemplu tipic, de pildă violeta obişnuită, şi s-o comparăm cu *Belladonna*, mătrăguna. Când studiem regnul vegetal în modul pe care vi l-am indicat, vom descoperi, când luăm parte la lumea de care aparţine violeta, adică la lumea conştienţei de veghe golite, că violeta ni se revelează în faţa ochilor spirituali în toată inocenţa ei.

Mătrăguna, *Belladonna*, pe de altă parte, îşi derivă fiinţa din alte lumi. Noi înţelegem fiinţa plantelor obişnuite atunci când percepem faptul că ele posedă un corp fizic şi un corp eteric iar florile şi fructul sunt înconjurate de elementul cosmic universal. Noi vedem cum viaţa organică a plantelor izvorăşte pretutindeni din Pământ, corpul eteric care le înconjoară şi elementul astral care pare învăluit într-un nor. Aceasta este natura plantelor de tipul violetei. Plantele care se aseamănă mătrăgunei au o alcătuire diferită. *Belladonna* îşi dezvoltă florile în formă de clopot, înăuntrul cărora se dezvoltă fructul, iar elementul astral pătrunde în fruct. Violeta îşi dezvoltă fructul-capsulă doar în elementul eteric. Fructul mătrăgunei asimilează elementul astral şi, în

consecinţă, planta este otrăvitoare. Toate plantele care asimilează, într-o parte oarecare a lor, astralitatea care provine din Cosmos sunt otrăvitoare. Acele forţe care la animal pătrund în interior, îi conferă un corp astral pe care îl modelează lăuntric într-o fiinţă simţitoare, sunt de asemenea sursa elementului toxic la plante.

Acest lucru este foarte interesant. Observăm cum corpul nostru astral este purtătorul unor forţe care se dovedesc otrăvitoare atunci când sunt asimilate de plante. În acest mod trebuie să considerăm noi otrăvurile. Putem căpăta o percepere interioară a otrăvurilor doar dacă înţelegem că în corpul astral al omului sunt, de fapt, conţinute forţele tuturor toxinelor care există, căci ele fac parte integrantă din fiinţa sa.

În acest context, doresc doar să prezint un punct de vedere clar, ce ne va fi ulterior de ajutor pentru a putea face distincţie între căile adevărate şi cele false în investigaţia spirituală. Ce învăţăm din exemplele prezentate? Atunci când ne-am dezvoltat starea de conştienţă potrivită pentru lumea fiecărei plante observăm că violeta rămâne în interiorul lumii care îi este proprie şi nu atrage nimic ce provine dintr-o lume ce îi este străină. Mătrăguna, pe de altă parte, atrage la sine ceva dintr-o lume străină ei; ea asimilează un element care este prerogativa regnului animal, nu a regnului vegetal. Acest lucru se verifică în cazul tuturor plantelor otrăvitoare. Ele asimilează ceva ce nu ar trebui să aparţină fiinţei plantelor, care aparţine, în realitate, regnului animal.

În Cosmos există multe fiinţe ce aparţin unor regiuni diferite. În regiunea în care noi ne întâlnim cu cei morţi şi îi putem urmări pentru o perioadă de 10, 20 sau 30 de ani după deces, până când ei părăsesc acea regiune, se află un număr de fiinţe care sunt neîndoielnic reale, şi care, fără să

fie percepute de către oameni, intră în lumea noastră fizică. Poate că e cel mai bine să le descriu ca pe un fel anume de fiinţe elementare. Deci, atunci când îi urmăm pe cei morţi după ce au trecut de poarta morţii, intrăm într-o lume locuită de tot felul de fiinţe elementare înzestrate cu formă, care aparţin, de fapt, acelei lumi. Putem spune deci că, având în vedere că aceste fiinţe aparţin acelei lumi, ele ar trebui, de fapt, să se folosească doar de forţele ce aparţin acesteia. Dar printre aceste fiinţe elementare se vor găsi şi unele care nu îşi limitează activitatea la propria lor lume, ci observă oamenii, când ei scriu, de pildă, şi urmăresc toate activităţile din lumea lor între naştere şi moarte. Suntem permanent înconjuraţi de asemenea fiinţe care sunt spectatori ai activităţilor noastre.

În sine, acest rol de spectator nu este dăunător, pentru că esenţa întregului plan pe care se desfăşoară ceea ce vă descriu acum este că toate lumile care se învecinează cu a noastră, lumea în care intrăm imediat după moarte, lumea în care îi contactăm pe cei morţi multe zeci de ani după moartea acestora, tuturor acestor lumi le lipseşte ceva ce omul câştigă datorită implicării sale în lumea fizică. În această lume a morţilor nu există, de pildă, nici scris nici citit; nu există avioane, nici automobile şi nici trăsuri, aşa cum le cunoaştem noi.

Noi nu putem spune că aici, pe Pământ, construim automobile, scriem, citim, scriem şi citim cărţi şi că îngerii nu participă la toate acestea. Nu putem spune că aceste lucruri nu au şi o însemnătate pentru Cosmos în general. Adevărul este că fiinţele pe care vi le-am descris sunt „trimise în misiune" din lumea imediat adiacentă lumii noastre. Sunt obligate să ţină sub observaţie activităţile omului. Ele sunt însărcinate din alte lumi cu misiunea de a

se ocupa de natura umană şi de a păstra ceea ce învaţă din observarea acesteia pentru timpurile viitoare.

Ca fiinţe omeneşti, noi suntem capabili să purtăm dintr-o viaţă în cea următoare karma noastră şi, de asemenea, efectele pe care cultura exterioară le are asupra karmei noastre. Putem duce dintr-o viaţă terestră în următoarea experienţele pe care le-am avut în legătură cu automobilul, dar nu şi construirea propriu-zisă a automobilului. Nu putem duce de la o viaţă la următoarea ceea ce se naşte doar din forţele pământeşti. Aceasta înseamnă că, în decursul civilizaţiei, omenirea a pus temeliile a ceva ce s-ar fi pierdut dacă alte fiinţe nu ar fi venit în ajutorul nostru. Aceste fiinţe, despre care v-am vorbit, sunt „însărcinate" cu misiunea de a păstra pentru viitor ceea ce omul nu poate duce de la o viaţă pământească la următoarea.

Pentru că în vechime multor asemenea fiinţe le-a fost deosebit de greu să-şi îndeplinească îndatoririle, multe din descoperirile făcute în vremurile străvechi s-au pierdut. Ideea centrală pe care doresc s-o pun în evidenţă este că noi suntem înconjuraţi de fiinţe cărora, în conformitate cu planul cosmic, li s-a încredinţat sarcina de a purta înspre viitor ceea ce omul însuşi este incapabil să transmită de la o viaţă pământească la următoarea, în special conţinutul abstract al bibliotecilor noastre, de pildă. Fiinţele spirituale cu care omul se află în contact direct nu pot face acest lucru şi ca urmare nici noi, ca fiinţe omeneşti, nu putem. Aceste fiinţe trebuie să cheme în ajutorul lor alte fiinţe, care s-au înstrăinat de ele cu multă vreme în urmă, şi care au trecut printr-o evoluţie complet diferită de cea a fiinţelor spirituale asociate omului. Aceste fiinţe, cu evoluţia lor diferită, le-am numit în cărţile mele fiinţe ahrimanice. În pofida acestei evoluţii diferite, există ocazii când ele

intersectează propria noastră evoluţie, atunci când, de pildă, construim un automobil. Aceste fiinţe sunt capabile, datorită forţelor lor cosmice ahrimanice, să înţeleagă tehnicile moderne cum ar fi, de pildă, construcţia automobilelor. Ele transmit epocilor viitoare realizările tehnice ale civilizaţiei, pe care omul nu le poate purta de la o încarnare la următoarea.

Posedarea

Având la dispoziţie această informaţie suntem în măsură să descriem ce este un medium. Trebuie, bineînţeles, să facem distincţia între un medium în sensul larg al cuvântului şi un medium propriu-zis. Dacă luăm termenul „medium" în accepţiunea cea mai largă a cuvântului, noi suntem, de fapt, cu toţii mediumuri. Suntem cu toţii fiinţe sufletesc-spirituale înainte de a ne încarna pentru a ne trăi viaţa dintre naştere şi moarte. Esenţa noastră spirituală se încarnează în corpul fizic. Corpul fizic este un intermediar pentru activităţile spiritului. Dacă luăm, deci, termenul „medium" în accepţiunea sa cea mai largă, putem spune că fiecare fiinţă este, într-o oarecare măsură, un medium. Nu acesta este sensul pe care îl dăm însă în mod obişnuit expresiei „un tip mediumic". In lumea dintre naştere şi moarte, un tip mediumic este o persoană care şi-a dezvoltat anumite zone ale creierului în aşa fel încât ele pot fi izolate de fiinţa sa luată ca întreg. Astfel, în anumite momente, acele părţi ale creierului său care susţin în mod particular activitatea Eului nu mai servesc ca bază pentru această activitate.

Când ne spunem nouă înşine „Eu", când suntem în deplină conştienţă de sine, această conştienţă se înrădăcinează în anumite părţi specifice ale creierului.

Aceste părţi ale creierului sunt izolate de către medium şi, în locul Eului omenesc, anumite entităţi din clasa pe care tocmai am descris-o se simt îndemnate să se strecoare în acele părţi ale creierului. Un asemenea medium devine atunci un vehicul pentru aceste fiinţe al căror rol este, de fapt, de a transmite viitorului realizările civilizaţiei. Când aceste entităţi iau în stăpânire un creier din care, în anumite momente, Eul este absent, ele sunt cuprinse de dorinţa nestăvilită de a se stabili în acel creier. Şi atunci când un medium se află în transă, când creierul este izolat, o entitate de acest fel, supusă influenţelor ahrimanice, şi a cărei funcţie este să transmită către viitor realizările civilizaţiei, îi pătrunde în creier. În loc să fie purtător al Eului omenesc, un asemenea medium devine, temporar, vehiculul unei fiinţe elementare care îşi neglijează îndatoririle către Cosmos. Aş vrea ca dumneavoastră să luaţi această expresie în sens literal: o fiinţă care îşi neglijează îndatoririle către Cosmos.

Datoria unei asemenea fiinţe este să observe cum scriu oamenii. Oamenii scriu cu ajutorul unor forţe care îşi au rădăcinile în acele părţi ale creierului despre care vă vorbesc. În loc să se mulţumească cu observarea, cum se procedează în mod normal, aceste fiinţe caută permanent un creier mediumic care să poată fi izolat. Şi apoi se strecoară înăuntru şi introduc în lumea contemporană ceea ce le-a învăţat observarea artei scrisului. Astfel, cu ajutorul mediumurilor, ele proiectează în prezent ceea ce, conform misiunii lor, ar trebui să comunice în viitor. Mediumismul depinde de faptul că acele capacităţi ce se vor dezvolta în viitor acţionează deja de acum, într-un mod vag şi haotic. Aceasta este originea darului profetic al mediumului şi a fascinaţiei pe care el o exercită asupra altora. Este adevărat că el este mai evoluat decât sunt în

mod obişnuit oamenii prezentului, dar se manifestă prin intermediul acestor fiinţe, în maniera deja descrisă.

Aşa cum *Belladonna* acţionează ca un medium pentru anumite forţe astrale pe care le absoarbe în fructul ei, la fel, prin intermediul unui tip particular de creier pe care-l posedă, o fiinţă omenească este un medium pentru aceste fiinţe elementare care trebuie să participe în viitor la civilizaţia noastră, pentru că oamenii nu pot transmite totul de la o viaţă pământească la următoarea. Acesta este adevăratul secret al mediumismului – posesiunea de către o anumită clasă de fiinţe.

Dumneavoastră puteţi trage concluzia că aceste fiinţe sunt chiar creaţiile fiinţelor ahrimanice. Fiinţele ahrimanice există în Cosmos şi posedă o inteligenţă mult superioară aceleia a oamenilor. Când întâlnim fiinţele ahrimanice în lumea imediat adiacentă lumii noastre sau, dacă am dobândit cunoaştere, le întâlnim şi în lumea fizică, suntem uluiţi de vasta, excepţionala lor inteligenţă. Inteligenţa lor o depăşeşte cu mult pe cea a fiinţelor omeneşti. Şi noi nu învăţăm să le respectăm decât când realizăm cât de inteligente sunt. Ceva din această inteligenţă trece şi asupra progeniturilor lor, acele fiinţe elementare care se strecoară în creierele mediumice, astfel încât în acest fel se pot revela informaţii semnificative prin intermediul mediumurilor. Putem afla multe lucruri de importanţă capitală, mai ales dacă ascultăm într-o stare de conştienţă pe deplin dezvoltată ceea ce ei comunică. Dacă înţelegem corect natura şi alcătuirea lumii spirituale, nu putem nega faptul că mediumurile pot comunica multe informaţii autentice. Deşi putem învăţa de la ele multe lucruri importante, nu aceasta este calea corectă către cunoaşterea spirituală.

Vă veţi fi dat seama, din exemplul cu plantele, care sunt mediumuri vegetale, plante-medium pentru anumite forţe astrale care sunt responsabile de toxicitatea plantelor. Numai prin intermediul conştienţei corect dezvoltate înţelegem cum s-a creat această situaţie. Aş dori să o descriu în continuare, deoarece, atunci când discutăm despre lumea spirituală, o descriere concretă este mai bună decât folosirea conceptelor abstracte.

Să presupunem că intrăm, cu ajutorul cunoaşterii iniţiatice, în lumea în care trăiesc cei morţi după moarte. Când îi însoţim pe cei morţi în acest fel, intrăm într-o lume complet diferită de a noastră. V-am descris-o deja într-o oarecare măsură, şi am arătat că ea ne conferă o impresie de realitate mult mai intensă decât lumea în care trăim noi între naştere şi moarte.

Când intrăm în această lume, suntem uluiţi de fiinţele extraordinare pe care le găsim aici. Sufletele celor decedaţi de curând sunt înconjurate de stranii forme demonice. La pătrunderea în această lume intermediară, în care cei morţi trebuie să intre şi în care noi îi putem însoţi cu ajutorul unei anumite clarvederi, întâlnim forme demonice cu enorme picioare palmate – enorme după standardele pământeşti –, ca ale raţei sau ale speciilor de raţe sălbatice sau alte animale acvatice, care-şi schimbă permanent forma. Aceste fiinţe au o formă ce seamănă cumva cu a cangurului, dar par a fi pe jumătate păsări, pe jumătate mamifere. Şi când îi însoţim pe cei morţi trecem printr-o vastă regiune unde sălăşluiesc asemenea fiinţe.

În primul rând trebuie să ne facem o idee clară despre localizarea acestor fiinţe, despre locul unde ne imaginăm că există ele. Ele se află permanent în jurul nostru, căci noi locuim în aceeaşi lume cu cei morţi, dar nu

vă uitaţi după ele pe aici prin sală. Din acest punct începe drumul către o investigaţie spirituală exactă şi reală.

Să presupunem că vă plimbaţi pe o pajişte unde se găsesc multe plante din specia *Colchicum autumnale*, brânduşa de toamnă. Dacă, aflaţi în mijlocul brânduşelor, încercaţi să evocaţi starea de conştienţă ce vă dă posibilitatea să îi urmaţi pe cei morţi, veţi vedea, în toate locurile în care creşte câte o brânduşă, o fiinţă ca acelea pe care tocmai le-am descris, cu uriaşe picioare palmate şi un aspect ciudat, ca de cangur. Vi se arată o astfel de fiinţă din fiecare brânduşă de toamnă.

Dacă vă mutaţi în alt loc, unde creşte *Belladonna*, mătrăguna neagră, la marginea drumurilor, şi vă transpuneţi în starea de conştienţă despre care v-am vorbit, veţi întâlni fiinţe oribile, demonice, care aparţin, de asemenea, acestei lumi. *Colchicum autumnale* şi *Belladonna* sunt deci mediumuri care permit fiinţelor lumii de dincolo să pătrundă în ele şi care, prin celălalt aspect al lor, aparţin, de fapt, lumii celor morţi.

Dacă ţinem seama de acest lucru, vom realiza că peste tot în jurul nostru se află o altă lume. Este esenţial ca noi să intrăm în mod conştient în această altă lume, să percepem plantele *Colchicum autumnale* şi *Belladonna* nu doar cu conştienţa obişnuită, ci şi cu conştienţa mai înaltă ce se află în legătură cu cei morţi.

Acum luaţi în considerare următoarele. Să presupunem că ne aflăm acum într-o poiană în care cresc brânduşele de toamnă. Pentru a găsi plantele care poartă florile de *Belladonna* s-ar putea să fim nevoiţi să călătorim mult şi să urcăm un povârniş de munte. Pe planul fizic, *Belladonna* şi brânduşa de toamnă nu pot fi găsite împreună. Dar în lumea spirituală ele se află una lângă alta. Spaţiul este altfel constituit. Obiecte care se află departe

unul de celălalt în lumea fizică pot fi alăturate în lumea spirituală. Lumea spirituală are propriile ei legi; acolo totul este altfel.

Să presupunem că întâlnim aceste plante în lumea celor morţi. Când luăm legătura cu cei morţi, observăm că lor aceste plante nu le produc nici pe departe impresia oribilă pe care ne-o provoacă nouă. Ei, cei morţi, ştiu că prezenţa acestor fiinţe demonice este în acord cu un plan cosmic plin de înţelepciune. Ca urmare, atunci când suntem în contact cu cei morţi, observăm că lumea intermediară este populată cu forme demonice care corespund plantelor otrăvitoare. Dacă, după aceea, avansăm către tărâmurile din care se retrag cei morţi după ce au trecut 10, 20 sau 30 de ani, pentru a pătrunde pe tărâmuri mai înalte, găsim acolo formele ce corespund plantelor neotrăvitoare. Astfel, regnul vegetal are un rol important atât în lumea aceasta, cât şi în cea imediat superioară. Cu toate acestea, în lumea superioară îmbracă forme diferite.

Ceea ce, în forma sa adevărată, aparţine lumii stelelor are un corespondent pe Pământ sub forma unei *Belladonna*, unei brânduşe de toamnă sau a unei violete. Are, de asemenea, un corespondent şi în lumea celor morţi, unde forma sa adevărată este reflectată în maniera deja descrisă. Tot ce se află într-o lume creează reacţii în celelalte lumi. Dar pentru a putea obţine o cunoaştere adecvată a acestor lucruri trebuie să intrăm în mod conştient în lumea de care ele aparţin cu adevărat.

Acelaşi lucru este valabil şi în cazul fiinţelor ce ţin de aceste lumi. Noi putem şti ce sunt acele fiinţe elementare, progenituri ale fiinţelor ahrimanice, doar dacă pătrundem în lumea ce se învecinează cu lumea noastră. Aceste fiinţe se manifestă prin intermediul mediumurilor. Ele iau în stăpânire mediumul şi astfel pătrund temporar în lumea

noastră. Dacă noi nu le contactăm decât prin intermediul unui medium uman, nu le vom cunoaşte în forma lor adevărată. Ca urmare, aceia care fac cunoştinţă cu ele doar observându-le manifestările prin intermediul mediumurilor nu vor putea în niciun fel să ajungă la adevăr, pentru că aceste fiinţe se manifestă într-o lume care le este străină. Este neîndoielnic că astfel pot fi transmise revelaţii spirituale, dar e imposibil să fie înţelese când ele izvorăsc dintr-o lume căreia nu îi aparţin. Elementul înşelător şi în mare măsură halucinant ce se regăseşte în tot ceea ce are legătură cu conştienţa mediumică se explică prin faptul că cei care contactează aceste fiinţe nu le înţeleg adevărata natură.

Datorită faptului că pătrund în lume în acest fel, acestor fiinţe le este rezervat un destin unic. Cunoaşterea Universului, despre care v-am vorbit, ne serveşte pentru a ne extinde propria noastră cunoaştere. Atunci când pătrundem în lumea celor morţi şi traversăm pădurea demonică de *Colchicum autumnale*, *Digitalis purpurea* (degeţel roşu), *Datura stramonium* (laur porcesc) şi aşa mai departe, ne dăm seama că violeta va suferi o transformare şi în viitor va lua forme cu totul diferite. Ea are o însemnătate pentru viitorul Cosmosului. Prin însăşi natura sa, brânduşa de toamnă se pregăteşte pentru moartea căreia îi este destinată. Plantele otrăvitoare sunt plante muribunde, specii care se sting, lipsite de posibilitatea unei dezvoltări viitoare. În viitor, ele vor fi înlocuite de alte specii otrăvitoare. Specia care este otrăvitoare se află deja pe moarte în epoca noastră. Desigur, epoca are o durată foarte lungă, dar aceste plante otrăvitoare poartă deja în ele seminţele morţii. Şi aceasta va fi soarta întregului regn vegetal. Când observăm lumea vegetală cu ajutorul acestei vederi spirituale, percepem

forţe de creştere şi dezvoltare care aspiră cu dinamism către viitor şi o lume muribundă, destinată pieirii.

La fel stau lucrurile şi cu acele fiinţe care iau în posesie mediumurile. Ele se detaşează de tovarăşele lor, a căror sarcină e să poarte prezentul până la un viitor îndepărtat. Prin intermediul mediumurilor ele invadează lumea prezentă, se implică în destinul Pământului şi-şi sacrifică misiunea viitoare. Astfel, ele îl lipsesc în mare parte pe om de misiunea sa viitoare. Şi asta este ceea ce percepem când înţelegem adevărata natură a mediumismului, căci mediumismul implică dispariţia viitorului pentru ca prezentul să fie mai important decât orice altceva. Ca urmare, când asistăm la o şedinţă de spiritism deţinând cunoaşterea adevăratelor relaţii oculte şi a adevăratei naturi a Universului, vom fi uluiţi să vedem că întregul cerc al participanţilor la o manifestare spiritistă pare să fie înconjurat de plante otrăvitoare. Fiecare şedinţă de spiritism este, de fapt, înconjurată de o grădină de plante otrăvitoare care nu mai apar sub acelaşi aspect ca şi pe tărâmul celor morţi, şi care cresc în jurul cercului spiritist, iar din fructele şi florile lor se văd ieşind fiinţe demonice.

Aceasta este ceea ce vieţuieşte un clarvăzător la o şedinţă de spiritism. În primul rând, el pare să treacă printr-un fel de hăţiş cosmic de plante otrăvitoare care au activitate lăuntrică şi sunt parţial animale. Doar după formele lor le putem recunoaşte ca fiind plante otrăvitoare. Aşa învăţăm cum tot ceea ce lucrează în cadrul acestei activităţi mediumice, care ar trebui să contribuie la cunoaşterea omenirii şi să rodească în viitor, este trimis în prezent, unde nu îi este locul. În prezent, această cunoaştere lucrează în detrimentul omenirii.

Aceasta este taina lăuntrică a mediumismului, o taină despre care vom afla mai multe în decursul următoarelor conferinţe.

Misterul interior al naturii mediumnice

Acum este posibil să indicăm precis care anume aspect al mediumismului prezintă o problemă majoră faţă de constituţia omului, în acest context, relatarea mea s-ar putea să pară abstractă, dar vă va ajuta să înţelegeţi întrucâtva natura mediumismului.

Ştim că un creier uman aflat în cavitatea craniană are o greutate medie de 1 500 de grame sau ceva mai mult. Dacă creierul omului ar apăsa cu toată această greutate pe venele delicate de la baza creierului, le-ar strivi imediat. Dar, indiferent de cât de lungă ne este viaţa, greutatea creierului nostru niciodată nu apasă pe reţeaua de vase de la baza sa. Vom înţelege acest lucru dacă-l interpretăm în mod corect.



Tabla 9



Să luăm omul aşa cum este el constituit; îl desenez foarte schematic. Vedem cum canalul spinal merge în sus şi se lărgeşte în creier (roşu). Canalul spinal, cu excepţia unor anume porţiuni care nu sunt solide, care sunt doar semisolide, este plin cu lichid şi creierul plutește în acest lichid. Creierul uman plutește în lichidul cefalorahidian (lila).

Legea lui Arhimede o cunoaşteţi din studiul fizicii. Se spune că Arhimede a descoperit-o într-o străfulgerare de inspiraţie, pe când se afla în baie. El a făcut următorul experiment: cu trupul scufundat în apă, şi-a ridicat mai întâi un picior, apoi pe celălalt. A observat că picioarele sale au o greutate diferită, după cum se aflau în apă sau afară din apă. Ele îşi pierdeau din greutate când erau scufundate în apă. Pentru un om ca Arhimede această experienţă avea implicaţii mai vaste. El a observat că atunci când un obiect este total scufundat într-un fluid pierderea aparentă de greutate este egală cu greutatea apei dezlocuite.

Putem pune un pahar plin pe o masă şi să coborâm treptat în apă o greutate suspendată printr-un fir de un cântar cu arc. Vom vedea că greutatea acelui corp este mai mică în apă decât în aer. Când un corp solid este scufundat într-un fluid el este împins în sus cu o forţă egală cu greutatea fluidului dezlocuit. Aceasta este legea lui Arhimede.

Creierul omului plutește în lichidul cerebrospinal; pierderea aparentă de greutate a creierului este egală cu greutatea lichidului cerebrospinal dezlocuit. Asfel, creierul nostru nu cântăreşte 1 500 de grame. El pierde din greutate tot atât cât cântăreşte fluidul dezlocuit, respectiv 1 480 de grame, aşa încât, conform legii lui Arhimede, greutatea sa propriu-zisă este de aproximativ 20 de grame.

Creierul nostru cântăreşte doar 20 de grame, dar trebuie să preţuim în mod deosebit aceste 20 de grame, deoarece doar ele sunt cele care pot găzdui Eul.

Dar întreg corpul nostru este umplut cu tot felul de constituenţi solizi care, de asemenea, plutesc într-un mediu lichid – de pildă, corpusculii sangvini. Toţi aceştia suferă o pierdere de greutate, şi numai în ceea ce rămâne din greutatea lor, numai acolo înăuntru se află Eul. Astfel încât, Eul este răspândit în sânge, dar nu corespunzător ponderabilităţii sângelui. La toate acestea trebuie să fim atenţi, la tot ceea ce mai are greutate perceptibilă, atunci când mergem pe jos. Trebuie să dăm foarte mare atenţie la ceea ce stă aici (vezi desenul: creier) şi mai are o greutate în sensul real. Căci numai acolo poate fi situat Eul nostru – altfel locul său e luat de astral, de corpul eteric şi aşa mai departe.

Mediumul este o fiinţă umană la care această parte solidă a constituţiei sale, cele 20 de grame ale creierului, nu mai conţin Eul. Eul este expulzat din acele părţi care încă mai au greutate şi fiinţele elementare pot pătrunde înăuntru.

Modul de gândire materialist încearcă să localizeze totul şi vrea să ştie în ce parte a omului se află fiinţa elementară atunci când ia în posesie mediumul. Acesta e limbajul minţii materialiste, care gândeşte mecanic şi matematic. Viaţa, totuşi, nu acţionează mecanic şi matematic, ci în mod dinamic. Nu trebuie, deci, să spunem că mediumul se află într-un loc sau altul, care să poată fi localizat în mod pur matematic şi geometric. Noi trebuie să spunem: Mediumul este localizat în acele părţi ale constituţiei sale care posedă greutate, sunt supuse gravitaţiei, în părţile care sunt atrase de Pământ. Acolo pot pătrunde fiinţele ahrimanice; şi nu doar acolo, ci şi în alte

părţi. Descrierea pe care v-am prezentat-o indică doar aspectul cel mai grosier al problemei. Există şi un aspect subtil.

Tabla 9



Cum vedemn noi pe planul fizic? Aici avem ochii (vezi desenul). De la ochi nervul optic merge în spate, la creier Nervul optic se extinde în ochi şi merge înspre creier. Nervul optic păstrează baza senzaţiei de culoare. Materialistul încearcă să explice cum nervul optic transmite senzaţiile de culoare la creier şi le „descarcă" acolo. El compară acest proces cu încărcarea unui vapor sau a unui vagon de tren. Ceva este „încărcat" în nervul optic din afară şi este transportat de nerv; apoi este „descărcat" într-un loc sau altul şi pătrunde în suflet. Explicaţia nu e chiar atât de grosolană, dar în esenţă la asta se rezumă. Adevărata explicaţie e cu totul alta.

Funcţia nervului optic este de a transporta senzaţia de culoare până la creier, dar şi de a o izola la un moment dat. Culoarea există doar la periferie. Funcţia nervului optic este de a izola senzaţia de culoare cu atât mai mult cu cât se apropie mai mult de creier, astfel încât creierul este aproape lipsit de culoare; doar culori foarte palide mai ajung până la creier. Şi nu doar culoarea este ecranată, ci şi orice fel de relaţie cu lumea exterioară. Vederea şi auzul sunt asociate cu organele de simţ. În apropierea imediată a creierului nervii optici şi auditivi ca şi nervii care percep senzaţia de căldură reduc tot ceea ce există la periferie la

nivelul unor impresii palide. Acestea se află în aceeaşi relaţie faţă de senzaţie ca şi cele 20 de grame faţă de cele 1 500 de grame ale creierului, căci cele 20 de grame fac doar o palidă impresie faţă de greutatea creierului. Aceasta e tot ceea ce ne rămâne. Când preluăm prin simţuri spectacolul magnific al zorilor, partea posterioară a creierului nu primeşte decât o umbră palidă, o vagă impresie a acestuia. Noi trebuie să acordăm mare atenţie acestei umbre palide, căci doar aici îşi poate face loc Eul nostru.

În clipa în care Eul nostru este izolat şi noi manifestăm puteri mediumice, o fiinţă elementară se strecoară în această palidă umbră sau în tonurile stinse care ne vin de la simţul auzului. Ea se strecoară în părţile care au fost părăsite de către Eu, acolo unde percepţia senzorială exterioară este obliterată şi ia în stăpânire mediumul. Apoi pătrunde în ramificaţiile nervilor, în organizarea voinţei, adică, în nervii care guvernează formarea voinţei. În consecinţă, mediumul va începe să răspundă în mod activ, căci ceea ce ar trebui să fie sub dominaţia Eului a fost luat în stăpânire de această fiinţă elementară. Toate acele elemente subtile, ca o umbră, greutatea reziduală a creierului, rămăşiţele senzaţiilor de culoare sau auditive, ne posedă ca o fantomă – căci această greutate de 20 de grame e doar o fantomă şi aceste palide umbre ale culorilor care ajung să pătrundă în fiinţa noastră lăuntrică sunt ca nişte fantome. Fiinţa elementară intră în această fantomă şi mediumul ajunge atât de letargic încât corpul său devine cu desăvârşire pasiv iar tot ceea ce ţine de acea palidă, fantomatică lume de umbre care ar trebui, de fapt, să fie străbătută de Eu – umbre care în mod normal sunt ocupate de către Eu – devine acum activ înăuntrul său.

O fiinţă umană poate fi medium doar atunci când permite facultăţilor care se află în serviciul omului normal

să fie copleşite de letargie, de o inerţie totală, şi când acea fantomă pe care am descris-o se activează. Noi putem observa acest lucru, de pildă, în modul cum scrie mediumul. Mediumul, desigur, nu ar putea scrie decât dacă tot ceea ce se află înăuntrul său ar fi mai uşor decât se întâmplă în cazul creierului, căci tot ceea ce are greutate pluteşte într-un mediu fluid, dă un sentiment, o senzaţie de uşurare, şi astfel fiinţa elementară scrie în acele zone care nu sunt supuse gravitaţiei şi unde în mod obişnuit Eul este cel care ghidează creionul. În cazul mediumului, deci, fiinţa elementară este cea care preia conducerea condeiului în această fantomă umană.

Nu poate fi negat faptul că în toate fenomenele mediumice ne confruntăm cu intruziunea unei alte lumi. Aşa cum fiinţele ahrimanice ale unei alte lumi pot pătrunde în mişcările pe care le efectuează mediumul, la fel ele pot pătrunde şi în emanaţiile pe care le-am descris ieri. Există puternice emanaţii fluide mai ales în regiunile glandulare ale organizării omeneşti. Aceste fiinţe elementare pătrund nu doar în emanaţiile fluide, ci şi în emanaţiile respiratorii şi cele de lumină. Doar în cazul emanaţiilor chimice are loc o interacţiune conştientă între individul care se foloseşte de aceste emanaţii chimice şi fiinţele care pătrund în ele. În acest punct începe magia neagră – cooperarea conştientă cu aceste fiinţe care pătrund în maniera pe care am descris-o.

Mediumurile şi persoanele care fac experienţe cu mediumuri nu sunt conştiente de adevăratele procese care au loc. Adeptul magiei negre, pe de altă parte, este pe deplin conştient de faptul că invocă pentru propriul său interes aceste fiinţe ale lumii elementare şi le invită în emanaţiile chimice ale fiinţelor omeneşti, şi în primul rând în ale sale. De aceea magicianul întunecat este mereu

înconjurat de o mulţime de subordonaţi, constând din aceste fiinţe elementare, iar el le înlesneşte folosirea impulsurilor ocult-chimice din lumea fenomenelor, fie prin intermediul propriilor sale emanaţii, fie prin fumigaţii, parfumuri, ce se degajă din arderea răşinilor aromatice, în laboratorul său.

Astfel noi vedem că la fel cum Belladonna pătrunde fără drept într-o lume care îi este străină şi astfel devine toxică, tot astfel, prin intermediul mediumismului lumea spirituală pătrunde fără drept în lumea pe care noi o locuim între naştere şi moarte. Şi acest pericol este în mod fundamental prezent ori de câte ori conştienţa omului, respectiv deplina conştienţă a Eului, este suprimată, ori de câte ori el se află într-o stare de stupoare, de comă sau pur şi simplu a leşinat. Ori de câte ori conştienţa omului este întunecată, nu prin somn, ci datorită unei alt factor, există pericolul ca omul să fie expus lumii fiinţelor elementare. În ce măsură acest lucru joacă un rol semnificativ în viaţa omului vom discuta în conferinţele următoare.

CONFERINŢA a IX-a

Torquay, 20 August 1924

CĂI ANORMALE DE PĂTRUNDERE ÎN LUMEA SPIRITUALĂ ŞI TRANSFORMAREA LOR

Utilizarea reprezentărilor din ştiinţele naturii pentru calea cunoaşterii

Am început aceste conferinţe cu o întrebare referitoare la viaţa noastră normală de vis şi de acolo am trecut la examinarea altor stări de conştienţă, care ne dau

posibilitatea de a pătrunde în alte lumi decât aceea în care locuim între naştere şi moarte. În final, am discutat despre conştienţa mediumică, starea de conştienţă pe care omul o vieţuieşte în decursul unei situaţii de somnambulism, căci starea mediumică are întotdeauna această natură.

Dar amândouă aceste tipuri de trăiri, cea a visului şi cea somnambulică, sunt stări ale sufletului care se regăsesc, în forma lor adevărată, şi în viaţa normală. Numai când sunt intensificate ele pot conduce la căi de pătrundere adevărate sau false.

Astăzi vom examina din nou viaţa noastră de vis. Am văzut că atunci când omul dotat cu o conştienţă normală trece de la starea de veghe la somn el poate avea vise şi că în decursul acestei conjuncturi corpul său astral înregistrează o vibraţie reziduală a experienţelor sale în corpurile eteric şi fizic. Apoi urmează acele experienţe haotice de vis, cu adevărat extraordinare, pe care doar un iniţiat le poate interpreta corect, fiindcă omul care nu pătrunde adânc în natura lumii spirituale este pur şi simplu uluit de aceste experienţe.

Am văzut, de asemenea, şi cum, cu ajutorul exerciţiilor de meditaţie şi concentrare, ţesătura vieţii de vis poate fi întrepătrunsă cu urzirea unei conştienţe mai înalte. Noi ne imaginăm, ca urmare, omul transpus în lumea minunată şi haotică a visului; dar el rămâne pe deplin conştient în mijlocul acestei vieţi de vis care, pentru el, este la fel de reală ca şi viaţa obişnuită. Atunci dobândeşte cunoaşterea unei alte lumi, în care îi poate însoţi pe cei morţi în existenţa lor de după moarte. El simte că îl învăluie o lume ce e mult mai reală decât lumea noastră prezentă. Întrebarea care se pune acum este: Care este adevărata natură a lumii cu care se află el în contact?

Am vorbit deja despre acest lucru, dar astăzi aş dori să abordez chestiunea dintr-un alt unghi.

Am descris deja cum, pe vremuri, trăiau pe Pământ învăţători iluştri care nu sălăşluiau în corpuri fizice, ci doar în subtile corpuri eterice, şi erau, ca urmare, capabili să se încarneze în eterul care înconjoară Pământul. Ei îi instruiau pe oameni prin inspiraţie şi au pus bazele culturii primordiale de pe Pământ. Când privim înapoi spre aceste vremuri străvechi cu ajutorul stării de conştienţă adecvate, vedem cum aceşti învăţători primordiali luau parte la viaţa omenirii. Apoi ei s-au retras în sfera lunară şi astăzi mai pot fi găsiţi doar aici, unde au supus scopurilor lor fiinţe care nu au trăit niciodată pe Pământ. Ei trăiesc în mijlocul acestor fiinţe elementare şi lucrează asupra fiinţelor omeneşti care au trecut pragul morţii, învăţându-i cum să se achite de obligaţiile lor în ceea ce priveşte karma. Acestea sunt fiinţele de care trebuie să ne preocupăm mai întâi când pătrundem în lumea spirituală. La fel cum în viaţa noastră de pe Pământ nu putem ignora societatea şi relaţiile sociale, tot astfel în căutarea unei cunoaşteri mai înalte noi trebuie să cooperăm cu aceste fiinţe. Cu ajutorul acestor fiinţe lunare care au fost odată învăţătorii primordiali ai omenirii, împreună cu fiinţele pe care aceştia le-au luat în serviciul lor, noi putem investiga lumea spirituală care se învecinează nemijlocit cu a noastră. Aici vom putea găsi cheia epocilor pământeşti mai vechi şi a încarnărilor precedente ale fiinţelor omeneşti. Vom putea apoi descoperi personalităţi care au trăit odinioară pe Pământ şi cu care am avut, sau nu, legături karmice. Pentru a ilustra acest lucru, am arătat cum, prin dezvoltarea acestui nivel de conştienţă, noi ajungem treptat să luăm legătura cu fiinţe pământeşti ca de pildă Brunetto Latini,

Dante, Alanus ab Insulis şi alţii, care nu mai sunt în prezent încarnaţi pe Pământ.

Această stare de conştienţă reprezintă, ca urmare, o iluminare a stării de vis. În viaţa obişnuită, starea de vis reprezintă, ca să spunem aşa, doar un început rudimentar al acestei stări. Acum este foarte uşor să arătăm diferenţa dintre un iniţiat şi un om care trăieşte la nivelul obişnuit de conştienţă.

În decursul somnului normal, corpul fizic şi cel eteric al omului sunt lăsate în urmă, în vreme ce Eul şi corpul său astral se află în afara corpului său. În decursul stării de vis trăirile aparţin doar Eului. Este adevărat că întâmplările pe care le trăim în starea de vis aparţin corpului astral care se află în afara corpurilor fizic şi eteric, dar în ceea ce priveşte conştienţa obişnuită, doar Eul poate vieţui visul.

Iniţiatul, însă, vieţuieşte cu Eul său, şi mai ales cu corpul său astral. Deci, diferenţa dintre omul obişnuit care visează şi iniţiat este că primul vieţuieşte doar cu Eul său, atunci când se află în afara corpurilor sale fizic şi eteric, în vreme ce iniţiatul vieţuieşte şi cu corpul său astral.

Acest mod de percepţie a fost dezvoltat într-un grad înalt, mai ales în vechile Misterii, în scopul investigării lumilor suprasensibile. A mai fost dezvoltat apoi, într-o formă decadentă, pe tot parcursul Evului Mediu şi în epocile ulterioare. În epoca modernă aproape a dispărut, întotdeauna au existat indivizi izolaţi care, fie prin tradiţie, fie prin mijloace spirituale, au fost instruiţi de către vechii învăţători ai Misteriilor şi au ştiut cum să rămână pe deplin conştienţi în decursul vieţii de vis obişnuite. Întotdeauna au existat indivizi care au fost capabili să pătrundă în acste lumi, dar încercarea de a o face este periculoasă. Atunci când iniţiatul înzestrat cu cunoaştere imaginativă se cufundă în lumea normală de vis, el are sentimentul că

pierde legătura cu lumea fizică, că îşi pierde conştienţa şi se scufundă într-un gol. El simte că solul solid îi piere de sub picioare, de parcă nu ar mai fi supus legii gravitaţiei. Iniţiatul vieţuieşte un sentiment de eliberare interioară, senzaţia de a fi atras într-un ocean cosmic, simte că ar putea foarte uşor să-şi piardă controlul propriei fiinţe, pentru că nu mai este ferm ancorat.

Scopul exerciţiilor spirituale descrise în cartea mea ***Cunoaşterea lumilor superioare*** este de a neutraliza acest pericol. Oricine întreprinde aceste meditaţii în maniera corectă va vedea că şi-a dezvoltat „aripi" sufleteşti şi că, după ce a învins gravitaţia, poate să-şi ia zborul. Când iniţiatul şi-a pierdut de sub picioare solul fizic şi eteric dar încă nu şi-a dezvoltat „aripile" corpului astral şi ale Eului, se creează o situaţie periculoasă. Veţi înţelege la ce mă refer, deşi mă exprim la figurat. Pericolele sunt reale. Dacă ne pregătim asiduu pentru lumea în care intrăm ca urmare a acestor exerciţii, orice pericol este exclus. Noi putem treptat să participăm la această lume aşa cum participăm la lumea fizică prin intermediul corpurilor noastre fizic şi eteric.

Aceasta era, mai mult sau mai puţin, condiţia omului în decursul epocilor de început. Astăzi noi trebuie să ajungem la această condiţie prin practicarea exerciţiilor spirituale. Omul primordial era în aşa fel constituit încât, spre deosebire de starea noastră obişnuită de conştienţă de veghe, se bucura de o stare naturală de clarvedere asemenea celei pe care am descris-o la caldeeni şi de o stare care nu poate fi echivalată cu starea noastră de vis, ci reprezenta o formă de percepţie imaginativă. Când avea în faţă o altă fiinţă omenească, omul percepea nu doar contururile fizice ale celuilalt, ci avea şi o imagine de vis a aurei ce îl înconjura. Era vorba de aura adevărată, şi nu

doar de o iluzie subiectivă. Pe lângă acest dar de a percepe aura corpului fizic, omul mai poseda încă o facultate – căci acestea două sunt înrudite –, care îi permitea să perceapă aura unei fiinţe spirituale care nu este încarnată într-un corp fizic. Şi apoi el visa forma acelei fiinţe spirituale.

Observaţi diferenţa: dacă, în vremurile străvechi, un om privea la semenul său fizic, el îşi imagina, sub formă de vis, aura ce îl înconjura. Dacă întâlnea o fiinţă spirituală, un înger sau o fiinţă elementară, el avea, dintru început, o percepţie spirituală a aurei şi „visa" forma corespunzătoare a acesteia.

În felul acesta lucrau cei dintâi pictori, dar astăzi noi nu mai suntem conştienţi de asta. Aceşti pictori vedeau fiinţele spirituale şi „visau" formele ce le corespundeau. Ei înfăţişau fiinţele din ierarhia îngerilor sub o formă aproape omenească, pe arhangheli îi reprezentau cu corpuri nesubstanţiale, dar cu cap şi aripi clar definite; iar pe arhai ca fiind alcătuiţi doar dintr-un cap, cu aripi, pentru că aceasta era forma pe care ei o „visau". Aceste percepţii erau la fel de naturale pentru omul din vechime pe cât de natural este pentru noi azi să vedem trăsăturile fizice ale celuilalt. Deoarece omul şi-a pierdut treptat clarvederea, el trebuie să şi-o recâştige prin pregătire spirituală. Dar deoarece clarvederea era ceva natural pentru omul primitiv, şi este relativ uşor de recâştigat prin pregătire spirituală, ea a făcut obiectul unor ample investigaţii de-a lungul vremii. A existat dintotdeauna un viu interes pentru lumea condusă de fiinţele lunare şi iniţiaţii vechilor Misterii, adevăraţi investigatori, care ne pot învăţa multe despre această lume, despre întâlnirea lor cu cei morţi, despre cercetarea sferei lunare şi despre cum se vede lumea privită din perspectiva acesteia.

Copernic şi-a stabilit sistemul heliocentric din punctul de vedere al conştienţei terestre. Vechiul sistem ptolemeic nu este greşit; dacă privim din punctul de vedere al conştienţei sferei lunare, datele sale sunt corecte. Dar o caracteristică a acestor investigatori, şi anume, a iniţiaţilor sferei lunare, este că activităţile lor nu pot depăşi această sferă.

Cunoaşteţi cu toţii faptul că Societatea antroposofică de astăzi a făcut mai înainte parte din Societatea teosofică. Societatea teosofică, care se aseamănă cu multe alte societăţi înrudite, fondate în ultimii ani, a acumulat o literatură bogată. Dacă veţi consulta această literatură veţi vedea că ea descrie – corect sau greşit, asta nu are importanţă pentru moment – acea lume despre care vă vorbesc acum, sfera lunară, lumea pe care noi o investigăm împreună cu fiinţele lunare. Şi pentru mine a fost ceva semnificativ, aş spune ceva care de iniţial a fost legată o împiedicare, atunci când mi s-a propus să lucrez în cadrul Societăţii teosofice. Ea a constat în faptul că în cadrul Societăţii teosofice practic am găsit numai investigaţii şi literatură care se refereau la sfera lunară. Fără îndoială, în această literatură întâlnim multe informaţii incorecte, dar şi multe lucruri unice şi importante, în special în scrierile lui H. P. Blavatsky. Dar tot ceea ce se găseşte în scrierile lui H. P. Blavatsky este determinat de asocierea ei cu sfera lunară şi de relaţia ei cu iniţiaţii care au ales, ca un act de sacrificiu, să rămână în urmă în această sferă lunară.

Ei bine, eu pot spune că am ajuns să cunosc pe mulţi dintre aceşti iniţiaţi şi modul în care asemenea spirite pătrund în sfera lunară şi cum ei sunt neinteresaţi atunci când vrei să mergi mai departe.

Când am scris cartea ***Ştiinţa ocultă***, între 1906 şi 1909, am descris Pământul cu încarnările sale anterioare,

Lună, Soare şi Saturn[3]. Descrierea mea nu s-a oprit la încarnarea lunară; eu am urmărit încarnările Pământului în trecut, până la încarnarea Saturn, în vreme ce toţi iniţiaţii care au mai vorbit despre aceste lucruri şi-au încheiat relatarea cu perioada dintre Lună şi Soare; ei puteau urmări în trecut încarnarea Pământului doar până la sfera lunară. Orice sugestie de a privi spre încarnări şi mai timpurii ale Pământului era întâmpinată cu indiferenţă, iar câteodată chiar cu o oarecare neliniște. Ei declarau că acest lucru este imposibil, deoarece calea era blocată de o barieră insurmontabilă. Desigur că era foarte important şi nu lipsit de interes să înţelegi motivul pentru care lucrurile stăteau astfel. S-a dovedit curând, când i-am cunoscut mai îndeaproape pe aceşti iniţiaţi, că ei aveau o aversiune, o antipatie faţă de modul de gândire ştiinţific modern. Când li s-au prezentat ideile lui Darwin, Haeckel şi ale urmaşilor acestora, au fost teribil de indignaţi şi le-au considerat copilăreşti şi stupide, refuzând să aibă de-a face cu ele. Faţă de ideile lui Goethe la început au avut mai puţină antipatie, dar mai târziu au descoperit că şi acesta foloseşte tot limbajul omului de ştiinţă modern şi s-au lepădat de el.

Pe scurt, poţi veni cu asemenea idei. Între anii 1906 şi 1909, când mă cufundam cu totul în ideile ştiinţifice moderne pentru a le impregna cu imaginaţiuni, am descoperit că este posibil să pătrunzi în sfera Soarelui şi a lui Saturn. Eu nu am folosit aceste concepte ştiinţifice ca o metodă de cunoaştere în maniera lui Haeckel sau Huxley, ci drept motivare lăuntrică, pentru a depăşi limitările cărora le erau supuşi iniţiaţii într-o vreme în care încă nu exista abordarea ştiinţifică modernă şi, ca urmare, omul putea

[3] Vezi capitolul IV: Omul şi evoluţia lumii.

ajunge la o stare mai înaltă de conştienţă doar prin impregnarea lumii de vis cu imaginaţiuni. Când am scris ***Ştiinţa ocultă*** am încercat să confer sens lăuntric abordării ştiinţifice deplin conştiente a lui Huxley şi a altora, abordare care în mod normal este asociată doar cu lumea exterioară, şi să impregnez cu ea lumea imaginativă. Atunci a devenit posibil să înţeleg întreaga succesiune a fazelor Saturn, Soare şi Lună şi să investighez vechea cunoaştere iniţiatică pe Pământ.

Vă descriu această cale a cunoaşterii pentru ca dumneavoastră să puteţi înţelege cum apar asemenea lucruri. Poate veţi spune că aceasta este o interpretare personală. Dar în acest caz elementul personal este, de fapt, pe deplin obiectiv. Criticile îndreptate împotriva cărţii mele ***Ştiinţa ocultă*** afirmă că e scrisă ca un manual de matematică, că m-am străduit să evit interpretările subiective şi că am descris cu detaşare matematică întreaga cale de dezvoltare la care mă refeream. Cu toate acestea, calea este exact aşa cum am descris-o. Originea acesteia are la bază faptul că modul de gândire care a existat începând cu epoca lui Copernic şi Galileo şi a fost îmbogăţit de Goethe a fost îmbinat cu acea dispoziţie a sufletului care este prezentă în mod normal în imaginaţiune. În acest fel a fost posibil să fie urmărită în trecut acea sferă care a fost dintotdeauna accesibilă iniţiaţilor, până la originea sa, pe Saturn.

Din acest exemplu veţi înţelege, poate, cât de important este să abordăm aceste lucruri nu într-un mod vag, la întâmplare, ci cu o voinţă clară şi conştientă, şi să venim cu un element de precauţie acolo unde nechibzuinţa poate prelua uşor controlul. În condiţii normale, viaţa de vis se află în contact doar cu Eul, dar aici avem un exemplu care dovedeşte că aceasta atinge şi corpul astral.

La întrebarea: Care este diferenţa dintre ştiinţele moderne ale naturii şi informaţia pe care am dat-o eu în ***Ştiinţa ocultă***? aş răspunde: Omul de ştiinţă modern poate face apel doar la Eu şi începe să viseze în momentul în care lasă să-i scape Eul, în vreme ce eu am fost capabil să preiau în viaţa de vis conceptele ştiinţelor naturii, să direcţionez corpul astral pentru a pătrunde în lumile pe care doream să le descriu.

Aceasta este o cale ce vă poate fi descrisă exact şi va servi ca exemplu pentru a indica, poate, într-un mod mai precis în ce fel căile adevărate diferă de cele false.

Depăşirea metodelor caricaturale ale ştiinţelor naturale pentru studiul mediumismului şi somnambulismului

Starea diametral opusă celei de vis este starea de somnambulism şi mediumism. Cel ce visează trăieşte în întregime în Eul şi corpul său astral. Chiar dacă nu percepe conştient în corpul astral, totuşi el trăieşte în acest corp. El trăieşte în Eul şi corpul astral aflate în afara corpurilor sale fizic şi eteric. Este cufundat în propria lui fiinţă, şi fiinţa sa este apoi afiliată altor lumi. Astfel, cel care visează este cufundat, ca să spunem aşa, în propria lui fiinţă şi de aici el este cufundat în Cosmos şi, într-o oarecare măsură, în organismul său fizic.

Situaţia mediumului şi a somnambulului este exact opusă. Omul se află într-o stare mediumică sau somnambulică numai atunci când Eul său şi corpul astral sunt în afara corpurilor sale fizic şi eteric; dar în acest caz, după cum v-am atras atenţia, Eul şi corpul său astral sunt posedate de către o fiinţă străină.

Astfel, noi vedem mediumul sau somnambulul cu făptura lui fizică, dar Eul şi corpul astral al acestuia sunt ieşite din corpurile fizic şi eteric. Eul şi corpul astral sunt suprimate, fiindcă o altă fiinţă le ia în stăpânire. În consecinţă, mediumul nu poate influenţa în mod corect corpurile fizic şi eteric. Chiar şi atunci când suntem cufundaţi în somn fără vise, de pildă, noi exercităm o influenţă asupra corpurilor fizic şi eteric. În timpul stării de veghe noi străbatem din interior corpurile noastre fizic şi eteric; în timpul somnului, le protejăm din afară împotriva invaziilor.

Acest lucru nu este valabil în cazul somnambulilor. Mediumul sau somnambulul nu au control asupra corpurilor lor fizic şi eteric; acestea sunt, ca să spunem aşa, teritoriu părăsit.

Când un om este înzestrat cu constituţia sufletească normală pentru vremurile noastre, doar forţele plantelor şi ale mineralelor au o influenţă asupra corpurilor sale fizic şi eteric. Dacă forţele mineralelor, respectiv, ale pământului mineral, nu ne-ar influenţa corpul fizic, noi nu am putea umbla, nu ne-am putea mişca, fiindcă depindem de aceste forţe. Este permis să luăm parte la lumea forţelor minerale; asta este situaţia normală, dar ele nu trebuie să pătrundă în corpul eteric.

Acelaşi lucru este valabil şi în cazul plantelor. Este îngăduit ca forţele plantelor să lucreze, într-o oarecare măsură, asupra corpului eteric, dar nu prea intens. Dar forţelor care dau naştere senzaţiei la animal şi forţelor fiinţei omeneşti nu ar trebui să li se permită să influenţeze corpul fizic al omului, şi mai ales corpul eteric al acestuia. Deoarece corpurile fizic şi eteric ale mediumului sau somnambulului nu sunt ocupate, forţele pământeşti animale sau umane lucrează asupra mediumului sau

somnambulului. Corpurile fizic şi eteric pot fi influenţate prin sugestie. Aşa cum gândul trece din vis în mediul înconjurător, la fel, în acest caz, voinţa se detaşează de fiinţa omenească şi se uneşte cu mediul înconjurător. Noi îi putem sugera mediumului sau somnambulului să se ridice şi să meargă; dacă îi dăm un cartof, îi putem sugera că acesta e o pară gustoasă şi aşa mai departe. Ca fiinţe omeneşti, când sugestionăm un medium sau un somnambul, ne aflăm în contact direct cu corpul fizic, şi ca urmare, şi cu corpul eteric. Mediumul şi somnambulul poartă, în corpul lor eteric mediul înconjurător fizic, care ar trebui să se reflecte doar în corpul lor fizic, aşa cum se întâmplă la omul normal. Deci, omul normal, într-o stare de vis, se lasă în voia lumii sale spirituale lăuntrice, în vreme ce mediumul se lasă în voia lumii exterioare a naturii.

Mediumismul sau somnambulismul, însă, reprezintă stări normale în măsura în care acestea, în sine, sunt firești. Capacitatea de a se mişca, de a apuca obiecte, de a înfăptui orice fel de acţiune exterioară este o realizare magico-somnambulistică pentru fiecare om. Dar această activitate trebuie să se limiteze la corpul fizic; ea nu trebuie să ajungă până la corpul eteric, altfel normalul se transformă în anormal.

Cel care visează trăieşte în întregime înăuntrul fiinţei proprii, pe când mediumul sau somnambulul se află în afara fiinţei lor. Corpurile fizic şi eteric ale mediumului sau somnambulului funcţionează oarecum în felul automatelor iar noi le putem influenţa pentru că Eul şi corpul lor astral nu se ocupă de ele. Şi de aceea, aşa cum în cazul celui care visează se creează o lume spirituală internă, şi în fiinţa mediumului sau somnambulului ia naştere o uniune cu lumea exterioară a naturii, cu lumea formelor şi a originii

lor, cu tot ceea ce e perceptibil şi tot ceea ce e înrudit cu timpul şi cu spaţiul.

Când ne cufundăm în lumea viselor, ne cufundăm într-o lume fără formă, în ceea ce este o stare de continuă transformare. Când pătrundem cu corpul nostru fizic şi eteric în lumea în care mediumul sau somnambulul îşi exercită voinţa sub influenţa sugestiei, totul este foarte clar definit; tot ceea ce se adaugă ca rezultat al influenţei exterioare se realizează cu o extraordinară precizie.

Această lume reprezintă exact antiteza lumii de vis normale; la somnambul observăm o activitate de vis, o creaţie naturală care este externalizată. Este visare în acţiune, activitate într-o stare de vis, în locul unei visări care trebuie să aibă loc doar în spaţiul experienţei lăuntrice.

Din punctul de vedere al iniţierii, această antiteză este cât se poate de interesantă şi semnificativă. Când iniţiatul se cufundă în lumea visului pentru a o impregna cu imaginaţiuni el întâlneşte dificultăţi. Am vorbit deja despre acest lucru. El simte că nu mai este supus gravitaţiei, că pierde solul solid de sub picioare. Când iniţiatul pătrunde în această lume el trebuie să facă acest lucru în mod conştient, în vreme ce somnambulul ajunge acolo în mod inconştient, simte că dintr-o clipă într-alta îşi va pierde cunoştinţa. El este permanent confruntat cu această posibilitate, şi trebuie să se controleze cât se poate de ferm, astfel încât să-şi menţină o conştienţă deplină. Dacă noi, în calitate de iniţiaţi, pătrundem în această lume, trebuie să procedăm cu tot atâta inteligenţă şi bun-simţ ca şi o persoană normală în lumea vizibilă şi tangibilă. Iniţiatul nu trebuie să lase să devină vizibil faptul că, deşi trăieşte o viaţă normală, în acelaşi timp el trăieşte pe deplin conştient într-o lume spirituală. Căci dacă şi-ar

imagina, fie şi pentru o singură clipă, că s-a detaşat de lumea fizică, ar începe să-şi dea aere, iar semenii săi l-ar considera ciudat. Şi ar spune: Ia te uită şi la nebunul ăla! Aceasta se poate întâmpla dacă iniţiatul nu păstrează un control strict asupra lui însuşi în vreme ce cutreieră prin lumea spirituală, care este omniprezentă, la fel cum şi lumea sensibilă este omniprezentă.

Acest lucru ne aduce într-o zonă de care Societatea teosofică nu s-a ocupat, dar care a fost deja revendicată de cei „mari şi tari" dintre cercetătorii ştiinţelor naturii, şi anume, sfera cercetării parapsihologice. Aceste cercetări sunt realizate de către oameni de formaţie ştiinţifică şi cu potenţial limitat, care fac studii statistice şi experienţe cu mediumuri cu scopul de a demonstra natura lumii spirituale. În prezent se fac, în tot felul de societăţi şi, pornind de la cele mai diferite puncte de vedere, încercări de a investiga în mod obiectiv care sunt procesele ce au loc atunci când un om îşi mişcă membrele sau reacţionează nefiind în starea sa normală de conştienţă, ci cu o conştienţă diminuată sau complet obliterată, într-un moment în care alte fiinţe i-au luat în posesie sufletul. Şi astfel reacţiile celor a căror conştienţă a fost în acest mod înăbuşită sunt înregistrate.

Mi s-a sugerat chiar, de către entuziaşti ai acestui tip de investigaţii, ca Eu, împreună cu rezultatele investigaţiilor mele, să mă pun la dispoziţia lor, în laboratoarele lor, pentru ca ei să poată investiga obiectiv fenomenele lumii lăuntrice. Acest lucru e tot atât de înţelept cum ar fi cineva care ar veni să spună: Eu nu înţeleg deloc matematica, aşa încât nu pot spune dacă afirmaţiile matematicienilor sunt adevărate sau false. Cel mai bine ar fi ca ei să vină în laboratorul meu de parapsihologic iar eu voi face experimente cu ei, ca să

confirm dacă sunt sau nu mari matematicieni. Cam aşa arată situaţia. Eu vă vorbesc aici despre un domeniu de investigat, în prezent când nu se face nicio încercare de a se analiza fiinţa lăuntrică a omului, ci se cercetează doar din exterior mediumismul şi somnambulismul prin modalităţi care sunt o caricatură a metodelor ştiinţifice. Dacă oamenii ar ajunge cu adevărat la fiinţa lăuntrică a omului, ar înţelege că în cazul mediumismului şi somnambulismului au în faţă un vehicul exterior, un automat constituit din corp fizic şi eteric; că ei nu investighează realitatea spirituală, ci că acel ceva pe care doresc să-l investigheze a părăsit vehiculul exterior. Ei refuză pur şi simplu să observe aspectele mai subtile ale lumii spirituale; deseori vor să perceapă spiritualul nu doar prin trăire lăuntrică, ci şi sub formă vizibilă şi tangibilă.

Această abordare ia câteodată şi alte forme, ca, de pildă, în cazul Societăţii teosofice, chiar în perioada când eu descrisesem deja această cale: se căuta fiinţa spirituală a lui Christos într-un corp fizic. Se urmărea să se găsească o manifestare directă a spiritualului în lumea exterioară.

Arta ca punte de la materie la spirit

Noi trebuie să acceptăm lumea fizică aşa cum este ea şi să căutăm spiritualul acolo unde el există cu adevărat – în lumea fizică, desigur, dar în primul rând în sferele spirituale care impregnează lumea fizică.

Şi aici mai există o problemă. Omul aflat într-o stare normală se simte îndemnat să arunce o punte peste prăpastia ce desparte zona trăirii lăuntrice de percepţia exterioară, între lumea haotică a celui ce visează şi lumea anormală a mediumului şi somnambulului. Din uniunea

acestor două lumi şi din fecundarea lor reciprocă se naşte arta. Căci în artă forma exterioară este pătrunsă de spirit iar conţinutul spiritual este îmbrăcat în formă exterioară.

În vreme ce Societatea teosofică era ocupată să proclame o fiinţă omenească obişnuită ca fiind o entitate spirituală, noi, cei din Societatea antroposofică, ne simţeam îndemnaţi să direcţionăm izvorul ocult către artă. Astfel s-au născut dramele-misterii şi euritmia şi s-a dezvoltat arta vorbirii. Acestea şi alte realizări din cadrul Societăţii antroposofice au fost fructe ale impulsului de a arunca un pod peste prăpastia ce desparte spiritualul de fizic, astfel încât conştienţa să poată uni lumea haotică a celui ce visează şi lumea confuză a mediumului sau somnambulului. În artă, aceste două lumi sunt aduse împreună în mod conştient.

Cândva aceste lucruri vor fi cunoscute. Oamenii vor înţelege motivul strădaniilor noastre atunci când arta vorbirii, aşa cum a fost ea practicată de doamna Marie Steiner, va ajunge din nou la nivelul la care se ridica în vechime, când oamenii erau în mod instinctiv spirituali. Pentru ei, ritmul şi măsura vorbirii erau mai importante decât dicţia abstractă, golită de conţinut. Aceste lucruri trebuie readuse la viaţă. Iar euritmia ne readuce în faţă omul care se desfăşoară înaintea noastră prin mişcare, omul aşa cum este el cu adevărat ca fiinţă sufletească şi spirituală. Asta învăţăm noi prin euritmie.

În artă, deci, trebuie mai întâi să construim o punte între lumea în care rătăceşte fără scop cel care visează şi lumea prin care se poticnesc orbeşte mediumul sau somnambulul. În epoca materialistă de azi cel care visează este lăsat în seama reflecţiilor sale solitare şi nu ştie nimic despre configuraţiile şi formele materiale care exprimă şi revelează spiritualul, iar somnambulul îşi trăieşte viaţa

fără să-i pese prea tare dacă se bucură de faima unui medium sau dacă inventează, ca bolşevicii, teorii despre un stat ideal şi, la fel ca mediumul, proiectează tot felul de manifestări în lumea care îl înconjoară. Atât cel care visează cât şi somnambulul iau parte la lumea contemporană fără măcar să bănuiască existenţa spiritualului.

Este esenţial ca noi să regăsim acea punte care conduce de la spirit la materie şi de la materie la spirit. În sfera artei trebuie mai întâi să construim această punte, astfel încât să nu ne mai poticnim în derivă, într-o stare de semiconştienţă, ci ne dezvoltăm un simţ pentru artă prin mişcări spirituale de alt tip decât cele normale. Astfel euritmia îşi are adevăratul izvor lăuntric într-un impuls ce porneşte din iniţiere şi tot ceea ce noi exersăm în cadrul artei vorbirii îşi are originea în aceeaşi sursă. Şi când se va ţine, în curând, la Dornach cursul de artă dramatică, şi atunci vom încerca să readucem la viaţă imaginea spirituală a artei dramatice. Multă vreme preocuparea majoră în domeniu a fost cum poate se prezenta actorul pe scenă cu cât mai mult realism. În anii 90, discuţiile asupra acestui subiect erau de-a dreptul comice. Problema care se punea – şi până la urmă a câştigat punctul de vedere naturalist – era dacă personajele lui Schiller n-ar trebui să-şi declame replicile eroice cu mâinile înfundate în buzunarele pantalonilor, pentru că aşa cerea moda contemporană. Există, deci, toate motivele pentru a găsi calea corectă de a explora lumea spirituală. A urma calea trasată de artă e un principiu corect.

Este deosebit de important să transcendem străvechea ştiinţă iniţiatică ce era impregnată de Misteriile lunare şi de tot ceea ce este în legătură cu acestea şi să dezvoltăm acea stare lăuntrică a sufletului care poate fi

atinsă doar dacă realizările ştiinţelor naturii – mă refer în acest context la cuceririle intelectuale ale ştiinţelor naturii – pot fi folosite pentru a fructifica cunoaşterea ocultă a iniţiatului. Pe de altă parte, este la fel de important să facem un domeniu special de cercetare din experimentele confuze, diletante care au loc, pentru a stabili ce se întâmplă cu formele ectoplasmice atunci când, în stare de transă, mediumul sau somnambulul sunt posedaţi de fiinţe elementare. Căci aceste două căi sunt, de fapt, una şi aceeaşi, şi anume, trecerea de la vis la visarea conştientă şi la abordarea conştientă a lumii exterioare, pe care ştiinţele naturii o cunosc doar în ceea ce priveşte proprietăţile sale minerale – şi aceste aşa-numite cercetări parapsihologice îşi propun să o exploreze în modul lor diletant. Având în vedere că noi trăim într-o epocă ştiinţifică, este important să urmăm această cale de investigare spirituală şi totodată să explorăm spiritual acel tărâm care este opus lumii viselor.

Somnambulul sau mediumul au manifestări cu care noi nu suntem obişnuiţi în viaţa de zi cu zi. Scrierea, mişcările, vorbirea şi simţul gustului nu sunt cele ale omului obişnuit, deoarece corpul astral şi Eul sunt în afara corpurilor fizic şi eteric, care sunt părăsite şi lăsate în voia influenţelor Cosmosului. Noi ne confruntăm cu manifestări fizice şi eterice care nu reflectă acţiunea normală a naturii, ci vin din lumea spirituală. În fond, nu contează dacă noi sugestionăm mediumul sau dacă mediumul este supus vreunei influenţe stelare, climatice sau metalice pe care o asimilează în corpul său eteric.

Trebuie să ţinem seamă de faptul că manifestările mediumului se află la dispoziţia spiritualului pentru scopuri magice. Noi nu putem studia aceste manifestări fără a cunoaşte spiritualul, aşa cum ar dori s-o facă

Societatea pentru cercetare parapsihologică, prin intermediul experimentelor exterioare. Noi trebuie să explorăm relaţiile spirituale. Trebuie să observăm manifestările mediumului sau somnambulului şi baza spirituală care stă în spatele acestora.

Toate fenomenele care se manifestă prin intermediul mediumului sau somnambulului sunt asociate cu alte fenomene mediumice. Când mediumul aflat în transă realizează o acţiune sub influenţă umană sau cosmică, când un corp fizic şi eteric realizează o acţiune, acest lucru este similar cu ceea ce se petrece, deşi determinat de alţi factori, cu plantele otrăvitoare, care sunt cauzele îmbolnăvirii omului. În stare mediumică, somnambulică, se revelează doar masca externă, tranzitorie a bolii. Dintr-un anumit punct de vedere – şi va trebui să discutăm mai în amănunt acest lucru în conferinţele următoare – putem vedea în fenomenele mediumismului şi somnambulismului (nu este necesar să o facem, dar e posibil) acelaşi lucru care se întâmplă cu persoana bolnavă, căci Eul şi corpul său astral s-au retras, în mod anormal, dintr-un organ, sau din întregul organism, şi au fost înlocuite cu alte influenţe spirituale.

Oamenii au fost dintotdeauna conştienţi de aceste relaţii, şi de aceea încă din vechime Misteriile au fost asociate cu medicina. Şi pentru că oamenii nu erau pe atunci atât de curioşi ca astăzi, ei n-au simţit niciodată nevoia să se intereseze de mediumuri şi somnambuli, căci activităţile acestora le erau familiare, aşa cum le erau familiare şi stările de boală. Ei abordau aceste lucruri mai mult din punct de vedere medical. Noi trebuie să adoptăm din nou această atitudine.

Cealaltă cale, care abordează spiritualul prin intermediul fenomenelor naturale, prin intermediul

ştiinţelor naturii, într-un mod diletant, trebuie şi ea urmată în mod corect. Toate fenomenele şi în mod special tot ceea ce se exprimă în stările patologice ale omului şi animalului trebuie reconsiderate din perspectiva corectă. Doar atunci vom fi în măsură să investigăm fenomenele pe care ar dori să le exploreze Societatea pentru cercetare parapsihologică.

Acest domeniu de cercetare a fost deschis de către Societatea antroposofică. Noi am putut studia fenomenele patologice în aşa fel încât prin intermediul lor a fost deschisă poarta către lumea spirituală. Acest lucru a devenit posibil pentru că eu şi Dr. Ita Wegman ne-am străduit să dezvoltăm în direcţia corectă acest domeniu de cercetare care a fost ignorat de cercetarea parapsihologică; şi, de asemenea, pentru că Ita Wegman posedă nu doar cunoştinţele unui doctor calificat, ci şi acele însuşiri terapeutice intuitive care conduc de la observarea tabloului clinic la înţelegere spirituală şi de acolo la o terapie autentică.

Aceasta este, deci, calea care trebuie urmată pentru a explora regiunea pe care am indicat-o. Prin eforturile noastre sperăm să dezvoltăm o adevărată medicină iniţiatică, care în sine este o ştiinţă a naturii iniţiatică. Astfel, calea adevărată, spre deosebire de multele căi false, va fi arătată tuturor. Şi primul volum al cărţii scrise de mine şi Dr. Ita Wegman va indica paşii care trebuie urmaţi.

În legătură cu aceasta, ar fi probabil indicat să accentuăm că diferenţele dintre căile adevărate şi cele false pot fi cel mai bine ilustrate prin exemple.

Am menţionat mai înainte că trebuie găsită o cale spre artă care să refacă legătura dintre sfera spiritualului şi sfera ştiinţelor naturii. Trebuie să adaug că pare să fie o condiţie inerentă a civilizaţiei moderne că vom găsi calea corectă către artă doar după ce vom fi explorat calea corectă cu privire la

investigarea fenomenelor naturale, calea ştiinţei spirituale. Căci astăzi, în sfera artei, omenirea este atât de departe de a construi puntea despre care v-am vorbit încât nu va putea accepta ideea impregnării activă a artei de către spirit decât atunci când se va fi convins de activitatea spiritualului, care poate fi percepută mai ales în geneza a ceea ce este patologic; unde există dovezi clare despre cum operează spiritul şi cum se revelează în materie. Când omenirea va deveni conştientă de activitatea spiritualului pe tărâmul naturii, poate va fi posibil să se suscite un entuziasm sincer pentru ideea că spiritualul poate fi înfăţişat în mod direct lumii sub forma operelor de artă.

Mâine voi vorbi în continuare despre aceste lucruri.

CONFERINŢA a X-a

Torquay, 21 August 1924

INFLUENŢELE COSMOSULUI EXTRATERESTRU ASUPRA CONŞTIENŢEI OMULUI

Influenţe solare şi influenţe lunare

Ieri am vorbit despre abordările anormale şi patologice ale lumii spirituale: calea ce trece prin îmbogăţirea înţelegerii lăuntrice, calea pătrunderii mai profunde în lumea visului, pe de o parte, şi, pe de altă parte, calea care caută să investigheze manifestările exterioare ale mediumurilor şi somnambulilor prin metode care sunt, de fapt, o caricatură a celor folosite de ştiinţele naturii. Am arătat că este esenţial să urmăm aceste căi, să le urmăm cu conştiinciozitate, ca să putem dezvolta o adevărată cunoaştere iniţiatică. Astăzi aş dori să examinăm

această problemă mai în detaliu şi să explorăm acele influenţe cosmice cărora le este supusă conştienţa omului şi întreaga sa fiinţă.

Putem observa uşor că între influenţele ce acţionează asupra omului, în afară de cele ale Pământului, de departe cele mai importante sunt cele ale Soarelui şi Lunii. Deşi, de regulă, oamenii nu dau multă importanţă acestor lucruri, în prezent este totuşi evident, chiar şi pentru oamenii de ştiinţă, că nimic nu ar putea exista pe Pământ fără radiaţiile solare.

Forţele solare fac să apară din Pământ viaţa vegetală. Ele sunt esenţiale pentru orice formă de viaţă animală şi pentru corpurile fizic şi eteric ale omului. Activitatea solară este de găsit pretutindeni, dacă ne dăm osteneala s-o căutăm; ea este o necesitate vitală pentru membrele mai subtile ale fiinţei omului. Însă se acordă mai puţină atenţie influenţelor lunare. Le regăsim astăzi sub forma credinţelor superstiţioase, şi orice cunoaştere exactă în privinţa lor este deseori deformată din cauza existenţei ideilor superstiţioase despre asemenea influenţe. Cei care doresc să lucreze în domeniul ştiinţific în prezent se consideră mai presus de orice superstiţii; în consecinţă, ei neagă importanţa influenţelor lunare şi refuză să le ia în serios. Când şi când, totuşi, nu doar poeţii îşi dau seama că magia Lunii le stimulează imaginaţia poetică, nu doar îndrăgostiţii îşi împărtăşesc tandra pasiune sub lumina Lunii, ci chiar şi înţelepţii mai au câte un presentiment al influenţelor Lunii asupra Pământului, fiecare în felul său. Iar acest lucru se poate dovedi deosebit de instructiv.

La mijlocul secolului al XIX-lea trăiau în Germania doi profesori, Schleiden şi Gustav Theodor Fechner. Fechner era atras de studiul proceselor mai misterioase ce au loc în om şi în domenii mai vaste ale naturii. El colecta date şi

rezultate statistice pentru a demonstra că abundenţa precipitaţiilor dintr-o zonă sau alta are legătură cu Luna plină şi cu Luna nouă şi a tras concluzia că precipitaţiile variază în funcţie de fazele Lunii. El nu a ezitat să-şi apere punctul de vedere, împotriva teoriilor ştiinţifice ale vremii sale. Colegul său de la universitate, eminentul botanist, profesorul Schleiden, era de o altă părere. El a ridiculizat ideile lui Fechner şi a declarat că e un nonsens să vorbeşti despre astfel de influenţe ale Lunii. Iată însă că ambii profesori erau căsătoriţi şi în acel orăşel universitar, destul de mic, în care trăiau condiţiile erau încă patriarhale. În acea vreme era obiceiul ca soţiile să adune apa de ploaie pentru că se credea că această apă este ideală pentru spălarea rufelor. Nu doar cei doi profesori erau angajaţi în dezbaterea chestiunii, ci şi cele două soţii au încercat să lămurească problema. Într-o zi, profesorul Fechner îi spuse soţiei: „Profesorul Schleiden refuză să creadă că fazele Lunii au vreo influenţă asupra cantităţii de ploaie. Vreau ca tu să aduni apa de ploaie care cade în timpul uneia din fazele Lunii, iar doamna profesor Schleiden să adune ploaia care cade în timpul fazei următoare. Având în vedere că profesorul Schleiden nu crede că fazele Lunii au vreo influenţă în această privinţă, nu poate apărea nicio obiecţie". Dar doamna profesor Schleiden nu a vrut să-i lase doamnei profesor Fechner posibilitatea de a strânge apa de ploaie în acea fază a Lunii în care, după opinia soţului ei, era imposibil să plouă mai mult! A ieşit o ceartă în toată regula; s-au implicat în ea şi universitatea şi familiile.

Există o bază ştiinţifică pentru acest incident. Când investigăm lucrurile cu metodele ştiinţei spirituale obsevăm că putem vorbi despre influenţe puternice ale Soarelui şi Lunii, care nu sunt doar rămăşiţe ale credinţelor

superstiţioase, ci fapte ştiinţifice. Făcând această afirmaţie, epuizăm practic tot ceea ce ştie despre acest subiect omul modern aflat într-o stare normală de conştienţă. Omul modern trăieşte, ca să spunem aşa, sub influenţa Pământului, Soarelui şi Lunii, şi starea sa de conştienţă, de asemenea, depinde în mod fundamental de acestea. Căci, aşa cum am arătat deja, aspectul extern, vizibil, al stelelor, Soarelui şi Lunii nu reprezintă factorul decisiv. Noi am accentuat deja că sfera Lunii adăposteşte acele fiinţe care au fost cândva învăţătorii primordiali ai omenirii. Sfera Soarelui, de asemenea, adăposteşte o multitudine de fiinţe spirituale. Fiecare stea este o colonie de fiinţe, la fel cum Pământul este colonia cosmică a omenirii. După cum am indicat deja, omul trăieşte în prezent aproape exclusiv sub influenţa Pământului, Soarelui şi Lunii în perioada dintre naştere şi moarte. Noi trebuie să ajungem la o cunoaştere mai exactă a condiţiilor spirituale, psihice şi fizice în care trăieşte omul sub influenţa Soarelui şi a Lunii.

Să luăm în considerare cei doi poli ai conştienţei între care se află starea de vis – conştienţa de veghe şi conştienţa golită a somnului, a somnului fără vise. Dacă observăm un om în timpul somnului, când corpul său fizic şi eteric s-au detaşat de corpul său astral şi de Eu, observăm că între adormire şi trezire el păstrează cu grijă în corpul astral şi în Eu influenţele solare care s-au retras din corpul fizic şi din corpul eteric.

De la trezire şi până la adormire noi vieţuim Soarele în mod exterior. Îi percepem efectele chiar şi atunci când plouă şi nu-l vedem deloc, căci ne datorăm percepţia obiectelor din jurul nostru razelor reflectate ale Soarelui. În decursul întregii noastre vieţi de veghe suntem expuşi influenţei Soarelui care luminează din exterior obiectele. În clipa în care trecem în starea de somn, Soarele începe să

strălucească în Eul şi corpul nostru astral iar noi îl percepem cu ochii noştri spirituali. Între adormire şi trezire, Soarele este înăuntrul nostru. Dumneavoastră ştiţi că există unele minerale care dacă sunt lăsate într-o cameră întunecoasă după ce au fost expuse la iradiere absorb lumina şi devin luminoase. Pentru percepţia spirituală, Eul şi corpul astral al omului se comportă la fel. În stare de veghe ele sunt într-o oarecare măsură copleşite de lumina solară exterioară. Ele încep să strălucească şi să lumineze, deoarece au fost impregnate cu lumină solară între adormire şi trezire.

Ca să rezumăm: în timpul vieţii de veghe omul trăieşte sub influenţa forţelor solare exterioare; în timpul somnului se află sub influenţa forţelor solare pe care le poartă acum în interiorul său până în momentul trezirii. În timpul somnului avem Soarele în noi şi doar corpul fizic şi corpul eteric sunt lăsate în urmă. Dar în timpul somnului din lumea spirituală iradiem din exterior corpurile noastre fizic şi eteric cu lumina solară pe care am înmagazinat-o. Dacă am omite să facem acest lucru, dacă nu ne-am iradia pielea şi toate colţişoarele organelor noastre de simţ cu lumina solară înmagazinată în noi, foarte curând ne-am prăbuşi şi am muri. De fapt, ne asigurăm vigoarea, vitalitatea şi creşterea organismului nostru dirijând lumina solară înmagazinată din exterior asupra pielii noastre sau asimilând-o prin organele noastre de simţ.

De fapt, ca urmare, când Eul şi corpul astral al omului se află în afara corpurilor fizic şi eteric în somn, el îşi ilumineză în primul rând pielea cu lumină solară şi apoi direcţionează lumina solară prin ochi şi urechi către sistemul nervos.

Acesta este fenomenul somnului. Soarele străluceşte din Eul şi corpul astral omenesc, iradiind pielea şi

pătrunzând în fiinţa umană prin uşile simţurilor (vezi desenul, „somn”, roşu).

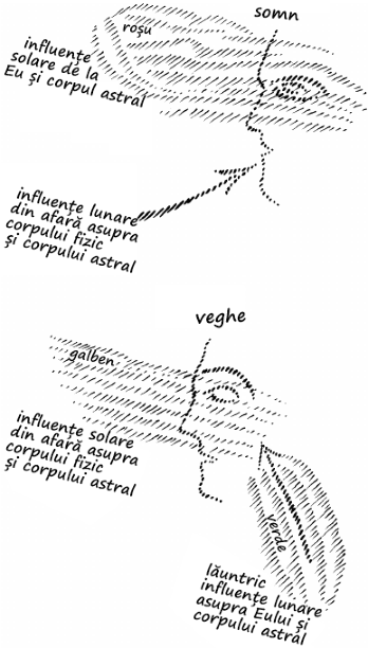
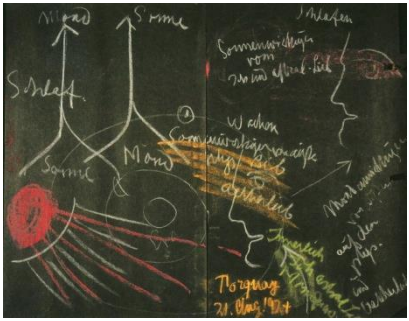


Tabla 11



Apoi, indiferent dacă este Lună nouă sau Lună plină – căci influenţele sunt prezente permanent, deşi se schimbă odată cu fazele Lunii –, forţele lunare din exterior

invadează corpurile fizic şi eteric omeneşti. Astfel, în corpurile fizic şi eteric, în timpul somnului, noi vedem lucrarea Soarelui ce purcede din Eu şi corpul astral; iar în corpul fizic şi eteric vedem lucrarea Lunii.

Astfel am caracterizat starea de somn în raport cu Cosmosul. În timpul somnului, viaţa interioară a omului este în relaţie cu Soarele, viaţa exterioară este în relaţie cu Luna. Căci, deşi corpul astral şi Eul se află în afară, ele reprezintă, în realitate, fiinţa sa lăuntrică (vezi desenul, „somn").

În timpul vieţii de veghe, situaţia se inversează. Când suntem treji, purtăm interior, pe deplin în interiorul nostru influenţele lunare, iar influenţele Soarelui ne vin din exterior. Aşa încât putem spune: În timpul stării de veghe influenţele solare vin nemijlocit din exterior în corpurile noastre fizic şi eteric, iar Eul şi corpul astral, se află în interior sub înfluenţa forţelor lunare înmagazinate. Deci, dacă desenez schematic aceasta pentru starea de veghe, avem asupra corpului fizic şi cel eteric influenţele solare, deci influenţele solare din afară (vezi desenul, „veghe", galben), şi interior asupra Eului şi trupului astral influenţele lunare (verde).

Deci, în timp ce suntem treji şi forţele solare se revarsă din exterior în corpurile noastre fizic şi eteric, purtăm lăuntric în noi forţele lunare înmagazinate. În Eul şi corpul astral al omului trăieşte Soarele în timpul somnului şi Luna în timpul stării de veghe. În corpurile fizic şi eteric trăieşte Soarele când suntem în starea de veghe, şi Luna în timpul somnului.

Chiar şi atunci când omul devine o pasăre de noapte şi prin sacrificarea somnului îşi declanşează mahmureala de a doua zi, chiar şi atunci aceste influenţe sunt prezente. Căci, deşi noi putem alege să ignorăm legile naturii, asta nu

modifică faptul că lucrurile îşi vor urma pentru om cursul normal în virtutea inerţiei lor inerente, în virtutea legii continuităţii cosmice.

Dacă omul doarme ziua şi stă treaz noaptea, influenţele lunare tot vor fi active în Eul şi corpul său astral în timpul stării de veghe nocturne; iar influenţele solare tot vin în el, numai că o fac sub forma felinarelor de pe stradă, sau sub forma lucirii slabe a stelelor dacă se află undeva în câmp. Dar forţele solare pe care omul le acumulează în timpul somnului şi forţele lunare care îi impregnează fiinţa lăuntrică în timpul stării de veghe sunt prezente pretutindeni. În cazul corpurilor fizic şi eteric lucrurile sunt inversate în privinţa exteriorului omului.

Omul îşi datorează starea normală de conştienţă între naştere şi moarte acestui tipar de acţiune. Să luăm acum în considerare cum se schimbă situaţia atunci când omul ajunge la stări mai înalte de conştienţă. Căci relaţia iniţiatului cu Soarele şi Luna se modifică progresiv, şi prin această modificare a relaţiei sale cu Cosmosul omul îşi găseşte drumul către lumea spirituală.

Înţelegerea vie a sferei lunare ca punct de plornire al unei căi de iniţiere

Nu e nevoie să vă descriu care este relaţia omului cu lumea, cu Soarele şi cu Luna în decursul stării obişnuite de conştienţă; toată lumea poate şti aceste lucruri dacă îşi aminteşte cum trăieşte omul în conştienţa lui obişnuită de zi şi de noapte. Când omul începe să-şi întărească forţele sufleteşti lăuntrice în raport cu conştienţa de vis care în mod normal este haotică, când el reuşeşte în încercarea de a-şi transforma conştienţa de vis într-un instrument pentru perceperea realităţii, în acel moment devine

conştient că forţele lunare acumulate sunt prezente în Eul său în timpul stării de veghe. În momentul în care el reuşeşte să transforme visul în realitate prin intermediul cunoaşterii iniţiatice, el simte prezenţa unei a doua fiinţe în interiorul său, dar ştie că forţele sferei lunare trăiesc în această a doua fiinţă.

În primele faze ale instalării conştienţei iniţiatice, omul devine conştient de forţele lunare din interiorul său şi de faptul că ele tind întotdeauna să dezvolte în el un al doilea om, care se află în interiorul celui dintâi. Acum se instalează un conflict. Când forţele lunare încep să devină active lăuntric în acest al doilea om despre care vă vorbesc, nu în timpul conştienţei de veghe, ci în timpul somnului, în aşa fel încât acest al doilea om este în mod natural eliberat de aceste forţe lunare lăuntrice în timpul nopţii şi începe să se trezească la conştienţă în această stare pasivă de somn, atunci acest al doilea om ascuns în primul, în omul normal, caută să rătăcească împrejur, în lumina Lunii, şi-l ia pe celălalt cu el. Aceasta este originea stării somnambulice care îi caracterizează pe cei care umblă în somn.

Când Luna străluceşte pe Cer, este posibil să se trezească cel de al doilea om, care apoi ia contact cu forţe magice, adică cu forţe anormale care nu sunt de acelaşi fel cu cele ale naturii. El începe să se umble. Fiind somnambul, într-o stare de conştienţă diminuată, se comportă într-un mod care i-ar fi străin conştienţei obişnuite. În loc să stea în pat, cum ar fi făcut în mod normal, se plimbă pe afară şi se urcă pe acoperişuri. El caută sfera pe care, de fapt, ar trebui s-o vieţuiască în afara corpului său fizic.

Când acest lucru devine o experienţă lăuntrică conştientă şi ia direcţia normală de dezvoltare noi am făcut primul pas către conştienţa iniţiatică. Însă, în acest caz, nu luăm contact chiar cu influenţa propriu-zisă, exterioară, a

Lunii ci forţele lunare aflate în fiinţa noastră lăuntrică sunt cele care dau posibilitatea celui de-al doilea om să-şi dezvolte conştienţa. Noi trebuie să împiedicăm cu orice preţ acest al doilea om să se elibereze. Există întotdeauna pericolul ca acest al doilea om să se elibereze, să înceapă să rătăcească ca o fantomă şi s-o apuce pe căi greşite. El trebuie ţinut sub control.

Stabilitatea lăuntrică şi autocontrolul sunt esenţiale pentru câştigarea cunoaşterii iniţiatice, pentru că doar astfel putem fi siguri că acest al doilea om, care ar putea s-o apuce pe căi greşite, rămâne înăuntrul corpului şi legat de conştienţa obişnuită, practică, care este asociată corpului fizic. Noi trebuie să acţionăm permanent ca să împiedicăm această a doua fiinţă, creaţia naturii lunare lăuntrice fortificate, să se disocieze de noi. A doua fiinţă este puternic atrasă de tot ce are legătură cu metabolismul, peristaltismul, cu stomacul şi celelalte organe, şi le solicită foarte mult.

Prima indicaţie, prima experienţă, a cunoaşterii iniţiatice ce apare la un om este că el urmează una din cele două căi care trebuie parcurse – calea care trece prin dezvoltarea, prin realizarea conştientă a lumii de vis.

Iar dacă omul devine conştient (în stare de vis) – şi, după cum am arătat deja, acesta este un pas necesar – el îşi dă seama că, deşi afară este ziuă, poartă înăuntrul său noaptea. În timpul zilei se trezeşte în el ceva ca un fel de noapte interioară.

Când se trezeşte această conştienţă iniţiatică, ziua este tot zi pentru ochii exteriori şi pentru perceperea exterioară a lucrurilor; dar în cursul acestei zile lumina spirituală a Lunii, cu razele ei strălucitoare, începe să invadeze şi să ilumineze totul înjur – şi spiritualul începe să strălucească.

Ştim, deci, că prin eforturi lăuntrice omul aduce conştienţa nopţii în cadrul conştienţei zilei. Când acest lucru se întâmplă deplin conştient, la fel cum efectuăm şi alte activităţi în mod conştient în timpul zilei, atunci când acest om vigilent este capabil să invoce activităţile nocturne ale Lunii în activităţile stării de veghe din timpul zilei, atunci el este pe drumul cel bun. Dacă permite vreunei influenţe să pătrundă în el în vreme ce nu este pe deplin conştient, astfel încât experienţele nopţii pătrund cu de la sine putere în conştienţa de zi, se găseşte pe calea cea falsă care conduce până la urmă la mediumism.

Ideea esenţială este, deci, că noi trebuie să fim pe deplin conştienţi, în întregime stăpâni pe trăirile noastre. Nu fenomenele şi trăirile propriu-zise sunt factorii decisivi, ci modul în care noi reacţionăm la ele. Dacă somnambulul ar putea să-şi dezvolte o conştienţă deplină în momentul în care se suie pe acoperiş, el ar vieţui o vestire a iniţierii. Pentru că nu-şi dezvoltă această conştienţa, el cade la pământ atunci când îl strigăm ca să-l trezim. Dacă nu ar cădea, ci ar căpăta o deplină conştienţă de veghe şi ar putea s-o menţină, ar fi un iniţiat. Sarcina cunoaşterii iniţiatice este să dezvolte pe o linie sănătoasă, sănătoasă din toate punctele de vedere, ceea ce se dezvoltă în mod patologic la somnambul.

Veţi observa, deci, cum în lumea spirituală doar grosimea unui fir de păr separă ceea ce este adevărat de ceea ce este fals. În lumea fizică nu întâmpinăm dificultăţi în a face diferenţa între adevărat şi fals pentru că aici omul poate apela la bun-simţ şi la experienţa practică. Imediat ce pătrundem în lumea spirituală, devine deosebit de greu să facem această distincţie; omul depinde total de controlul lăuntric, de conştienţa lăuntrică. Mai mult decât atât, după ce omul a trezit noaptea în cursul zilei, lumina lunii îşi

pierde treptat caracterul său de strălucire exterioară. Noi o vieţuim mai puţin din punct de vedere exterior; ne creează o stare generală lăuntrică de bine. Dar devenim conştienţi de altceva, totuşi. Minunata lumină strălucitoare a lui Mercur iluminează acest Cer al nopţii spiritual. Într-adevăr, planeta Mercur răsare în această noapte care a fost ademenită să apară în cursul zilei; nu este vorba de aspectul fizic al lui Mercur, căci ne dăm seama că ne aflăm în prezenţa a ceva viu. Nu putem imediat recunoaşte fiinţele spirituale vii care sunt locuitorii lui Mercur, dar avem o impresie generală care ne spune că, după felul în care ni s-a arătat Mercur, noi ne aflăm în legătură cu o lume spirituală.

Când lumina spirituală a Lunii devine în noi o forţă de viaţă universală la care participăm, atunci planeta Mercur spirituală răsare, treptat, în conştienţa de noapte care a fost atrasă în cadrul conştienţei de zi. Din acest amurg sclipitor în care apare Mercur se desprinde apoi o fiinţă pe care o vom numi fiinţa divină Mercur. Noi avem neapărată nevoie de ea pentru că, fără ea, ne pândeşte confuzia. Trebuie în primul rând să găsim această fiinţă în lumea spirituală, fiinţa despre care avem certitudinea că aparţine de Mercur. Datorită faptului că noi cunoaştem această fiinţă divină (Mercur), putem să-l controlăm după voinţă pe cel de-al doilea om care s-a trezit în noi. Nu mai suntem siliţi să bâjbâim pe cărări nedesluşite ca somnambulul, ci putem fi conduşi de mâna lui Mercur, mesagerul zeilor, de-a lungul căilor clar definite care duc în lumea spirituală.

Dacă, în continuare, dorim să găsim adevăratele căi de a intra în lumea spirituală trebuie, mai întâi, să trecem prin anumite experienţe bine definite, care au rolul de a ne conduce şi direcţiona. Misticul obişnuit priveşte înăuntru. Prin introspecţie el îşi creează un ferment emoţional

compus din Dumnezeu, Univers, îngeri şi diavoli. În cel mai bun caz, introspecţia sa conduce la stări normale de vis despre care este imposibil de stabilit dacă îşi au originea în planul sexual sau în cel intelectual. De regulă, trăirile sale sunt confuze şi haotice. Acesta este misticismul vag şi nebulos care nu doar că nu luminează visul, ci, aşa cum doar iniţiatul poate înţelege, face încâlceala şi mai încâlcită.

Asemenea experienţe, atât de pline de uimire şi poezie, după cum le-au descris Caterina de Siena şi alţii, pot fi înţelese doar de iniţiaţi, căci doar ei ştiu ce anume a fost vieţuit cu adevărat. De aceea, dacă ne străduim în direcţia iniţierii noastre cu aceeaşi conştienţă clară şi limpede cu care calculăm sau studiem geometria, dacă pătrundem în acest domeniu în deplină conştienţă, suntem pe calea cea bună. Putem descoperi adevărata lume spirituală doar înţelegând faptul că noi atragem lumina lăuntrică a Lunii în cadrul zilei exterioare. Aşa cum nimeni nu poate nega că Luna sau planeta Mercur răsar în lumea exterioară a spaţiului, că aceasta este o realitate, nu o iluzie de vis, tot astfel descoperim că lumea spirituală este la fel de reală, iar nu o iluzie, atunci când pătrundem acolo în deplină conştienţă şi ne întâlnim cu fiinţe spirituale, aşa cum aici pe Pământ ne întâlnim cu oameni. Atunci când căutăm spiritul fără să devenim conştienţi de natura lumii spirituale suntem întotdeauna pe o cale greşită. Dacă rămânem pe Pământ şi ne mulţumim să facem experienţe cu mediumuri şi manifestările lor şi nu luăm contact direct cu spiritualul, ne aflăm pe o cale greşită. Orice activitate care nu ajunge să trezească conştienţa în lumea spirituală, care bâjbâie aproape orbeşte şi caută doar efectele, ca, de pildă, ocultismul superficial, se află pe o cale greşită. Orice demers care, după pătrunderea în lumea spirituală, duce la

vieţuirea acesteia ca o realitate spirituală se află pe calea corectă.

Şi astfel o cunoaştere vie, lăuntrică, a sferei lunare reprezintă punctul de plecare al singurei căi spre iniţiere. Şi noi am putea spune: Experienţele pe care le face în mod obişnuit omul cu privire la Soare şi la Lună, care sunt în mod normal vieţuite în somn, iniţiatul le trăieşte în timpul stării de veghe. Omul devine conştient de influenţele Lunii ca şi cum i-ar fi exterioare. El ademeneşte noaptea în zi. Şi în locul Cerului nopţii pe care în mod normal îl vedem presărat cu stele atunci când îl privim noaptea, noi vedem mai întâi planeta Mercur cum se înalţă dinaintea ochiului nostru lăuntric: şi dacă am urmat instrucţiunile descrise în cartea mea ***Cunoaşterea lumilor superioare*** şi am reuşit să ne cucerim imaginaţiuni reale, atunci ni se revelează ca o realitate lumea imaginaţiunilor în cadrul acestei sfere lunare în timpul stării de veghe.

Când intrăm în sfera influenţelor lui Mercur, aceste imaginaţiuni sunt predate fiinţelor lui Mercur. Acum noi nu mai vieţuim simple viziuni lipsite de realitate, ci percepem viziunile ca şi imaginaţiuni. Aceste imaginaţiuni trec la fiinţele care le corespund. Ca urmare, dacă nu suntem suficient de avansaţi pe calea iniţierii poate că nu vom avea viziunea unui arhanghel, dar va fi totuşi o viziune. Doar când ajungem într-un stadiu mai avansat viziunea noastră ajunge la arhanghel, şi atunci arhanghelul real ni se revelează în viziune. Într-o etapă anterioară, când simţeam înăuntrul nostru lumina Lunii, arhanghelul nu se afla neapărat acolo. Dar acum el a devenit o realitate. Astfel, noi devenim conştienţi de influenţele lui Mercur prin aceea că viziunile noastre devin o lume în care putem cu adevărat să percepem spiritualul. Sunt mereu nevoit să accentuez

faptul că toate acestea pot fi realizate în mod corect doar atunci când suntem pe deplin conştienţi.

Şi apoi, dacă mergem mai departe cu meditaţiile noastre, ne întărim şi vitalizăm fiinţa lăuntrică din ce în ce mai mult, ajungem la sfera unde la influenţele lui Mercur se adaugă celor ale lui Venus. Atunci, când ajungem în contact cu influenţele lui Venus, când în această noapte lăuntrică ce a fost ademenită pe tărâmul zilei răsare planeta Venus, viziunile acelor fiinţe care ne-au apărut în imaginile imaginaţiunilor, în imaginile viziunilor reale, se pierd iar noi ne confruntăm cu lumea spirituală cu o conştienţă golită. Noi ştim că fiinţele spirituale sunt acolo; am ajuns până în sfera lui Venus, şi acolo trăiesc fiinţe spirituale. Aşteptăm până când se apropie de noi sfera Soarelui. Acest proces este o pregătire pentru a vieţui Soarele a doua oară. Toate aceste lucruri au loc în stare de conştienţă de veghe, în timpul zilei, când din afară suntem supuşi influenţelor Soarelui. Urmăm calea pe care am descris-o prin Lună, Mercur şi Venus. După aceea viziunile dispar. Noi mergem mai departe. Această cale este un drum ce duce de la Pământ până la Lună, apoi până la Mercur, până la Venus şi, în sfârşit, până la Soare. Noi pătrundem în fiinţa lăuntrică a Soarelui şi apoi contemplăm Soarele din nou, în spirit. El ne apare în mod fugar şi nedefinit, dar noi ştim că îl percepem în spirit. Noi privim în fiinţa lăuntrică a Soarelui.

Dacă îmi permiteţi să folosesc o analogie grosieră, asta e ca şi cum noi ne-am spune: Eu văd ceva în depărtare şi mă apropii de acel lucru. La început mi se pare că e ceva lipsit de viaţă şi îl apuc, dar atunci el mă muşcă de mână. Şi acum eu ştiu că nu e vorba de un obiect fără viaţă, ci de un câine adevărat; îmi dau seama că el e însufleţit de o fiinţă interioară.

Această comparaţie grosieră vă poate atrage atenţia asupra faptului că aceste experienţe îşi au sursa în realitate. Noi pornim de pe Pământ şi trecem prin influenţele Lunii, ale lui Mercur, Venus, şi ajungem la stadiul în care contemplăm Soarele; ne dăm seama de faptul că acesta este o fiinţă spirituală vie şi că în el sălăşluiesc fiinţe spirituale.

Aceasta este în primul rând calea care poate fi urmată. La fiecare etapă a acestei căi ne devine pe deplin clar faptul că, pe măsură ce iniţiatul progresează, el trebuie să-şi păstreze conştienţa trează, numai atunci se află pe calea cea bună, şi că un om care, indiferent de modul în care şi-a părăsit corpul, îşi pierde conştienţa şi pătrunde în Cosmosul care a devenit realitate spirituală în faţa ochilor săi spirituali, se află pe o cale greşită. Noi trebuie să avem o înţelegere lăuntrică a diferenţei dintre căile adevărate şi cele false de ajungere la o percepţie spirituală lăuntrică.

Cuprinderea organizării umane în imaginaţiuni

Am arătat ieri cum diverse societăţi oculte şi de parapsihologic, în concordanţă cu cererea manifestată în epoca noastră, încearcă să investigheze lumea spirituală prin intermediul fenomenelor exterioare, folosind metode care sunt o caricatură a celor din ştiinţele naturii. Vă rog să nu mă înţelegeţi greşit. Nu este intenţia mea să disprețuiesc aceste metode pentru că ştiu cât se poate de bine cu câtă ardoare doresc oamenii să ajungă la o cunoaştere ştiinţifică a lumii spirituale prin intermediul observării fenomenelor externe. Doresc doar să arăt cum aceste căi duc în mod necesar la erori şi care trebuie să fie natura căilor corecte de investigare. Având în vedere că în prezent noi trăim, şi va trebui să continuăm să trăim, într-o

epocă ştiinţifică, este total de înţeles că există oameni care doresc să exploreze lumea spirituală prin metodele directe ale ştiinţelor naturii şi că ei consideră alte metode, spirituale, ca nefiind de încredere. Şi ajung la concluzia că există, pe de o parte, lumea obişnuită, în care oamenii trăiesc şi îşi îndeplinesc obligaţiile legate de viaţa socială, gândesc şi acţionează în condiţiile acestei vieţi sociale. Nu este nimic neobişnuit în aceasta. Este modul de viaţă obişnuit. Acesta este domeniul de investigaţie ştiinţifică ce se preocupă de fenomenele exterioare, de fenomenele de lumină, căldură, electricitate, magnetism şi aşa mai departe.

Pe de altă parte, totuşi, în viaţă apar şi situaţii anormale. Există oameni care practică scrierea automată; ei execută numeroase acţiuni sub influenţa hipnozei sau a sugestiei. Aceştia presupun că astfel se revelează o lume necunoscută în cadrul lumii obişnuite şi vor să interpreteze aceste semne exterioare şi fenomene neobişnuite. Ei vor să explice cum se face că gândurile şi experienţele cuiva din New York sunt comunicate telepatic unui prieten care trăieşte în Europa şi care are o afinitate psihică cu el, în vreme ce în mod obişnuit veştile sunt comunicate prin telegraful fără fir. Fenomene de acest tip, din care s-ar putea cita nenumărate cazuri, sunt investigate prin metodele standard ale ştiinţelor naturii. Această cale nu poate duce la niciun rezultat, la nicio înţelegere definitivă, pentru că omului îi lipseşte orientarea spirituală necesară, care trebuie căutată în lumea spirituală însăşi. Toate aceste fenomene, oricât ar fi de minunate, par să fie agregări de fenomene lipsite de legătură între ele în cadrul lumii exterioare. Noi nu putem ajunge la niciun fel de cunoaştere sau înţelegere a lor, doar le înregistrăm, le considerăm extraordinare şi formulăm ipoteze despre

lumea spirituală, ipoteze care sunt lipsite de sens, pentru că fenomenele îşi au ele însele originea în lumea spirituală şi nu-şi trădează adevărata natură. Oricât de mult ne-am preocupa de mediumuri şi de adevăruri ştiinţifice, lumea spirituală se află întotdeauna cu noi, dar nu-şi dezvăluie adevărata esenţă.

În acest context aş dori să vă reamintesc investigaţiile pe care le-am menţionat ieri atunci când am spus că eu şi Dr. Wegman ne străduim în prezent să oferim o descriere corectă a acestor fenomene. Această metodă de investigare, la fel ca şi cealaltă direcţie pe care am descris-o şi care caută să aducă la lumină viaţa lăuntrică a viselor nu se poate lipsi de cunoaşterea spirituală. Ea se desfăşoară în aşa fel încât fenomenele de investigat se află în relaţie directă cu ceea ce le corespunde în lumea spirituală însăşi.

Dar aceste fenomene nu sunt asociate cu evenimentele izolate şi miraculoase pe care noi le întâlnim în lumea exterioară în maniera pe care tocmai am descris-o. Ele aparţin domeniului perceptibil de către persoana cu pregătire în domeniul medicinei, anatomiei şi fiziologiei atunci când percepţia sa asupra formei exterioare a unui organ uman – plămânul, ficatul sau un alt organ – a fost transformată într-o percepţie imaginativă a organului, atunci când acea persoană devine treptat capabilă să vadă organizarea omenească în imaginaţiuni.

Acest lucru devine deci posibil atunci când noi suntem capabili să studiem organele omului, care în mod obişnuit funcţionează mai mult după modelul fenomenelor anormale, şi nu al fenomenelor exterioare normale ale naturii, deci atunci când suntem în măsură să ne transformăm cunoaşterea iniţială omenească, cunoaşterea ştiinţifică, anatomică într-o pătrundere spirituală în organizarea omenească. În cadrul metodei pe care am

descris-o anterior, noi plecăm de la fiinţa „întreagă" a omului. Calea care începe de la organele umane individuale pe care le abordăm şi le percepem direct prin intermediul unei anatomii spirituale este acea cale care ne poate conduce la rezultate reale, spre deosebire de abordarea greşită, care caută să înţeleagă fenomenele exterioare prin metode statistice, care sunt o caricatură a ştiinţelor naturii. Veţi înţelege, deci, că înainte de a putea discuta un asemenea subiect era nevoie de cooperarea unui medic care a fost pregătit în această direcţie. Mai mult decât atât, veţi înţelege că atunci când un organ uman este abordat astfel în mod spiritual de către o persoană care priveşte anatomia din acest punct de vedere, acea persoană nu trebuie să aibă nicio îndoială cu privire la ţelul care îi stă în faţă. Şi acum se dezvăluie percepţiei spirituale nu un om lăuntric aşa cum l-am descris anterior, ci un om exterior, cosmic, încă nebulos, fără îndoială, dar cu statura unei fiinţe măreţe, gigantice – omul aşa cum este el perceput, nu ca o totalitate, ci aşa cum apare prin percepţia lăuntrică spirituală a organelor sale. Pentru că aceste organe sunt percepute în mod spiritual, ni se revelează nu doar omul fizic, ci şi omul cosmic. La fel cum anterior lumea nopţii – sfera lunară – fusese atrasă în cadrul zilei, acum noi atragem în această fiinţă – care nu este întregul om, ci o fiinţă alcătuită din organele individuale – impulsurile sferei lui Saturn.

La fel cum într-o etapă anterioară sfera lunară a fost ademenită să se manifeste în cadrul conştienţei obişnuite de zi, acum sfera lui Saturn este ademenită să se manifeste în cadrul conştienţei ştiinţifice. Noi devenim conştienţi de faptul că forţele lui Saturn lucrează într-un fel anume în fiecare organ, cel mai puternic în ficat, destul de slab în plămâni şi cel mai puţin în cap.

Devenim astfel conştienţi de ţelul care ne cere să căutăm peste tot influenţele lui Saturn. La fel cum în etapele anterioare noi avansam din punct de vedere spiritual prin practicarea meditaţiei, tot astfel şi acum, identificându-ne cu căutarea lui Saturn, căutarea structurii spirituale lăuntrice a fiecărui organ, noi pătrundem în sfera lui Jupiter şi ajungem să recunoaştem faptul că fiecare organ este, de fapt, corespondentul pământesc al unei fiinţe divin-spirituale.

Prin organele sale omul poartă înăuntrul său imaginile fiinţelor divin-spirituale. Întregul Cosmos a apărut mai întâi ca o fiinţă gigantică în sfera lui Saturn şi noi vedem întregul om ca o fiinţă gigantică, cosmică, ce ne apare ca o sumă, ca activitatea concertată, lăuntric-organică a generaţii întregi de zei.

Încă o dată, trebuie să mergem pe această cale în deplină conştienţă pentru a putea fi activaţi de forţe care sunt capabile să ne susţină şi să ne sprijine în decursul experienţelor noastre spirituale. Trebuie să ţinem seama de faptul că toate aceste influenţe, la început, se află în stadiu embrionar, dar se manifestă în mod tranzitor. Este uşor, într-adevăr, să le recunoaştem prezenţa, dar este imposibil să le descriem, să păstrăm o impresie clară a lor şi să le modelăm în imagini mentale dacă cădem pradă pericolului inerent în această situaţie, şi anume, acela ca tot ce se ridică în această sferă să dispară imediat din conştienţa noastră, astfel încât nu reuşim niciodată să contemplăm ce am perceput.

Dar cei care sunt angajaţi astăzi în cercetarea parapsihologică nici nu se gândesc să ia în considerare spiritualul. Ei preferă să facă experimente în felul lor propriu, invitând unele persoane să colaboreze pentru teste de laborator. Dar realităţile spirituale nu pot fi reduse

la nivelul uman, mai ales atunci când intenţia declarată este de a le pune în evidenţă prin aceste metode şi de a ajunge treptat la o explicaţie ştiinţifică.

Cartea de medicină despre care am vorbit ieri poate oferi doar o primă introducere elementară în ceea ce va deveni, în viitorul îndepărtat, o ştiinţă dezvoltată. Dar în măsura în care aceste lucruri există astăzi în lumea spirituală şi sunt fireşti pentru acele fiinţe care trăiesc nu pe Pământ, ci pe Soare, în această măsură ele pot fi aduse în conştienţa pământească în maniera pe care am descris-o. Noi nu trebuie să ne imaginăm că putem să ne dezvoltăm înţelegerea spirituală prin intermediul experienţelor de laborator sau cu ajutorul anatomiei abstracte care se găseşte descrisă în manuale. Ideea esenţială este că toate problemele spirituale trebuie să fie vieţuite în mod direct de către om. De ce stau lucrurile astfel?

Noi putem aduce aceste realităţi la lumină în mod constant doar atunci când ele sunt susţinute şi hrănite de către forţele care se dezvoltă din strădaniile obişnuite ale omului, de către forţele pe care omul le obţine din încarnările precedente pe Pământ. Atunci când acest lucru se întâmplă, în lumea sferelor lui Saturn şi Jupiter pătrunde ceea ce putem numi sfera lui Marte. Şi din acel moment lucrurile încep să ne vorbească. Ele se revelează prin inspiraţie. Apoi noi ne întoarcem din nou spre Soare înzestraţi cu conştienţa inspiraţiei.

Aceasta este cea de-a doua cale care este aşteptată în prezent din partea ştiinţelor naturii şi pe care iniţiaţii despre care v-am vorbit ieri ar prefera să o evite. Ei se simt neliniştiţi când sunt aduşi în contact cu această cale, cu toate acestea această cale va trebui urmată.

Calea care conduce prin sfera lunară, după cum vă veţi fi dat seama din discuţiile de faţă, era admirabil

adaptată pentru vechii iniţiaţi şi ne stau la dispoziţie informaţii remarcabile despre această cale lunară din cartea lui H. P. Blavatsky, *Doctrina secretă*. Dacă putem face diferenţa între fapte reale şi ficţiune, în *Doctrina secretă* pot fi găsite multe adevăruri importante. Dar această cale trece prin sfera luminii lunar-astrale cu care H. P. Blavatsky avea o strânsă asociere şi unde un înalt mesager al lui Mercur îi conducea interpretările. Când îi urmărim dezvăluirile putem observa cum ea îşi îndreaptă întotdeauna imaginaţia către sursa potrivită. Ceea ce este extraordinar la Blavatsky este că ea abia dacă apucă să simtă primele semne ale unei imaginaţiuni că aceasta se şi realizează. Condusă de acest mesager al lui Mercur, ea este îndrumată către o bibliotecă secretă. Ideea prinde formă în sufletul ei şi mesagerul lui Mercur o conduce la o carte păzită îndeaproape de Vatican. Ea citeşte cartea şi noi putem găsi în scrierile sale o mulţime de informaţii la care ea nu ar fi putut avea acces altfel pentru că erau păzite straşnic de către Vatican de secole întregi! Această cale este, într-adevăr, o cale intens folosită şi care trebuie deosebită cu mare atenţie de tot ceea ce se realizează păstrând un ferm control lăuntric.

Cealaltă cale duce pe drumul pe care l-am descris deja şi se bazează pe metodele ştiinţelor moderne ale naturii, pe care Blavatsky le detestă din toate puterile. Aceasta este calea care trebuie urmată în maniera pe care am descris-o, cu deplina conştienţă că îşi găseşte forţa şi sprijinul în dezvoltarea karmică a forţelor fiinţelor omeneşti, nu atât de dragul trezirii amintirilor karmice, ci cu scopul de a le reţine pentru a le putea astfel descrie.

Ştiinţa prezentului trebuie să fie străbătută de valorile umane, după cum am arătat ieri, când am vorbit despre colaboratoarea mea în acest domeniu. Doar prin

dezbaterea exemplelor concrete, şi nu cu ajutorul definiţiilor, putem descoperi cel mai bine originea căilor adevărate şi a celor false. Şi în încheierea acestui ciclu de conferinţe aş dori să adaug mâine cât mai multe informaţii asupra acestui subiect, în scurtul timp pe care îl avem la dispoziţie.

CONFERINŢA a XI-a

Torquay, 22 August 1924

CUM STAU LUCRURILE CU ÎNŢELEGEREA PENTRU CERCETAREA SPIRITUALĂ

Două posibilităţi de cercetare

Desigur, am mai putea adăuga foarte multe la ceea ce am spus deja în decursul acestor conferinţe, dar ne vom strădui astăzi să încheiem cu un rezumat al întregului subiect.

Abordarea pe care am utilizat-o de-a lungul acestor conferinţe ridică o problemă importantă: Care este atitudinea faţă de investigaţia spirituală aşa cum este ea prezentată de către antroposofie? Care este poziţia cu privire la înţelegerea învăţăturilor antroposofiei, având în vedere că azi sunt puţini cei care pot avea acces imediat la exerciţii şi practici spirituale care să le dea posibilitatea să vieţuiască şi să testeze temeinic ei înşişi descrierile altor lumi pe care le oferă antroposofia? Aceasta este o întrebare foarte importantă pentru toţi cei care se simt îndemnaţi şi chiar încearcă un dor de a studia antroposofia. Dar această întrebare este întotdeauna privită într-o falsă lumină, şi riscă cu atât mai mult să fie greşit interpretată fiindcă cei

care o pun sunt incapabili de a înţelege procedeele corecte, ca acelea pe care le-am recomandat în aceste conferinţe.

Unii pot pune întrebarea: La ce-mi folosesc toate aceste descrieri ale lumii spirituale, dacă nu pot privi eu însumi în această lume? Aş dori, deci, să mă refer la această chestiune în scurta analiză pe care o voi face astăzi.

Nu este adevărat că o persoană nu poate dobândi o cunoaştere şi înţelegere a învăţăturii antroposofice decât dacă este în stare să investigheze personal lumea spirituală. Este esenţial, în special în zilele noastre, să facem diferenţa între descoperirea realităţilor legate de diferitele lumi şi înţelegerea acestor realităţi. Această diferenţă vă va deveni clară dacă vă amintiţi că omul, aşa cum îl cunoaştem noi astăzi, face, de fapt, parte din mai multe lumi şi că experienţele sale îşi au sursa în diferite lumi. Omul, aşa cum este el constituit astăzi, îşi adună cunoştinţele şi îşi derivă conştienţa existenţei zilnice în decursul experienţelor sale cotidiene. În decursul trăirilor din starea de veghe, această conştienţă care a fost punctul de pornire al cercetării noastre îi dă o anumită perspectivă asupra unui câmp de observaţie limitat, asupra acelui aspect al lumii care este accesibil observaţiei senzoriale, şi care poate fi abordat şi interpretat cu ajutorul intelectului pe care el şi l-a dezvoltat în decursul evoluţiei.

Cu înţelegerea sa, omul pătrunde prin visele sale în acea lume care se află ascunsă în spatele lumii fenomenelor, într-un mod vag şi nedefinit, aşa cum am arătat deja. În viaţa sa sufletească, omul ia contact cu acea lume prin care trece între moarte şi o nouă naştere doar în decursul somnului fără vise, când este înconjurat de întuneric spiritual şi unde duce o viaţă pe care în mod normal nu şi-o poate aminti.

Omul cunoaşte trei stări de conştienţă: starea de veghe, visul şi somnul profund. Dar el nu trăieşte doar în lumile în care această întreită stare de conştienţă îi îngăduie accesul, căci este o fiinţă în a cărei împărăţie se găsesc multe lăcaşuri. Corpul său fizic trăieşte în altă lume decât corpul său eteric, la rândul său, corpul eteric în altă lume decât corpul astral şi amândouă trăiesc în lumi diferite de cea a Eului.

Această conştienţă întreită – conştienţa clară a stării de veghe, conştienţa de vis şi conştienţa de somn (suntem tentaţi s-o numim absenţă a conştienţei, dar poate fi descrisă doar ca o conştienţă diminuată) – aparţine Eului aşa cum există el astăzi. Şi acest Eu, atunci când priveşte înăuntru, are de asemenea trei stări de conştienţă. Când priveşte în afară, el cunoaşte conştienţa de veghe (de zi), conştienţa de vis şi cea de somn. Când priveşte înăuntru, cunoaşte conştienţa clară a intelectului; o conştienţă simţitoare, o viaţă simţitoare, deşi aceasta e mult mai opacă şi mai visătoare decât ne imaginăm de obicei; şi, în fine, conştienţa neclară, semiobscură a voinţei care se aseamănă cu starea de somn profund. Conştienţa normală nu poate câtuşi de puţin explica originea voirii, după cum nu poate explica originea somnului. Când un om îndeplineşte un act de voinţă, acesta este însoţit de un gând care este clar şi lucid. El învăluie acest gând cu un sentiment, care este mai puţin definit. Gândul pătruns de sentiment coboară apoi în membre; acest proces nu poate fi vieţuit de către conştienţa normală. Pentru acel tip de investigaţie despre care am vorbit ieri şi alaltăieri, voinţa se prezintă sub forma imaginii următoare: când un gând voieşte ceva la nivelul capului şi apoi este transmis întregului corp prin sentiment, astfel încât omul voieşte în

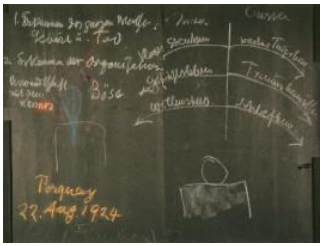
întregul său corp, se instalează ceva asemănător cu un delicat, subtil şi intim proces de combustie.

Când omul îşi dezvoltă o conştienţă iniţiatică, el poate vieţui această viaţă a voinţei care este supusă influenţelor căldurii, dar rămâne pe deplin subliminală pentru conştienţa obişnuită. Acesta este doar un singur exemplu care arată cum ceva care se află la nivelul conştienţei subliminale poate fi ridicat până la nivelul conştienţei iniţiatice.

Atunci când informaţiile din cartea pe care am menţionat-o ieri vor deveni treptat mai accesibile publicului, oamenii îşi vor da seama că atunci când contemplăm cu conştienţa iniţiatică un act de voinţă realizat de om avem impresia că privim o lumânare care se aprinde sau chiar aprinderea unei lumini din care izvorăşte căldură. Aşa cum avem, în acest caz, o imagine clară a fenomenului exterior, la fel vom fi capabili şi să vedem cum gândul plonjează în voinţă. Vom spune atunci: Gândul dezvoltă un sentiment şi din sentiment – în om el urmează o direcţie descendentă — ia naştere o senzaţie de căldură, se aprinde în om o flacără. Şi această flacără voieşte; ea se aprinde treptat. Această conştienţă normală o putem reprezenta schematic în modul următor:

Interior	*Exterior*
Gândire limpede Viaţa sentimentului Conştienţa voinţei	Conştienţa de veghe, de zi Conştienţa de vis Conştienţa de somn

Tabla 12



Deşi, pentru a putea investiga lumea spirituală, suntem nevoiţi să ne îndreptăm conştienţa către acea lume pe care căutăm s-o abordăm cognitiv, totuşi, pentru ca roadele investigaţiei noastre să poată fi comunicate în mod onest, ideile pe care le transmitem verbal trebuie să fie exprimate în limbajul altor stări de conştienţă.

Puteţi acum înţelege, poate, că acest proces comportă două aspecte. În primul rând, de exemplu, noi investigăm lumea organelor umane, aşa cum am explicat ieri. Investigăm fenomenele respective utilizând forţele ce iau naştere în om în vreme ce el se apropie mai mult de lumea spirituală în decursul vieţii sale. Apoi descoperim adevărurile pertinente, aşa cum se revelează ele înţelegerii noastre. Există în lume oameni care cunosc aceste adevăruri şi care le comunică lumii. Atunci când acestea sunt împărtăşite lumii de către astfel de oameni, ele pot fi înţelese de conştienţa normală, dacă le privim cu obiectivitatea necesară. În decursul evoluţiei umane a existat întotdeauna o minoritate care s-a dedicat investigării lucrurilor ce ţin de lumea spirituală şi care apoi a comunicat altora roadele investigaţiei sale.

Dar astăzi există un factor care militează împotriva acceptării acestui gen de cunoaştere, şi anume, este vorba de faptul că în general oamenii sunt crescuţi într-un mediu social şi în cadrul unui sistem educaţional care le condiţionează reacţiile habituale într-o asemenea măsură încât ei mai pot crede doar în lumea faptelor, lumea senzorială, şi în informaţia raţională ce derivă din lumea simţurilor. Acest obicei este atât de adânc încetăţenit încât oamenii sunt înclinaţi să spună: La universitate există profesori de nivel înalt care, pe lângă ţinerea cursurilor, investighează şi anumite aspecte ale lumii fenomenelor sau confirmă descoperirile altor cercetători din domeniul

acesta. Toată lumea acceptă descoperirile lor. Chiar dacă oamenii nu investighează ei înşişi rezultatele cercetărilor, ei le cred totuşi. Această nemărginită credulitate este în special rezervată ştiinţei moderne. Oamenii cred lucruri care, pentru cei care au înţelegere, sunt nu doar problematice, ci de-a dreptul neadevărate. Această situaţie este rodul a secole întregi de educaţie. Aş dori să subliniez faptul că această formă de educaţie era necunoscută oamenilor din secolele trecute. Aceştia erau mult mai înclinaţi să-i creadă pe cei care făceau cercetări privitor la realităţile spirituale, deoarece ei încă mai păstrau ceva din vechea cunoaştere despre lumea spirituală şi din vechea participare la aceasta, care rezona cu voinţa şi simţirea lor. Astăzi o asemenea cunoaştere le este străină oamenilor. Ei sunt obişnuiţi cu o abordare care pe Continent este mai mult teoretică, iar în Anglia şi în America mai mult practică, şi care a devenit deja ferm încetăţenită.

Pe Continent există deja teorii detaliate despre aceste lucruri, în vreme ce în Anglia şi în America există o percepţie instinctivă pentru ele, care nu este nicidecum uşor de învins. De-a lungul secolelor, omenirea s-a obişnuit cu o abordare ştiinţifică înrudită cu lumea fenomenelor şi a ajuns să accepte descoperirile astronomiei, botanicii, zoologiei şi medicinei, de pildă, în forma în care sunt ele prezentate în şcolile recunoscute sau în centrele de învăţătură. De pildă, un chimist face anumite cercetări în laboratorul său. Oamenii nu înţeleg câtuşi de puţin tehnicile pe care le foloseşte el. Dar lucrarea sa este apreciată şi lumea declară fără ezitare: „Acesta este adevărul, aceasta este cunoaşterea care nu face apel la credinţă.” Dar ceea ce ei numesc cunoaştere este, de fapt, un act de credinţă.

Dintre metodele ce au fost adoptate pentru cercetarea lumii fenomenelor, pentru stabilirea legilor lumii fenomenelor cu ajutorul raţiunii ca instrument, nici măcar una nu oferă o urmă de informaţie despre lumea spirituală. Dar puţini sunt cei care îşi pot permite să se lipsească pe deplin de lumea spirituală. Cei care o fac, nu sunt cinstiţi cu ei înşişi, şi se conving singuri de aceasta. Omenirea simte o imperioasă nevoie de a şti câte ceva despre lumea spirituală. Pentru moment oamenii îi ignoră pe cei care au ceva de spus despre lumea spirituală aşa cum este ea cunoscută acum, dar sunt dispuşi să asculte tradiţiile istorice, învăţăturile Bibliei şi Scripturile sacre ale Orientului. Ei sunt interesaţi de aceste scrieri tradiţionale, căci altfel nu îşi pot satisface nevoia de a intra în relaţie cu lumea spirituală. În pofida faptului că atât Biblia cât şi Scripturile orientale au fost investigate numai de către iniţiaţi individuali, lumea afirmă că ele reflectă un alt tip de abordare, care nu are nicio relaţie cu cunoaşterea lumii fenomenelor, cu cunoaşterea ştiinţifică, ci depinde de credinţă şi face apel la credinţă. Şi astfel s-a creat o linie de demarcaţie rigidă între ştiinţă şi credinţă. Lumea repartizează ştiinţa lumii fenomenelor iar credinţa lumii spirituale.

Printre teologii Bisericii evanghelice de pe Continent – şi nu printre aceia ai Bisericii catolice, care au păstrat vechile tradiţii şi care nu acceptă dihotomia postulată de Biserica evanghelică sau de specialiştii ştiinţelor naturii – s-au răspândit nenumărate teorii care afirmă că există limite clare pentru cunoaştere şi că dincolo de acestea este domeniul credinţei. Ei sunt convinşi că nu există vreo altă posibilitate.

Anglia este mai puţin îndoctrinată, pentru că aici teoretizarea nu este la modă. Aici atitudinea tradiţională

este, pe de o parte, să asculţi ceea ce are de spus ştiinţa şi, pe de altă parte, să trăieşti cu pietate – aş exagera dacă aş spune cu habotnicism – în credinţă şi să ţii cele două sfere într-o separare rigidă.

De multă vreme, atât învăţaţii cât şi oamenii obişnuiţi au adoptat acest punct de vedere. Newton a pus bazele unei teorii a gravitaţiei, deci, a unei concepţii despre spaţiu care, prin însăşi natura sa, exclude orice posibilitate a unei abordări spirituale. Dacă lumea ar fi aşa cum a descris-o Newton, ar fi lipsită de spirit. Dar nimeni nu are curajul s-o recunoască. Nu ne putem imagina o Prezenţă divin-spirituală care să trăiască, să se mişte şi să îşi aibă fiinţa în lumea newtoniană.

Cu toate acestea, nu doar adepţii acestor idei acceptă o concepţie despre spaţiu şi timp care exclude spiritualul, ci şi cei care sunt angajaţi în cercetări independente. Newton oferă un excelent exemplu pentru aceştia din urmă, căci el nu doar a pus bazele unei concepţii despre lume care exclude spiritualul ci, în acelaşi timp, în interpretarea sa referitoare la Apocalipsă, acceptă pe deplin spiritualul.

Legăturile dintre cunoaşterea lumii fenomenelor şi cunoaşterea lumii spirituale au fost rupte. Astăzi teoreticienii se străduie să aducă dovezi solide ale acestei dihotomii şi se fac toate eforturile pentru a inocula această idee în gândurile şi sentimentele celor ce privesc teoria cu neîncredere, astfel ca până la urmă aceasta să le intre în reflex.

Pe de altă parte, inteligenţa omului, puterea sa de înţelegere şi ideaţie, capacitatea sa de a concepe idei au atins în prezent un nivel la care, dacă el îşi ţine aceste capacităţi sub control conştient, poate înţelege prin

raţiune, deşi nu poate investiga prin raţiune, învăţăturile ştiinţei iniţiatice.

Este esenţial ca următorul punct de vedere să-şi găsească o mai largă acceptare: că investigaţiile în domeniul lumii spirituale trebuie întreprinse de acei care, în actuala lor viaţă pe Pământ, se pot folosi de forţe provenite din încarnări trecute, căci aceste forţe sunt cele care eliberează puterile necesare pentru investigaţii spirituale; şi apoi că rezultatele acestor investigaţii trebuie acceptate de un număr din ce în ce mai mare de oameni şi încorporate în idei formulate inteligibil; şi că, atunci când rezultatele investigaţiei spirituale sunt acceptate printr-o înţelegere sănătoasă, a fost pregătită o cale pentru aceşti alţi oameni, datorită acestei înţelegeri, pentru ca ei să aibă o experienţă reală a lumii spirituale. Căci eu am spus deseori că modul cel mai sănătos de a intra în lumea spirituală este ca mai întâi să citeşti despre ea sau să asimilezi ceea ce se spune despre ea.

Dacă acceptăm aceste idei, ele prind viaţă înăuntrul nostru şi noi vom ajunge nu doar la înţelegere, ci şi la clarvedere, potrivit cu nivelul nostru de dezvoltare karmică. În privinţa acestor lucruri trebuie să luăm foarte serios în considerare karma. În prezent, omul nu se preocupă de karma; el crede că, la fel cum analizăm sulful în laborator, tot astfel putem analiza prin tehnici de laborator originea aşa-ziselor fenomene paranormale; şi că, la fel ca şi cu sulful, trebuie să supunem individul care manifestă forme anormale de cunoaştere la teste experimentale.

Dar sulful mineral nu are karma. Doar sulful care este asociat corpului uman are karma, deoarece doar oamenii sunt supuşi karmei. Noi nu putem presupune că a fi subiect de experienţă într-un laborator face parte din karma

omului, ceea ce ar fi o condiţie indispensabilă pentru ca investigaţiile respective să aibă cât de cât valoare.

Din acest motiv avem nevoie de ştiinţa spirituală. Ar trebui în primul rând să aflăm care sunt condiţiile karmice care ne îngăduie să obţinem cunoştinţe despre lumea spirituală prin intermediul altuia. Am explicat în mod clar aceste lucruri la sfârşitul ultimelor ediţii ale cărţii mele ***Teosofie***. Dar azi omenirea nu este încă pregătită să accepte această idee, nu din neputinţă, ci din conservatorism; dar importanţa sa este imensă.

Este esenţial să ne dăm seama că nu trebuie să ne apucăm imediat să investigăm lumea spirituală; dar, pe de altă parte, dacă nu adoptăm practici indezirabile, ca de pildă experimente asupra karmei, atunci când nu există o necesitate karmică, sau mediumuri ale căror procedee nu le înţelegem, şi dacă ne bazăm pe conştienţa obişnuită, care este starea potrivită de conştienţă pentru această lume, vom putea ajunge la o înţelegere perfectă a comunicărilor ştiinţei iniţiatice. Greşim foarte tare dacă ne închipuim că nu putem avea această înţelegere fără a putea mai întâi să vieţuim noi înşine lumea spirituală. A spune „La ce-mi foloseşte lumea spirituală, dacă nu o pot vieţui eu însumi?" înseamnă a încuraja încă una din erorile deseori comise în prezent, înseamnă a săvârşi una dintre cele mai mari, mai periculoase şi mai evidente erori şi trebuie să fie recunoscut clar ca atare de către cei care se asociază unei mişcări cum este Societatea antroposofică.

Naştere şi moarte, şi răul

Existenţa omului în plan fizic este legată de existenţa în alte lumi. Pentru o minte lipsită de prejudecăţi acest lucru poate fi explicat prin aceea că experienţele pe care le

trăieşte omul, privite în lumina experienţei umane totale, sunt de aşa natură încât, în ceea ce priveşte cele mai vitale întrebări ale vieţii, nu pot fi înţelese prin intermediul conştienţei obişnuite de zi, căci ele par să nu aibă nicio legătură cu acestea, când, de fapt, în unele situaţii există o strânsă legătură.

De aceea aş dori ca în această scurtă prezentare să vorbesc mai întâi despre intrarea omului în această lume fizică şi ieşirea lui de aici, despre naştere şi despre moarte.

Naşterea şi moartea, cele două evenimente cruciale ale vieţii noastre pe Pământ, par a fi fenomene izolate pentru conştienţa obişnuită. Noi asociem tot ceea ce precede naşterea, tot ceea ce e legat de încarnarea umană, cu începutul vieţii noastre pe Pământ, şi moartea cu sfârşitul ei. Ele par să fie separate. Dar cercetătorul spiritual vede cum ele se apropie din ce în ce mai mult una de alta. Căci dacă urmăm calea ce duce la misteriile Lunii şi ademenim noaptea în domeniul zilei în maniera descrisă ieri, putem percepe cum, în decursul proceselor naşterii, corpul fizic şi corpul eteric cresc treptat şi devin înfloritoare; cum se dezvoltă ele din germene, cum capătă treptat formă umană, şi cum de-a lungul vieţii pământeşti vitalitatea lor creşte treptat până la vârsta de 35 de ani, când începe treptat să scadă şi apare un proces de declin. Acest proces poate, desigur, să fie observat în mod exterior. Dar cel ce urmează calea lunară, pe care am descris-o ieri, percepe cum în vreme ce viaţa celulară a corpurilor fizic şi eteric creşte, se dezvoltă şi capătă formă de embrion o altă formă a vieţii, pe care în antroposofie o numim corp astral şi Eu, este supusă forţelor degradării şi morţii.

Când descoperim ungherele ascunse ale vieţii – am făcut ieri o descriere concretă în această privinţă – devenim conştienţi de naşterea fizicului şi etericului şi de

moartea astralului şi Eului. Noi percepem moartea întreţesută vieţii cu viaţa, iarna vieţii în alianţă cu primăvara ei.

Şi iarăşi, atunci când observăm omul cu conştienţă iniţiatică, vedem cum, pe măsură ce corpul său intră în declin, are loc o înmugurire a Eului şi a corpului astral începând cu vârsta de 35 de ani. Această viaţă înmugurindă este întârziată de prezenţa forţelor pe cale de a muri din corpurile fizic şi eteric. Cu toate acestea, are loc în mod clar o reînnoire. Prin intermediul investigaţiei spirituale ajungem să recunoaştem prezenţa morţii în viaţă şi a vieţii în moarte. Şi astfel ne putem pregăti pentru a urmări înapoi drumul parcurs de ceea ce am văzut ca forţe muribunde la momentul naşterii, până în viaţa sa prepământească, unde ni se revelează în întreaga sa însemnătate şi măreţie.

Şi pentru că percepem înflorirea treptată a astralului şi a Eului înăuntrul etericului şi fizicului ce slăbesc (căci ele sunt încătuşate în fizic şi eteric), noi ne pregătim pentru a le urmări în lumea spirituală după ce se vor elibera din corpurile fizic şi eteric în momentul morţii. Astfel vedem cum naşterea şi moartea sunt legate una de alta, deşi pentru conştienţa obişnuită ele par a fi evenimente izolate.

Toate aceste informaţii ce ne-au fost revelate prin cercetare spirituală pot fi asimilate de către conştienţa obişnuită, aşa cum am indicat în prima parte a conferinţei de azi. În acelaşi timp însă trebuie să fim gata să renunţăm la pretenţia conştienţei obişnuite de a primi dovezi concrete sau ştiinţifice.

Am cunoscut odată un om care susţinea că, aşa cum o piatră cade la pământ, dacă ridic un scaun în aer şi-i dau drumul acesta cade de asemenea, pentru că toate lucrurile sunt supuse gravitaţiei. Aşa că, dacă Pământul nu este

susţinut de nimic, aşa cum se afirmă, acesta trebuie în mod necesar să cadă. Dar el nu înţelegea faptul că obiectele cad la pământ pentru că sunt supuse atracţiei gravitaţionale a Pământului, dar Pământul însuşi se mişcă liber în spaţiu la fel ca stelele care se susţin şi se atrag reciproc.

Cei care, ca şi savantul modern, pretind dovezi susţinute a ceea ce ne arată simţurile seamănă cu acel om care credea că Pământul trebuie să cadă dacă nu e fixat bine la locul lui. Adevărurile antroposofice sunt asemenea stelelor care se susţin reciproc. Oamenii trebuie să fie dispuşi să vadă întregul tablou. Şi dacă pot face aceasta cu ajutorul înţelegerii lor obişnuite ei vor putea într-adevăr începe să sesizeze idei antroposofice cum ar fi, de pildă, interrelaţia dintre naştere şi moarte.

Să mergem puţin mai departe şi să luăm cazul aceluia care cunoaşte bine principiile ştiinţei moderne dar, deşi e atent şi receptiv cu privire la ideile antroposofice, totuşi nu a învăţat încă să ia în considerare omul întreg, ci doar organele separate, în maniera descrisă ieri.

Prin intermediul cunoaşterii organelor dobândite în cursul iniţierii, noi devenim conştienţi nu doar de naştere şi de moarte, ci şi de ceva cu totul diferit. În lumina acestei cunoaşteri despre organe, naşterea şi moartea îşi pierd obişnuita însemnătate, căci numai omul întreg moare, nu şi organele sale luate separat. Plămânii, de pildă, nu pot muri. Ştiinţa înţelege astăzi în mod vag că atunci când fiinţa umană întreagă a murit organele luate separat pot fi animate într-o oarecare măsură. Indiferent dacă un om este îngropat sau incinerat, organele separate ale acestuia nu mor. Organele individuale îşi urmează calea către acea sferă a Cosmosului cu care este înrudit fiecare din ele. Chiar dacă un om e îngropat sub pământ, fiecare organ îşi găseşte calea către Cosmos prin apă, aer sau căldură, de la

un caz la altul, în realitate ele se dizolvă, nu pier; piere doar omul întreg.

Moartea, deci, înseamnă ceva doar cu privire la fiinţa umană întreagă. La animal organele mor, în vreme ce la om ele se dizolvă în Cosmos. Dizolvarea este rapidă. Înmormântarea este un proces mai lent, incinerarea un proces rapid. Putem urmări organele individuale cum apucă pe calea către infinit, fiecare în direcţia sferei sale. Ele nu se pierd în infinit, ci se întorc sub forma măreţei fiinţe cosmice pe care v-am descris-o ieri. Astfel, când observăm organele cu ajutorul conştienţei iniţiatice, vedem ce se întâmplă cu adevărat cu acestea la moartea omului, şi anume, această revărsare a organelor către acele regiuni ale Cosmosului cu care fiecare din ele e înrudit. Inima ia o altă cale decât plămânii; ficatul o altă cale decât inima sau decât plămânii. Ele se dispersează în întregul Cosmos. Apoi apare omul Cosmic; noi îl vedem aşa cum este el în realitate, integrat în Cosmos. Şi în viziunea acestui om cosmic devenim conştienţi de sursa încarnărilor succesive, de exemplu. Noi avem nevoie de această viziune care îşi are originea nu în omul întreg, ci în percepţia diferitelor sale organe, pentru a putea recunoaşte din nou, clar şi distinct, revenirea karmică a vieţilor pământeşti trecute în viaţa actuală.

Din acest motiv, cei care s-au apropiat de lumea spirituală urmând calea lunară, misticii, teosofii şi aşa mai departe, au perceput cele mai stranii fenomene – suflete omeneşti aşa cum au trăit ele pe Pământ, zei şi spirite – dar nu au putut nici să le recunoască nici să se decidă ce anume sunt acestea, nici să aibă cât de cât vreo siguranţă că se află în prezenţa lui Alanus ab Insulis, Dante sau Brunetto Latini. Câteodată acestor entităţi li s-au dat numele cele mai groteşti. Şi ele nu erau capabili să determine dacă

încarnările pe care le contactau erau ale lor proprii sau ale altor oameni, sau ce anume erau.

Astfel, lumea spirituală este asociată cu tărâmul conştienţei lunare care a fost ademenită în timpul zilei; apoi, sub influxul impulsurilor lui Venus, viziunea se pierde şi noi contemplăm acum lumea spirituală în totalitatea ei, dar fără acea limpezime clară pe care ar trebui s-o aibă. Aici, pe acest tărâm începem noi să realizăm poziţia omului în cadrul lumii luate ca întreg şi poziţia sa ca fiinţă cosmică.

Legat de aceasta, totuşi, noi suntem nevoiţi să înţelegem un lucru tragic. Căci dacă omul ar fi doar omul *fizic* întreg aşa cum pare el să fie aici pe Pământ, ce fiinţă virtuoasă, docilă şi nobilă ar fi! Aşa cum nu putem cerceta moartea cu ajutorul conştienţei obişnuite – moartea poate fi întotdeauna înţeleasă în sensul pe care l-am sugerat deja – tot astfel nu putem descoperi, cu ajutorul conştienţei obişnuite, de ce fiinţele omeneşti, cu chipurile lor inocente – şi nu putem nega că au chipuri inocente au o înclinaţie către rău. Ceea ce poate deveni rău nu este întregul om. Tegumentul său exterior, pielea, în sine însuşi este nobil şi bun; dar omul se întoarce către rău prin organele sale individuale; potenţialul pentru rău se află în organele sale.

Şi astfel ajungem noi să recunoaştem relaţia dintre organe şi sferele cosmice care le corespund, şi tot în aceste sfere îşi are originea şi obsesia pentru rău; căci, în ultimă instanţă, obsesia este ceva inerent fie şi în cea mai slabă manifestare a răului.

Astfel, cunoaşterea omului întreg pe care ne-am dobândit-o ne arată, mai întâi, naşterea şi moartea; în al doilea rând, cunoaşterea organizării omului ne revelează relaţia sa cu Cosmosul în sănătate şi în boală, şi anume, răul.

Deci noi putem percepe spiritual acea fiinţă care a trecut prin Misteriul de pe Golgotha doar atunci când suntem capabili să contemplăm omul cosmic prin intermediul organologiei umane. Căci ca şi om cosmic a venit Christos de pe Soare. Până în acel moment El nu a fost om pământesc. El S-a apropiat de Pământ sub o formă cosmică. Cum ne-am putea aştepta să recunoaştem omul cosmic dacă nu ne-am pregătit mai întâi să-l înţelegem aşa cum este el în realitate? Tocmai din această înţelegere a omului cosmic se poate dezvolta christologia.

Vedeţi astfel că există căi adevărate ce duc către lumea spirituală, către cunoaşterea naşterii şi morţii şi a relaţiei dintre organismul uman şi Cosmos, către recunoaşterea răului şi cunoaşterea lui Christos, omul cosmic. Toate acestea pot fi înţelese, dacă sunt prezentate în aşa fel încât să se vadă cum diferitele aspecte ale lor se sprijină reciproc. Şi modul cel mai bun de a găsi calea proprie a fiecăruia către lumea spirituală este prin înţelegere şi prin meditaţie asupra a ceea ce am înţeles. Mai departe există alte reguli pentru meditaţie, care aduc un ajutor suplimentar. Aceasta este calea corectă către lumea spirituală, pentru fiinţele omeneşti din prezent. Pe de altă parte, tot ce înseamnă experimente cu alte căi care nu folosesc şi nu menţin canalele normale ale conştienţei, toate experimentele cu stări de transă, ca de pildă mediumismul, somnambulismul, hipnotismul şi altele asemenea, toate cercetările cu privire la evenimente ce nu pot fi sesizate cu ajutorul unei conştienţe ce maimuţăreşte ştiinţele moderne ale naturii – toate acestea sunt căi false, căci ele nu duc către adevărata lume spirituală.

Revelarea cerescului în pământesc prin artă

Când omul devine atent ca simţire – şi el poate aceasta – la ceea ce rezultă din cercetarea spirituală, aşa cum am indicat acum, că prin cunoaşterea organelor omul cosmic revine, se întoarce înapoi, atunci Christos poate fi înţeles întru câtva în această revenire; când aceste lucruri, ceea ce cercetarea şi contemplarea ocultă poate deschide, ceea ce poate fi asimilat în conştienţa iniţiatului prin cercetare, când aceasta se ridică la viaţă ca simţire în om, atunci întru câtva, în cadrul pământescului se revelează cerescul prin sentiment în acea conştienţă pe care v-am indicat-o. Şi aceasta se petrece prin artă.

Prin intermediul simţirii, arta întrupează în mod semiconştient ceea ce omul primeşte din lumea spirituală, pe acele căi de întoarcere despre care am vorbit. Ca urmare, de-a lungul tuturor epocilor, aceia ce erau predestinaţi prin karma lor să o facă au fost cei ce au înveşmântat spiritualul în formă materială.

Arta noastră naturalistă a abandonat abordarea spirituală. Fiecare realizare deosebită din istoria artei reprezintă spiritualul într-o formă accesibilă simţurilor, sau, mai bine-zis, ridică elementul material până la nivelul spiritului. Rafael este atât de preţuit pentru că, într-o măsură mai mare decât orice alt pictor, a reuşit să înveşmânteze spiritualul în reprezentări sensibile.

A existat odată în decursul istoriei artelor o mişcare generală ce a pus accentul mai mult pe artele plastice sau grafice. În prezent trebuie să injectăm o viaţă nouă artelor plastice, căci vigoarea impulsului original s-a pierdut cu mulţi ani în urmă.

De secole, impulsul către *muzică* tot creşte şi se amplifică. Ca urmare, şi artele plastice au luat, într-o mai

mare sau mai mică măsură, un caracter muzical. Muzica, ce include, de asemenea, şi elementul muzical din artele vorbirii, este destinată să devină arta viitorului.

Primul Goetheanum de la Dornach a fost conceput în mod muzical şi de aceea arhitectura, sculptura şi pictura sa au fost atât de puţin înţelese. Şi din acelaşi motiv al doilea Goetheanum va fi, de asemenea, puţin înţeles, pentru că elementul muzical trebuie introdus în pictură, sculptură şi arhitectură în conformitate cu evoluţia viitoare a omului.

Venirea fiinţei lui Christos, a fiinţei Sale viu-spirituale, pe care am numit-o punctul culminant al evoluţiei omeneşti, a fost magnific reprezentată în pictura renascentistă şi prerenascentistă, dar în viitor ea va trebui să fie exprimată prin muzică.

Nevoia de a da expresie muzicală Impulsului christic a existat şi în trecut. Ea s-a manifestat la Richard Wagner şi a fost cauza principală ce a dus la crearea operei *Parsifal*. Dar în *Parsifal* introducerea Impulsului christic în lumea fenomenelor, unde acesta caută să dea expresie celui mai pur spirit creştin, a fost doar indicată simbolic, ca de pildă prin apariţia Porumbelului şi aşa mai departe. Şi Comuniunea a fost tot simbolic reprezentată. Muzica din *Parsifal* nu reuşeşte să arate adevărata însemnătate a Impulsului Christic pentru Cosmos şi Pământ.

Muzica este capabilă să înfăţişeze acest Impuls christic în mod muzical, prin tonuri care sunt străbătute lăuntric de spirit. Dacă muzica se va lăsa inspirată de ştiinţa spirituală, va găsi căile pentru a exprima Impulsul christic, căci ea va revela în mod pur artistic şi intuitiv cum poate fi trezit, în tonuri simfonice, acest Impuls christic în Cosmos şi pe Pământ.

Pentru aceasta nu e nevoie decât să fim în stare să ne aprofundăm experienţa sferei terţei majore printr-o

îmbogăţire lăuntrică a experienţei muzicale care să pătrundă până în profunzimile ascunse ale simţirii. Dacă noi vieţuim sfera terţei majore ca pe ceva ce este în întregime cuprins în fiinţa lăuntrică a omului, şi dacă apoi simţim cum sfera cvintei perfecte are caracteristica de a „învălui" astfel încât, pe măsură ce înaintăm în configuraţia cvintei, ajungem la graniţa dintre uman şi cosmic, unde cosmicul răsună în sfera umanului iar umanul, mistuit de dor, tânjeşte să se avânte în Cosmos, atunci, în misterul ce se desfăşoară între sferele terţei majore şi cvintei perfecte, noi putem vieţui în mod muzical ceva din fiinţa lăuntrică a omului ce caută să pătrundă în Cosmos.

Şi dacă apoi reuşim să eliberăm disonanţele septimei pentru ca ele să facă ecou vieţii cosmice, unde disonanţele exprimă experienţele conştiente ale omului în Cosmos, în drumul său către diferitele tărâmuri spirituale, dacă reuşim să îngăduim disonanţelor septimei să se stingă, astfel ca prin prăbuşirea lor spre moarte să fie mai bine definite, atunci în ultimele lor vibraţii ele formează ceva ce, pentru urechea muzicală, se aseamănă cu un firmament muzical.

Dacă, apoi, după ce deja am dat o subtilă indicaţie a experienţei „minorului" împreună cu „majorul", dacă, în rezonanţa ce se stinge a disonanţelor septimei, în această spontană re-creare a disonanţelor formând o totalitate, putem găsi o modalitate de a trece spre o dispoziţie intens minoră pornind de la disonanţele septimei, de la aproape-consonanţa acestor disonanţe ce descreşte spre sfera cvintei într-o dispoziţie de minor, şi de aici să contopim sfera cvintei cu cea a terţei minore, atunci vom fi evocat astfel vieţuirea muzicală a încarnării, şi mai mult decât atât, a încarnării lui Christos.

Când ne căutăm prin simţire drumul în afară, către sfera septimei, care pentru simţirea cosmică este doar aparent disonantă şi pe care o plămădim într-un „firmament", prin aceea că ea este aparent susţinută de octavă, dacă am sesizat acestea cu simţirea noastră şi ne întoarcem pe acelaşi drum în maniera deja indicată şi aflăm cum, în forma embrionică a consonanţelor terţei minore, există posibilitatea de a da o reprezentare muzicală încarnării, atunci, când ne întoarcem la terţa majoră din această sferă, acel „Aleluia"al lui Christos poate răsuna, ca muzică pură, din această configuraţie muzicală.

Şi atunci, înăuntrul acestei configuraţii de tonuri omul va putea primi o percepţie nemijlocită a suprasensibilului şi o va putea exprima în mod muzical.

Impulsul christic poate fi găsit în muzică. Şi dezintegrarea simfonicului ce devine aproape disonanţă, ca la Beethoven, poate fi mântuită printr-o întoarcere la dominaţia cosmicului în muzică. Bruckner a încercat acest lucru păstrând limitele înguste ale cadrului tradiţional. Dar simfonia sa postumă ne arată că el nu s-a putut elibera de aceste limitări. Pe de o parte, suntem siliţi să-i admirăm măreţia, dar pe de altă parte găsim la el o apropiere ezitantă de adevăratele elemente ale muzicii şi incapacitatea de a ajunge la o realizare deplină a acestor elemente ce pot fi vieţuite doar în modul pe care l-am descris, şi anume, atunci când am înaintat până pe tărâmul muzicii pure şi am descoperit acolo esenţa, spiritul fundamental ce poate da naştere unei întregi lumi prin intermediul tonurilor.

Fără îndoială, într-o zi dezvoltarea muzicală pe care am descris-o va fi realizată prin inspiraţie antroposofică, dacă omenirea nu se prăbuşeşte în decadenţă; şi până la urmă — iar acest lucru depinde pe de-a-ntregul de

omenire – adevărata natură a Impulsului christic va fi revelată în mod exterior.

Vreau să vă atrag atenţia asupra acestui fapt pentru că astfel veţi putea înţelege că antroposofia caută să pătrundă în toate aspectele vieţii. Acest lucru poate fi înfăptuit dacă omul, la rândul său, găseşte calea adevărată ce duce la vieţuirea şi cercetarea antroposofică. Într-o zi, se va ajunge chiar ca de pe tărâmul muzicii să răsune învăţăturile antroposofiei şi enigma creştinismului să fie dezlegată prin muzică.

Cu aceste cuvinte sper că am încheiat ceea ce am putut doar să sugerez în aceste conferinţe, pentru a indica ţelurile pe care le-am avut în vedere.

Aş dori, totuşi, să adaug că sper să fi reuşit să trezesc în sufletele dumneavoastră o anume recunoaştere a adevărurilor antroposofice; şi că aceste adevăruri vor creşte, se vor înmulţi şi vor fertiliza domenii din ce în ce mai largi ale vieţii omeneşti.

Fie ca acest ciclu de conferinţe să aducă o modestă contribuţie către ţelul cuprinzător pe care antroposofia caută să-l împlinească.

EPOCI DIN ISTORIA PĂMÂNTULUI ȘI PERIOADE GEOLOGICE

(cf. G. WACHSMUTH – Die Entwicklung der Erde)

REPETAREA FAZELOR MAI VECHI LA UN NIVEL SUPERIOR	ERA	ÎMPĂRȚIREA ÎN EPOCI		FAUNA	FLORA	FORMAREA ȘI STRUCTURA PĂMÂNTULUI
REPETAREA VECHIULUI SATURN	FAZE COSMICE	1. EPOCA POLARĂ		Stadii cosmice preliminare ale formării sistemului solar Formarea sferei și a corpului lui Saturn		Diferențierea prin contracție a sferelor planetare
REPETAREA VECHIULUI SOARE		2. EPOCA HIPERBOREANĂ		Formarea sferei și a corpului lui Jupiter Formarea sferei și a corpului lui Marte Separarea Pământului și a Soarelui Pământul, organism planetar (înglobând și Luna) începe să evolueze în jurul Soarelui		
REPETAREA VECHII LUNI	PALEOZOIC	3. EPOCA LEMURIANĂ	INCEPUT	Epocă vitalizată Biosfera generatoare Diferențierea învelișurilor și a nucleului Archaic	Procese de schimb în atmosferă. Compuși albuminoizi Coloizi – suspensii Primele forme animale și vegetale în atmosfera vitalizată.	Formarea straturilor periferice. Atmosfera (TABLOU IV) Precipitare de substanțe primitive, viitoare roci primare
REPETAREA EPOCII POLARE ÎN EPOCA LEMURIANĂ				Diferențierea internă și formarea straturilor Nevertebrate marine Trilobiți. Brahiopode. Corali.	Forme vegetale primitive între două ape, alge, varec.	Sedimentare. Tendința de formare a unei suprafețe terestre plastice.
REPETAREA EPOCII HIPERBOREENE ÎN EPOCA LEMURIANĂ				Cambrian Pești primitivi Silurian Devonian Înmulțirea cochiliilor calcaroase	Primele plante de uscat.	Atmosferă apoasă și caldă.
MIJLOCUL EPOCII LEMURIENE			MIJLOC	Carbonifer Amfibii	Ferigi Criptogame Lycopode	Cutarea suprafeței terestre (climat tropical în emisfera nordică)
				Permian Triasic Reptile	Păduri de conifere	(Tendință puternică dar trecătoare de durificare)
SFÂRȘITUL EPOCII LEMURIENE	MEZOZOIC		SFÂRȘIT	Jurasic Archeopterix Animale uriașe Saurieni Mamifere inferioare	Ferigi arborescente	Ieșirea „Lunii Purificarea atmosferei Puternice transgresiuni marine.
				Cretacic Scufundarea Lemuriei Păsări cu dinți Saurieni	Primii arbori foioși și plante cu flori angiosperme	Mobilitate reînoită a suprafeței terestre. Scufundarea Lemuriei
EPOCA ATLANTEANĂ	NEOZOIC (CENOZOIC)	4. EPOCA ATLANTEANĂ	1. Terțiar: Paleocen	Primele copitate sălbatice. Mamifere superioare Vite Primate	Continuarea diferențierii plantelor până la flora actuală.	Atmosferă caldă încă, dar în curs de răcire. Deformarea plastică a Pământului până în Cuaternar. (TABLOU VII, VIII, IX)
			2. Terțiar: Eocen			
			3. Terțiar: Oligocen			
			Miocen			
			Pliocen			
			4. Cuaternar: Diluvium	(Schelete umane)		Glaciații
			5. Cuaternar: Glaciații (TABLOU X)			
			6. Cuaternar	Nici o nouă specie, însă modificări geografice ale florei și ale faunei.		
			7. Scufundarea Atlantidei			Scufundarea Atlantidei
EPOCA POST-ANTLANTEANĂ		5. EPOCA POST-ATLANTEANĂ	1. Vechea Indie	Actuală	Actuală	Creșterea căldurii și micșorarea căldurii pe Pământ (TABLOU XI)
			2. Vechea Persie			
			3. Egipt-Caldeea			
			4. Grecia – Roma			
			5. Astăzi			
			6.			
			7.			

STADII PRELIMINARE ȘI PERIOADE EVOLUTIVE IN ORGANISMUL COSMIC

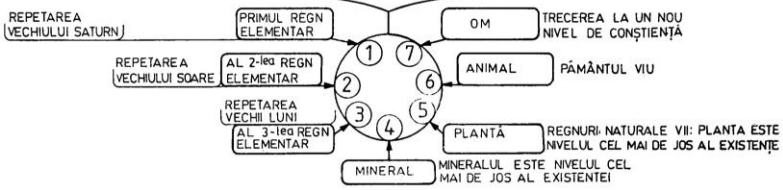
(cf. G. WACHSMUTH – Die Entwicklung der Erde)

7. STĂRI PLANETARE

(NIVELURI DE CONȘTIENȚĂ)

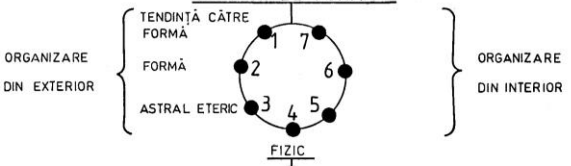
1	2	3	4	5	6	7
VECHIUL SATURN	VECHIUL SOARE	VECHEA LUNĂ	PĂMÂNT	JUPITER	VENUS	VULCAN

7. REGNURI DE VIAȚĂ



ETER DE CALDURĂ	ETER DE LUMINĂ	ETER CHIMIC	ETER DE VIAȚĂ
–CALDURĂ–	–AER–	–APĂ–	–PĂMÂNT–

7. STĂRI DE FORMĂ

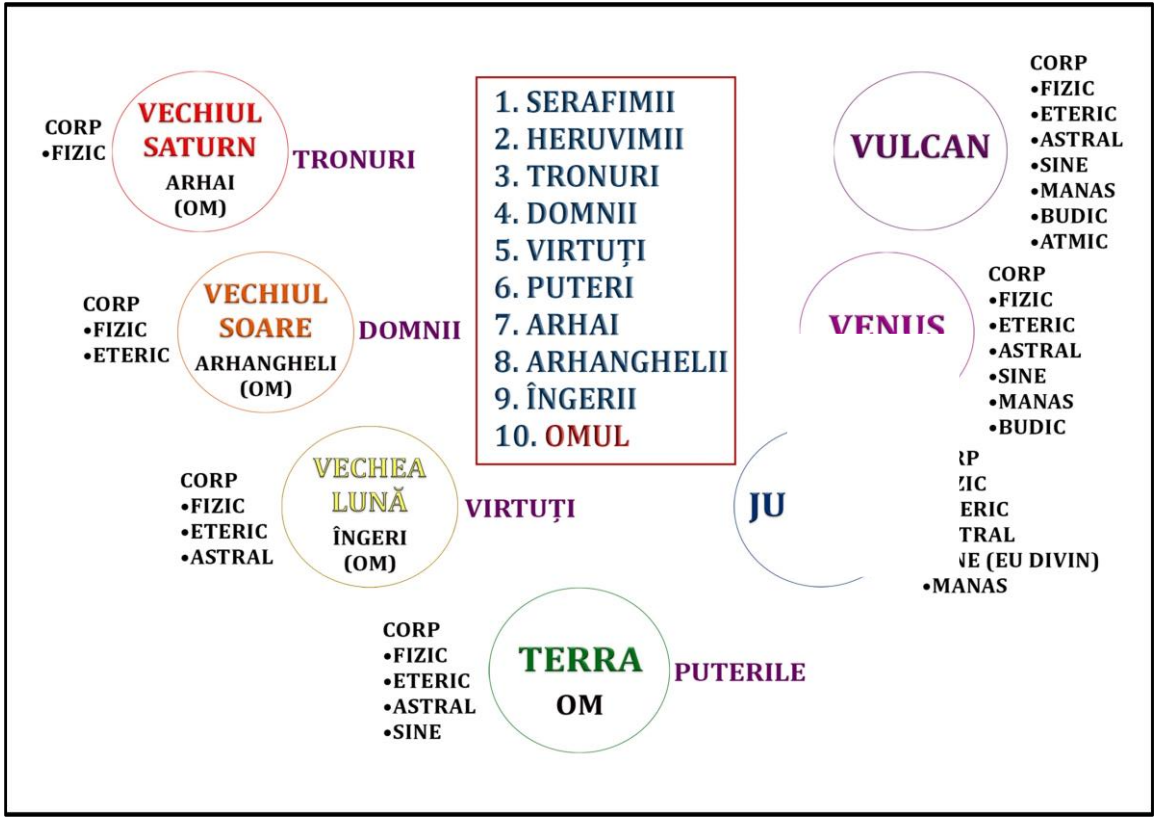


FIZIC

STAREA FORMEI FIZICE

7. EPOCI (TABLOUL III)

1	2	3	4	5	6	7
POLARĂ	HIPER-BOREANĂ	LEMURIANĂ	ATLANTEANĂ	POST-ATLANTEANA		
SEPARAREA LUI SATURN	SEPARAREA LUI JUPITER A LUI MARTE ȘI A SOARELUI	IESIREA LUNII		7 CIVILIZAȚII: 1. VECHEA INDIE 2. VECHEA PERSIE 3. EGIPT-CALDEEA 4. GRECIA-ROMA 5. ASTĂZI 6. 7.		
		SCUFUNDAREA LEMURIEI	SCUFUNDAREA ATLANTIDEI			


1. SERAFIMII
2. HERUVIMII
3. TRONURI
4. DOMNII
5. VIRTUȚI
6. PUTERI
7. ARHAI
8. ARHANGHELII
9. ÎNGERII
10. OMUL
VECHIUL SATURN
ARHAI (OM)
TRONURI
CORP •FIZIC
VECHIUL SOARE
ARHANGHELI (OM)
DOMNII
CORP •FIZIC •ETERIC
VECHEA LUNĂ
ÎNGERI (OM)
VIRTUȚI
CORP •FIZIC •ETERIC •ASTRAL
TERRA
OM
PUTERILE
CORP •FIZIC •ETERIC •ASTRAL •SINE
VULCAN
CORP •FIZIC •ETERIC •ASTRAL •SINE •MANAS •BUDIC •ATMIC
VENUS
CORP •FIZIC •ETERIC •ASTRAL •SINE •MANAS •BUDIC
JU
•MANAS